

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

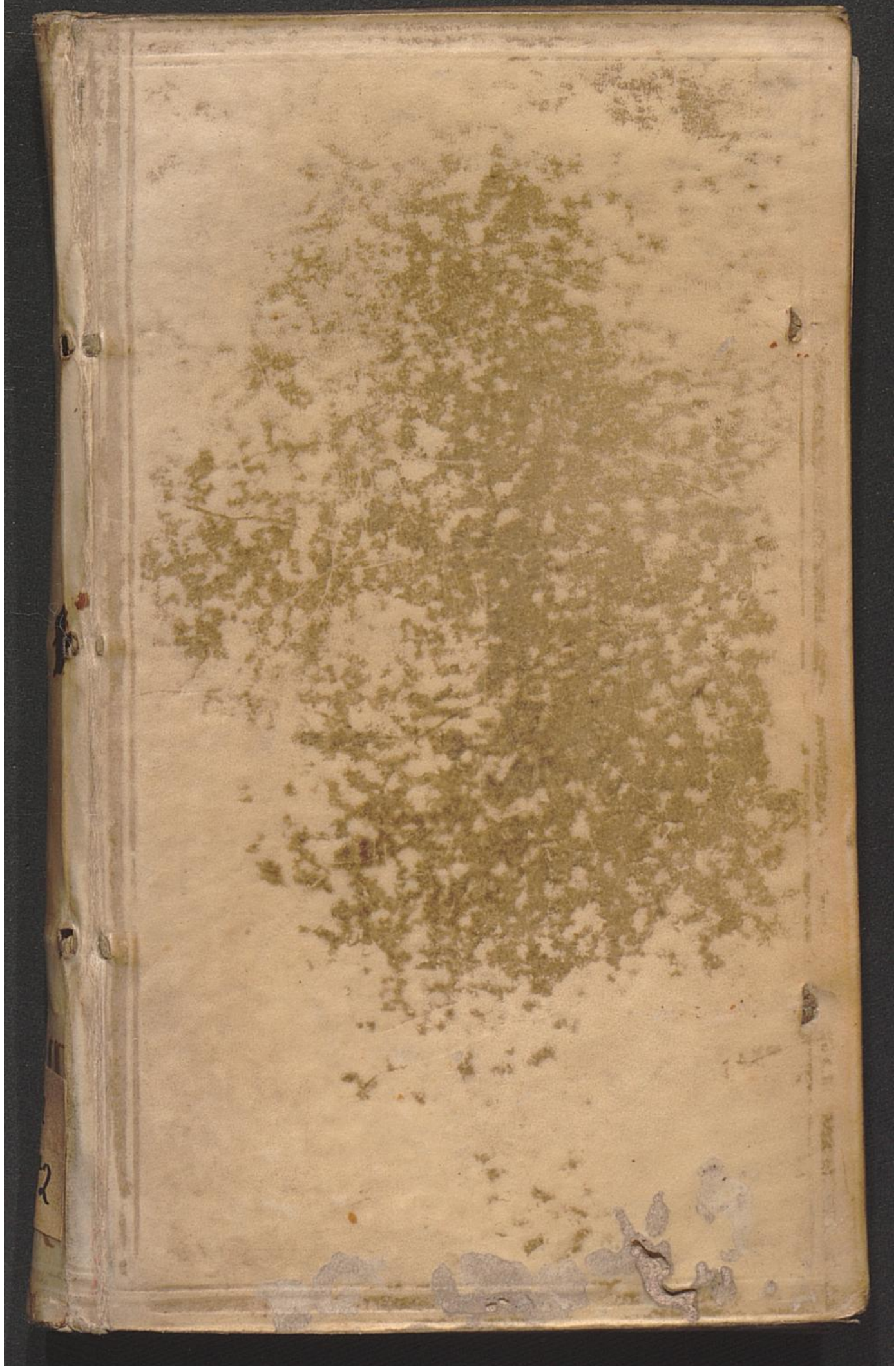
Universitätsbibliothek Paderborn

**Vita B. Matris Teresæ, De Iesv Fvndatricis Monasteriorvm
Monialivm & Fr. Carmelitarum discalciatorum ex prima
regula**

Ribera, Francisco de

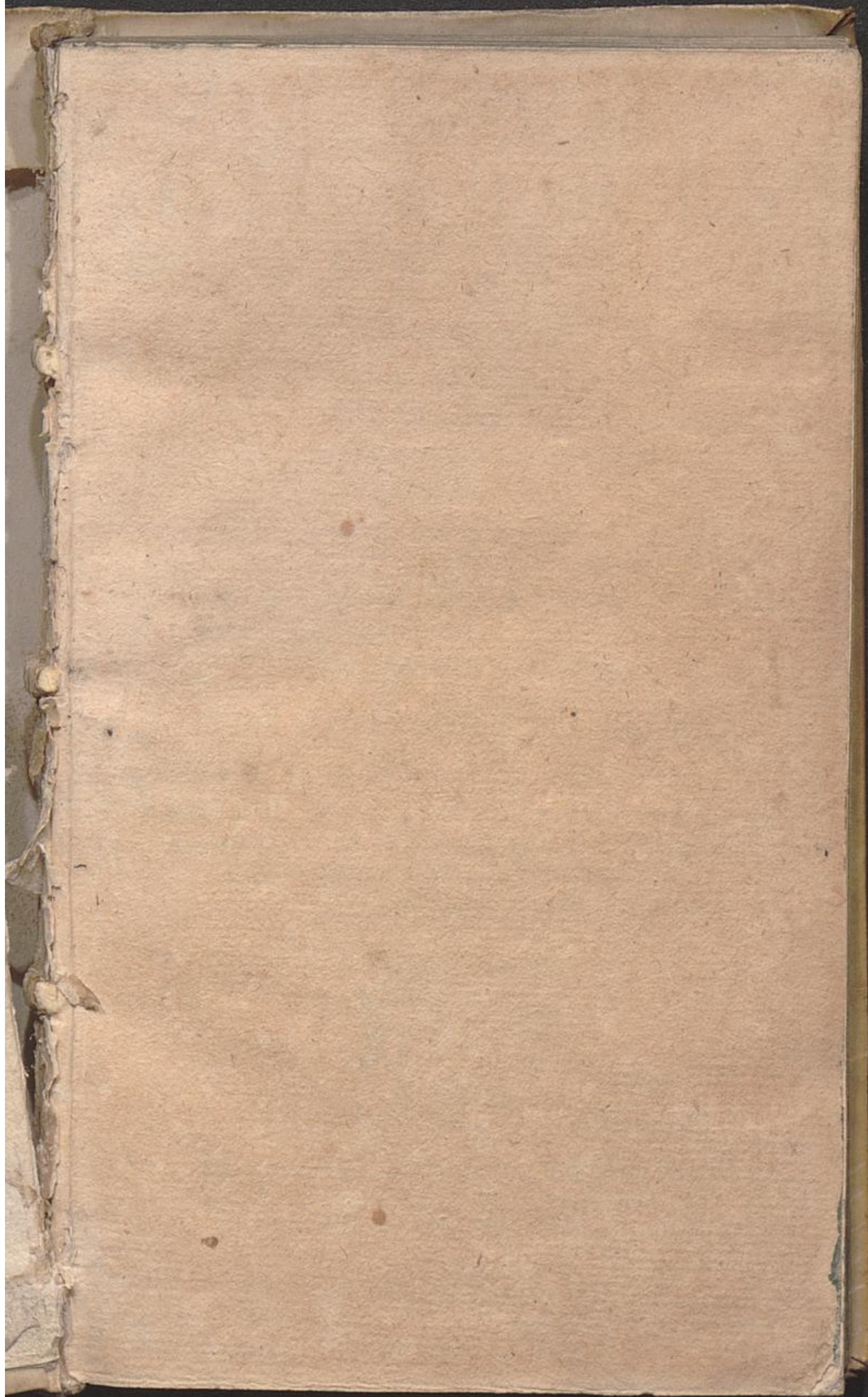
Moguntiaë, 1603

urn:nbn:de:hbz:466:1-43365

Th. 2482.

K
11
27

1072

V I T A
B. M A T R I S
T E R E S Æ,

DE IESV FVNDATRICIS
MONASTERIORVM MONIALIVM
& Fr. Carmelitarum discalciatorum ex prima
regula, translata ex lingua Hispa-
nica in Italicam

P E R R E V E R E N D I S S.
I O A N N E M F R A N C I S C V M
*Bordonium, congregationis oratorij Archiep.
& vicelegatum Avinionis,*

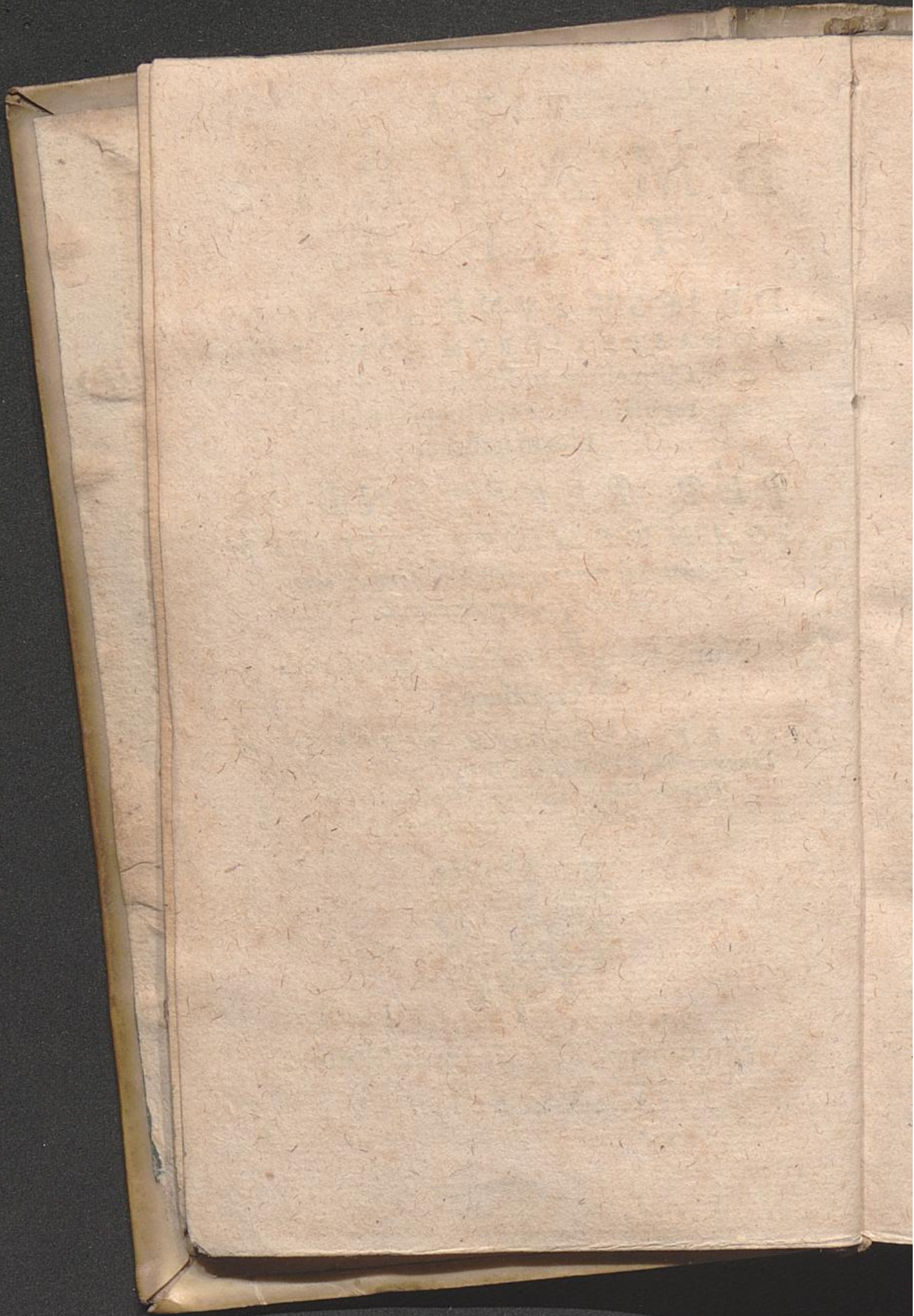
Nunc verò ex Italica in Latinam
translata,

P E R R. P. A N T O N I V M K E R B E K I V M
*Louaniensem, S. Th. Doct. O. d. Eremitarum S. Augustini,
Priorem Mogunt. & Vicar. Generalis per Pro-
vinciam Rhens & Suevia.*

Solis Jesu Paderbornæ.
Moguntia, Typis Ioannis Albini.

ANNO M. DCIII.

REVEREN-
DISSIMO AC

JLLVSTRISS. PRINCIPI

DOMINO, DN. IOANNI ADAMO,

S. Sedis Moguntinæ Archiepiscopo, Sacri Ro-

mani Imperii, per Germaniam Archican-

cellario Principi Electori, &c. Do-

mino suo clementis-

simo.

SVauiter Deo omnia dispo-
nente, Reuerendissime ac
Jllustrissime Princeps: Vita
Beatæ Matris Teresæ de Ie-
su mihi eum in finem oblata fuit; vt tan-
dem ex lingua Italica in Latinam trans-
ferrem: quam cùm semel atque iterum
relegissem, ita suauiter in ea septem vo-
cum concentum bene sonantem men-
tis meæ auribus audiui, vt præ gaudio
lacrymas aliquoties continere nequi-
uerim, cùm in ea non nisi diuinum spi-
ritum in Psalterio decem cordarum, se-
ptem vocum concentum suauem so-
nantem

A 2

nantem

E P I S T O L A

nantem conspexerim; hinc neque ego pretermittere potui, quin dulcem modulationem bene sonantium vocum in eius vita resonantem, modo quo possum meliori breuiter demonstrem, quò cognosci aliquo modo possit, quid in eadem contineatur, utque eius exemplo prouocati ita viuamus, ut tandem eò peruenire possimus, ubi illa modò diuina fruitur visione. Conventus itaque primæ vocis diuinæ Maiestatis intonuit Propheta attestante Psalm. 28. Super aquas easq; multas, abundantiam aquarum maris rubri excedentes, per quas non solum filij Israëli saluati sunt, verum totum genus humanum modo saluari & renasci debet, quæ in beata matre Teresa tantam renascendi vim habuerunt, ut legitur Cap. 10. ut etiam lacrymæ aquarum ita suaues deuotissimæq; ex eius oculis corporeis profluxerint, ut resistere nullo modo potuerit, ex quibus anima ipsius ita mirificè consolata fuit, ut nihil superesse putauerit, quod desiderari possit. Quam vocem, quæ est in magnificentia, subsecuta est cap. 20.

Nam

D E D I C A T O R I A .

Nam sicuti vox Patris in magnificentia audita est, dicentis: Hic est filius meus dilectus, &c. Ita & illa per extasim eleuata, ad contemplandum Dei magnificentiam & maiestatem fuit, & hoc mediante voce virtutis diuinæ, qua illi tuā omnipotentiam demonstrare dignatus est, & quo illud fiat modo, in prædicto capitulo videre licet, vbi mirabilia & notatū digna quædam refert, describendo effectus, qui in anima relinquuntur, ex in Deum eleuatione & raptu, vnde tunc exclamando dicit: Quis mihi dabit pennas sicut columbæ, vt ascendam & requiescam: ex cuius omnipotentia postmodum per vocem confringentis cedros libani superbiorum ac sublimium sibi in fundatione monasterij Sancti Iosephi contradicentium corda humiliando deuicit ac prostrauit, ex qua erupuit vox intercidentis flammam ignis, dum anima ipsius vigilauit, sicut passer solitarius in tecto, quod quomodo intelligatur cap. 20. describitur, & explicatur per illud Apostoli vbi ait, ego crucifixus sum mundo, &c. Contradi-

A 3 cendo

E P I S T O L A

cendo postea & illis resistendo qui voluerunt vt in montem transmigraret sicut passer, montem dico qui latronum & serpentū solet esse domicilium, quod videtur, adimpletum Cap. 23. vbi Diabolo attribuere conabantur, quod à solo Deo proueniebat. Hinc vox concutientis & commouentis desertum Cades Cap. 32. quando etiam illa in spiritu in loco inferni quem ob eius peccata promeruerat, posita fuit. Quam tandem subsecuta fuit vox preparantis ceruos, (fontem verum essentiaē diuinæ, fontem dico aquarū in trium personarum confessione desiderantes eiusque vocem audientes) qua diuinitus in raptu à Domino hanc audiuit vocem. O Anima nolo vt in posterum cum hominibus tua sit conuersatio, verū cum Angelis, ad quorum consortium Illust. Cell. tuam, & nos omnes perducere dignetur, qui est via, veritas & vita Amen. Vitam itaque beatæ Matris Teresæ de Jesu per eandem ex mandato diuino eiusq; superiorum iussione descriptam & per me ita translata Illustrissime Princeps

ceps

DEDICATORIA.

ceps, dum mecum diu animo reuolue-
rem, cui nam meritò illam dedicare de-
berem, statim mihi in mentē venit quo-
modo prima vice Anno 1588. in lingua
Hispanica Imperatrici oblata fuerit.
Secunda vèro vice in Italicam versa per
Reuerend. Ioan. Franciscum Bordoniu
Archiepiscopum & Vicelegatum Aui-
nionis, summo Pontifici Clementi 8.
dedicata ac Romę approbata & impres-
sa anno præterito 1601. vnde optimo iu-
re mihi conuenire iudicaui, vt nemini
eandem deuouerem quàm Illust. C. T.
omni qua possum demissione interea
rogando, vt me meosq; confratres sibi
commendatos habeat. Moguntia ex
nostro monasterio sancti Augustini 5.
Decembris 1602.

*Reuerendiss. & Illustriss. Cels. T.
humilis Capellanus,*

*Fr. Antonius Kerbekius Loua-
niensis Prior indignus.*

A 4

Ad

Ad Lectorem.

EX B. Matris Teresæ vita,
disce quid sit leonem videre
in via. Timendo namq; prui-
nam, obrueris niue, & tacendo & cla-
mando tua inueterascent ossa, hinc san-
guis sanguinem tanget. Tu igitur cum
ceruo ad fontem curras aquarum, vt à ser-
pentum veneno pro salute animarum li-
berari possis. Et ante Dei conspectum
vna cum Matre Teresa apparere queas.
Vale.

I N

IN COMMEN-
DATIONEM VI-
TÆ B. VIRGINIS ET
MATRIS TERESÆ FVNDATRI-
cis Monialium & Fr. Carmelitarum discalcia-
torum: ex Italico sermone, per Reuerendum &
eximium in Christo Patrem, Antonium Ker-
bekium SS. Theol. Doct. familiæ Augustinen-
sium per Prouinciam Rheni & Sueuiæ Vica-
rium Generalis, & Priorem eiusdem Mo-
guntix, in Latinum transf-
lata.

Proœmium scriptum

à

VALENTINO LEVCHTIO
Doct. Theol.

QVAMVIS ab omnium virtu-
tum excellentia, B. Virgo Teresa
merito commendari posset, tamen
eam à singulari eius continentia &
Virginitatis perfectione, ex qua ceu
uberrimo fonte reliquæ omnes virtutes, quasi puris-
simi riuuli dimanant, paucis hinc collaudare mihi
visum fuit, per quam in carne corruptibili, incor-
ruptionis perpetuæ semper habuit meditationem,
quam equidem non ex proprijs viribus, sed singula-
ri Dei dono obtinuit, iuxta illud (Sap. 8.) non ero

A 5

con-

Proœmium in vitam

continens, nisi Deus dederit, ad cōsequendum regnū
cœlorum, Matth. 19. Sicq̄, optimam partem cum
Maria elegit, quæ etiam ab ea non ablata est (Luc.
10.) memor semper illius dicti Ecclesiast. 26. Omnis
ponderatio non digna est continentis animæ: Virgi-
nitas siquidem seu continentia Virginum thesaurus
est impreciables. De quibus loquitur D. Paulus
2. Corinth. 11. Despondi vos uni viro, virginem ca-
stam exhibere Christo: & alio loco (1. Corinth. 7.)
Mulier innupta & virgo cogitat quæ Domini sunt.
Excellentia huius præclaræ continentie seu virgini-
tatis à SS. Patribus plurimum passim commenda-
tur. Scribit enim S. Ambrosius libr. de viduitate:
Supergreditur virginitas conditionem nature hu-
mane, per quam homines Angelis assimilantur,
maior tamen est victoria virginum, quàm Angelo-
rum; Angeli enim sine carne viuunt, virgines in
carne triumphant. Cyprian. lib. de virg. inquit:
Virginitas est soror Angelorum, victorialibidinum,
regina virtutum, possessio omnium virtutum. Ca-
stitatis & virginitatis, ait Cyrillus, cogitatio, Spi-
ritus sancti doctrina est, reddens hominem Deo si-
millimum. Sicuti autem Sancti Doctores duplicem
virginitatem constituere soleant, vnā mentalem
alteram corporalem: ita Beatam hanc nostram
Virginem Tereſam vtramq̄ habuisse verè affirma-
mus. Nam nullo doli ambitu sincerum cordis affe-
ctum adulterauit, mente humilis semper extitit,
non alta sapere cogitauit, non de suis viribus præ-
sumpsit, non per elationem super alios sese extulit,
sed

B. Virg. Tereſæ.

ſed potius ſe ad ſuæ exiguitatis conſiderationem accommodauit: verbis & ſanctis monitis fuit grauis, animo prudens, legendi ſacros libros ſtudioſa, inſſa ſuperiorum exequendo parata, in cultu diuino ſedula, in victu ſobria, non leuis, non iocoſa, non turpium verborum amatrix, &c. Sed hanc virginitatem & continentiam ſuam vno & ſoli Chriſto ſponſo ſuo conſecrauit; primùm per loci ſolitary electionem, vitabat enim communes aliorum ſocietates & conuerſationes, intra ſemetipſam & intra monaſterij ſui ſepes manere & habitare conſuevit. Deinde per voti emiſſionem, quem enim ordinem elegit, ad illum votum emiſit, in illo firmiter & ad vitæ finem permansiſit, corpusculum ſuum ieiunio frequenti, oratione indefinente, eleemoſynarum largitate, caterarumq; omnium virtutum exercitatione perpetuò macerauit: Rectè igitur aſſimilari potuit altiſſimo & pulcherrimo Cedro, qui eſt viro-
ris gratiſſimi, ita continentia eius Deo & Angelis fuit gratiſſima: Cedrus eſt odoris efficaciſſimi cuius odor ſerpentes venenatos fugat, & homines reſcreat: ita ſuauiſ odor continentia & aliarum virtutum huius ſanctiſſimæ Virginis Tereſæ demones depulit, hereses extinxit, & Angelos, quibus nota & cognata fuit, delectauit: Cedrus eſt ſuauiſſimi ſaporis, ſic hæc B. Virgo fuit ſuauiſ, mitis, dulcis & grata Deo, Angelis & hominibus. Aſſimilari etiam B. Virgo Tereſa poteſt Roſe, ratione decoris eius, quæ pulchritudine ſua viſum mirabiliter paſcit; ſic hæc B. Virgo in oculis Dei, Angelorum & hominum, in-

expli-

Prooemium in vitam

explicabilem pulchritudinem habuit, nam de ea merito dici potuit (illud Sap. 40.) O quam pulchra est casta generatio cum claritate. Deinde ratione odoris, quo olfactum afficit: ipsa autem tota cunctis virtutibus odorifera fuit, cuius odore repleta est domus eius conscientia, domus Ecclesie Dei, domus omnium ordinum & Monasteriorum, &c. Postremo ratione suauitatis, qua tactum lenit: ita hac virgo Christum sponsum suum apprehendit, tetigit & speciali unione ipsi inhaesit, cui iam in caelo familiaris coniuncta est, sequitur ipsum cum alijs virginibus, quocumque ierit Apoc. 14.

Hac eadem B. Virgo assimilari etiam poterit violis, quae sunt natura frigide, aquosae & odoriferae: ita hac ipsa B. Teresa frigida fuit à concupiscentia carnis, aquosa per continuas lachrymas deuotionis & poenitentiae, odorifera per exempla honestatis, regularitatis & castitatis. Et notandum quod viole suo odore calorem mitigant, spiritum animale confortant, & somnum prouocant: ita hac B. Virgo Teresa suo suauis odore odorem carnis refrigeravit, spiritum confortauit, & ad somnum, id est, quietem contemplationis disposuit & preparauit.

Premium huius B. Virginis Terese, aliarumq; continentium virginum, Salomon explicat, (Sapient. 6.) nimirum quod incorruptio proximum facit Deo. Et S. Hieronymus (3. Part. ep. 17. ad Demetriadem) pudicitia seruat Martyrium suum, & fructus virginum est centesimus, &c. Studeant ergo personae religiose, quarum vocatio & status requirit

B. Virg. Teresæ.

quirit perpetuam mentis & corporis integritatem, ut sint sicut alti cedri, virtuosa, & meritorum effi- caces, & coronent serosis & violis, odore, sapore & decore inuiolata & incontaminata continentia, ca- stitatis, & virginitatis, ut cum B. Virgine Teresa Deo proxima esse possint, & centesimum fructum cum omnibus electis virginibus perfrui queant.

Laudanda est igitur prompta voluntas & singu- laris industria Reuerendi & Eximij in Christo Pa- tris Antonij Kerbekij SS. Theol. Doct. quam im- pendit in huius Virginis Teresa vitæ translatione; eam nunc Oriens & Occidens magno fructu & iuxta eiusdem exemplum vitæ emendatione legere poterit, Deus qui cogitationes & labores hominum considerat, premio insigni, gloria & honore Auctoris vigilias rependere di- gnetur, Amen.

SAN-

SANCTISSIMO ET
beatissimo Patri Clementi
oetano.

ULTI SVNT ANNI BEATIS-
sime Pater, quod inter variam mul-
taque opera spiritus, quæ nostra
in Hispania protulit ætas, inter
manus meas venerint illa Matris
Teresa: quæ cum legissem sæpius, non sine ali-
qua attentione, in illis diuinæ sapientiæ reperi
thesaurum, vnde illum non parum mundo pro-
futurum iudicavi: certò mihi persuadendo ex
singulari spiritus sancti providentia ipsius ope-
ra, hisce nostris temporibus in lucem prodiisse,
eum in finem, vt charitatis flama in multis ex-
tincta, in aliquibus propter defectum luminis
labefactata, accendatur. Et verè ita est, cum vi-
deamus virginem nobilem, multis infirmitati-
bus subiectam, contradictionibus & passioni-
bus oppressam, tale deuenisse efficax instrumē-
tum, ad obtinendum à Deo eiusmodi singulares
gratias, vt fundauerit mirabili cum disciplina
virginum ordinem, Carmelitarum religionem
in Hispania reformauerit, quorum nunc aliqua
loca etiam in Italia extant, multi ab eorum vita
peruersa conuertantur, vt credere debeamus,
quod Deus Opt. Max. donis singularibus illorū
corda repleat, idq; principaliter pro Religio-
forum beneficio, & totius vniuersalis ecclesiæ:
vnde etiam fit, vt non sine ipsius nostri intelle-
ctus

ctus & voluntatis fructu ad eius scripta sæpius legendum accendatur: eum in finem, vt contra nostros prauos affectus & passiones, perfectam obtineamus victoriam, atque in via perfectionis progrediamur. Non sine ratione igitur, cum ex lingua Hispanica in nostram transfulerim vitã prædictæ Matris Teresæ pro maiori totius Italiæ commoditate, eam tuæ Sanctitati offero, cum omnia media à Spiritu sancto ad piscandum inspirata, non possunt non magnopere æstimari, ab eius vero successore & legitimo, ab illo dico, quem Christus à piscium piscatore, fecit hominum piscatorem, & supremum gregis sui pastorem constituit. Cum optimè sciam S. B. ex inuentionibus quòd numerus seruorum Dei crescere possit, summopere letari; securè sperans, quod tantæ mulieris diligentia & labor, magnam illi præbebit consolationem, sed non minus erit istius virginis gaudium, videndo eius opera à tua sanctitate benedicta, cuius humiliter sanctissimos deosculor pedes. Ex Auinione.

T. S.

humillimus seruus

*Ioannes Franciscus
Bordonius.*

Approbatio

ILLVSTRISSIMI
ET REVERENDISSIMI
Domini Cardinalis Ba-
ronij:

Ad requisitionem admodum Reue-
rendi Magistri Sacri Palatij accuratè vi-
di præsentem librum Reuerendæ Ma-
tris TERESÆ de JESV, qui mihi sanam
videtur continere doctrinam, & ma-
gnam ædificationem.

EPI.

EPISTOLA

ADMODVM RE-

VERENDI P. ANTONII

Posseuini Societatis

JESV,

AD R. P. BARTHOLOMÆVM

Mirandam Magistrum sacri

Palatij.

IRCA opera Matris Teresæ de Jesu, placuit R. suæ Paternitati me requirere vt legem, daremq; in hoc meum iudiciũ, si in lingua Italica imprimi deberent. Primo dico me suę diuinę Maiestati humiles agere gratias, quod huiusmodi medio dignata sit, occasionem mihi præbere, vt illa viderim: sentio enim quales fructus inde percipere potero, si alioqui ad illas sanctas & pias adhortationes attendere voluero. Deinde ego iudico, ad magnam Dei gloriam futurũ si in lingua Italica imprimuntur, ex quo Spiritus sanctus cor, & scribendi calamũ istius virginis ita dirigit, vt non aliud, quam in salutem animarum, specialiter

B

Reli-

Religiosorum & Religiosarum, admirabilis quedam utilitas expectanda sit. Sinceritatem illam, humilitatem, spiritus prudentiam qua scribit, effectus qui subsequuti sunt, & indies subsequuntur, eius vitæ sanctitatem, lucidissimum proponendi modum, altissima quæq; & eminentissima explicando, omnia illa, prout teneo, Deus Opt. Max. ex speciali gratia exhibere hisce vltimis temporibus voluit, vt inde corda fidelium ad cœlestia meditanda excitentur, ad mundi contemptum animentur: & aduersa non timeantur, dumodo per orationem cum Deo viuimus: qui dignatur nos illuminare & inflammare per eiusmodi occasionem. Translatio est plana, facilis, & facta cum spiritu per piam & religiosam personam. Ex nostris ædibus 20. Januarii 1592.

*S. R. P. seruus in
Christo*

*Antonius Possevinus
Societatis Iesu.*

J M P E.

IMPERATRICI NOSTRÆ
DOMINÆ.

Prouincialis & ordo Carmelitarum,
discalciatorum.

BEATA Mater nostra Teresa de Iesu, instinctu diuino mota, pro instructione monasteriorū, quæ ipsa secundum primam sui ordinis regulam & institutionem fundauit, aliquos pios eruditione & spiritu plenos descripsit tractatus, qui cum examinati essent, illos pro animarum salute futuros utilissimos iudicarunt, quos nunc ut gemmam preciosam quam habemus, tuæ Maiestati offerimus, quò sub umbra tuæ Regia in lucem prodiens eam conspicientes in precio habeant, & pro eo, quod est, illam æstiment, idq; ea ratione cum opera illa magna, mulieris sanctæ, tuæ Maiestati debeantur, ut quæ reliquos omnes, non minus in sanctitate quam magnitudine præcellit. Deus conseruet suam Maiestatem. Ex Madrid 10. Aprilis Anno 1588.

Prouincialis.

B 2

*Spiritus intus alit, lustrat, docet, instruit, ornat
Hinc vigeo, cerno, scribo, ago & eniteo.*

VITA

VITA MATRIS

TERESÆ.

 Ptarem, vt sicuti mihi deman-
datum est, & data plenaria,
licentia describendi orationis
modum, & gratias mihi à Do-
mino datas, etiam ex eadem mihi concess-
um esset, minutissimè, & clarè peccata
mea referendi; id quod magnam mihi ad-
ferret consolationem, sed talis mihi licen-
tia potius limitata est: hinc per Dei amo-
rem rogo omnes, vt qui vitæ meæ discurs-
um legent, præ oculis vitam meam antea-
tam habeant, quæ talis fuit, vt hætenus
nullam alicuius sancti, qui ad pœnitentiam
rediit historiam inuenerim, ex qua conso-
lari potuerim. Considerando enim illorum
vitam, non inuenio, quod, postquam à
Deo vocati fuerunt, denuò Deum amplius
in tantum offenderint; Vbi ego non solum
peior sum effecta, sed potius vt mihi vides-
tur, restiti & renui habere gratiam à sua

B 3

Maies

Maiestate mihi concessam, ita quod cum
me magis, magisque viderem obligatam
ad seruiendum suae diuinae Maieitati, eo mi-
nus id quod debebam persoluerim. Sit be-
nedictus semper, qui in tantum me expe-
ctauit; quem modo suppliciter rogo, vt su-
am mihi gratiam contribuere dignetur,
quò in Veritate & claritate referam, quod
mihi mei confessarij per obedientiam man-
darunt, cum id etiam Dominus ita fieri
voluerit, verum non audebam. Faxit vt
sit ad Dei gloriam & laudem, quò meae
sorores cognoscendo debilitatem meam in
eum finem me adiuuent, vt Deo aliqua ex
parte, prout debeo, in seruiam, qui ab
omnibus creaturis sit benedi-

ctus semper, Amen.

(::)

VITA

V I T A

B. M A T R I S
T E R E S Æ,

C A P. I.

In quo tractatur quomodo Deus illam, dum adhuc puella esset, ad virtutem excitauerit, & quid in eo præstent parentes virtutibus præditi.

HABERE parentes virtutibus præditos, & Deum timentes, mihi ad pietatem excitandam suffecisset, maximè fauore diuino adiuncto, quem mihi concedebat Deus, si alioqui tam malæ vitæ non fuisset. Pater meus in lingua vulgari delectabatur legendo bonorum authorû libros, vt & eius filii eosdem legere possent. Diligens matris meæ cura erat, vt me eò dirigeret, quatenus deuota esse gloriose virgini Mariæ, & aliquibus sanctis, hinc aliquas orationes me docuit, idq; vt mihi videtur, dum essem sex vel septem annorum. Insuper mihi nõ parum profuit, cum non viderim in parentibus meis nisi exempla virtutum, quibus præditi erant. Pater meus erga pauperes magnam semper ostendit charitatem, & infirmorum diligenter

tem habuit curam, nec non circa famulos, ita quod nunquam in domo sua voluerit habere mancipia, quia plurimum ipsis compatiebatur, & cum in ædibus fratris sui eiusmodi videret, tantum ei amorem ostendit, non secus atque proprius eius filius fuisset. Nunquam ipsum audiui iurare, vel de aliquo murmurare. Honestissimus supra modum. Mater similiter multis erat prædita virtutibus, licet maiori ex parte semper infirma fuerit, & quamuis admodum esset formosa, honestatè perpetuò coluit. In hoc tota fuit, ne alicui mali alicuius occasionè præberet. Imò quando tantum esset triginta annorù cum moreretur, talem seruauit grauitatem & modestiam, quasi iam maturioris ætatis fuisset. Fuit admodum modesta, grata, & magni ingenii, magnasque perpessa est molestias, quas patienter sustinuit, & admodum piè mortua est. Erant tres sorores & nouem fratres, & omnes, me excepta, illorum virtutes imitabantur, licet cæteris magis ab illis amarer: & antequam incipiebam offendere Deum, videbar aliquod habere pietatis specimen; vnde nunc grauissimum in corde meo sentio dolorem, quando cogito bonam naturæ meæ inclinationem, quam Deus mihi contulit, & quam parum in ea profecerim, ideoque quam maximè, quia fratres mei nullum mihi impedimentum præbuerunt, quò minus Deo inseruire potuissem.

Erat vnus meæ ætatis, & simul vitas sanctorum legere incepimus, illi magis quàm cæteris

teris

teris afficiebar, licet nihilominus ab omnibus diligerer, & ego reliquos mediocriter. Quando sanctorum martyria, quæ pro Dei amore sustinerunt, legebam, iudicabam illos paruo precio cœlum & Dei fruitionem sibi comparasse; hinc eodem modo mori desiderabam, licet non ex amore, quem in Deum habebam, vt mihi videtur, sed vt breui, tanto bono frui potuissem, quale in Paradiso esse sæpius legeram; de quo aliquoties fratri meo locuta, & tractando quomodo, quod desiderabam consequi possemus, & simul discurrendo ad ipsos Mauretanos peregrinari statueramus, & pro amore Dei eleemosynam petere, vt in eorum patria decapitari & mori possemus: & videbatur, quod Deus in hoc nobis dederit animum sufficientem, si in illa ætate medium aliquod conueniens inuenisse potuissemus, sed habere patrem & matrem, mihi magnum videbatur esse impedimentum. Non paruum mihi metum incussit, quando audiebam & legebam, esse poenã sempiternam, & gloriam, & in eo multum temporis insumpsimus, & delectabamur eadem sæpius repetere, & in eo Domino inseruiebamus, si alioqui illud iter veritatis mihi in illa puerili ætate impressum remansisset. Videndo postea fore impossibile, vt eò proficiscendo occideremur, designauimus nobis vitam eremiticam, & in quodam horto domus nostræ procurauimus nobis, qualiter Eremitorium cõstrueremus, hinc ponendo lapides paruulos, vnum scilicet supra alterum,

rum, statim cadebant, & sic nullum nobis remanebat remedium, quò quod desiderabamus assequi possemus, id quod in me modo magnam excitat deuotionem, ex quo Deus tantam mihi contulerit gratiam à principio, quam statim mea culpa perdidit. Faciebam vt poteram elemosynas, sed admodum tenues quia parum poteram. Studebam esse solitaria quo recitarem meas deuotiones, maximè rosarium: cui mater multum erat deuota, & sic etiam nos instruxerat. Multum delectabar quando inter ludendum ego cum alijs puellis faciebam Monasteria quasi Moniales fuissetus, & videtur quod tunc desiderauerim esse, licet non in tantum, quantum martyrium desiderabam, & vitam Eremiticam.

Recordor me fuisse duodecim annorum, dum mea mater moreretur, & incipiebam cognoscere quantum perdiderim, & cum inde affligerer, accessi ad quandam imaginem beatæ virginis, infinitis lacrymis orans, vt ipsa dignaretur esse mater mea: id feci, vt mihi videtur, ex quadam simplicitate, attamen mihi profuit, quia experiëntia didici, quod illa materno amore, me ipsi commendando, vltimo me ad se traxerit. Crucior modo videndo & quærendo causam ob quam in illis beneficijs non perseuerauerim vt inceperam. O Domine Deus postquam determinaueris saluare me, placeat tuæ diuinæ Maiestati eiusmodi mihi gratias concedere: quales tunc mihi concessisti. Sed quare
pro

pro maiori tua gloria, non potius tibi complacuit, quàm pro mea vtilitate, vt domus illa in qua continuo habitare voluisti, non fieret immunda? Affligor Domine istud dicendo, sciens mea culpa id prouenisse, quia in tua Maiestate defectus nullus fuit, quin potuerim in illa ætate omnimodè manere tua, & si forsitan vellem conqueri de meis parentibus, non possem, quia in illis non nisi bonitatem reperi, & versus me omnis boni desiderium. Postea excedens eam ætatem, & incipiendo cognoscere gratiam naturalem mihi à Deo datam, quæ secundum quod alij referunt, magna erat, & vbi ego per illam debuisssem Deo gratias agere, in omnibus illis Deum offendere cœpi, sicuti modo dicam.

CAP. II.

Refert quomodo paulatim predictas virtutes perdiderit, & quantum iuuat in adolescentia, cum bonis & virtute præditis conuersari.

VIDE TVR multum mihi damni intulisse, quod modò referam, & mecum considero, quàm male faciunt parentes, qui non student, vt eorum filij sese semper in omnium virtutum genere exerçant: nam licet mater mea virtutibus fuerit ornata, vt dixi, parum tamen boni veniendo ad vsum rationis didici, imò quasi nihil, & vbi videbam malum, in tantùm profeci, vt multum mihi nocuerit.

Mater

6 VITA B. MATRIS TERESÆ,

Mater afficiebatur in legendis libris eque-
stris dignitatis, sed non tam malè tempus in illis
consumpsit sicuti ego : quia forsitan faciebat,
vt non semper de suis cogitaret molestijs, vt que
suos filios occupatos teneret, & ne peioraten-
tarent. Sed hoc multùm patri displicuit, ita
quod ipso inscio, ne videret, legere debueri-
mus. Ego in consuetudinem duxi, vt illos sæ-
pius legerem, & paruus ille matris meæ defe-
ctus fecit, vt bona in me desideria minuerentur;
& in omnibus deficere cœpi. In legendis illis li-
bris multas diei & noctis horas consumpsi, li-
cet hoc pater ignoraret, & ita addicta illis fui,
vt nisi novos libros habuissem, non sentiebam
me contentam. In vestibus incœpi esse vaga, &
apparere multo studio manibus ornata, in ca-
pillis & rebus odoriferis, & in omni vanitate,
cùm fuerim curiosissima, quamuis malam non
habuerim intentionem, neque desiderium,
quò alicui occasionem præbere voluerim, in
Dei offensam cadendi. Multis annis in super-
flua munditia nimis curiosa extiti, nullam mihi
in eo faciendo conscientiam, cùm modò vi-
deam id sine peccato non fuisse. Aliquot ha-
bebam nepotes, alijs enim personis domum
nostram ingredi non licebat, erat enim pater
meus admodum prudens, & sic etiam Deo pla-
cuit, vt alij non ingrederentur: Nunc enim vi-
deo periculum, quod tunc imminebat, quan-
do, cùm virtutes sint plantandæ, incipiunt in
aliatate cum eiusmodi conuersari hominibus,
qui

qui potius alios ad malum incitant. Erant quasi eiusdem ætatis omnes, & plerunque simule-ramus. Me multum amabant, & in omnibus quærebam, vt mecum conuersarentur. Audiebam ex illis amoris quosdam successus, & alia puerilia non admodum bona; & quod peius est, anima mea assuescebat illis, quæ occasionem mali dabant. Si alicui bonum meum videretur consilium, dicerem parentibus, vt in ea ætate paulo diligentiores essent circa personas, quibuscum eorum filij conuersantur, in eo enim multum consistit, cum potius nostra natura ad malum inclinatur, quàm ad bonum, vt mihi accidit. Dum in domo nostra haberem sororem, virtutibus deditam, & ætate me maiorem, ego tamen per eius honestatem & bonitatem, licet magna esset, parum boni didici: Sed omne malum mihi prouenit à quadam mea consanguinea, quæ in ædibus nostris conuersabatur, illa in moribus leuis erat, & conuersatione, voluit mater vt longè à nobis abesset, præuidendo malum, quod ex eius leuitate euenturum erat; sed tantam intrandi habebat commoditatem, vt impediri non potuerit. Delectabar in eius conuersatione, & cum illa magnam habebam familiaritatem, inutiliter tempus transigendo, imò me prouocabat, participem me reddendo suæ vanitatis & conuersationis. Quatuordecim eram annorum, quando cum ipsa cœpi conuersari, & familiaritatem strictam habere. Non videtur mihi, quod Deum per aliquod

quod

quod mortale peccatū offenderim, quodq; eius amorē perdiderim, quamuis mei honoris & reputationis timorem maiorem habuerim. Timor iste hanc in me habuit virtutem, vt omninò honorem meū non perdiderim; & mihi videbatur nihil in toto mundo esse, quod me ita immutare posset, vt habere potuissem amorem circa aliquam personam, quò illi cedere debuissem: vtinam etiam talem habuissem animum, non faciendi quicquam contra Dei honorem, sicuti naturalis mea inclinatio mihi dictabat, timebam enim illud perdere, in quo mihi consistere videbatur honor mundanus, non considerando, quod multis alijs modis & rationibus illum perdeba, quò vanum illum honorem cōseruarem, omne adhibui studium, sed medijs ad cōseruandum illum necessarijs minimè vtebar, tantum, ne totaliter illum perderem, omne studium impendi.

Pater meus nec non & soror, talem videntes familiaritatem, egrè tulerunt, & multum molestiæ ex ea acceperunt, me sæpius reprehendendo, & cum vellent illi occasionem auferre, domum nostram ne ingrederetur, præcludere statuerunt, sed illorum diligentia parum profuit, cum mea astutia in omnibus maior esset. Expauesco dum cogito, quatum damni adferat malorum conuersatio, & non crederem, nisi essem experta. Vellem vt meo infortunio parentes omnes addiscerent, maiorem adhibere circa curam filiorum diligentiam; & sic est, quia per
talem

talem conuersationem ita fui immutata, vt in me nullum reliquerit, naturalis meæ inclinationis & virtutis specimen: sed videtur illam mihi vna cum alia quadam suos mores leues impressisse, hilariter semper viuendo, hinc percipio, quantum valeat bonorum conuersatio: & pro certo teneo, quod si illo tempore cum bonis & virtute præditis conuersata fuisset, iam in virtutibus exercitata essem: nam si in illa ætate habuissem, quæ me Dei timorem docuisset, anima mea vigorem & fortitudinem accepisset non cadendi: sed cum Dei timor in me non permanferit, sed tantum timor honoris, quo afficiebar, multa contra Deum & honorem meum commisi. In principio quæ iã dixi secundum meum iudicium mihi nocebant, & illi culpa non erat attribuenda, sed mihi, cum malitia mea fuerit sufficiens ad simile malum perpetrandum, quamuis etiam non defuerint famule, in quibus omnem dispositionem ad malum experta sum: & si aliqua inter omnes fuisset, quæ mihi ad benè faciendum consilium dedisset, fortè profuisset, sed ipsæ propter utilitatem propriam & commodum, vt ego per affectum fuimus excæcata, & cum non fuerim inclinata ad perpetrandum mala grauiora, abhorrebam enim naturaliter ab inhonestis, sed solum delectabar in transigendo tempus inutiliter, hilariter cōuersando, præsens tamen erat periculum, ex quo liberauit me Dominus, ita, vt etiam contra meam voluntatem factum sit, quia parum abfuit ne in
toto

toto me ipsam perdiderim, licet tam secretè omnia fieri non potuerint, quin mea fama non nihil denigraretur & læderetur, & suspectam me haberet pater, qui, dum vix per tres menses in vanitatibus consumpsissem, me in quodam constituit monasterio, quod erat in loco, vbi similes personæ nutriebantur, licet non haberent, tam peruersos mores vt i ego. Magna cum cautela ibidem constituta fui, ita vt me excepta, vna cum quadam mea consanguinea nemo sciret, & id factum est, ne, cum soror mea matrimonio iuncta esset, sola in domo paterna remanerem. Erat patris in me amor sine mensura & modo, & mea sagacitas & astutia tanta, vt nullo modo de me malè suspicari possit. Itaque cum breue fuerit tempus, quo tali vanitate detinebar, pro certo non credebant, quæ de me dicebantur, & quia timebam meum perdere honorem, omnia secretiori modo faciebam quo poteram: non considerando, quod nihil coram Deo occultum foret. O Deus quantum damni talis persuasio mundo infert, quando putant ea esse occulta, quæ contra te fiunt? Pro certo mihi persuadeo, quod multa vitarentur peccata, eaque graua, si considerarent, in eo non consistere, si illa sunt secreta, & ab oculis hominum abscondita, sed potius in eo, ne quid fiat quod tuæ Maiestati displiceat. In primis octo diebus multum dolui, & magis ex suspitione, quam habebam, ne scilicet aliquibus mea vanitas innotesceret, si me in monasterio inclusam esse audirent. Posteaquam

steaquam verò me viderem defatigatam, & timorem Dei non penitus dereliquisse, quando illum offendebam, confiteri quam primum studebam, idque sæpius. Primo inquietudinem magnam sentiebam, sed post octiduum magis me in monasterio reperi contentam, quàm in domo paterna. Omnes me ibidem mulieres amabant, quia hanc à Domino habebam gratiam, vt omnes quibuscum cõuersabar, mecum essent contenti, & sic multum amabar, licet tunc non multum monialibus afficerer; nihilominus illarum pietatem videndo lætabar, erant enim honestæ & religiosæ, obseruantes illarum institutum & regulam: Diabolus tamen me intentatam non dereliquit, dando commoditatem extra monasterium, qui ex ciuitate ad me noua perferrent, sed quia tanta opportunitas non fuit, statim finiebatur: & ad me redij, experiendo in me magnam Dei gratiam, quam Deus illis concedit, qui inter bonos conuersantur, vnde diuersis modis Dominus me ad seipsum trahere dignatus est. Sit benedictus in æternum, Amen.

Vnum erat ex quo me aliquo modo excusare poteram, si in alijs culpabilis non fuiffem, & erat quod conuersatio quam habebam, fuerit cum quadam persona, cum qua per viam matrimonij, omnia in bonum finem determinari poterant, & informata à meis confessarijs, nec non ab alijs, dicebāt me non multum Deū in illis offendisse. In monasterio iam dicto erat quædam

C

monia-

monialis, per quam vt mihi videtur, voluit me Dominus illuminare, prout iam dicam.

CAP. III.

Tractatur quomodo bonorum conuersatio fuerit causa, quod in ipsa bona desideria creuerint, & qualiter Deus incepit illam illuminare, & viderit in quantum fuit decepta.

CV M inciperem istius Monialis gustare bonam & sanctam conuersationem, summo pere gaudebā, maximè cū eā audirem de Deo loquentem, erat enim admodum discreta & pia, vnde delectabar & libenter auscultabam. Inter cætera mihi retulit ob quam causam facta esset Monialis, scilicet ex eo quòd in Euangelio legerit: *Multi sunt vocati, pauci verò electi*. Loquebatur de premio quod accepturi sunt illi, qui omnia propter Deum derelinquunt. Bona ista cōuersatio statim expulit malam illam consuetudinem, & incepit meditari cœlestia, nec non illa displicentia, qua nolebam fieri Monialis penitus abscessit: & quando videbam aliquam orando lacrymari illi inuidebam, quia cor meum ita adhuc durum erat, vt si totam Christi passionem legissem, ne guttam quidem lacrymæ emissem, ex quo magnam in me sensi pœnam. Mansi in illo monasterio per annum & medium, & indies melior efficiebar, multasque faciebam vocales orationes, & Moniales rogabam, vt me Deo in earum orationibus

bus commendarent: quò mihi inspirare dignaretur statum in quo illi inferuire deberem, attamen nolebam fieri Monialis, & nullo modo desiderabam, vt tale desiderium mihi inspirasset Deus, licet neque nubere voluerim.

Vltimò dum ibidem diutiùs manerem, paulatim aliquale mihi venit desiderium ingrediendi monasterium, sed non illud, quia videbantur mihi nimis extrema & stricta, quæ ibidem obseruabantur, prout postea cognoui, & erant aliquæ iuniores, quæ me in hoc adiuuabāt, & si omnes eiusdem iudicij fuissent mihi multum profuisset. Sed magis attendebam ad sensualitatem & vanitatem quam ad animæ meæ salutem. Aliquoties bonas habui inspirationes, vt fierem Monialis, sed statim euanescebant, & nullo modo id mihi persuadere tunc poteram licet non omninò fuerim salutis meæ immemor: nihilominus Deus paulatim pro animâ mea statum meliorem disposuit.

Incidi in maximam infirmitatem, vnde domum redire coacta sum, posteaquam verò pristinam recuperavi sanitatem, me in domum meæ sororis in villa habitantis deduxerunt, quæ me summo prosequabatur amore, & quantum in me erat nunquam inde exiuissem: maritus enim ipsius multa mihi amoris signa demonstrabat, vnde etiã ex beneficio illo accepto, me Deo cognoscebam obligatam, cum apud omnes semper grata exriterim, verùm ex mea malitia non tantum in eo remansi ingrata, verùm etiam in

omnibus alijs beneficijs à Deo acceptis. In itinere vicinus erat patruus meus viduus, homo prudens & virtutibus præditus, cui Deus inspiravit, quod pro animæ meæ salute necessarium videbatur. Hic in fine vitæ suæ relictis omnibus, ingressus religionem, ita mortuus est, ut modo æterna, prout credo, fruatur visione divina. Petijt ut aliquot diebus secum in domo sua manerem. Exercitium eius fuit legere optimos quosque libros vulgares, & maiori ex parte de Deo, & de mundi vanitate discurrere & loqui. Voluit ut eosdem legerem, licet non multum illis afficerer, demonstrabam tamen quod sic, nam in hoc tota eram, ut alijs complacerem, licet & id mihi molestum esset. O Deus, quot modis me voluisti disponere, & ad meliorem statum vocare, ut tibi inseruirem. Sis benedictus in æternum, Amen.

Quamvis verò ibidem paucis diebus permanerem, nihilominus Dei verbum, quod partim legebam, partim audiebam, adiuncta bonorum conuersatione, ita in me operabatur, ut ipsam tandem aliquando veritatem intelligere cœperim, quæ mihi ab adolescentia fuerat impressa, scilicet ut cognouerim omnia huius mundi nihil esse, & quomodo eius vanitas illico præteriret, & nihil esse præter amare Deum, & sic multum timendo cogitare cœpi: Si ita mortua fuisset, in infernum detrusa essem, non tamen mea mens erat, ut fierem Monialis, quamvis bene viderem, quod status ille melior & securior esset.

esset, & sic paulatim determinabam mecum quatenus vim mihi inferendo statum illum eligerem. In ista pugna tribus permansi mensibus, hisce me cogendo rationibus: Quod pœnæ defatigationes, & vitæ monasticæ obseruationes & disciplinæ, non excederent pœnam purgatorij, & quod iam promeruissem pœnas inferni, quodque parum esset in purgatorio manere, sperando quod postea ad cœlum securè essem peruentura, & hoc meum erat desiderium, & sic eodem tempore statui religionem ingredi, verum ad hoc me potius timor seruilis quàm Dei amor mouebat.

Diabolus mihi proponebat religionis onera, vt quæ, cum essem delicata, sustinere illa non possem; cui per pœnarum quas Christus est passus considerationem restiti, & quod parum esset, si nonnullas ob eius amorem pœnas sustinerem, quodque mihi subueniret, sicuti prout mihi videtur, quod tunc cogitauerim, quia de quo iam vltimo dico non ita benè recordor. Multas istis diebus passa sum tentationes. Ex febribus quibus laboraueram, multa mihi deliquia euenerant, ita quod rarius benè valuerim. Quod verò tunc libenter bonorum authorum libros legerim, multum mihi profuit, & vitam instaurauit. Diui Hieronymi Epistolæ mihi placebant, & exinde mecum statui me Patri velle indicare, quomodo resoluta essem religionem ingredi; & quia in tantum honoris mei rationem habebam, videtur quod nunquam pœ-

nitentia ducta, retrogressa fuisset, si semel tantum id patri indicassem: & quia pater me plurimum amabat, eius consensum obtinere non potui, sed neque ad intercessionem eorum, qui ipsi in hac causa ad meam instantiam loquebantur. Aliud nihil ab eo obtinere potui quàm quod post mortem eius facerem quod vellem. Ego mihi ipsi dum cognoscerem meam debilitatem, timui ne à bono illo proposito deficerem: vnde expediens esse videbatur, vt alia via & ratione id mihi procurarem, hoc scilicet modo, vt iam referam.

CAP. IV.

In quo tractatur, quomodo illam Deus adiuuerit, sibi ipsi vim inferendo, vt habitum reciperet, & de multis infirmitatibus in quas incidit.

ILLO eodemque tempore stando in eiusmodi deliberatione, cuidam meo fratri persuaseram, vt religionem ingrederetur, demonstrando illi mundi vanitatem, & conclusimus quatenus quodam die summo mane, ad illud iremus monasterium, in quo quædam amica mea manebat, illi enim monasterio multum afficiebar, licet tamen in vltima mea determinatione ita fuerim disposita, vt in qualecunque ingressa fuisset, in quo melius Deo inferuire potuisset, & vbi patri meo placuisset, posteaquam parum tunc de mea commoditate cogitauerim, sed potius

potius de animæ meæ salute. In veritate recordor, & quod, secundum meum iudicium, senserim, exeundo domum paternam tantum doloré, vt vix crediderim me maiorem debere sentire in mea morte, & mihi videtur, quod singula ossa contra se inuicem in toto corpore concussa fuerint; quia cum non haberem tantum amorem, quo ab amore paterno disiungerer, omnino erã afflicta, mihi ipsi vim inferendo, ita vt, si Deus me non adiuuasset, nõ fuisset sufficiens mea determinatio iam facta, & vltius non progressa fuissẽ: sed Dei bonitas effecit, vt quod mente conceperam executioni dederim. Posteaquam iam religionis habitum suscepissẽ, mihi Deus ostendit, quantum illis faueat, qui sibi met ipsis violentiam inferunt, vt illi inseruiant, qualem tamen ad hoc sufficientem in me non reperi, sed tantummodo voluntatem. Magnam in statu religionis habui consolationem & satisfactionem, ita vt in hodiernum vsque diem nunquam me pœnituerit, ariditatemque animæ meæ Deus in fecunditatem & teneritudinem commutauit: Onera religionis summam mihi præbebant delectationem, & illud tempus quo me vanitatibus subiicere solita eram, impendebam, scopis domum purgando, summopere gaudens, me ex mundi vanitatibus & illis miseriis liberatam, vnde miror, quando ad memoriam illud reuoco, nam scire non poteram, vnde id proueniret. Non erat tam difficile quicquam, quod non dubitarem aggredi, dummodo ad illud faciendum

resoluta essem, & in multis iam periculum feceram. Verum quidem est, quod Deus velit, ut aliquem in principio inueniamus difficultatem, quò magis mereamur, quodque anima sentiat aliquem timorem, nam quanto maior est labor, tanto maius est premium, & Deo magis placet, cum neque aliquid in hoc mundo irremuneratum relinquit, quod solus ille intelligit, qui gustat. Hoc in grauioribus experta sum, ita ut nemini dissuaderem vnquam ob timorem relinquere, quando alicuius boni habet inspirationem, quia in omnibus potens est Deus, qui est benedictus in sæcula, Amen.

Sufficerent ô summe Deus, gratiæ, quas mihi hæcenus concessisti, quibus me ad talem statum ex tua singulari pietate elegisti, in quo multæ sunt deuotæ tuæ famulæ, à quibus addiscere poteram modum, in tuo proficiendi ministerio. Sed nescio quomodo vltius procedere debeam, quando professionis meæ modum recordor, & sponsalia, quæ cum tua Maiestate feci. Istud sine lachrymis sanguineis esse non deberet, quæ cor meum conscinderent. Et respectu offensæ in Deum factæ, non sufficerent. Videtur mihi quod tunc temporis sine ratione tantam voluerim dignitatem, posteaquam eadẽ sim abusa. Sed tu ô Domine per spatium viginti annorum, sustinere meam voluisti ingratitude, ut inde maiorem consequerer utilitatem. Non videtur mihi aliud ô Domine quàm quod promiserim, me nolle seruare quod voluebam, licet

licet tunc illa non fuerit mea intentio, sed talis
mea fuit postmodum vita, vt nesciam, qualem
habuerim intentionem, quod vt melius appare-
at, dico: Quis es tu ô Domine, qui es sponsus
meus, & quænam, & qualis sum ego, id quod
quandoque meum temperat dolorem, quem
sentio ex grauissimis meis peccatis, nec non cõ-
siderando multitudinem miserationum tuarũ.
Sed in quo melius tua summa bonitas resplẽdere
potest, quã in me, quam in tantũ operibus meis
malis obscuram, nec non gratiam, quam mihi
prius exhibueras? Heu mihi Domine, creator
meus & Deus meus, si me excusare voluero, ne-
scio quomodo facere possim, nam in alios culpã
reiicere nequeo quã in me, & si in minima
parte redamassem te, eo amore quo cœpisti a-
mare me, in alium nisi in te amorẽ coniecissem,
quo facto omnia salua fuissent, sed non mere-
bar, neque tantam gratiam habebam, itaque
per tuam misericordiam adiuua me Domine.

Mutatio vitæ, nec non ciborum, sanitati
meæ nociua fuit, quamuis optimè fuerim con-
tenta, sed hoc non sufficiebat, deliquia enim au-
gebatur, & magna cordis superuenit infirmitas,
ita quod qui me videret expauescerent, & mul-
ta alia adiungebantur, & sic primum annum
transegi semper in aduersa valetudine, licet
in illo vt mihi videtur, non multũ Deum
offenderim. Magna erat cura paterna in quæ-
rendis remediis sed cum sufficientia medico-
rum in illo loco remedia non darentur, procu-
rauit

rauit me in alium deduci locum, vbi fama erat, quod ibidem similes infirmitates curarentur. Venit mecum Monialis illa amica mea. In monasterio in quo eram, non erat stricta clausura, & quasi per annum & tres menses in illo loco remansi, magna patiendo tormenta, & remedia quibus vtebantur, erant potentissima, ita vt nesciam quomodo perferre potuerim. Debat cura infirmitati meæ ineunte estate adhiberi, & eo deducta fui circa hyemem, & toto illo tempore in ædibus sororis meæ permansi, de qua ante, expectando mensem Aprilis ne cogerer hinc inde proficisci.

Quando discessi, patruus meus dedit mihi librum vocatum tertium Alphabetum, in quo tractatur, quomodo per orationes mentem nostram colligere possimus, & licet primo anno bonorum authorum libros multos legissem, alijs vti nolebam, cum damnum intellexissem, nihilominus in oratione progredi nesciebam, nec modum inuenire quò mentem meam colligere deberem: itaque ex eo magnam habui consolationem, & constitui mecum modum illum seruare & sequi. Cum iam Dominus mihi dedisset donum lacrymarum, nec non in legendo gustum sentirem, incipiebam aliquas habere horas solitarias determinatas, & confiteri sæpius, & modum in illo libro contentum sequebar, eodemque pro magistro habebam, cum hactenus nullum inuenissem confessarium qui me intelligeret, licet per viginti
 annos

annos quæsierim, quod notabile mihi damnum intulit, & retrogrediebar sæpius, imò periculum instabat, ne penitus me perderem. Incæpit sua diuina Maiestas sub finem istius temporis quo in illa mansi solitudine, tantam mihi concedere gratiam, vt ne ita Deum offenderem, quamuis totaliter non fuerim libera, omnem nihilominus adhibui curam ne peccatum mortale committerem, & vtinam ita per Dei gratiã perseuerassem semper. De peccatis venialib⁹ parum curabam, & in eo mea consistebat ruinæ occasio.

Incæpit mihi Dominus in illo itinere fauere, & tantum ostendere amorem, vt mihi dederit orationis & quietis gratiam, & quandoq; quasi ad vnionem perueniebam, licet tunc quid vnũ vel aliud esset, & in quanto præcio illa duo sint habenda non intellexerim, & si id percipere potuissem, magnum emolumentum sensissem. Verùm tam breui temporis spatio illa vnio durabat, vt nescierim an durauerit spatio vnus A V E M A R I A, sed remanebat cum tanto effectu, vt licet non fuerim nisi viginti annorum, videbar me mundum tenere sub pedibus meis, & recordor me magnam habuisse compassionem cum illis, qui mundum sequebantur etiam in licitis. Studebam meliori quo poteram modo, vt semper in me præsentem haberem Dominum nostrum I E S V M C H R I S T V M, & iste erat modus meæ orationis, & si quid cogitabam in interioribus animæ meæ representabatur, licet etiam satis temporis

temporis in legendis bonis libris consumpserim, in quo tota mea consistebat recreatio, non enim Deus mihi dederat talentum per intellectum discurrendi, neq; per imaginationem pro mea vtilitate præualere poteram, neque per representationem obtinere meum intentum, representando mihi Christi humanitatem, & ideò bonum est, vt qui per intellectum operari non possunt, primò incipiant à contemplatione, si perseverare volunt, est tamen difficile, quia si fortè deficit occupatio voluntatis, & habere res præsentem non possunt, in quibus amor occupatur, remanet anima sine sustentatione, & exercitio, & solitudo magnam illi adfert molestiam, & ariditas animæ & grauissimæ pugnae causant diuersas cogitationes. Istis qui ita sunt dispositi, pura conscientia potius conuenit, quam illis qui per intellectum operari possunt: Posteaquam qui discurret, quid sit mundus, & quantum Deo debeat, pœnas grauissimas quas Christus passus est, & quã parum suę diuinę Maiestati inseruiat, & illud quod Deus illis tribuit qui eum verè amant, singularem exinde percipit doctrinam, quo seipsum contra cogitationes defendat, nec non contra peccandi occasiones & pericula, sed qui eo modo non potest præualere, maiorem sentit difficultatem, & conueniens est, vt legendo multum occupetur, cum per seipsum non possit formare conceptus; & iste modus procedendi est tam difficilis, ita vt si magister qui illum instruit, nõ facit instantiam, sine

sine

sine lectione proficere non possit. Dico quod sine adminiculo lectionis, faciet talem multo tempore in oratione perseverare, & erit impossibile, vt multum duret, & suæ sanitati nocebit, si alioqui cum obstinatione perseverauerit, quia res est multum difficilis, lectio tamen est magni valoris, vt eius spiritus colligantur, & ita procedendo lectio ipsi est necessaria, licet parum legat, loco meditationis quam facere non potest. Videtur mihi nunc quod prouidentia Dei factum sit, quod non inuenerim qui me doceret, cum meo quidem iudicio impossibile fuisset decem & octo annis perseverare, eram enim in illis molestijs constituta, & ariditate, vt meditando non potuerim discurrere, & toto illo tempore, excepto in sine sanctissimæ communionis, non audebam vnquam orationes mentales sine libro incipere, in tantum enim anima mea timebat sine libro manere, quasi iam mihi cum aliqua multitudine pugnandum fuisset. Per hoc remedium quod mihi erat instar societatis, vel loco clipei, in quo recipiebam omnes grauissimos ictus cogitationis, consolabar, quia ariditas non erat ordinaria, sed semper eueniebat, quando eram sine libro, & anima mea tunc dispersa remanebat, & mediante libro cogitationes dispersas colligere cœpi, & animam quasi per allecumentum attrahebam, & sæpius sufficiebat, vt tantum librum aperirem, & aliud non desiderabatur, quandoque parum legebam, aliquando multum, secundum gratiam, quam mihi

Domi-

Dominus concedebat. Videtur mihi in principio, quod non fuerit aliquod periculum perdendi tantum bonum, cum haberem libros, & manendo solitaria, & pro certo credo, quod ita fuisset, si magistrum habuissem, vel personam aliquam quæ me monuisset, vt occasiones fugerem. Et si Diabolus me apertè aggressus fuisset, videtur mihi quòd nullo modo grauitè peccassem: sed deceptio tam subtilis fuit, & ego similiter mala, vt omnes determinaciones parum me iuuerint, licet tunc, quando Deo inseruirem multas pertulerim infirmitates. Aliquoties de Dei bonitate mirabar, & ex tanta magnificentia & misericordia consolabatur anima mea, sit in omnibus benedictus, posteaquam clarè vidi, quod neque in hac vita sine præmio reliquerit, licet opera mea debilia & imperfecta fuerint, nihilominus Deus incrementum dedit & perfecit, & statim peccata mea abscondit, imò permittit, vt eorum oculi, qui ea viderant excæcarentur, eorumq; memoriam sustulit. Solet Dominus culpas nostras deaurare, & facere, vt ex illis aliqua resplendeat virtus, quam in me Deus plantauit, eiusque possessionem accepit. Redeo ad illud quod mihi demandatum est, & dico, si vellem minutissimè modum referre, quem Dominus mecum tenuit, desideraretur alius intellectus quàm est meus, ad ampliandum illud, quod suæ diuinæ Maiestati debeo, & in detestando meam ingritudinem & malitiam, quia in toto eius oblita fuisset, sit semper benedictus qui tanta mihi contulit.

CAP.

Sequuntur magna infirmitates, quas habuit, nec non patientia quam Deus ipsi concessit, & quomodo ex malis nostris eliceat bonum, ut videre est ex eo, quod in illo loco ipsi euenit, ad quem recuperanda sanitatis causa sese contulerat.

Oblita eram referre, quomodo in anno nouitiatus mei, multas inquietudines in aliquibus per se parui momenti sustinuerim, sine mea culpa me culpabilem iudicando. Sæpius illa pertuli, non sine magna pæna & imperfectione, licet fuerim contenta eo, quod iam monialis essem, & omnia bene mihi succedebāt. Quando aliæ viderent me locum solitarium quærere, meq; propter peccata mea lacrymãtem conspicerent, iudicabant me malè contentam, & sic etiam inter se dicebant. Ego verò vitæ monasticæ plurimum afficiebar, sed quæ mihi ad contemptum tendere videbantur, ferre non poteram. Gaudebam æstimari, & in omnibus eram curiosa, omnes meæ actiones virtuti mihi attribuendæ videbantur, sed hoc me à peccato non excusabit, cū sciam, quid sit procurare id, quod sibi placet, ita vt hic ignorantia non tollat culpam. Aliqualis potest mea prætendi excusatio, cū illud monasterium in summa non fuerit perfectione fundatum; & ego vt minus bonam minus sequebar bonum relinquendo, quod
perfectè

perfectè bonum erat. Tunc temporis quædam monialis grauitè infirmabatur, quia in eius vètre erant ex opilatione aperta aliqua foramina, ex quibus effluebat quicquid manducabat, ex qua breui temporis spatio moriebatur. Ego alias sibi de eadem infirmitate metuere videbam, & nihilominus inuidendo eius patientiæ, Dominum rogabam, vt patientiam mihi concedendo, eandem infirmitatem mihi concederet, vel aliam prout suæ Maiestati placeret. Nullum malum mihi tam graue videbatur, quod nõ libenter pro æterna beatitudine promerenda sustinuissem, quia determinaueram per qualecunq; medium illud promereri, & miror, cum tunc secundum meum iudicium non habuerim Dei amorem sicuti postea, quando incæpi facere orationes, videor habuisse: & hoc habebam, quod peccatum mortale mihi videretur parui esse momenti, quodque bonum illud, quo vita æterna promeretur, magni esset pretij. In hoc etiam me sua diuina exaudiuit Maiestas, vt circa finem alterius anni remanens infirmâ durauerit per tres annos, vti modò dicam. Cum namq; manendo cum mea sorore tempus aduenisset curationis, per Patrem ad illam monialem ad alium locum deducta sum. Hic diabolus multum animam meâ deturbare cœpit, licet Deus exinde plurimum boni elicere voluerit. Erat in illo loco quædam persona Ecclesiastica, habens aliquas bonas qualitates, eratque mediocriter docta, cui cum sacerdos esset, capi confiteri, sed inde mul-

de multum damni anima mea habuit, & ideo quia tantum mediocriter doctus fuit, & doctiores habere non poteram, experientia didici melius esse, quando alioqui sunt virtute & pietate præditi, si sunt indocti quam mediocriter, quia illi sibi fidunt, & doctissimos consulere nolunt. Doctissimi me nunquam decipiunt, sed neq; alii debet velle decipere, sed parum sciunt. Putabam me ad aliud non obligari, quam ut ipsis crederem, maximè cum, quæ mihi dicerent, essent larga, & maioris libertatis, etsi ipsis credere debuisssem, sunt ita mala, ut etiam alios decepisssem. Quod erat veniale, dicebāt esse mortale, quodque mortale erat veniale faciebant, & hoc mihi tantum mali intulit, ut superfluum non sit pro aliorum cautela hoc referre, cum apud Deū ideo non excusor. Credo Deum id permisisse propter mea peccata, ut ipsi deciperentur, nec non ego similiter. In huiusmodi cæcitate, ut puto, plusquam decem & septem annis permansi, donec quidam Pater ordinis sancti Dominici, vir alioqui doctissimus, mihi quædam declarauerit, & aliqui ex societate Iesu, magnum mihi incutiendo timorem, & multum aggrauando mea principia, prout postea dicam. Dum prædicto sacerdoti confiteri inciperem, maximè mihi afficiebatur, cum parum haberem quod confiterer in comparatione eorum, quæ feci, antequam monialis essem. Non quidem malè mihi afficiebatur, sed quia affectus ipsius erat superfluus, minus bonus erat, ex me intellexerat quod fue-

D

rim

rim resoluta nõ faciendi quicquam contra Deũ, quod graue esset, & de eodem me securam reddidit, & sic inter nos stricta erat conuersatio, & diuinis addicta eram, vnde gustabat multum de Deo loqui. Cũ verò iunior essem, causam illi præbuitalicuius confusionis. Ex amore magno, mihi incœpit suam aperire perditionem, eamque non paruam, posteaquam iam septem præterierant anni, in quibus semper fuerat in statu periculossissimo, ratione cuiusdam mulieris, & in tali statu celebrabat. Publicum erat, suamque reputationem & famam perdiderat, & nemo illi dicere audebat. Magnam eius habui compassionem, quia satis illum amabam, id quod meæ leuitati & cœcitati ascribendum est, sed quia grata videri desiderabam, virtuti tribuendum iudicabam, vt prouerbialiter dicitur: *le alta a chim' amana. Maledicta lex, quæ se contra Deum extendit, & est vera stultitia, quæ apud mundanos homines est in vsu, quod facillè cognosco, cum sciam nos omnia bona Deo debere, quæ à creaturis nobis fiunt, & nos virtuti tribuimus, licet talis amicitia contra Deum sit, nec illam rumpere volumus. Magna est mundi cœcitas, faxit Deus, vt toti mundo sim ingratiſſima, Deo verò minimè, sed propter peccata mea cõtrarium mihi accidit. Meliorem ex ipsius domesticis accepi de eo informationem, ex quibus petij eius statum cognoscere, eiusque perditio mihi innotuit, cuius ipse non tantam habuit culpam: nam mulier illa sibi aliquas fecerat incanta-*

canta-

cantationes in quodā vasculo ex metallo, quod ad eius petitionem & gratiam in collo gestabat. Non credo quod determinatè sit verum, quod dicitur de eiusmodi figmentis, sed dico ad cautelam eorum quæ vidi, vt sibi viri à mulieribus caueant, quæ tales quærunt conuersationes, & sciant, quod ipsæ mulieres coram Deo, ad honestatem magis obligantur, quàm viri, & in nullo sibi de illis fidere debent, ego licet sim peccatrix, in simile nunquam cæcidi peccatum, sed neque vnquam talem habui intentionem, sed neque si potuissem, nunquam alicuius voluntatem allicere voluissem, quò me amaret, quia ab eiusmodi me Dominus custodiuit: sed si me dereliquisset, mala perpetrassem sicuti in alijs, quia in nullo sibi de me quis confidere potest, sciens iam periculum in quo anima ipsius constituta erat, maiorem illi demonstraui affectionem, & licet intentio fuerit bona, operatio nihilominus fuit mala, cùm non sint facienda mala, vt inde eueniant bona. Secum ordinariè de Deo loquebar, id quod ipsi non parum profuit, licet hoc ipsum magis iuuerit ad suum propositum, vt mihi bene voluerit, quia vt mihi rem gratam præstaret, dedit mihi istud vasculum, quod statim ego accipiens, in flumen proijci curavi, quo facto, quasi à somno excitatus ad se redijt, cogitans periculum, in quo septem annis fuerat, & admirans dolere cœpit, & à conuersatione istius mulieris abhorruit. Nostra Domina ipsum, vt credo adiuuit, cui erat deuo-

tissimus, ob eius conceptionem, quo die magnā fecit solennitatem & festum. Ultimò eam planè dereliquit, agendo Deo gratias, quod eum illuminare dignatus sit, & circa anni finem mortuus est, erat iam addictus Dei ministerio, & benè dispositus, quando moriebatur. Mansi in eodem loco tribus mensibus, cum maximis molestijs, cura enim medicinalis meam excedebat debilitatem & complexionem, ita quod mihi mortis periculum imminuerit, & tātus erat dolor cordis, vt viderer quasi dentibus corrodi, & quidam me rabiosam esse iudicabant. Vires planè defecerant, quia nō nisi quod liquidum erat, manducare poteram, angustia multæ, nec non febris continua, & ita per medicinas consumata eram, & intus ardebam, vt nerui contraherentur, cum dolore incomparabili, ita quod nunquam potuerim requiescere, cum quadam extrema melancholia. Pater reuersus ad alium locum me deferri curauit, vbi melius ab ipsis medicis visitari poteram, qui penitus de mea sanitate desperabāt, cū ecstasis superueniret, de quo parum curabā, dolores erant qui me angebant, & illos sentiebam à capite vsque ad pedes, & vt dicunt medici, dolores neruorum sunt intolerabiles. Tribus circiter mensibus durauit eiusmodi dolor, & impossibile videbatur tanta simul pati me posse. Nunc miror, sed per Dei gratiam, patientiam habui, quam mihi concessit, & ab illo procedit, vt que illam haberem, me iuuit legisse libros Iob, & libros moralium. S. Gregorij, vn-

rij, vnde videtur quod hoc modo voluerit me Dominus præuenire, inciperam habere donum orationis, quò factum est, vt cum eiusmodi conformitate omnia perferre potuerim. Mea conuersatio erat cum ipso Iob, eiusque sententiam in meo pectore & ore habebam semper: qua dicit, *Si bona recepimus de manu Domini, mala autem quare non sustinemus?* hoc mihi, vt videtur, vigorem tribuit. Ingens ille dolor à mense Aprilis durauit, vsque ad festum Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, & tunc confiteri proponebam, sicuti solebam facere sæpius, sed quia sibi persuadebant, id fieri ex timore mortis, & ne inde maiorem sentirem pœnam, pater non permisit. Amor sanè carnalis superfluous, licet fuerit paternus tanti patris Catholici, & prudētis, sicuti reuera erat: nihilominus magnū mihi adferre damnum poterat; eadem enim nocte, accidit, vt quatuor diebus manserim sine intellectu, vt mihi extremam dederint vnctionem, putantes me illicò morituram; & aliud nil faciebant, quam recitare Credo, quasi intelligerem quæ dicebantur, aliquando putabant me omninò mortuam, ita quod supra oculos meos aliquot guttas ceræ inuenerim. Dolor patris ingens erat, eo quod non permiserit me confiteri, vnde Deum inuocando multas orationes fundebat, Benedictus sit Deus, qui dignatus est eum exaudire. Moniales mei monasterij, per diem vnum & medium tenuerant sepulchrum apertum, corpus meum expectando, exequiæ

factæ erant, funebris oratio à quodam nostro fratre habita, nihilominus voluit Deus, vt ad me redirem, & statim volui confiteri.

Recepi Sacramentum corporis Christi, non sine lacrymis, sed non erant secundum meum iudicium, ex solo dolore, eo quod Deum offendissem, qui fuisset sufficiens ad salutem, si alioquî persuasio aliorum me non decepisset, dicendo, non esse mortale peccatum, quod postea inueni mortale esse. Cùm itaq; dolores essent intolerabiles, qui mihi remanebāt, & sensus paruus, integram feci cōfessionem, secundum meū iudicium, de omnibus quibus iudicabam me Deum offendisse. Hanc mihi gratiam inter omnes alias contulit Deus, vt postquam incēpi communicare, nunquam omiserim confiteri, q̄ imaginabar esse mortale, licet esset veniale. Sed sine dubio mihi videtur, quod salus mea nō fuerit extra periculum, si tunc mortua fuisset; cum habuerim confessarios, parum doctos ex vna parte, & quia ex altera parte eram satis perueria, affligor dum id cogito, & considerando, quomodo Deus me resuscitauit contremisco. Bonum esset ō anima mea, si animaduertes periculum, ex quo te liberauit Dominus, posteaquam ex amore nō abstinueris, quin Deum offenderes, ad minus ex timore abstinere debuisses, cū te in tam statu periculoso millies condemnare potuisset. Credo quod non erit multū, si aliud millies adiunxero, licet me reprehendat, qui mihi mandat, vt moderatius peccata mea referam,

feram, quæ adhuc nimium subitico. Ex amore Dei rogo, cui scribo, ne aliquam offensam subiticeat ex omnibus quas hic dico, quia hinc maior apparet Dei miseratio, eiusque Maiestas, qui mihi pepercit, sit nomen eius benedictum in æternum, Amen. Placeat suæ diuinæ Maie- stati, vt antequam consumar, se amari permit- tat. Amen.

CAP. V I.

Tractatur in quantũ fuerit Deo obligata, dan- do ipsi in omnibus pœnis patientia donum, & quomodo Sanctum Iosephum pro suo ad- uocato elegerit, & quantum utilitatis inde receperit.

Permanſi quatuor illis diebus in tali paraciſ- mo, ita vt ſolus Deus ſciat, quantas ſim paſ- ſa intolerabiles pœnas, lingua iam in partes ex morſibus diuiſa erat, fauces, cum nihil ſumpſe- rim propter debilitatem, ſuffocabantur, vt ne aquam quidem deglutire potuerim, mouere pe- des, neque brachia aut manus poteram, ſed ne- que caput, non ſecus ac ſi mortua fuiſſem, ſed ne digitum vnum, vix quiſquam præ nimio dolore accedere poterat, & vſque ad feſtum Paſchæ durauit. Magnam faciebant instan- tiam, vt ad monaſterium redirem, & eo me de- ferre, vt eram curauerunt. Moniales me mortuam expectabant, & me receperunt cum anima & corpore, ſed corpus peius erat,

D 4

quàm

quam si mortuum fuisset, & aptum ad infligendum pœnam illis, qui me videbant, debilitas corporis exprimi non potest, tantummodo ossa mihi reliqua erant, & in eo statu permansi octo mensibus, & amplius: sed & clauda eram vsque ad tres annos, postea verò paulisper cœpi conualescere, dum inciperem incedere, Deo gratias egi. Sustinui omnes illas infirmitates magna cum lætitia, & pro nihilo illas habui respectiue ad dolores quos prius passa eram. Mea voluntas diuinæ voluntati conformis erat, & licet sua Maiestas ita semper me relinquere voluisset, videtur meum fuisse desiderium vt conualescerem, eum in finem, vt melius orationibus vacare potuissem, sicuti edocta eram, nam in valetudinario non erat tanta commoditas. Confitebar sæpius, tractando de Deo, ita vt inde quàm plurimi ædificarentur, admirando patientiam mihi à Domino concessam, & nisi de manu eius venisset, impossibile fuisset eiusmodi sustinere. Magnum fuit Dei donum, dando mihi in oratione gratiam, quò potuerim cognoscere, quid sit amare Deum, quia ex eo nouam in me sentij virtutem, licet nõ suffecerit vt in bono perseuerare potuissem. Non delectabar audiendo de aliquo dicere malum, licet fuerit etiam paruum, omnes solebam remouere murmurationes, & de alijs nolebam dici, quod de me ipsa dici non volebam: licet tamen debeam Deo reddere rationem, in quibus malum præbui exemplum, cum multorum malorum causa extiterim, quod vt mihi
Domi-

Dominus ignoscat rogo, licet non cum tanta intentione peruersa, prout in illis, quæ postea sunt subsecuta. Desiderium habebam viuendi in solitudine, & de Deo loqui, confiteri, & communicare sæpius, bonorum authorum libros libenter legebam, & dolebam satis ex eo, quod Deum offenderam sepissimè & memini quod ausa non fuerim orare, timendo pœnas quas ex offensis in Deum pati promerueram. Dolor iste in tantum augebatur, vt nesciam eum alicui pœnæ cõparare: qui non ex timore proueniebat, sed solum quia cõsiderabam gratiam, quam Deus mihi in orationibus concesserat, vnde me summo pere obligatam cognoscebam, & quia ipsi malè inseruieram illud sustinere non poteram. Duplicitiam extremam habebam, multùm lacrymabar ex peccatorum meorum consideratione, & parua vitæ meæ emendatione, posteaquam non sufficerent omnes meæ determinationes, neque labores quin denuo caderem, præbendo mihi ipsi cadendi occasionem. Videbantur mihi lacrymæ deceptionis, & culpa maior: cum viderem gratiam mihi à Deo datam, qua peccata mea detestabar & de eis dolebam. Studebam confiteri breuiter, & secundum meum iudicium faciebam quod poteram, vt in gratiam redire possem, sed damnum quod subsecutum fuit, inde proueniebat, eo quod cadendi radicem non extirpauerim, atque occasiones non subterfugerim; & ex parte Confessarij culpandi erant, qui me parum iuuabant, non aperiendo

D s

mihi

mihi periculum, in quo eram, tenendo eiusmodi conuersationes; & si mihi id indicatum fuisset, credo, quod omnia salua fuissent, cum mecum serio determinassem, me neque per vnum diem velle in peccato mortali permanere, vbi illud clarè cognouissem. Omnia ista timoris Domini signa ex oratione prouenerunt, & quod magis est ^{cruciat} amori coniuncta fuit: quia neque castigatio, neq; pœna se mihi repræsentabant, dum infirma eram: attamen multum curaui, ne mea conscientia aliquo mortali grauaretur peccato. O Domine Deus magis sanitatem desiderabam, vt tibi inseruirem, sed ego ipsa totius mali mihi causa eram. Videndo me itaque in iuuenili meæ ætate claudam, & etiam quomodo omnes medici me dereliquerant, ad medicum cœlestem, vt me sanaret, confugiendum esse determinabam, desiderando omnimodè sanitatem, licet cū magna lætitia infirmitatem sustinerem, & aliquoties cogitabam, si stando sana condemnari deberè, melius esse, vt sic permanerem: nihilominus mihi videbat̃, quod si sana fuissem, melius Domino inseruiuissem, sed in hoc decipimur, non remittèdo nos ipsos diuinę voluntati, quia melius nouit, quid nobis prodest, quam nosmet ipsi. Incœpi circa missæ sacrificium magnam habere deuotionè, & approbatas orationes libenter legi, sed nunquam mihi placuerūt, quædam orationes, quæ à quibusdam mulierculis fiunt, cum multis superstitionibus & ceremoniis. Pro meo aduocato habui sanctum Iosephum,

sephum, cui me multum commendauit, & per experientiam didici, quod tam in mea necessitate, quàm in alijs, ad honorem & animæ meæ salutem pertinētibus, melius me liberauerit quàm ego rogare nouerā, nec recordor me in hodiernum vsque diem, ad eius intercessionem, à Deo aliquid petiuisse, quod non impetrauerim. Mirabile dictu, si omnes gratias easq; magnas quas mihi Deus per istius gloriosi sancti intercessionem præstitit, enarrarem, liberando me à periculis corporis & animæ; videtur quod Deus alijs sanctis gratiam concesserit succurrendi, in vna sola necessitate; verum hic sanctus in omnibus, vt experta loquor; & videtur quod per hoc Deus velit significare, quod sicut in mundo voluerit ipsi esse subiectus, posteaquam nomen patris haberet, & Deus esset, & præcipere poterat, sic in cælo facit, quātum ille petit. Id idem nonnulli alij mecum sunt experti, quibus persuasi, vt sese illi commendarent; vnde fit quod multi ipsi sint deuoti, & hanc de nouo veritatem sum experta. Studebam eius festum maiorem cum celebritate peragere, vti poteram, vanitate potius plena quam spiritu, curiosè illud peragendo, licet tamen meā intentio bona fuerit: sed hoc mali habebam, vt, si Dominus Deus mihi non concessisset gratiam faciendi aliqua bona opera, remansissem imperfectionibus plena, deficiendo in multis, & malum perpetrando, vanitatibus & vitijs abundabam, etiam astuta satis & diligens, sed hoc mihi remittat Deus.

Cupe-

Cuperem omnibus persuadere, vt huic sancto glorioso deuoti essent, ideoque propter experientiam quam habeo in obtinendo à Deo fauorem mirabilem. Nullum cognosco qui nõ multam profecit in virtutibus & pietate, qui seipsum huic sancto commendauit, maximè pro salute animæ suæ. Memini plures esse annos in quibus semper in die ipsius festi aliquid petij, & illud impetraui, & si quod rectum non erat, quod petij, id mihi ad maius bonum datum fuit. Si ego talis essem, vt scribendi haberem auctoritatem, cuperem magna cum mea satisfactione & gaudio voluntariè minutim referre gratias, non solum mihi ad huius sancti intercessionem, sed & alijs à Deo concessas; verum ne transgrediar licentiam mihi concessam, breuior esse debeo quàm vellem, & in alijs longior quàm conuenit: sicuti quæ in omnibus paruam habeo discretionem, solum hoc rogo, vt qui expertus non est, ipsemet experiatur, & nescio quomodo quis possit meminisse Reginae cœlorum & Angelorum, qui etiam non agat gratias Sancto Iosepho, qui in pueritia Christi ita defatigabatur. Qui non habet magistrum qui eum orare doceat, accipiat pro magistro sanctum Iosephum, & in via non errabit. Placeat Deo vt ego non errauerim, quæ ausa sim de eo loqui, nam licet manifestauerim me huic sancto deuotam, ipsi inseruiendo, defeci nihilominus imitando: nam postquam effecit, vt potuerim surgere & ambulare, ingrata tamen extiti. Quis enim putasset

tasset

tasset vnquam, quod ego quæ tantas à Deo re-
cepi gratias, tam statim denuò caderem? Post-
quam dico Deus mihi talem virtutem concessit,
qua me ad illi inseruiendum excitauit, post-
quam quasi fuerim mortua, in periculo damna-
tionis, postquam animam meam resuscitauit, &
corpus meum ita dispositum fuit, vt omnes qui
me videbant viuam mirarentur. Sed quid hoc
est ô Domine? In tanto ne periculo viuere de-
bemus? Et ego quæ hæc scribo, vt mihi vide-
tur, ex singulari tua gratia & misericordia cum
Apostolo dicere possum, licet non cum illa per-
fectione; *Vino ego, sed non ego, sed tu ô crea-*
tor in me, cum iam aliquot annis mei habueris
curam, & me semper custodiueris, cum videam
in me tales determinationes & desideria, vt in
aliquibus experta loquor, non faciendi contra
tuam voluntatem quicquam, licet tamen con-
tingere poterit, vt tuam Maiestatem offendam:
nihilominus modo videtur nihil mihi proponi
posse, in quo pro amore tuo cum omni diligen-
tia non essem præparata, & in aliquibus mihi
propitius fuisti, ita vt effectus sit subsequutus, nec
volo quæ sunt huius mundi, neque quæ in eo
sunt; & non videor in aliqua re extra te fatiari,
sed reliqua omnia mihi penosa & graua viden-
tur, fieri potest, vt errem & decipiar, vt que non
sit verum quod ita sentio quod dico: sed vides
tu bene, ô Domine, quod quantum ad me atti-
net, non mentior; sed timeo, id que non sine ra-
tione, ne à te derelinquar, quia scio quousque
mea

mea se extendat fortitudo, & quam sim debilis, & quam parum possim, si continuo gratiam tuam non concesseris, & iuueris, vt te non derelinquam. Placeat tuæ Maiestati, ne à te derelinquar, cum hoc mea culpa prouenire posset, nec scio quomodo hic viuere debeam, cum omnia sic sint incerta, videbatur mihi impossibile ô Domine, vt te in toto derelinquerem, sed cum toties te dereliquerim, fieri non potest, quin timeam, quia discedendo à me paululum, in terram concidi. Benedictus sis semper, quia licet te dereliquerim, me totaliter non dereliquisti, ita vt non surrexerim, manum mihi semper porrigendo, quam aliquoties reui, sed neque intelligere volui qualiter me sapius de nouo vocaueris, vt modo dicam.

CAP. VII.

In quo tractatur, quibus modis paulatim gratiam sibi à Domino datam perdidit, & qualem vitam peccatis subiectam tenere inciperit, & refert, quam sit damnosum in monasterio monialium non seruari clausuram.

INcipiebam me recreationibus dare, ex vna vanitate deueni ad aliam, ex occasione alteram arripui, in illis persistebam, & sic anima mea fuit vanitatibus inuoluta, vt me puderet, in tanta conuersatione de oratione tractare. Longè à Deo recessi, causa erat, quia dum peccata multi-

multiplicarentur, diuinorum gustus diminui
cœpit, nec non virtutum consolatio. Videbam
clarissimè ô Domine Deus, quod defectus vene-
rit à me, quia deficiebam à te. Hæc periculosior
fuit deceptio, quam vnquam Diabolus mihi fa-
cere poterat, vt sub specie humilitatis orare ti-
merem, videndo, me ita deprauatam: vt que mi-
hi melius videretur me aliis conformare, cum-
que memetipsam iudicarem nõ admodum ma-
lam esse omnibus alijs peior eram, & sufficiebat
mihi tantummodo horas illas vocaliter legere,
ad quas obligabar. De orationibus mentalibus
parum curabam, nec multum curabam, tantam
cum Deo habere conuersationem: vnde cum
dæmonibus stare promerebar, quia populum
decipiebam, & in exterioribus bonam habebam
apparentiam. Monasterium in quo manebam
culpam non habuit, quia per meam astutiam,
bonam quam de me habebant opinionem, mihi
conseruare studebam: licet tamen vitam spiri-
tualem de industria non confinxi, quod
sciam. Non recôrdor me vnquam Deum per hy-
pocrisim vel vanã gloriam offendisse, diuina me
protegente gratia, quia adueniente primo mo-
tu, tantam sensi pœnam, vt Diabolus cum per-
ditione abscesserit, vt ego cum lucro remanse-
rim: vnde in eo me parum tentauit, & si Deus
me instanter tentari permisisset, sicuti alios, for-
sitan etiam cœcidissem: sed sua diuina Maiestas
in hanc vsque horam me in hoc custodiuit, sit
semper nomen eius benedictum. Imò cruciabar
ex eo,

ex eo,

ex eo, quod populus bonam de me haberet opinionem, cum scirem, quid in me lateret. Quod verò à populo noluerim haberi peruersa, iuuenili meæ ætati tribuendum erat. In tanta vanitatis occasione & conuersatione, me sepius subduxi, vt orationibus vacare possim, & cum Deo conuersari. Delectabat me in pluribus locis suam habere depictam effigiem, & oratorium, quò ad deuotionem maiorem prouocarer. De alijs malè dicere non libenter audiebam, nec de similibus quæ virtutis apparentiam non habebant: interim vt vana & curiosa me noueram existimare in illis, quæ à mundo in præcio haberi solent. Moniales magnam mihi concedebant libertatem, & maiorem quam alijs senioribus concedere solent. De me securæ erant, nouerant enim, quod nunquam sine licentia aliquid fecissem, sicuti nonnullæ quæ per parietum foramina, de nocte cum alijs loquuntur, Deus enim mei curam habebat. Videtur mihi, quod in quibusdam non benè fecerim, sed potius malè: considerando quædam non sine magna animaduertentia, aliorum honorem in discrimine ponendo, cum egomet fuerim peruersa, & reliquæ bonæ: quasi bonum fuisset, vt quod aliæ fecerunt, ego quoque fecissem. Verè malum illud non ita erat periculosum, sicuti alias fuisset, licet satis fuerit; sed ideo damnosum videtur, quia eius monasterij clausura strictè non obseruabatur; sed me ad infernum deduxisset, si Deus per suum fauorem singularem, & per alia media,
ex isto

ex isto periculo me non liberasset, & maximum est, quando mulierum monasterium est in libertate, & potius est iter ad infernum, quàm contra earum fragilitatem remedium. Hoc quod dico, nolo vt intelligatur de illo monasterio, in quo fui, nam ibidem sunt quamplurimæ, quæ Deo strictè inferuiunt, idque in multa perfectione, quibus Deus deesse non potest; & bonum est illis fauere, cum in illo integra seruetur religio, sed de alijs dico, quæ mihi magni doloris causam præbent, vt necesse sit, vt Deus singulari vtatur vocatione, idque non semel, sed sæpius, vt saluentur: ex quo consuetudo inoleuit, vt honores sint in precio, & huius mundi oblectamenta, vtque obligatio monastica cõtèptui habeatur: faxit Deus, vt quod peccatum est, virtuti non tribuatur, sicuti mihi sæpius contigit, & difficile est vt intelligar, & necessarium sit, vt Deus manum suam apponat. Si parentes, meum sequerentur consilium, postquam eorum filias nolint collocare in monasterijs, in quibus in via salutis progrediantur, sed potius in quibus maius imminet periculum, quam in mūdo, ad minus pro illarum honore sint cõtenti, vt tenuioribus fortuna nubant, quàm eiusmodi monasterijs tradant, si alioqui non sunt in virtutib⁹ benè fundatæ, & in pietate educatæ, & faxit Deus, vt hoc iuuat, vel potius domi detineant, quia si in adolescentia sunt ad malum pronæ, diu celari non poterit, & Dominus in fine manifestabit, & sic sibi ipsis neque alijs tantum inferent damni, &

E

ali-

aliquando omnis culpa in illas est conijcienda, quia viam quã inueniunt apertã, ingrediuntur; & de multis dolendum est, quia dum putant se mundum relinquere, vt Deo inferuiant, vtque mundi pericula fugiant, in mille mundis sese inueniunt, nec sciunt, quomodo sese defendere debeant, nec aliquod inuenire remedium; ex quo adolescentia, sensualitas, & Diabolus inuitant, vt mundana sequantur. Vidi in similibus locis, vt bonum iudicent, per dicendi modum, vt videãtur in parte hæreticis similes, qui excœcari volunt, dicentes, bonum esse, quod ipsi sequuntur, & sic credunt, licet etiam non credant, testimonium illis reddendo conscientia ipsorum; cum in seipsis habeant qui illis dicunt, heresim grauissimum esse malum. Perniciosus sanè religionis status, tam virorum quàm mulierũ, vbi religio non seruatur, & vbi in vno eodemq; monasterio sunt duę viæ: vna virtutis & religionis, altera religionis defectus, & omnes quasi æqualiter incedũt, cum per peccatorum multitudinem, viam imperfectam ingrediuntur, & cum sint plures mali quàm boni, ista magis frequentatur & fauetur, sed è contra via verè religionis negligitur, & ideò magis verè religiosus & religiosa sibi timere debet, si volunt serio eorum vocationi satisfacere, & in eiusmodi sunt cõstituti monasteriis. Magnam debent in eorum conuersationibus adhibere cautelam, contra Dæmonum insultus, & ideo nescio quare quidam admirentur eo quod in ecclesia Dei tot inuenian-

uenian-

ueniantur mali, posteaquam illi qui aliis prælu-
cere deberent, & esse omnium virtutum orna-
mentum, veræ religionis spiritum nostrorum
sanctorum, qui religionem fundauerunt, dereli-
querunt, faxit Deus, vt ipse remedium ponat,
prout omnino necessarium esse videtur, Amen.

Cùm itaque in eiusmodi fuerim conuersa-
tione, nihil inde mihi distractionis aut damni
euenturum persuadendo, eo quod vsus iam in-
ualuerat, quod postea euenisse cognoui, mihi
nihil nocere videbatur magis quàm alijs quod
me meliores esse videbam, ex re tam vniuersali,
prout erat; quando vna Monialis, aliam visita-
bat, sed non animaduvertebam quod bonitate
me præcellerent, & illud quod mihi magnum
erat periculum, in alijs non tantum esse, vt quæ
sine aliquo periculo ita conuersari poterant: li-
cet aliud non fuerit quam tempus malè collo-
catum.

Manendo cum quadam persona quam no-
ueram, & conuersando, Dominus mihi manife-
stauit quod eiusmodi amicitia & conuersatio
non conueniret, & me illuminando in tanta cæ-
citate se ipsum Christus mihi repræsentauit ma-
ximo cum rigore, demonstrando eiusmodi actū
sibi minimè placere. Vidi ipsum oculis animæ
meæ, multò clarius quam si oculis corporis ip-
sum vidissem, & talem in me reliquit impressio-
nem, vt quamuis iam præterierint viginti sex
anni, videar ipsum adhuc habere præsentem.
Ego mansi timore perculsa nec non plurimum

conturbata: & illam personam deinceps videre nolui. Magnum mihi intulit damnum quod nesciuerim, aliquid sine oculis corporeis videri posse, & Diabolus ne illud crederem, me iuuuit, persuadendo id fore impossibile; quodq; vidento errauerim, & q̄ Diabolus id potuerit effecisse, vel simile quid, licet tamen illa semper in me remanserit opinio, q̄ Dñs fuerit, quodq; illusio non esset; sed quia secundum meum gustum nō erat, ego mihi ipsi mentiebar, cumq; de hac re cū nemine audebam conferre, prædicta persona non sine importunitate rediit, mihi persuadendo, non fore malum cum eiusmodi conuersari, quodq; propterea nullum fieret honoris mei iactura, sed potius reputationis incrementum, & sic ad eandem redij conuersationem, non tantum tunc, sed etiam alijs vicibus, multisq; annis eiusmodi familiaritas pestifera durauit; persuadendo mihi nullum subesse malum, cum tali persona conuersari, prout erat, quamuis quandoque clarè viderem, bonum non esse, sed nemo mihi vnquam alicuius distractionis causam præbuit, illa persona excepta, cui multū afficiebar.

Stando itaq; alia quadam vice cum eadē persona, aliæ superuenerunt, quæ nos viderunt, & vna nobiscum quoddam animal in modum bufonis magnæ, maiori quadam agilitate percurrere conspexerunt, velocius currebat quam similia animalia solent, & non poteram imaginari, quod ex tali loco prodire posset, idq; medio die, sed neque ibi vnquam fuerat, & quæ circa
me

me operabatur, non videbantur carere mysterio, ita quod illa nūquam obliuioni tradere poterō. O Deus quibus, quantisque modis me adiuuisti, parum tamen profuit.

Erat eo in loco monialis quædam senex, mea consanguinea, admodum religiosa Dei famula, me monens sæpius, & quædam prædicens: sed ego non tantum illi non credebam, verum indignabar, & sine ratione scandalizari videbatur. Hoc dico vt mea malignitas & singularis Dei bonitas magis elucescat, & quomodo propter meam ingratitude infernum promeruerim, & hæc scribo etiam eum in finem, vt si fortè Deo sic disponente, aliqua monialis eiuscemodi legerit, meo exemplo admoneatur, & cautius meo damno discat, quomodo conuersari debeat. Rogo, vt in nomine Domini nostri Iesu Christi eiusmodi conuersationes & recreationes fugiāt; faxitque Deus, vt tales illusiones, ab aliquibus meo exemplo auferantur, cū per me aliquæ fuerint deceptæ; persuadendo illis malum non esse, & in tanto periculo eas reddendo securas, magna cum cæcitate, in qua ego ipsa eram: sed illas illudere non intendebam, sed meo exemplo multorum malorum causa extiti; persuadendo mihi peccatum non esse. Dum in principio infirma essem, nesciens pro salute animæ meæ præualere, magnum mihi venit desiderium alios adiuuandi, & est ordinaria incipientium tentatio, licet mihi benè successerit. Amando namque vehementer patrem meum, cumque

donum orationis mihi à Deo datum magnum videretur, quo maius in hac vita inueniri non potest, per indirectam viam quæsiui, vt etiam huic exercitio pater vacaret: hinc ipsi aliquos dedi libros, ad hunc finem conuenientes, cumque virtutibus præditus esset, prout ante dixi, huic exercitio seipsum optimè accommodauit: & ita in quinque vel sex annis profecit, vt Deum laudauerim, atque magnam consolationem inde perceperim. Eius molestiæ multæ erant & diuersæ, sed in omnibus seipsum voluntati diuinæ subiecit. Visitauit me sæpius, mecum de Deo loquendo.

Posteaquam verò ita per conuersationes distrahi inciperem, & esse sine orationis exercitio, me visitando putabat me eam esse, quæ prius fueram; ferre illud non poteram cum orationis exercitium per annum non habueram, vnde ne illuderetur, & iudicando maiori humilitati id ascribendum; & ista fuit maior tentatio, quam vnquam habui, per quam in perditionem præcipitabar, & vbi pridie Deum offenderam, altero die me colligere volebam, vt occasiones vitare. Pater itaque credendo, quod cum Deo more solito tractarem, dolebam satis ipsum in eo decipi, & significauit, qualiter amplius orationis exercitium non haberem, nullam indicando rationem, sed tantummodò meam indispositionem allegabam, nam licet ab illa infirmitate conualuerim, aliter non deerant. Pater mihi credebat, hanc esse causam putans, ob quam orationis exerci-

exercitium intermiseram, sed cum ille non mentiretur, secundum conformitatem illius, de quo cum ipso tractabam, ego etiam mentiri non debebam, utque melius crederet, dicebam me satisfacere in choro seruiendo: licet illa non fuerit causa sufficiens, intermittendi orationis exercitium, cum vires corporis non requirantur, ut fiat, sed tantummodo amor, & consuetudo, posteaquam Dominus semper dat commoditatem, si alioqui nos velimus. Dico semper, quia licet per infirmitates aliasque occasiones per aliquod temporis spacium impediatur, tamen alia non desunt commoditates, tanta enim semper est sanitas, ut pro eo sufficiat, & in ipsa infirmitate & occasionibus vera inuenitur oratio; quando anima amore abundans, offert quod patitur, & recordatur pro quo patitur, & mille alia sese offerunt. Hic amor exercetur, cum non habeat vires faciendi orationem. Parua adhibita in illo tempore diligentia, multa inueniuntur bona, quae ego experiebar, quando puram habebam conscientiam, tunc maxime quando Dominus per tribulationes a nobis tempus orationis adimit. Pater vero ob bonam quam de me conceperat opinionem, & ob eius in me amorem, mihi credebat, imò compatiabatur; sed cum esset in tam alto statu, non diu mecum manebat, sed simul atque me vidisset abiit, dicendo tempus esse perditum, & ego, quae illud in vanitate transigebam, parum curabam. Non fuit pater solus, sed

multi alij secum, quibus consilium dederam, ut sese in oratione exercerent, idque adhuc eo tempore quando vanitatibus immersa essem. Quando viderem illos orationibus vocabilibus addictos, dicebam quod meditari deberent, illosque iuuabam libros administrando, desiderium enim, ut alij Deo inseruirent, habui semper: ab illo tempore quo orare cœpi. Videbatur mihi quod postquam ego Domino non inseruirem, ut debebam, & ne perderem illud, quod sua diuina Maiestas mihi concesserat, studebam ad minus ut alij loco meo ipsi inseruirēt. Illo eodemque tempore Pater in morbum incidit, ex quo vitam cum morte commutauit, diebus aliquot durauit, ipsum ut ministrarem accessi, licet ego nihilominus multò magis in anima quàm ipse in toto corpore, infirmarer, vanitatibusque inuoluta essem, quamuis ut cognoscere potuerim obnoxia peccato mortali nõ fuerim; tantummodo quod tempus inutiliter consumpseram, & si peccatum mortale in me cognouissem, in eo non remansissem. Magnas in eius infirmitate habui molestias, credo equidem, ut cum pro me multas sustinuerit pœnas, eas mihi reddiderit, & quamuis ego infirma essem ei inseruire studebam, magnamque sensij pœnam quam non demonstrabam, & remansi usque dum moreretur. Benedictus sit Deus ex morte quam fecit, moriendi desiderium habēs. Post extremam vnctionē petijt, ut animam suã Deo commendaremus, utque misericordiam
implo-

implorarem, & suæ Maiestati diuinæ fideliter
inseruirem, atque considerarem, quomodo
omnia transeunt & finiuntur: & lacrymando do-
lorem magnum quem sensisset, demonstrauit, re-
ferendo quantum doleat, eo quod religionem
strictissimam non sit ingressus, quò Deo melius
inseruire potuisset. Teneo pro certo, quod Do-
minus aliquo iudicio quindecim diebus, ante
sibi significauerit, se moriturum, nam ad aliud
non, quàm ad animæ suæ salutem attendebat.
Principium suæ infirmitatis fuit, humerum do-
lor excessiuus. Dixi ipsi, quod cum ita deuotus
Domino extitisset, quando crucem portat, vo-
luerit etiam, vt experiretur qualem ipse sensisset,
& hoc dicendo consolabatur, & nunquam de
dolore conquerebatur. Tribus diebus extra se
remanfit, & eo quo mortuus est die ad se redijt,
ita quod omnes admirarentur, & tam diu vixit,
vt ipsemet (Credo) recitaret, & ad medietatem
perueniens, exspirauit, facies eius vt Angeli ali-
cuius apparebat.

Sed nescio in quem finem hæc dixerim, nisi
vt meam accusem malitiam, vt quæ eius vitam
sanctam noui, eumque piè morientem vidi, in-
de melior fieri debuissim. Ipsi Confessarius
erat quidam Pater Ordinis Sancti Dominici, a-
lioqui doctissimus, qui minimè se dubitare di-
xit, quin recta ad cælum iuerit, multi enim præ-
terierant anni, quibus eius audierat confessio-
nem, candoremque suæ conscientie multum
laudabat. Et me multum iuuuit, cum eidem con-

fiterer, magnamque adhibuit diligentiam, ut statum periculosum cognoscerem in quo anima mea versabatur: voluit ut singulis quatuordecim diebus communicarem, & sic cum eodem conuersando, de mea tractabam oratione, precipiens mihi ne illam intermitterem vnquam, cum exinde non nisi singularem expectare deberem utilitatem. Itaque eam reassumere incipi, licet occasiones non vitauerim, & ab illo tempore nunquam intermisi. Maxima tunc afficiebar anxietate & dolore, videbam enim per orationem meos defectus. Ab vna parte me vocabat Dominus, ab altera, mundum sequebar. Diuina me consolabantur, mundanis tamen adhuc addicta eram, videbar velle duo illa extrema, & inuicem contraria reconciliare, utpote vitam spiritualement & gustum temporalem. In oratione molestabar, quia spiritus non dominabatur, sed subijciebatur, & præualere non poterat. Multis annis ita perseueraui, ut mirer quomodo sustinere potuerim tantam in me contrarietatem, & quod vel vnum vel aliud non dereliquerim. Hoc vnum scio, quod in mea non fuerit amplius potestate, ut penitus orationem derelinquerem, quia Dominus suam mihi supposituit manum, qui me amabat, quod mihi postea maiorem fauorem demonstraret. O Deus, si deberem oēs malorum referre occasiones, quas à me remouit, & quomodo me denuò in illis cōiecerim, nec non pericula in quibus incidi, & ex quibus me liberauit Dominus, & meas actiones, ex quibus

quibus cognosci poterat, qualis nam eram, & in minimis ostendendo, si quæ in me erat virtus, & procurando, vt in oculis omnium bona viderer, ita quod me ipsam multum æstimaue- rim.

Nam licet vanitates meæ aliquoties transparue- rint, videntes alia quædam, bonam habentia ap- parentiam, malum in me latere non credebant. Prouenit hoc totum, quia Deus, cui nota sunt omnia, ita expedire videbat, quo personæ illæ quibus postea de Dei seruitio locuta sum, mihi aliquoties crederent. Respiciebat sua diuina bonitas, non mea peccata, sed desiderium, quod aliquando habueram ipsi inseruendi, & pœ- nam, eo quod illud ad effectum perducere non potuerim. O Domine animæ meæ, quomodo potero magnificare gratiam quam mihi tunc tua exhibuit maiestas diuina, nam quò magis illam offendebar, me per pœnitentiam dispo- nebas, vt melius tuum amorem & gratiam gu- starem. O Domine tu me disponebas, me- diante delicata & pœnosa castigatione maiori, q̄ mihi dari poterat, & ex maximo in me amo- re, mea castigasti delicta, idque eo ipso quò mi- hi maior infligi pœna debuisset, non credo me extra propositum loqui, licet bonum esset si ex- tra me essem, cum mihi de nouo mea in mentem veniat ingratitude & malignitas. Affligebar magis in tali statu gratiam recipiendo, quam si in peccata grauiâ incidendo castigata fui- sem, & ex eo magis confundebar & molesta- bar,

bar, quam ex omnibus meis infirmitatibus & molestijs, quia sciebam me, vt castigarer, promeruisse, & ex tali castigatione ex aliqua parte pro peccatis meis satisfacere potuissem; sed recipere omnidie fauorem, illumque malè impendere, quem receperam, erat mihi grauissimum tormentum, prout omnibus esse deberet, qui aliquam Dei habent cognitionem & amorem, quodque etiam facilè cognoscere potest, qui habet animum generosum & nobilem, virtutibusque ornatum. Hinc mihi lacrymæ & indignatio, experiendo quod in oratione sentiebam, & considerando quod fuerim in præcinctu vt caderem, licet desideria mea & determinationes per illud temporis spacium firma remanserint. Magnum sanè est malum, cum anima in tali existens periculo sit sola. Videtur, si aliquem habuissem, cum quo conferre licuisset, mihi ita profuisset, vt non cecidissem, ad minus propter eius verecundiam, posteaquam coram Deo non erubesceram: & ideo consulerem ipsi, qui in principio faciunt orationem, sibi procurent amicitiam, & conuersationem, cum personis, qui de huiusmodi rebus tractant. Res est enim magni momenti: etiamsi ad aliud nil prodesset, quam quod inuicem in oratione iuuant; & idè magis, cum ibi maius sit meritum. Si enim in conuersationibus & affectionibus humanis, licet bonæ non sint, procurant habere amicos, quibus quæ mente conceperunt indicant, vt magis gaudeant, vanas illorum referendo

ferendo cogitationes : Quare quis prætermittere deberet, qui verè Deum incipit amare, & illi inferuire, quin cum aliquo tractet, suas molestias & delectationes referendo, vt quando orare incipiunt? Quia si vera est amicitia quam cupit cum sua Maieftate, de vana gloria non timeat, & quando primi motus insurgunt, ex ista pugna cum merito liberabitur : & credo quod qui ista intentione procedit, & se & alios, qui ipsum audient, adiuuabit, & maiorem habebit experientiam in addiscendo, & suos amicos docendo. Qui de hoc loquendo, vanam sentiet gloriam, non minorem habebit deuotè missam audiendo, si ab aliis videbitur, nec non in aliis operibus ad quæ sub pœna obligatur, & quæ ob vanam gloriam intermitteri nõ debent: & est tan-ropere necessarium illis, qui adhuc in virtutibus non sunt benè fundati, cum multa occurrant contraria, & mali inueniantur amici, ad malum incitantes, vt non sciam, quomodo hoc debeam ampliare. Videtur quod Diabolus hac arte sit vsus, vt quæ est magni, in decipiendo, momenti, qua, se benefaciendo abscondunt, vt non cognoscantur ab alijs, neq; videantur: qui verè amare student, & tentando Deum manifestant opera minus bona, & in hoc laudandi sibi videntur. Nescio si in hoc malè dico, vel stultè loquor, si ita est, tua Reuerentia deleat quod scribo, si verò non est, supplico, vt meam simplicitatem adiuuet, & de suo adiungat, quia diuina ita frigide modò tractantur, vt necessarium sit,

fit, vt vnus ab alio adiuuetur, quò in ministerio diuino progrediatur. Et sicut boni consulant, si in vanitatibus & mundi voluptatibus proceditur, & pro illis mille sint, qui animaduertunt, vt corrigantur, verùm si qui sunt, qui Deo inseruare incipiunt, multi obmurmurant, ita vt necessarium sit aliquos habere, qui eos defendant, quoadusque benè fundati tædio non afficiantur, dum eos pati contingit: quia alias multùm angustiantur. Hinc factum esse existimo, vt quam plurimi sancti sese in desertum contulerint: estque humilitatis signum, sibi ipsi non fidere: & sperare quod illos Deus adiuuabit per illorum orationes, quibuscum conuersantur, participata enim charitas crescit. Sunt mille alia bona, quæ inde proueniunt, quæ referre non auderem, nisi experta essem. Verùm quod sim inter omnes debilior, sed nihil perdet, qui se humiliando omnium est fortior, & illi credit qui experientiam habet. De me dicere possum, quod si Deus mihi hanc veritatem non manifestasset, & media mihi non dedisset, quò ordinariè tractare potuerim, cum personis qui orabant, modò cadendo, modò surgendo, paulatim in infernum descendissem; qui vt caderem multos habebam amicos, qui me incitabant, sed vt resurgerem, me solam inueniebam; & miror quod non semper in terram cadendo in terra permanserim. Si deus diuinæ bonitati & misericordiæ, cum ipsa mihi manum porrexerit, sitq; semper benedicta, Amen.

CAP. VIII.

Traclatur quomodo benè fecerit non discedendo totaliter ab oratione, quo animam perderet, & quam sit excellens remedium ad recuperandum, quod perditum est, & licet quandoque contingat, vt intermittatur, consilium dat, vt illa reassumatur.

NON sine causa vitæ meæ tempus examinaui, posteaquam vt video, vix alicui placebit, videndo rem ita instabilem. Cuperem equidem, vt lector me abhorreret, videndo animam meam ita obstinatam & ingratam illi, qui tanta mihi beneficia exhibuit. Desiderarem repetere aliquoties, si mihi daretur licentia, in quibus toto illo tempore à Deo defeci, eo quòd columnæ orationis non inhæserim. Hoc mare tempestuosum, per spacium viginti annorum sæpius cadendo, & difficulter surgendo transiui, quia statim post cecidi: & in hac vita paruum habui perfectionem, quia peccata venialia parum curavi, mortalia verò timebam, eaque fugiebam, non tamen eo modo quo debebam, ex quo neque periculum, nec occasiones deuitauerim. Vita illa mihi multum molesta fuit, vt vix similis imaginari possit; quia de Deo non gaudebam, neque de rebus mundanis in mundo satiari poteram, cumque in delitijs essem mundanis,

danis,

danis, recordando quid DEO deberem, sum-
mopere affligebar. Quando cum Deo con-
uersabar, affectiones humanæ me molestabant;
pugna illa ita erat mihi molesta, vt nesciam
quomodo illam, per vnum mensem, ne dicam
tot annis sustinere potuerim. In hac via, Dei mi-
sericordia clarescit, quam mihi exhibuit, quan-
do mundana tractando causa fuerim me dare ora-
tioni: Nescio enim vtrum in hoc mundo ali-
quid periculosius inueniri possit, quam Rege
sciente & vidente, velle Regem tradere, atque
de eo tradendo conuenire & concludere? ma-
ximè cum Rex non possit non semper esse præ-
sens. Quamuis verò Deus sit semper vbique
præsens, videtur mihi quod alio modo sit illis
præsens qui se volunt dare orationi, animaduer-
tunt enim quod illos videt Deus, vbi alij transi-
gunt tempus, & non considerant, quod illos
videat Deus. Verum quidem est, quod aliquot
annis & mensibus me custodiebam, ne Deum
offenderem, & me orationi dabam, & quia quæ
scribo, ita sunt, vt de illis tracto, sed parum dierum
bonorum recordor, qui pauci esse debent, &
multi illi, qui non sunt boni. Rarius accidit quin
longas habuerim orationes, excepto quando ex
infirmate nimium grauabar aut occupabar.
Quando eram infirma, meliùs cum Deo con-
uersabar, & studebam vt illæ personæ quæ me-
cum tractabant, in eodem permanerent statu, cū
sua diuina Maiestate, cui meas offerebam ora-
tiones; sæpius de Deo loquebar, excepto illo
anno

anno de quo dixi, in viginti octo annis, ex quo
 cœperam orationi vacare. Plusquam decem &
 octo annis durauit eiusmodi pugna, & contem-
 ptio, tractando de Deo & mundo, in alijs verò
 occasio mutata fuit, licet adhuc parua remāserit
 pugna: sed remanēdo in ministerio diuino & va-
 nitatis cognitione, omnia mihi dulcia fuerunt,
 prout postea dicam. Hoc ad longum narraui,
 vt diuina in me misericordia elucescat, nec non,
 vt mea ingratitude, & illud bonum, quod Deus
 animæ concessit, cognoscatur, quando se ipsam
 per orationem cum ardenti desiderio, & prom-
 pta voluntate disponit, quamuis non seipsam
 inueniat ita dispositam vt conuenit, in pecca-
 tis perseuerando, & in tentationib. quas Diabo-
 lus ei proponit: sed finaliter & pro certo teneo,
 quod Deus eum conducet ad portum saluatio-
 nis, sicuti in me ipsa experta loquor, faxit Deus
 ne amplius cadam.

Bonum quod acquirit, qui se in oratione ex-
 ercet, (de mentali loquor,) in libris Sanctorum,
 & doctorum inuenitur, de quo sit Domino glo-
 ria, pro omnibus quæ in illis inueniuntur. Sed
 si hoc non esset, licet humilis non sim, non tamē
 ita sum superba, vt de hoc ausa fuisset loqui.
 De eo tantum loquor, quod per experientiam
 habeo, vt scilicet, qui orationem incœpit, illam
 non omittat ob peccatum aliquod commissum,
 sit qualecunque; quia oratio est remedium, vt
 ad salutem reuertatur, sine qua ipsi erit difficile,
 & non permittat se eo modo à Dæmonio supe-
 rari

rari sicuti ego, quæ per humilitatem orationem intermiseram. Credo quod non possit non verbum Domini permanere, quò quotiescunque verè homo pœnitet, cum firmo proposito Deû non amplius offendendi, denuo renouetur prima cum Deo amicitia, & incipit illi concedere primam gratiam, & aliquoties maiorem, si alioqui dolor sit sufficiens, & qui orationis exercitium non incœpit, rogo ob amorem Domini nostri, vt non dimittat. Non est vt hic timeat, sed vt benè desideret, quia licet eousque non progrediatur, vt omnino perfectus fiat, & gustet, quod perfectis solet concedere Deus, ad minus cognoscet, quomodo ad cœlum peruenire poterit, & perseuerando spero in misericordia Dei, quod mercedem recipiet: quia oratio mentalis, alia non est, quam tractare de amicitia, quando vnus solus cum alio quem scimus nos amare, tractat, & si vos adhuc non amatis, & ille qui nos amat in amore persistit, & amantis condiciones requirit, & in natura nostri Saluatoris scimus, quod nullus sit inueniri defectus, & nostra è contrario sit vitiosa, sensualis & ingrata, eo peruenire non possumus, vt ipsum in tantum amemus, cum non sit nostræ conditionis, sed videndo magnam vtilitatem in tenendo suam amicitiam & amorem quem habet, pœnam diu & libenter sustinemus, cum ipso manendo qui longè à nobis differt.

O bonitas Dei nostri infinita. O delitiæ Angelo-

gelo-

gelorum, quomodo languere amore desidero, quando me à te amari sentio. Et quomodo certum est quod tu ô Domine cum illo velis manere, qui pati non potest, vt cum illo maneat? Quam bonus es amicus, tu, ô Domine? Quem amorem non ostendis animæ nostræ? Et sustinendo expectas, vt tuæ conditioni conformetur. Et interim eius conditionem supportas, & in pretio habes illud breue tempus, in quo te amat, nec non per paruum dolorem obliuisceris, quod te offendit. Clarè hoc ipsum in me vidi, & nescio ob quam causam, ô creator meus, totus mundus non studet, vt ad te veniat, per huiusmodi singularem amicitiam.

Pessimi quidem, tuæ non sunt conditionis, attamen ad te venire deberent, vt boni fiant, quò ipsis satisfacere possit, manendo vna tecum, & tu cum ipsis ad minus omni die per duas horas; licet cum tua interim Maiestate non sint, nisi cum mille mentis diuagationibus & mundi curis; sicuti & ego faciebam. Nescio quid timeant, qui mentales orationes facere non audent, & ignoro de quo sibi timeant. Laborat quidem Diabolus, vt malum operentur, vtque operando, expauescant, non cogitando quantum D E V M offendunt, & illi debeant. Quod verò sit infernus & paradyfus, & quales pœnæ quas pro nobis CHRISTVS est passus, hæc mea fuit oratio, cum in istis essem periculis, & per spacium vnius anni horam citò finiri desiderabam, potius

tius quam ad alia bona me conuerterem, & libentius aliquid aliud sustinuissem, quod maiorem habuisset pœnam, quam orationi vacare: & certum est, quod tam fuerit vehemens illa tentatio, quàm mihi Diabolus, aut mea mala consuetudo induxit; vt me orationi dare non potuerim. Quando oratorium ingrederer, eram planè malincōf ica & inepta ad orandū, ita quod me ipsam quodammodo cogere debuerim, sed vltimò Deus me adiuuit. Et posteaquam mihi ipsi quādam intulisset violentiam, maxima est subsequuta quies & consolatio. Sit itaque quispiam sibi conscius, sicuti ego eram & nihilominus me tanto tempore sustinuit, & vt apertè videtur, quod me iuuerit, quò saluari possem; quis erit, licet sit pessimus, qui timebit? Quia quantumuis peccator sit, non tot annis in peccatis perseuerabit, postquam à Deo tot gratias recepit. Et quis desperabit, posteaquam me tamdiu expectauit, desiderando & procurando aliquem locum & tempus, quo mecum manere posset, idque sæpius contra meam voluntatem. Modò si illos Deus qui ipsi non inseruiunt tantopere iuuat, & oratio sit necessaria: & non possit aliquis in veritate aliquod exinde damnum expectare, si facit, quod potest: & vt vnusquisque Dei misericordiam cognoscat, & vtilitatem quæ ex eo prouenit, quando totaliter orationem & lectionem, non derelinquit. Hic referam, quia multum iuuat scire quales insultus Dæmonium facit & colluctationes, vt animam nostram perdat:

dat:

dat: & qua arte & misericordia Deus è contra
vtitur, vt animam sibi seruet, quo possit sibi v-
nusquisque consulere, & se à periculis custodi-
re, à quibus ego me non custodiebam; vtque su-
per omnia sciat Dei amorem quo quærit, vt ad
eum conuertamur. Ante omnia rogo, vt occa-
siones fugiant, qui si illis est irretitus, non potest
quis sibi confidere, vbi tot sunt inimici, qui
nos oppugnant, tantaque in nobis sit nos ipsos
defendendo, debilitas. Cuperem mihi hanc da-
ri gratiam, vt possem benè describere, in quali
anima mea fuerit carcere, in illo tēpore detrusa.
Credere enim non poteram grande non id ma-
lum esse, in quo mei Confessarij meam non ag-
grauabant conscientiam, prout in corde meo
sentiebam, quidam enim ex illis ad quem cum
scrupulo conscientia accedebam non mihi in-
terdicebant similes occasiones & conuersatio-
nes, licet haberem altissimas contemplationes.

Vltimò quando cum Dei fauore maiora in-
ciperem vitare pericula id successit, sed occasio-
nes non omninò fugiebam. Illi quia in me bo-
na considerabant desideria, & me multum ora-
tioni vacare, me satisfacere iudicabant, sed ani-
ma mea benè nouit id obligationi meæ non suf-
ficere, quæ plura debebam. Sentio verò mag-
nam compassionem ex his per quæ anima mea
transiuit, & de paruo adminiculo, quod à Con-
fessariis habebam, dicendo licita esse, quæ non
licebant. Pœna quam in concionibus sentiebam
non erat parua, afficiebar enim illas audiendo,

ita quod quando aliquos cum gratia & feruore concionantes audirem, particularem erga illos conceperim amorem, qui, vnde mihi prouenerit, nescio. Ex vna parte consolabar, ex altera affligabar, quia sentiebam me non esse talem, vt esse debebam. Rogabam Deum, vt me adiuuare dignaretur, sed in quantum modò mihi videtur, in me defectus erat, quia in omnibus suæ diuinæ Maiestatì non confidebam, me ipsam totaliter perdendo. Remedium quærebam, diligentiam adhibendo; sed me parum proficere intelligebam, nisi remota quam de memet ipsa habebam confidentia, totam meam spem & fiduciam in Deo posuissem, viuere desiderabam, & non viuebam, sed cum vmbra mortis pugnando, non habebam qui mihi vitam porrigeret, quam ego apprehendere ex me non poteram, ex ratione autem mihi non succurrebat, qui mihi vitam dare posset, posteaquam me toties ad se reduxit & ego illum dereliquerim.

CAP. I X.

Tractatur quibus medijs Deus inceperit eius animam excitare, & illuminare, in tantis tenebris, & dare gratiam ipsum deinceps non offendendi.

CV M iam anima esset defatigata, nihilominus mali mei mores me derelinquere noluerunt, licet voluerim. Contingit quodam die oratorium ingredi volens, in eo reperi
quan-

tellectum non potuerim multum discurrere, in me ipsa CHRISTVM repræsentare curaue-
rim, & videbar ibi melius esse vbi Christum vi-
debam solum & afflictum, vt, quæ in necessi-
tate posita eram, melius me ad se introduceret,
huiusmodi simplicitatem in multis habebam, &
particulariter consolabar ex oratione, quam
Christus in horto habuit, in quo in terram pro-
stratus, aquam & sanguinem sudauit, & tum co-
gitabam de eius angustia quam patiebatur. Per
multorum annorum spacium de nocte antequã
irem cubitum, me Deo commendando de illa
oratione cogitavi, cùm ex ea magnas indulgen-
tias promereri me posse, dictum mihi esset, &
credo, quod sic multum anima mea profecerit:
nam eo modo orationes mentales facere incepi.
Plurimum me iuuat, agros videre, aquas & flo-
res, in quibus creatoris memoria inuenitur, &
mihi pro libro inseruiebant, me excitabant &
colligebant. Aliud verò in me, meæ ingrati-
tudinis, meorumque peccatorum consideratio
operabatur. Cœlestia per intellectum imagi-
nari non poteram, quoadusque Dominus mihi
alio modo illa repræsentare dignatus est. Tan-
tummodo de Christo, in quantum homo est, co-
gitare poteram. Verum quidem est quod in me
eius pulchritudinem figurare non sciuerim, li-
cet multa de ea legerem, eiusque imagines vide-
rem, non minus atque qui cœcus est, vel qui
in obscuro manet loco; qui, licet cum aliquo
loquatur & sentit, quod cum ipso est, quia certo
scit,

scit, quod ibi est, talis dico credit & scit, quod talis in eo loco stat, sed eum non videt: Non aliter mihi euenit, quando de nostro Salvatore cogitabam; hinc est, quod libenter imagines & picturas viderim. Infelices qui hoc bonum nō intelligunt, quia exinde clarè apparet, quod Dominum non amant, si enim amarent, videndo eius imaginem gauderent, sicuti quos in hoc mundo amamus, eorum libenter imagines videmus. Illo tempore mihi fuerūt dati libri Confessionum Sancti Augustini, idque, vt mihi videtur, ex prouidentia diuina, quia illos nunquam videram, aut habere procuraueram. Afficior multum D. Augustino, quia monasterium in quo manebam antequam monialis essem, ordinis Sancti Augustini erat: & ideo etiam, cum & ipse ante suam conuersionem fuerit peccator, magnam enim sentij consolationem ex memoria illorum sanctorum, quos Deus post peccata ad se vocauit; mihi persuadendo, quod per illorum intercessionem, licitum esset etiam sperare fauorem, & sicut illis Deus peccata remisit, idem mihi faceret. Sed vnum me deterrebat, quod cū ipsi tantum semel vocati fuerint, & multi ex illis denuò non ceciderunt: vbi ego sæpius vocata fui, & denuo cæcidi, hoc me multum molestabat. Sed postea videns magnum in me Dei amorem, animum recuperavi, & gratiam obtinui, vt de Dei misericordia non desperauerim, licet de me ipsa sæpius. O Domine, quantum inter tot beneficia mihi exhibita, de mea

cordis miror duritia, vt me impeditam inuen-
rim, quò minus me Deo totam deuouerem.
Quando Confessiones prædictas legi, videbar
meam videre imaginem; & me Sancto Auguſti-
no plurimum commendauì, ad eius deueniens
conuerſionem, illam vocem quam audiuit in
horto ita legi, non ſecus ac ſi mihi id à Domino
dictum fuiſſet, & ſic etiam in corde meo ſentie-
bam. Creuit in me deſiderium manendi diutius
cum Deo; remouendo omnes occaſiones, qui-
bus remotis, ſtatim ad amandum Deum con-
uertebar: licet tamen mihi videretur me illum
amare, ſed tunc adhuc non intelligebam in quo
verus Dei amor conſiſteret: ſicuti neceſſarium
erat vt intelligerem: videbatur mihi finis impo-
ni diſponendo me, vt illi inſeruirem: quando ſua
diuina Maieſtas mihi de nouo fauere incæpit:
& videtur quod Deus aliud mecum non fecerit,
quàm inueſtigare modum & viam, vt conſentire
in recipiendo illos fauores, in quibus obtinen-
dis alij ſummas experiuntur moleſtias: fuerunt
enim quã plurimæ gratiæ & delectationes quas
mihi vltimò conceſſit Deus. Namq; petere au-
debam guſtus cæleſtes, vel deuotionis teneritu-
dinem; ſed ſolùm hanc petebam gratiam, ipſum
de cætero non offendendi, quodque mihi mea
ignosceret peccata, cum mihi ſatis multa in
mentem venirent. Satis in hoc videbatur fe-
ciſſe ſua pietas diuina, & vt verum dicam, mag-
nam mecum fecit miſericordiam, in conſen-
tiendo, quod ante ipſum ſteterim; attrahendo
me

me ad suam præsentiam, coram qua, si sua Maieestas non procurasset, non comparuissem. Vna vice tantummodo recordor me gustum petiuisse, idque tunc quando in me sentiebam magnam ariditatem: sed statim in memoriam reuocando, quod petieram, Confundebar, agnoscendo in me paruam humilitatem; nihilominus, quod petij mihi concessit Dominus. Sciebam licitum esse petere, quod postulabam: sed illis tantum, qui per eorum deuotionem sciunt sese bene dispositos esse; quam omnibus viribus procurant, Deum nullo modo offendendo; & omnia bona operando. Videbantur mihi meæ lacrymæ sine fructu, cum, quod petieram non obtinuerim. Nihilominus credo quod me iuuerint, quia, cum bis habuerim tantam cordis contritionem & attritionem, magis incæpi orationi vacare; minusque ea tractare, quæ mihi nocere poterant, licet ab illis totaliter non abstinuerim, sed sua diuina Maieestas me excitando, aliud in me non expectauit, quam dispositionem aliquam, quæ gratiæ spirituales in me acciperent incrementum, idque eo modo vt postea dicam, eiusmodi enim sunt, vt non soleat Deus alicui concedere, nisi in conscientiæ puritate qui uiuat.

CAP. X.

In quo incipit manifestare gratias sibi à Deo in oratione concessas, & tractat de eo in quo nos-

nosmetipsos adiuuare possumus: & quanti sit momenti cognoscere gratias quas à Deo recipimus. Rogat ut, cui scribit, nolit reuelare quæ deinceps narrabit, quodque tantum illa scribit ex particulari mandato sibi imposito.

ACcidit mihi in principio, licet per breue temporis spacium, quando mihi representabatur, cum Christo esse, sicuti dixi, vt ex improviso Dei præsentiam sentirem, & videbatur in me manere, vel ego ab ipso absorpta videbar; non erat per modum visionis, sed aliud quippiam, quod animam ita suspendit, vt omnino videretur esse extra se ipsam. Voluntas tunc amat. Memoria rerum sensibilibus, vt mihi videtur, quasi perditur. Intellectus, secundum meum iudicium, non discurrit, licet non perdatur: remanet tamen sine eo quod discurrat, & remanet attonitus ex magna cognitione in qua est: quia vult Deus, vt intelligat, qualiter non sit capax eius, quod sua diuina Maiestas illi representat. Prius habueram quandam teneritudinem, idque sæpius, ex qua mihi procurare poteram aliquam consolationem, quæ non est omnino sensualis, neque omnino spiritalis, & est donum Dei: & videtur mihi, nos multum iuari posse, vt eò perueniamus; considerando nostram imbecillitatem & ingratitude erga Deum, cum ipse pro nobis multa fecerit, patiendo &

do & dolores perferendo & alia multa, in quibus, qui maxima cum diligentia vult proficere, sentiet amorem, quo anima consolatur, cor languescit, lacrymæ profluunt, quasi si violenter quandoque eliciantur, quandoque voluntariè, vt illis resistere etiam non possimus. Videtur quod Deus remuneret paruam illam considerationem, per cuiusmodi excellens donum, vt consolatio, quam animæ tribuit, videndo illam ob amorem Dei omnipotentis lacrymari, ex ratione illi superueniat, vt magis consoletur. Hic anima gaudet, hic iubilat: In quo optimè, vt mihi videtur, quadrat comparatio, quæ hic sese offert, & est hæc, vt gustus illi orationis, sint sicut illorum sunt, qui in cælo diuina fruuntur visione, qui non videndo plus quàm Deus vult, vt videant: secundum illa quæ ipsorum meritis sunt conformia, remanent satiati eo in loco vbi sunt. Verè quando anima in principio à Deo talem recipit gratiam, sibi persuadet nihil superesse quod desiderari possit: & putat se optimè remuneratam pro eo quod ipsi inseruiuit: idque non sine ratione, quia nulla lacryma quasi à nobis procurata potest cum omnibus huius mundi bonis comparari: quia multa per illam obtinentur. Dico (quasi) quia sine Deo nihil possumus. Sed quod maius bonum acquiri potest, quam habere testimonium aliquod, quo Deum de nobis contentum esse reddimus? Qui eò peruenire potest, habet quod suam diuinam Maiestatem laudet, quia ipsi multum debet: & appa-

appa-

apparet, quod Deus in domo eius familiaritatem cupiat, ipsumque elegisse, modo non deficiat. Sed Deus fallam non curat humilitatem, quæ quandoque reperitur, de qua postea dicam: persuadendo sibi ipsi humilitati tribuendum, si dona Dei sibi concessa non cognoscit. Res per se clara est, si Deus est, qui nobis dona illa cōcedit, ut simus grati necesse est, quia si nescimus nos illa à Deo recipere, nunquam excitabimur neque prouocabimur ad eum amandum. Dum enim videmus nos ditiores fieri licet pauperes simus, certum est, quod inde maiorem consequemur utilitatem nec non veram humilitatem. Aliud nihil restat, quam ut animum nostrum viliorem æstimemus, quam ut tantorum bonorum simus capaces, credendo quod qui nobis bona illa tribuit, simul etiam gratiam concedit, ut si quando in particulari nos Diabolus tentare incipit, tentationem cognoscamus, virtutem administrando, ut resistere possimus: Hoc dico, præsupposito, si purè cum mentis sinceritate coram DEO procedimus: prætendendo suæ Maiestati solum & non hominibus placere. Manifestum est, quod magis aliquem amamus, quando ipsius beneficiorum memores sumus. Igitur si licitum est, & omnino meritorium, meminisse semper quod esse, à Deo habemus, quod ex nihilo nos fecit, nos sustentat, reliqua beneficia adiungendo ex eius passione nobis exhibita: nec non quæ nobis antequam nati essemus præparauit: quare mihi non

non

non erit licitum, vt clarè intelligam, videam, & considerem me nolle de alio loqui vnquam quàm de Deo, sicuti alias delectabar de mundi vanitatibus loquendo? Ecce donum preciosum, quādo beneficiorum Dei memores sumus; quibus dona sua recepimus & possidemus, quibus (dico) nos ad eum amandum inuitat; & donum illud orationis in humilitate fundatum est. Sed quid? si quando vident sese maiora possidere dona, qualia sanctorum quam plurimi receperunt? contemptum scilicet mundi nec non sui ipsius? Clarum est, quod tales multò magis ad Deo inseruiendum obligantur: quodque serio cogitent nihil ex seipsis, sed ex Dei liberalitate habere. Sed quid habebat anima mea paupercula & peccatrix? Nullum in me erat meritum sufficiens, attamen prima gratia superabundauit, nec non maiora mihi concedere voluit: quàm ego desiderare noueram. Necessarium est hic nouam ad illi inseruiendum elicere virtutem & niti ne ingrati simus: cum istas nobis condiciones det Deus: si namque non benè expendimus thesaurum nobis commissum, eoque in statu in quo à Deo positi sumus abusi fuerimus, illum à nobis repetet, pauperes remanebimus, & dona illa dabit Dominus illis, in quibus magis fulgebunt, & qui mediantibus illis seipsum iuuant maiora præstabit, sed quomodo iuuabuntur & in illis fulgebunt abundanter, qui nō cognoscunt se esse diuites? erit ipsis, meo quidem iudicio, impossibile secundum nostræ naturæ

naturæ

naturæ conformitatem, vt habeant animum ad
maiora; qui non cognoscunt quomodo ipsis fa-
ueat Deus, quia rebus temporalibus ita sumus
addicti, vt difficilè sit totaliter ab illis abhorre-
re: qui non cognoscunt se aliquod rerum cœle-
stium habere pignus, quia mediantibus illis do-
nis, dat Deus fortitudinem, quam nos per pec-
cata nostra perdidimus: & difficile desiderare
poterunt, vt ament virtutes magnas, quas per-
fecti habent, si non aliquod amoris pignus ha-
beant, quod vna cum fide viuua donat Dominus:
quia si ita est nostra vis naturalis mortua, vt tan-
tum præsentia, quæ videmus quæramus, ipsimet
fauores erunt illi, qui fidem excitabunt & stabi-
lient. Fieri potest, vt ego quæ sum omnium mi-
serrima, ex me ipsa alios iudicem, qui ex virtute
viuæ fidei faciunt opera perfectissima, vbi ego
misera omnibus indigeo. Hoc ipsi dicent, sed
ego dico, quod sum experta, & scribo prout mi-
hi mandatum est, & si non erit bonum, laceret
ipse cui hæc mea scripta mitto, qui melius in-
telliget, quod malè ponitur, quam ego: & ob
Dei amorem supplico, vt quæ hæcenus de mea
vita & peccatis dixi, manifestare velint; sed de
illis, quæ iam scribam non do licentiam nec vo-
lo. Si forsitan aliis monstrare velint, non nomi-
nent personam, cui hæc contigerunt, sed neque
quæ hæc scripsit, & ideo in multis nec me no-
mino, nec alium quempiam, sed meliori quo
potero modo omnia scribam; ita tamen, vt non
cognoscar. Propter Dei amorem rogo, si hic
aliquid

aliquid erit boni, vt illud dicam, Dominus gratiam dabit: & suum erit non meum, posteaquã ego quæ sum sine literis, & sine vitæ bonitate; nec ab aliquo edocta, scribere audeam. Tantum enim illi qui mihi mandant sciunt, quod ego sim quæ scribo, & non sine pœna scribo; cum sim in domo pauperrimâ occupationibus plena; & si Dominus maiorem mihi dedisset memoriã, ad minus in eo præualere potuissem, quod legi & audiui: sed & illa in eo parua est. Itaque si quid boni erit, credo quod Dominus id velit pro suo ministerio ad maius bonum, & si quid est mali, meum erit, & tua Reuerentia illud delet. Manifestare nomen meum ad nihilũ seruit, neq; pro vno neq; pro alio. Interim dum viuo, clarum est, quod non debeat dici, quod bonum est, post mortem verò causa non subest, vt dicatur, nisi in eum finem, ne bonum suam perdat authoritatem, & non credatur, cum dictũ sit à persona abiecta & misera. Credo quod sua Reuerentia pro amore Dei faciet, quod eam & alios rogo, qui videbunt qua libertate scribo, aliàs id non sine scrupulo facerem, excepto in peccata mea referendo, in quò nullum sentio.

Quantum ad reliqua, dicere sufficit, quod sim mulier, vt alas deponam, ideoque magis cum etiam sim misera. Isto modo sua Reuerentia pro se teneat, quod simpliciter de vitæ meæ discursu narrabitur. Sed quia importunè satis extitisti, vt aliquam scribam declarationem, circa gratias mihi à Deo in oratione concessas, si

illa erit Catholica veritati conformis benè quidem; sin minus, animam meam ab illusione liberabit, ne Diabolus, vbi ego lucrari mihi videor, ipse lucretur, posteaquam nouit Dominus, sicuti postea dicam, ipsum semper suppliciter rogauerim, vt me illuminare dignaretur. Sed nihilominus licet clarè ea referre voluero quæ orationis sunt, obscura tamen illi erunt, qui eius experientiam non habet.

Referam aliqua impedimenta quæ secundum meum iudicium inueniunt, qui in hac via progrediuntur; & alia quædam in quibus periculum de eo est, quod Dominus me per experientiam docuit. Et postquam illud tractauerim cum admodum doctis & spiritualibus multis annis experientiam habentibus: & viderint quod in viginti septem annis, in quibus orationi attendo, mihi sua Maiestas tantam dedit experientiam, sapius tamen impingendo, & malè in hac via progrediendo, quàm magnum erit illis periculum, qui triginta septem annis, vel quadraginta septem cū pœnitentia, & in virtute perpetua in illa via progrediuntur. Sit Dominus benedictus, vtque sua diuina Maiestas meo vtatur ministerio, suppliciter deprecor, quia nouit Dominus quod in hoc aliud non prætendam, quàm vt laudetur, & in eternum glorificetur, videndo quod ex stabulo fetido & turpi, hortum florum suauissimorum excoluerit, faxit sua Maiestas diuina, ne per meam culpam retrogrediendo illos extirpem, & redeã ad locum in quo prius eram.

In

In hoc rogo suam Reuerentiam, vt id à Domino petat, quia nouit, quæ nam sim; maiori cum euidencia, quàm mihi hic licitum & permissum est referre.

CAP. XI.

In quo tractatur vnde proueniat defectus, quod Deus non diligitur, & incipit per comparationem quatuor graduum orationis, & de primo tractat, qui est pro incipientibus & illis qui in oratione gustum non habent.

LOquendo modò de illis, qui amare incipiunt, non mihi videtur illorum statum esse alium, quam quod determinant, eius orationis viam sequi, qui eos in tantum amat: & est hæc dignitas tanta, vt ex ea magnus sentiatur gustus de ea tantummodo cogitando; timor enim statim discedit; & sic in primo illo impedimento orationi contrario procedunt vt debent. O Domine animæ meæ, summum meum bonum, ob quam causam noluisti, vt resoluendo sese anima ad te amandum, & faciendo quicquid potest, omnia relinquendo, vt melius in tuo quiescat amore, non statim gustet quo amorem illum perfectum habeat? Dixi malè, dicere debebam, me scilicet dolere (ob quam causam non volumus nos postquam omnis defectus ex nobis prouenit) si non habemus statim tantam dignitatem; cum qui eò peruenit, vt istum Dei amorem possidet perfectè, secum habeat omnia bona?

Sumus admodum tardi & pigri in nosmetipsos Deo offerendo, nihilominus nullo modo vult Deus vt tanto fruamur bono, nisi resolutè nos ipsos disponere velimus. Nihil in hoc mundo cum tanto bono comparari potest, verum si quantum in nobis est faceremus à terrenis nos separando, nostraq; in cœlis esset conuersatio, sine dubio, breui temporis spacio, nobis bonum illud daretur, disponendo nos vt multi sancti fecerunt. Persuademus nobis, quod nosmetipsos totaliter Deo vouemus, & in veritate illi tantum fructum & prouentus damus: retinendo nobis dominium & possessionem. Deliberamus esse pauperes, quod magni est meriti, sed sæpius timemus, ne quid nobis desit. Non tantum, quod necessarium est quærimus, sed etiam quod superfluum est. Amicos molestamus, vt nobis aliquid tribuant; & nosmetipsos in maiori quandoque constituimus periculo, (timendo ne nobis aliquid desit,) quam eramus, cum omnia possidebamus. Videtur præterea quod honores contempsimus cum facti sumus religiosi, vel quando vitam spiritualem agere incepimus, sequendo statum perfectiorem; & si in minimo aliquid fit contra honorem, siue nostram reputationem, statim obliuiscimur nos Deo id totum vouisse quod habemus; & repetere volumus, & ex eius manibus eripere, posteaquam nostram voluntatem in eius voluntate constituimus: idem fit in omnibus alijs. Pulcher sanè modus amandi Deum, cum velimus nostras nobis

bis

bis referuare affectiones, & nostra desideria nullo modo derelinquere; & simul possidere spirituales consolationes. Conuenire minime possunt hæ qualitates contrariæ: & quia totaliter Deo nosmetipsos non offerimus, hinc fit vt The-saurus iste nobis non concedatur, verum perse-uerando, Deus seipsum nemini negat, & paulatim disponitur ad obtinendum victoriam. Sed in principio multa homini Diabolus proponit, vt ad effectum non perducatur; nouit enim damnum perdendo non solum illam animam, sed etiam alias, si ad summam perfectionem peruenerit: quia talis anima non sola ad cælum peruenit, sed secum deducet, vt bonus Capitaneus alias quas instruxit. Hinc fit quod malignus ille, homini tot difficultates & pericula proponit; & ideo animum magnanimum habere debemus ne retrorsum gradiamur. Loquendo igitur de illorum principio qui iam determinauerunt illud assequi bonum, dico omnem difficultatem consistere in principio, vt laborando fructum faciant. In alijs orationis gradibus anima magis delectatur, sed primi, medij & vltimi secum maiorem adferunt molestiam, licet differetem, quia cum iter illorum sit illud, per quod Christus iuit; sequi ipsum oportet, si alioqui perire nolint. Molestiæ sanè benedictæ posteaquam etiam in hoc mundo abundanter remunerantur. Necessè est vt vtar aliquibus comparationib⁹ quamuis eas fugere velim cum mulier sim, & potius simpliciter scribere, sicuti mihi iniun-

ctum est: sed lingua ista spiritus est tam difficilis illis, qui docti non sunt, sicuti ego sum, vt necesse sit aliquem inuenire modum ad declarandum, quod referre debeo, quamuis facilè etiam fieri poterit, vt neque comparationes sint ad propositum, nihilominus sua Reuerentia inde recreationem accipiet tantam meam videndo rusticitatem. Comparationem quam referam legisse me alibi videor, vel saltem audiuisse; sed non recordor vbinam, cum paruum habeam memoriã, nihilominus mihi inseruiet, vt quod dicere intendo proferam, & est istud. Qui vult incipere vt nobilissimũ illum acquirat thesaurum, debet sibi persuadere qualiter hortũ quẽdam ingreditur, in quo terra est sterilis: estque herbis pessimis plenus, in quo tamẽ debet Deus delectari, & suas habere delicias. Deus euellit zizania & bonas plantat herbas. Nunc verò tibi persuadeas Deum hoc fecisse, quando anima tua est determinata mentales facere orationes, quasque iam in vsu habet; & adiuuante Deo procurare debet (sicuti bonus hortulanus) maxima cum diligentia vt plantæ istæ crescant, eas irrigando ne perdantur; sed flores producant, & suauem odorem emittant, qui Deo delicias præstent, & hoc modo inde delectationem accipiet. Videamus nunc quibus medijs illas irrigare possimus, quò sciamus quid nobis faciendum sit: & vtrum labor vtilitatem superat, & quousque durat. Videtur mihi quod plantæ quatuor modis adaquari possint. Primò hauritur ex puteo

teo aqua non sine nostro labore manuum nostrarum. Secundò per instrumentum quoddam ad hauriendum minori cum difficultate accommodatum, & maiori cū quantitate. Tertiò cum per quendam canalem ex riuulo ad terram aqua decurrit, & eo modo abundantius & multo melius terra irrigatur, sed neque necesse est vt saepius irrigetur, & hoc modo minor erit hortulani labor. Vltimò abundantissima irrigatur pluuia, qua Deus sine aliquo nostro labore terram & plantas irrigat; & est modus iste sine aliqua comparatione omnium optimus. Nunc verò hortum conseruare debemus per aliquem istorum modorum, quia sine aqua proculdubio perdetur. Hoc ad meum facit propositum, & per hanc similitudinem, meo quidem iudicio declarare aliquid poterimus: quod ad quatuor illos orationis modos spectat, in quibus Dominus ex sua singulari bonitate animam meam aliquoties constituit, faciat Deus per suam gratiam, vt aliqua cum vtilitate referre possim, quo iuuentur, qui iusserūt, vt hec scriberem: & quaedam persona in quatuor mensibus melius profecit, quàm ego in decem & septem annis, & sic omnibus istis quatuor modis sine suo labore hortum irrigat, licet vltima aqua illi non nisi guttatim adhuc detur, sed ita progreditur, vt breui in ipsa fauente Deo, omnino mundabitur, gustumque sentiet spiritualem, ita quòd mundi huius oblectamenta ipsi planè videantur stulta. Qui verò sese incipiunt dare orationi, sunt si-

miles illis qui hauriunt aquam ex puteo, idque non sine magno labore manuum, ut dixi, qui dum defatigantur, eorumque vires sint dispersæ; ut denuò eas colligant, molestiam sentiunt. Conuenit ut assuescant tempus dare orationi, utque non curent quo minus stando in solitudine vitam transactam meditentur. In principio pœnam sentiunt, quia singula intelligere non possunt, propter peccata dolent, & postquam sunt resoluti, ut Deo seruiant, tunc verè pœnitent, debentque tum vitam Christi meditari, & in eo defatigando intellectum, possunt sibi Dei fauorem acquirere, sine quo nihil possunt: & sic aqua ex puteo hauritur, faxit Deus, ut tibi sit, ad minus per nos non stet, quin ad hauriendum eamus; ut flores irrigentur, & ita bonus est Dominus: ut casu quo puteus sit siccus, & nos quod in nobis est facimus, hortulanus noster etiam sine aqua flores virtutum conseruabit, augebitque & crescent. Aquam in hoc loco lacrymas intelligo, quæ si non fuerint, deuotionis teneritudo illorum locum supplebit. Sed quid faciet qui multis diebus non nisi siccitatem experitur, disgustum & tædium, ita ut parum inde affici videatur, ut aquam illam lacrymarum ex puteo hauriat, persuadendo sibi rem parum gratam facere, minusque suum ministerium Domino acceptum fore, & consideraret in toto laborem hucusque factum perdere, nec non præmium quod ex labore sperat situlam sæpe sæpius ex puteo sine aqua attrahendo, ita ut neq; brachia ele-

ele-

eleuare possit aliquoties, sed neq; aliquam bonā cogitationem habere? quia per aquam quæ ex puteo hauritur intelligimus nos per intellectū discurrendo operari: Quid hic faciet hortulanus? Non aliud quam vt gaudeat & cognoscat fauorem, quo factus est dignus, qui in horto tāti Imperatoris laborat, & sciat ipsum fore contentum, laudet illum, & roget vt dignetur confidenter secum & cum securitate tractare, & tempus retributionis veniet, & orationem non intermittat, etiamsi siccitas illa lacrymarum per totam suam vitā duraret. Non timeat quod frustra laborabit, bonus est enim Dominus, quia defatigationis præmia manent, & ego multis annis eiusmodi habui siccitatem, & quando vnicā solummodo aquæ guttam ex illo puteo hauriebam, mihi persuadebam magnum me recepisse fauorem. Scio quod magnæ sint molestiæ & meo quidem iudicio, maior requiritur animi constantia quam in rebus mundanis; attamen clarè vidi, quod Deus nihil relinquit irremuneratum etiā in hac vita, sum eius opinionis quod Deus in principio velit, vt aliquoties pœnam & tentationes sentiamus, quales solent euenire illis qui inuicem amant, vt sciant, si calicem bibere possint: eosque vt crucem portare possint adiuuat, antequam velit illis eiusmodi preciosum thesaurum concedere, atque pro nostra maiori vtilitate nos vult per eiusmodi viam deducere; vt intelligamus quod parum possumus, gratiæ enim quas postea tribuit tanti sunt pre-

tij, vt velit nos per experientiam prius nostram cognoscere miseriam, ne nobis quod Lucifero contigit, eueniat. Et quid facis ô Domine, quod non sit ad maius animæ bonum, vt cognoscat quod tua sit, quo in manu tua seipsam cōstituat, tibi inseruiat, teque sequatur quocunq; iueris etiam in ipsa crucis morte, ne tuam Maiestatem eam portantem solam relinquat? qui seipsum ita resolutum esse cognoscit, non est quod timeat. Spirituales rationem non habent vt affligantur, cū sint in tam eminenti gradu cōstituti: cum velint inter se solos cum Deo solo tractare, & omnia mundi delectamenta derelinquere.

Magnum nobis præstat fauorem si contentamur secum in horto manere, cuius ipse est Dominus, quia certum est, quod nobiscum sit, quodque velit vt plantæ crescant, & vires aliquibus aquam in isto puteo administrando, alijs verò minime. Sed quid hoc ad me? fac tu Domine quicquid vis, modo tuam non offendam Maiestatem, virtutesque non perdantur, si quas mihi per infinitam tuam bonitatem dedisti: pati volo Domine, posteaquam tu etiam passus sis, vt tua in me voluntas adimpleatur: & non patiaris tuum dari amorem illis, qui tibi inseruiūt vt gustent. Est notatu dignum, idque dico quia per experientiam loquor & scio, quod anima quæ incipit per viam orationis mentalis procedere, cum firma deliberatione: & in animo proponit, non multum se curare vt consoletur, eo quod illi defunt gustus & teneritudo; vel quia
Domi-

Dominus illa concedit, eiusmodi anima dico, maiorem itineris partem absoluit, & sperat quod non deficiet, licet quandoque impingat, quia incepit supra firmum ædificare fundamentum. Itaque amor Dei in eo non consistit in habere lacrymas, vel gustum, vel cordis teneritudinem; quæ nos maximè quærimus, & in illis consolamur: sed bene consistit in seruiendo Deo iniustitia, animi fortitudine & in humilitate. Habere gustum potius iudico, quod sit magis à Deo recipere, quam Maieitati suæ dare. Pro muliercula prout ego sum debilis & minoris fortitudinis conuenire videtur, sicut mecum modo facit Deus amorem mihi demonstrando, vt aliquam possim sufferre defatigationem & molestiam, ideo placuit Deo eam mihi concedere. Sed quod Dei ministri doctissimi & perspicacissimi tanti faciunt sicuti video, quando Deus ipsis deuotionem sensibilem non concedit, graue mihi est dum hoc audio. Non dico ego, quod non acceptant, quando Dominus illis mittit, sed non multum curant: quia tunc sua Maieestas videt quid conueniat, sed quando non habent, ideo non molestantur; quia pro tunc sciunt non fore necessarium, postquam eis Deus non concedit: cum sibimetipsis dominantur. Sciunt quod secus faciendo deficerent, & ego hoc probaui & vidi. Credunt esse imperfectionem, si cum spiritus libertate non procedunt, quodque sint debiles in consequendo. Hoc non dico, pro illis tantum qui incipiunt, quibus multum

multum conuenit; cum libertate spiritus & deliberatione incipere; sed etiam pro illis, qui ante multos annos incœperunt, & nunquam eò perueniunt: & id ideo prouenire credo, quia crucem à principio non amplectuntur. Solent tales remanere afflicti, persuadendo sibi ipsis quod nihil proficiunt, eo quod non possint per intellectum discurrendo operari, & sustinere non possunt, & forsitan tunc quando voluntas proficit & vigorem accipit, & non cognoscunt. Debemus cogitare quod Dominus ad ea non attendit in quibus nobis deficere videmur, cum non sit, nouit enim sua diuina Maiestas miseriam nostram, nostramque abiectiōem melius quam nosmetipsi nouimus; scit enim quod tales animæ aliud non desiderant, quam de Deo cogitare ipsumque diligere. Et hæc est determinatio, quam ipse omnino vult. Affligere verò animam tunc ad aliud non seruit, quam illam inquietam reddere & molestia afficere, ita ut illa, quæ erat inhabilis ad proficiendum per spacium vnius horæ, reddatur postea inhabilis per quatuor horas: quia multoties illa siccitas (secundum quod quandoque sum experta, & scio verum esse cum in eo multum laborauerim, nec non cum hominibus spiritualibus & expertis tractauerim) prouenit ex corporali indispositione, & in tantum miseri sumus, ut infelix & anima incarcerata fiat particeps miseriarum corporis & mutationum temporum: & sæpius mutationes humorum causant, ut sine eius

eius culpa anima nō possit operari quod vellet, sed vt omni modo patiat in illo statu & tempore; & qui vult illam cogere peius facit & diutius malum durat. Tunc verò conuenit vti discretionē, vt cognoscatur si inde proueniat: & non opprimere miseram animam, sciant tunc quod sint infirmi, & ideo mutent orationis horam, & sæpius per aliquot dies durabit, transigant illud exilium vti melius possunt, quia tunc magna est animæ, quæ Deum amat tribulatio: dum videt se viuere in ista miseria, & non possit facere quod vellet, cum habeat sibi socium ita miserum prout est corpus. Dixi superius, quod conueniat vti discretionē, quia quandoq; Diabolus in causâ erit, & sic bonum est, ne semper orationem intermittat, quando sentit intellectus distractionem & turbationem. Sunt alia opera externa charitatis in quibus tunc occupari poterit, vel in legendo, licet quandoque ad legendum non erit disposita. In seruiatur tunc pro amore Dei corpori, vt alias animæ in seruiat, habeat occupationes sanctas, cum bonis conseruando, vel ad campos se conferat secundū Confessariorum consilium. In omnibus experientia rerum est magistra, quæ nos docet, quid cuique conuenit: & in omnibus Deus seruitur, & eius iugum suaue est: & multum interest animam per vim non cogere, sed cum illa suauius procedere vt proficiat. Itaq; repetendo dico, quod neque propter siccitatem, neque propter inquietudinem, aut intellectus distractionem debet

bet quis se affligere vel expauescere : si alioqui velit spiritus libertatem acquirere, nec debet seipsum semper molestare : sed neque crucem expauescat, quia videbit quomodo etiam in ea portando iuuabit Dominus, idque cum magna animi satisfactione & lucro, quod ex omnibus haberi potest: quia iam videtur, si puteus non porrigit aquam, nos illam in situla imponere non possumus. Verum quidem est, quod, quin eam hauriamus quando ibi erit, negligere non debemus, quia illo modo vult Deus in nobis virtutes multiplicare.

CAP. XII.

In quo sequitur primus status, & dicit quousque nos per Dei gratiam per nosmetipsos peruenire possumus, & quàm magnum sit damnum, quando spiritum nostrum ad res supernaturales & extraordinarias extollere volumus.

QVOD in præcedenti capitulo significare volui, licet ad alia quædam sim digressa, meo quidem iudicio necessaria: & demonstrare quousque nos peruenire, & quomodo nosmetipsos ex parte iuuare possumus, inuestigando & cogitando id quod Dominus pro nobis pertulit, vnde ad compassionem mouemur, estque pœna illa suavis, & lacrymæ exinde profluentes, ex consideratione gloriæ quam expectamus dulces sunt, & ex amore quem erga nos Dominus habet:

habet, & ex sua gloriosa resurrectione qua ad gaudendum mouemur, quod non est omnimode spirituale, nec totaliter sensuale; sed nihilominus virtuosum, & est pœna admodum meritoria: cuiusmodi sunt omnia, quæ ad deuotionem dant occasionem, quæ per viam intellectus in parte acquiritur: licet mereri non possit, nec acquiri si dominus non concedit, est admodum pro anima vtile, ne ultra hunc statum se per se ipsam exaltari procuret nisi à Domino exaltetur, id quod notatu dignum est, quia ad nihilum iuuabit nisi vt perdat. Poterit in eo statu multos exercere actus, vt determinate possit pro Deo operari multum, & amorem prouocare, vt alios iuuet quò virtutes augeantur: prout habetur in quodam libello, qui vocatur Ars inseruendi Deo, qui est admodum vtilis & accommodatus pro illis, qui sunt in illo statu: quia intellectus operatur. Poterit se Christo repræsentare, atq; se ipsum prouocare ad Christi sanctissimam humanitatem amandum, eumque semper secum portare, secum loqui, auxilium ab ipso in omni sua necessitate petendo, & secum propter suas passiones dolere, simul etiam gaudere propter eius consolationes, sine aliquibus orationibus ex verbis compositis: sed verbis tuo desiderio & necessitati conformibus. Et est modus breuis & extollens ad proficiendum, & qui studebit secum habere eiusmodi preciosam sodalitatem, in ipsa praualebit, & erga Dominum verum habebit amorem, cui tantum

tùm

tum debemus; & ego pono illos in numero illorum, qui paulatim lucrantur. Ut id assequamur non debemus procurare, ut habeamus deuotionem, ut dixi, sed à Domino desiderare, ut in nobis desiderium relinquat ipsi satisfaciendi; licet opera nostra sint debilia. Modus iste Christum secum portandi, in omni statu iuuat, & est medium securissimum, ut in primo statu proficiamus: & ut statim perueniamus ad secundum gradum orationis, utq; securi simus à periculis, quæ nobis Diabolus proponit. Hoc est, quod facere possumus ut in primo statu progrediamur, ut spiritum inducamus: & gustum sentiamus, qui si non datur, aliud non est, quam vnã cum alio perdere, meo quidem iudicio: quia est res supernaturalis, & si perditur intellectus, anima remanet deserta, & cum multa ariditate, quia istud ædificium planè in humilitate fundatur, & dum magis ad Deum accedit, eo magis in ista virtute proceditur, aliàs omnia sunt frustra: & apparet quod sit aliqua superbiæ species, velle ulterius procedere, posteaquam Dominus faciat satis, secundum gradum nostrum, ut ipsi appropinquemus, & hoc quod dico, intelligi non debet, ut nostris cogitationibus ad altiora Dei eleuemur vel etiam cœlorum, vel ad magna, quæ in ipsis inueniuntur, utpote ad diuinam sapientiam, quia quamuis ego nunquam id fecissem, cum non habuerim, ut dixi, illud faciendi aptitudinem, cumque inhabilis fuerim etiam in terrena cogitando, nihilominus Dominus mihi

gra-

gratiam contulit, vt cognoscerem hanc veritatem, quod parum non fuit eiusmodi audere, quantò magis cœlestia cogitando? Alij magis proficient, si fuerint docti, doctrina enim in hoc exercitio magnus est thesaurus, maximè si est humilitati coniuncta. Paucis ab hinc diebus vidualiquos doctos, qui multum breui temporis spacio profecerunt: & hoc in me meum auget desiderium, quatenus quamplurimi deueniant spirituales: sicuti in sequentibus dicam. Nunc verò circa illud, quod dixi, vt nemo sese exaltet nisi à Domino vocetur, id est lingua spiritus, & ideo ab ipsis tantum intelligitur, qui de eo aliquam habent experientiam: & ego illud aliter proferre nescio, si hac via non intelligitur. In alio modo orationis, sine discursu, de qua dicere incœperam, intellectus suam naturalem perdit operationem, quia illum suspendit Deus, prout meliori modo postea declarabo; & suum mihi fauorem, vt dicere possim, administrabit.

Præsumere vel cogitare, quod nos intellectum possimus suspendere, est illud quod dico, non debet fieri, nec permittit vt cum eo cooperemur, aliàs fiemus stupidi & frigidi, & neque vnum assequemur neque alterum, vbi, quando à Domino suspenditur & eum firmare facit, præstat ipsi stupendi materiam, vel occupatur, & sine discursu magis intelligit in spacio vnus (Credo,) quàm in multis annis intelligere possumus adhibita omni diligentia humana. Velle occupare animæ potentias & cogitare, vt facia-

H

mus

mus illis firmare stultum est: & repetendo dico, quod licet non cognoscatur, res est tamen non magnæ humilitatis, licet sine culpa, non tamen sine pœna, & labor erit frustraneus, & anima cum quodam tædio remanet, sicut qui vult saltare & à retro tenetur, q̄ vt sibi videtur, sua fortitudine est vsus, & opere complere non potest, quod facere volebat, & ex paruo illo commodo seu vtilitate, cum qua remanet, videbit (considerare volens) paruum illum humilitatis defectum de qua mentionem feci: cùm illa sit virtutis istius excellentia, vt non sit eius opus: quod animam relinquit malè contentam. Videtur quod iam declarauerim, licet mihi soli inseruiat: aperiet Dominus oculos ipsorum, qui hæc legent, vt per experientiam statim intelligant, licet ea adhuc in me fuerit parua. Multò tempore quàm plurima legebam, sed illa non intelligebam: & licet multa mihi Dominus concesserit, tamen ne verbum quidem dicere poteram, vt intelligerem: & non paruum insumpsi laborem, & quando Dominus vult, in puncto temporis eo modo instruit, vt supra modum mirari debeam. Vnum cum veritate dicere possum, quod licet locuta sim personis spiritualibus, qui mihi conabantur explicare illud, quod mihi Dominus concesserat, vt dicere possem; tanta fuit mea rusticitas, vt ne parū quidem vel multum me iuuerit. Forsitan voluit Dominus, qui semper fuit meus Magister, quatenus nulli obligarer, nisi suæ diuinæ Maiestati. Magis magisq̄
stupeſco.

stupesco, quod, (sine eo quod voluerim, aut pe-
tierim, cum in hoc non fuerim curiosa, quasi vir-
tuti tribuendum esset in similibus talem esse, &
non in vanitate sicut semper fueram) sua Maie-
stas mihi in vno puncto ostendit, cum quadam
claritate possibile, vt etiam modum sciam re-
ferre, ita quod omnes mei Confessarij miraren-
tur: & ego magis quam illi, vt quæ melius meam
rusticitatem noueram. Parum temporis est præ-
terlapsum quando hoc fuit, & sic quod Domi-
nus me docuit, ego illud non procuro: sed tan-
tum quod conscientiam meam concernit. Itaq;
repetendo dico, vt in sinu meo quod multum re-
fert, non velle eleuare spiritum circa extraordi-
naria & supernaturalia, si alioqui Deus spiritum
nostrum non eleuat, & est istud, quod statim in-
telligitur. Sed particulariter in mulieribus, qui-
bus maius damnum est facere contrarium, quia
Diabolus posset esse causa alicuius illusionis, li-
cet pro certo teneam, quod Dominus non per-
mittet, vt illi damnum patiantur: qui p verâ hu-
militatem volunt illi appropinquare, imo maius
ipsi acquirunt lucrum; vbi Diabolus putat in-
ferre damnum. Nunc verò cum hæc via pro in-
cipientibus magis sit communis, & aliqua pro
maiori cautela dixerim, cum expeditius hæc ali-
bi inueniantur, à proposito multum sum digres-
sa, & hoc, non sine mea confusione fateor & de-
decore me scripsisse: licet non cum tanto sicut
conuenisset me habuisse, sit Dominus in omni-
bus, & per omnia benedictus, posteaquam velit

& sit contentus, vt ego quæ sum peccatrix, de eius rebus tam eximijs loquar & scribam.

CAP. XIII.

In quo tractat de primo statu, ponendo quædam quæ animaduerti debent contra quasdam tentationes, quas Diabolus quandoque proponere solet, & sunt magnæ utilitatis.

VIDETVR mihi hoc in loco conuenire, vt aliquot referam tentationes quas in incipientibus vidi: quarum ego ipsa aliquot sum passa, & postea quædam adiungam pro maiori cautela, quæ mihi hic necessaria videntur. In principio itaque studeant omnia cum libertate & lætitiâ tractare: quia sunt nonnulli, qui sibi persuadent, qualiter debeat minui, vel extinguî deuotio si forsitan aliquorum fiat obliuio. Bonum est, cum sui ipsius timore procedere, nec minus, nec magis sibi confidere: exponentes se se occasionibus quibus plerumque Deus offendi solet: id quod maximè est necessarium, quousque homo se inueniat benè in virtutibus fundatum, quia non inueniuntur multi, qui in illis sunt fundati, quin reperiendo occasiones eorum naturæ præparatas distrahantur: & ideo dum viuimus bonum est per humilitatem, nostram miserabilem cognoscere fragilitatem. Sed multa sunt, vt dixi, in quibus permittitur, vt aliquas recipiamus consolationes & recreationes, vt redeundo maiorem habeamus feruorem.

rem & animum ad orandum. In omnibus conuenit habere discretionem, similiter & fiducia, postquam multum iuuat desideria non diminueri, sed de Deo credere, quod, si alioqui nitimur paulatim, licet tam statim non poterimus, ad illum perfectum statum peruenire, quo multi sanctorum, cum Dei gratia peruenerunt: qui si nunquam propositum resolute fecissent in desiderando illum, & paulatim operi committendo, non ad tam altum peruenissent statum, & Dominus est amicus illis, qui animum habent sincerum, si alioqui cum humilitate procedunt, sibi met ipsis non confidentes. Non vidi vnquam; talem, in hac via, defecisse. Miror quando cogito quantum faciat in hac via, habere animum in aspirando ad altiora: licet tunc illas non sentiant vires, accipit tamen anima volatum & multum ascendit, licet, cum auicula quæ totaliter mutauit plumas cum quibus nascitur, defatigata se firmat cum volare non possit.

Præteritis diebus multum apud me verba Apostoli considerabam vbi dicit, quod omnia possumus in Deo, in me ipsa tamen cognoscebam, quod nihil potuerim, attamen me multum iuuat, quod dicit D. Augustinus: Da mihi Domine quod iubes, & iube quod vis. Considerabam similiter quod S. Petrus nihil perdidit proijciendo se in mari, licet postea timuerit, Hæ primæ determinationes plurimum faciunt, licet in primo illo statu necessarium sit paulò lentius procedere, & discretioni adherere, &

secundum magistri iudicium: sed debent procurare ne magister sit talis, qui doceat illos esse vasa, vel bufones quodque non faciat, vt anima intendat lacertas tantum venari.

Præcedat semper humilitas, vt sciamus quod cuiusmodi vires ex nobis non procedunt: sed cõuenit, vt bene cognoscamus in quo modo debeat esse ista humilitas: quia credo quod Diabolus exinde multum damni inferat, vt illi non proficiant, qui orationi vacant: eo ipso cum malè intelligant illam humilitatem, efficiendo vt appareat superbia alta habere desideria, velle sanctos imitari, martyres deuenire, proponendo nobis statim sanctorum exempla, & illorum actiones: quæ potius sunt admirandæ, quam imitandæ, & in dando eorum operationes singulares executioni nos qui sumus peccatores. Attamen debemus bene discernere quænam sint admirandæ, & quæ imitandæ, quia cum non esset bonum, si quis debilis & infirmus vellet multum ieiunare, & pœnitentias austeras facere, ire in desertum, in quo non haberet vbi dormire posset, neque manducare, & similia. Sed bene adiuuante Deo possumus eo peruenire, vt habeamus contemptum rerum mundanarum, vt non æstimemus honores, vt diuitiis non simus addicti: quia maiori ex parte habemus corda nostra tam angusta & lata, vt nobis defuturam terram persuadeamus, sed si velimus aliquantulum, quæ corporis sunt relinquere, & nos dare spiritui: tunc inuigilandum, ne nostræ
cogi-

cogitationes orationem molestant. De hoc verò multum doleo nos ita parum de Deo confidere, cum amore proprio abundemus: ita quod eiuſmodi cogitationes nos moleſtare poſſint: & ſic eſt, vbi ſpiritus eſt ita debilis & parū proficit, minima quæque nullius valoris, quàm maximè illum moleſtant, & in tantum, quantum alios maxima quæque moleſtare conſueuerunt, quæ multo maioris ſunt momenti, & nos nihilominus ex noſtra opinione illa pro ſpiritualibus æſtimamus. Modus iſte procedendi non alius mihi eſſe videtur, quàm quod velimus corpus & ſpiritum ſimul accordare, vt ab hac parte hic quietem non perdamus, & ab altera ne Dei fruitione priuemur: & ſic erit, (ſi in iuſtitia ambulamus & virtutē ſequimur,) ſed eſt gallinæ paſſus, nec vnquam per illum ad ſpiritus libertatem peruenietur. Videtur mihi modus iſte procedendi bonus pro perſonis ordinariis, qui ſecūdam conformitatem vocationis quam habēt, ambulant, pro aliis verò qui ſunt in incipientium ſtatu, nullo modo deſidero talem proficiendi modum, nec erit, qui mihi id perſuadebit quod ſcilicet bonus ſit, quia experta loquor, & ſemper in eo ſtata permanſiſſem, ſi Dominus ex ſua bonitate aliam viam multò breuiorem me nō docuiſſet: licet ſemper habuerim alta deſideria, ſed procurabam orationes & meo modo viuere. Credo ſi inueniſſem, qui me altius volare docuiſſet, ad talem perueniſſem terminum, vt quod deſignaueram opere impleuiſſem,

uissem, sed mea peccata impediuerunt. Possunt præterea sanctos imitari, procurando solitudinem, silentium, & alias virtutes quæ hoc corpusculum non occidunt, quod verò tantopere Diabolus cum anima nostra colluctat, & adiuuat, vt illam inhabilem reddat, facit vt mortis occasionem præstet, sanitatemque auferat, imò in lacrymis timorem ponit ne cæci fiamus: ego ipsa omnia ista sum experta, & ideo scio, sed nescio vnde melior visus & sanitas maior desiderari possit, quam ex tali occasione, ex qua perdere putant, ego cum fuerim supra modum infirma, ita quod vltèrius non determinauerim corpus meum curare neque sanitatem, ligata semper ita remansi, vt nihil potuerim: sed modò licet parum faciam, voluit Deus illam Diaboli astutiã, qui proponendo mihi timorem de perdenda sanitate, dicebam ego, parum refert si moriar, non indigeo quiete sed cruce, sic in multis clarè vidi, quod fuerit tentatio diabolica, vel mea debilitas. Sed cum non habeam tantam mei curam, & tanto circa me ipsam non vtor amore, meliùs modo valeo. Multum itaque iuuat in principio, quando volumus orationi vacare, vt non simus pusillanimes, & in hoc creditote mihi, quia experta loquor, vt alij meo damno addiscant, & cautiore reddantur. Est alia tentatio admodum ordinaria, quæ est desiderium, vt omnes fiant spirituales, quando incipitur gustari quies, & lucrum quod inuenitur. Id desiderare non est malum, procurare verò poterit esse nõ bonum, si non

si non fit cum discretione & dissimulatione, vt non appareat quod velit alios docere, quia qui vult in hoc casu proficere, conuenit vt possideat virtutes admodum radicatae, vt non præbeat alijs tentationes. Accidit mihi, & ideo scio, quando procurabam, vt alij se darent orationi, & videntes me loqui ex vna parte de rebus altis & magnis, maximæque vtilitatis, quæ ad orandum inuitant, ex altera parte videntes me in virtutibus debilem & inopem, & eiusmodi donum possidere, illis exinde dedi tentationis causam, sicuti mihi postea dixerunt, non potendo comprehendere quo modo vna res cum alia consistere queat, & fuit causa, quod pro malo id non reputauerint, quod per suam naturam tale erat; videndo me id aliquoties facere, interdum ipsi de me bene sentirent. Hoc facit Diabolus, vt appareat virtute præditus: quò ipsi fides habeatur, qui potest & intendit facere malum, maximè in præsentia multorum: & sic malignus multum lucratur, quanto magis tunc quando malum operatur, vnde factum est, quod in pluribus annis tres tantum profecerint ex eo quod ipsis dicebam. Sed postquam per Dei gratiam magis in virtutibus proficerem, simul etiã ipsi spacio duorum vel trium annorum multum profecerunt vt postea dicam. Occurrit præterea aliud magnum inconueniens, quod est quando anima suum perdit lucrum, quia illud quod magis in principio curare debemus est, vt cogitemus de salute solius animæ nostræ, & sibi

persuadere quod in mundo non sunt alij quam ipsa anima & Deus, & illud est quod maximè sibi conuenit.

Aliam adhuc Diabolus offert tentandi occasionē, & est hæc zelo virtutis mixta, sicut & reliquæ, & necesse est vt benè intelligamus, & cōsideratè procedere oportet in sentiendo pœnam ob aliorum peccata, & defectus: quia nobis persuadet Diabolus, quod illud proueniat solum ex zelo amoris Dei, eò quod scilicet Deus offenditur, & dolendo pro Dei gloria, statim cupit adhibere remedium, & per hoc in tantum sese cōturbant, vt eorum oratio impediatur, in quo maius consistit damnum, dum cogitant id virtuti tribuendum, & putant magnum esse honoris Dei zelum, summamque perfectionem. Non dico de pœna quam peccata publica adferunt, quæ in congregationibus sunt communia, vel quæ sunt in damnum totius Ecclesiæ, quæ proueniunt ex hæresibus in quibus videmus tot perire animas, hæc pœna est admodum bona, & non producit inquietudinem. Securius itaque animæ erit, quæ se dat orationi, vt omnium personarum habeat obliuionem (exceptis illis quibus obligatur) nec non aliarum rerum, & attendat ad seipsam, quò Deo placeat. Hoc planè necessarium est, & si vellem enarrare errores quos inde succedere vidi, confidendo eiusmodi bonæ intentioni, nunquam dicendi finem facerem. Studeamus igitur semper virtuti, & aliis bonis operibus, quæ in alijs videmus & illorum peccata

cata per nostrorum peccatorum considerationem cooperiamus. Hic talis est operandi modus, qui licet statim cum perfectione non fiat, nihilominus magna acquiritur virtus, quæ est, ut omnes nobis meliores esse iudicemus, unde fauente Deo lucrari incipimus, quo in omnibus indigemus, & quando deest, diligentiam adhibeamus, ut hanc nobis dare virtutem dignetur, qua habitâ nihil nobis ad bene operandum deerit.

Considerent similiter benè ad maiorem cautelam illi, qui multum per intellectum discurrunt, eliciendo ex vna re sola multos conceptus: id quod illis, qui per intellectum operari non possunt prout ego eram, non est ut considerent: nisi ut habeant patientiam, quo ad vsque Dominus det illis in quo occupari poterunt & lucem, postquam ex seipsis parum possint, quia potius illorum intellectus obscurabitur, quàm quod illis prodesse possit. Modò redeundo ad illos qui discurrunt, dico ut in hoc totum tempus non consumant, quia quamuis admodum sit meritorium, ipsis tamen non videtur, cum oratio sit ipsis suavis, ut fiat die dominico vel alio tempore in quo non laboratur, & statim videtur illis tempus illud esse perditum, & ego dico quod perditio ista sit magnum lucrum, sed ita, ut dixi, ut repræsententur Christo, & sine eo quod intellectum defatigent, maneat cum eo loquendo & sese consolando, sed non forment conceptus, sed solum repræsentent necessitatem
& ra-

& rationem quæ debet supportari, & vnum fiat hoc tempore & aliud alio tempore, ne anima nauseam patiatur de eodem cibo semper manducando. Isti sunt cibi suaues & vtilis, & si gustus assueuerit ex istis manducare, magnum præbeunt pro anima nutrimentum, vt illi vitam præbeant, magno cum scœnore. Volo me meliùs declarare, quia hæc quæ ad orationem pertinent sunt difficilia, & non ita bene intelligi possunt sine magistro; id quod mihi causam præbet, licet breuior esse volebam, & suffecisset solùm attingere pro ingenio illius, qui mihi mandat, vt scribam illa quæ ad orationem spectant.

Mea itaque rusticitas non permittit, vt (quod plurimum refert) paucis dicam, vt intelligar, nam cum in me ipsa tanta passa sim, compatior illis, qui tantummodo libros accipiendo huiusmodi opus aggrediuntur; & est res admiratione digna, considerando quanta sit differentia ab effectu, quando postea sequitur experientia. Itaque reuertendo ad illud quod dicebam, ponamus per exemplum cogitando aliquem actû sanctissimæ passionis Christi Domini nostri, quando alligatus fuit columnæ. Intellectus ibi perquirat rationes dolorum & pœnarum, quas in illo actu pertulit, inueniendo se solum & derelictum, & multa alia quæ intellectus discurrendo formare in illo actu poterit, & hic est modus quem obseruare debent omnes, qui orare incipiunt, & hunc modum sequi debent & orationem finire, & est multum excellens & via secura,

cura; quousque Dominus illorum intellectum ad supernaturalia eleuat. Dico (omnes) quia sunt alia animæ quæ multum proficiunt in alijs meditationibus, quàm in illis quæ sunt de sua passione, postquam multæ & diuersæ sunt in celo mansiones. Alij sunt qui se affligunt cogitando inferni pœnas, alij mortem, alij sunt corde teneriores, qui defatigantur meditâdo Christi passionem, & gustant & multum acquirunt ex consideratione diuinæ potentia & Maiestatis in creaturis, & amoris quem habuit, qui in omnibus repræsentatur, & est mirabilis procedendi modus; non relinquendo vitam & passionem Christi, à qua nobis omnia bona proueniunt. Debet qui orare incipit bene animaduertere in quo magis proficit: quia necessarius est magister, si alioqui est persona experta, nã aliàs poterit grauiter errare, dum vult alicuius animam instruere, sine eo quod illum cognoscat, neque permittat, vt sui ipsius cognitionem habeat, nam cum sciat magni esse meriti obedire magistro, non audebit contra eius facere mandatum. Noui quosdam ita afflictas ex defectu illorum, qui eas dirigebant & docebant non habentes experientiam; ita quod ad compassionem mota fuerim. Reperi quandam quæ nesciebat quid de se ipsa facere deberet, quia non intelligendo spiritum, animam affligebat & corpus, & profectum impediabat.

Quædam mecum tractans, dicebat se octo annis ita à magistro detentam fuisse, vt non per-

miserit

miserit sese à propria sui ipsius cognitione deflectere, idque iam quando Dominus eam in oratione quietis posuisset, quare multum affligebatur: nam quantumlibet sui ipsius cognitio non debeat vnquam derelinqui, nec sit anima in hac vita ita Gigas, quin indigeat multoties redire ad pueritiam, & lac denuo concupiscere. Nemo hoc vnquam obliuiscatur, & ideo id repetam aliquoties; cum multum intersit, videlicet nullum esse orationis statum ita excellentem, quin etiam necessarium quandoque sit, denuo à principio incipere; hinc est, quod peccatorum consideratio, & sui ipsius cognitio sit panis quotidianus, cum quo alij cibi manducari debent: sint in hac vita tam suaues vt velint, sine eo tamen sustentari non poterunt: sed cum mensura manducari debent, quia cum anima se videt inflammatam, & clarè cognoscit, quod nihil boni à se ipsa habet, se ante maiestatem tanti Regis confusam videt, & considerat quam parum illi, respectu eius, quod debet, persoluit, necesse est enim vt tempus in illis consumat, quæ Dominus illi proponit, si alioqui progredi velit, & non debent derelinqui, cum sua diuina Maiestas multò meliùs sciat qualis cibus manducari debeat, quàm nos ipsi scire possumus. Multum itaque interest, vt Magister sit expertus, habeatque bonum iudicium, & si adiunctam habet doctrinam multum præstabit: sed si tria illa in vno inueniri non possunt, prima duo magis sunt necessaria, quia ipsi cum doctis conferre poterunt
quando

quando necesse erit. Dico in principio, quia vbi non fit orationis exercitium, doctrina parū prodest. Non dico q̄ non tractent cum doctis, quia quando spiritus non procedit cum veritate, potius vellem quod orationem non faceret, magnum est habere doctrinam, quia docti sunt, qui nos instruunt, qui parum scimus, & lumen administrant, quando nos veritati sacrae scripturae inniti docent, & sic facimus ad quod tenemur, & à deuotione impressos liberet nos Dominus. Me volo declarare melius, postquā me in multis intermisceo, semper enim hunc habui defectum, vt compēdiosè declarare nō possim quod volo. Verbi gratia, incipit Monialis sese dare orationi, si homo simplex fortè illam gubernabit, illi proponet melius fore vt sibi obediat, quàm suo superiori, & hoc faciet sine malitia, quia si ipse non est religiosus, videbitur quod sic fieri debeat, si verò erit mulier matrimonio iuncta, dicet melius fore vt vacet orationi quando attendere ad curam domesticam debet: licet etiam fieri possit, vt hoc marito displiceat, & ita non scit distinguere tempus in rebus veritati correspondentibus: & sic cum talis veritatis lumen non habeat, illam alijs administrare non potest, etiamsi velit: & quamuis aliquibus, ad hunc effectum litera non videantur necessariae, ego tamen semper fui & ero istius opinionis: vt scilicet quilibet Christianus tractare studeat cum doctis si fieri potest, & quanto sunt meliores eò melius, & illis magis indigent, qui per
viam

viam orationis procedunt, & quāto magis spirituales sunt, tāto magis eorum indigent auxilio, & nō decipiuntur illi dicendo, quod docti sine oratione pro ipsis nō sunt, q̄ illos exerceāt. Cōtuli cum multis abhinc aliquot annis, & magna cum diligentia in mea habere necessitate, illosque semper in magna existimatione habui: quāuis aliqui illorum non habeant experientiam, propterea à spiritu non abhorrent, & non sunt ignari, quia in sacra scriptura quā semper in manibus tenent, veritatem boni spiritus inveniunt. Pro certo teneo, quod qui orationem exercent & cum doctis tractant, si alioqui per semetipsum decipi nolunt, à Dæmonio per illusiones non decipientur, quia mihi persuadeo qualiter dæmones doctos multum timeant, si sunt humiles & virtutibus præditi: scientes quod per illos manifestabuntur, quodque damnum inveniunt. Hoc dixi propter quosdam, qui istius sunt opinionis, dicentes homines doctos non esse pro illis, qui sese dant orationi, si spiritum non habent. Iam dixi necessarium esse habere magistrum spiritualem, sed si non est doctus, magnum est inconueniens, sicut è contra cum doctis tractare, maximum præbet emolumentum, modo sint virtutibus præditi, licet adhuc spiritum non habeant, multum iuuabunt, & Deus faciet eos cognoscere quid docere debeant, vt iuuare possint; efficiet Deus vt spirituales fiant, & hoc per experientiam dico, cum id mihi cum pluribus quā duobus euenerit.

Dico

Dico præterea illum grauiterrare, qui vult, vt anima vni solò magistro omnino debeat esse subiecta, si alioqui non procurat, vt talis sit, maximè si illa est religiosa, & debeat suo prælato obedire, fieri enim potest, vt tres illæ qualitates in illo desiderarentur, in quo non parua erit molestia & pœna, si aliqua persona ex propria voluntate se submittat eius iudicio, qui bonum non habet. Ad istud certè me ipsam cogere non potui, sed neque conuenire mihi videbatur. Sed si eiusmodi persona, est sæcularis, Dominum laudet, quæ potest eligere, cui velit obedire, & hanc virtuosam non perdat libertatem, imò sine magistro potius remaneat, quousque inuenire potest, qui habet eiusmodi qualitates, quia per Deum non stabit quin illi detur, modo cum humilitate procedat, & cum desiderio illud eximium bonum acceptandi, ego verò in hoc maximè Dominum laudo, sicuti & omnes mulieres & indocti facere debent, suæ diuinæ Maiestati gratias referendo, quod cum tanta difficultate veritatem inuenerint, qualem nos cum ignorantibus sumus, nesciebamus. Miror summopere cum videam doctos, maximè religiosos tanta cū difficultate sibi comparare, quod ego sine aliquo labore, interrogando tantum mihi comparauerim. Sed quid? Postquam inueniantur, qui in eo præualere nolint? Faxit Deus, quod non sint. Video illos oneribus religionis subiectos, quæ magna sunt cum pœnitentijs, malè manducando, superioribus obediendo, id quod

I mihi

mihi quandoq; magnam præbet confusionem, & vltius malè dormiendo, quæ omnia crucē præbent & molestiam. Videretur mihi fore magnum malum, si quis tantum bonum propria sua culpa perderet, perdere forsitan aliquis nostrum poterit, qui sumus extra illas molestias, qui recipimus cibum præparatum & accommodatum, vt dicere solent, & nostro modo viuimus. putamus nos alios præcedere, qui tot experiuntur molestias, eo quod parum plus exercitij in orationibus habemus. Benedictus sis tu ô Domine, qui me inhabilem ita & sine fructu fecisti. Sed multo magis te laudo, posteaquam tu tam multos excitas, quo per illos instruamur, ita vt nostra pro illis continua deberet esse oratio; qui nobis lucem administrant, alioqui modo sine illis, in hac tempestate in qua hoc tempore miserrimo ecclesia inuenitur, & nos essemus, & quantumlibet inuenti fuerint aliqui maligni & pessimi tanto nihilominus meliores resplendent, faxit Deus, vt sub sua illos conseruet protectione, eosque adiuuet quo & nos per ipsos adiuuemur, Amen.

Multum à meo proposito primo de quo tractare inciperam sum digressa, in gratiam illorum, qui orare incipiunt, vt in tam excellenti via eo modo incipiât, quò per veram viam progrediantur. Nunc reuertendo ad illud, quod prius dicebam, in cogitando Christum ad columnam aliquantulum discurrere bonum est, & pœnas quas ibidem passus est considerare, & rationes

tiones & causas quare passus sit, & quis sit qui est passus, & quo amore pertulerit, sed anima id quærendo non defatigetur, sed per intellectū cum Christo remaneat, & sit ipsi ita comes, vt secum loquatur, rogando vt se ita humiliare dignetur, vt secum loquatur: & dicas illi, quod in tali loco stare promeritus non sit. Quando eò peruenire poterit, licet adhuc fuerit in orationis principio, magnam sentiet vtilitatem. Certè anima mea talem sensit, vt ne quidem aliquo signo exprimere eam possim. Sua Reuerentia consideret, si ita est, faciat Dominus vt mecum in omnibus dignetur esse contentus, Amen.

CAP. XIV.

In quo tractatur secundus gradus orationis, qui est, quando anima gustus magis particulares sentire incipit, vt cognoscantur quod sint dona supernaturalia, & est notatu dignum.

POSTEAQUAM iam dixi quanto cum labore hic hortus irrigatur, ex puteo labore manuum aquam hauriendo, nunc dicemus quomodo secundò ex ordinatione Domini huius horti minori cum labore per instrumētum quoddā hauritur, ita vt labor non debeat esse continuus, & aliquando requiescere potest. Hic incipit anima coadunari, & est donum supernaturale, postquam illa nullo modo possit istum statum acquirere adhibita qualicunque diligentia, Verum est, quod per aliquantulum temporis, vtens

illo artificio defatigetur, & defatigando sese per intellectū vasa impleuerit, sed hic est aqua paulo altior, & ideo minor est defatigatio, quàm si ex puteo hauriretur, dico quod aqua sit magis vicina, quia illud donum animæ datur, vt clarius cognoscatur. Hoc aliud nihil est, quam potentias in se colligere, vt maiori cum gustu in eo delectetur, in quo se contentam videt: sed ideo potentia non perduntur, vel dormitant, sed sola voluntas occupatur, tali modo (sine eo quod sciat quomodo) vt captiuetur & includatur, sciens quod ipse idem Dominus ex sua voluntate se ipsum in anima captiuum reddit, quā ipse amat. O Iesu & Domine mi, quantum hic tuus iuuat amor, qui tantopere nostrum ligatum tenet ita, quod aliud nihil in eo momento amare posse videatur quàm te. Alia duæ potentia voluntatem adiuuant, vt habiles fiant ad gaudendum in tanto bono, licet quandoque eueniat, quod stando vnita ipsa voluntas, multum impediunt, sed de eo non curatur, sed remanent in sua quiete & gaudio, etsi velint de nouo se colligere, voluntas & voluntas & duæ alia potentia perdentur; quia sunt tunc sicut columbæ, quæ eo cibo non sunt contentæ quem Dominus columbarij sine earum defatigatione tribuit, sed cibum alibi quærunt, & sic difficulter inueniunt, vt redire cogantur, & sic vadunt & redeunt, vt videant si voluntas alicuius sit particeps de quo gaudet, & si Dominus illis cibum præbere velit remanent, sin minus vadunt
vt quæ-

vt quærant, & credere quod voluntati utilita-
tem præstent, sed quandoque volens memoria,
& imaginatio repræsentare, id quod gaudet, no-
cet. Animaduertat igitur, vt ita cum dictis po-
tentijs procedat sicut dicam. Omne quod in hoc
casu contingit, maximæ est consolationis, & ita
parui laboris, vt oratio non defatigetur, licet
diutius duret, quia intellectus in hoc loco suc-
cessiue multum operatur, & plus intelligit, sicut
ille qui per industriam plus aquæ ex puteo hau-
rit, quàm qui vi manuum suarum haurit, lacry-
mæ quas hic Dominus dat sunt cum condimen-
to, & licet sentiantur, tamen non procurantur.
Hæc aqua diuinæ gratiæ est tanti boni, quam
hic Dominus dat vt faciat virtutes primæ ora-
tionis sine aliqua comparatione crescere, & cre-
scendo recipit aliqualem notitiam gustus diui-
næ gloriæ, & ita crescit vt perueniat ad veram
virtutem quæ Deus est, vnde reliquæ omnes
virtutes proueniunt: quia sua maiestas incipit
se eiusmodi animæ communicare, & vult, vt ip-
samet sentiat, in quo modo se illi communi-
cat. Incipit statim quando hucusque peruenit
perdere desiderium verum terrenarum (pro
quo non potest satis Deo gratias agere,) clarè vi-
dendo, quod ne per vnicum quidem momētum,
istius satiæ gustus hic haberi potest: nec sunt
diuitiæ, nec dominium, nec honor aut delecta-
mentum in hac vita quæ sufficiant ad explican-
dum hunc gustum, quia est vera satiæ: & vi-
detur quod anima satiatur, vbi hic in terrenis

faciari non potest. Videtur mihi, quod intelligimus in quo satietas illa remanet, cum hic non remaneat aliqualis displicentia: & tunc est plenus gustus, sed displicentia postea succedit, videndo quod gustus sit finitus & non possit illum recuperare, nec scit quomodo, quia licet seipsam defatiget per poenitentiam orationes, & per alia, si Dominus dare non vult, omnia parum iuuant. Vult per suam magnificentiam Deus, ut anima cognoscat, quod sua maiestas adsit: ut iam non sit necesse inuitare illam, sed secum sine strepitu loqui, cum ibi sit praesens; & quod mouendo tantum labia intelligat, & cum anima maneat. Videbitur forsitan impertinens quod dico, cum sciamus, quod Deus omni tempore intelligit & nobiscum manet, de quo dubitare non licet quin ita sit. Itaque dico quod noster Imperator & Dominus vult ut intelligamus hic, quod ille intelligatur, & id etiam quod sua praesentia operetur, & quod velit particulariter cum magna illa satisfactione operari, quam tribuit interius & exterius magna cum differentia: quae est inter delectationem & satiетatem huius mundi & illam, quia repleti videtur illud vacuum quod per nostra peccata in anima nostra fecimus. Illa satisfactio in interiori animae nostrae inuenitur, & nescit per quam viam, nec quo modo venerit: nec scit quandoque quid facere, quid velle aut quid petere debeat. Videntur omnia simul inueniri, & nescit quid inuenerit, nec scio modum quo declarare id possim ut intelligar, quia
illi

illi magna hic doctrina est necessaria, qui nos ad hoc propositum instruere vellet: cum multi nesciant, quid sit auxilium, vel gratia generalis & particularis, & istud auxilium particulare hic vult Dominus, vt anima illud videat, quasi vt dici solet, oculis nostris, & propter alia nonnulla in quibus errores contineri possunt, & ideo dixi bonum esse si docti sint. Sed cum sciam quod quæ hic scribo docti reuidebunt qui intelligunt: si aliquis error hic erit, parum curo, & securè procedo, sciens quod tam in literis quam in spiritu possim remanere securissima, cum mea scripta præsentari illis debeant, qui iudicium habent, & si quid in illis mali est auferent. Nunc verò indicare vellè id quod est, sicuti quoddam principium, quando Dominus incipit eiusmodi præstare fauores, ipsa enim met anima eos non cognoscit, nec scit quid de se ipsa facere debeat, quia si Deus illam per timoris viam custodit, sicuti me custodiuit, labor erit magnus, si alioqui non habet magistrum, qui intelligit. Sed & est magni gustus, ab ipso intelligere animæ suæ interiora, quod est seipsam quasi videre depictam, vt clarè videat, quod per eam viam procedit, & magnum est bonum illud scire quod facere debet, vt, in quocunque statu velit, progrediatur. Multas habui molestias, nec non multum temporis insumpsi, cum nesciuerim quid facere debuerim, multisq; compatiore animabus, quæ, cum ad hunc terminum perueniunt, sunt solæ, quia licet multos legerim libros spirituales, qui illud tractent, quod ad hoc

propositum facit, attamen parum declarant, & licet satis declarent, habebit nihilominus anima quod agat, vt seipsam intelligat, si alioqui non sit bene exercitata.

Desidero mihi à Domino gratiæ abundantiam, vt in hoc loco exprimere possim effectus quos in anima res illę supernaturales operantur, vt ex effectibus intelligatur quādo est Dei spiritus quantum in hac vita intelligi potest, licet semper bonum sit, vt procedamus cum timore & consideratione, quia quantumlibet sit à Deo, posset dæmonium se transfigurare in Angelum lucis; & si anima non est optimè exercitata non cognoscet: & conuenit, vt cognoscat & intelligat, quod sit exercitata quò ad orationis culmen perueniat.

Sed multum tædij sentio, vt necesse sit auxilium à Domino implorare quò me adiuuare dignetur: cum mihi sint facienda exercitia communia, quæ aliæ Moniales faciunt, & multæ se offerant occupationes, prout in monasterio, quod construi incipitur, vt postea videbitur, & sic parua cum quiete successiuè scribo, cum quæ scribo summam requirant quietem: quia cum Dominus suam præstat gratiã, multo facilius & melius exprimuntur cõceptus. Et est simile, sicuti, quando quis habet depictum exemplar, ex quo accipit, quod laborare, aut depingere intendit. Sed si spiritus deficit, difficile quod mente concipitur, exprimi potest, licet multis annis in oratione perfiterit. Sic etiam attendendo
oratio-

& na on n- us ur, oi- cet ore eo, im on li- en xi- li- n- se io, & ia im & c- ex n- n- is do o-
orationi dum scribo facilius succedit, videndo clarè, quod non sum ego, quæ loquor; nec id per lucem intellectus mei dispono, cum sæpe sæpius contingat, vt postea non sciam, quo modo id dicere debeam. Ad nostrum reuertamur hortum, & videamus quomodo præparari arbores debeant, vt floreat, fructum præbeant, & tot flores quot chariophili producant, vtque suauem emittant odorem. Vsu huius comparationis delector. Nam in principio vitæ meæ spirituales, quando placuit Domino, vt inciperem ipsi inservire, infinitam mihi præbuit delectationem mihi persuadendo, qualiter anima mea quidam pro Domino hortus esset, in quo deambulando rogabam, vt augere paruorum florum virtutum odores dignaretur, qui iam cœperant prodire, & quod eiusmodi videndo pro ipsius essent gloria, quodque ad aliud non consideraret, quàm quod superfluum esset illud præscinderet, cum nihil pro me voluerim; optimè sciens quod in meliori statu germinare deberemus. Dico (præscindere,) quia tale in anima mea venit tempus, in quo amplius non fuit memoria huius horti, ita quod visus sit siccus, quodq, non inueniretur aqua ad sui conseruationem; imò videbatur quod nulla in anima mea virtus remanserit.

Quo tempore magna erat hortulani molestia, cum videretur eius labor frustraneus quem in excolendo & hortum conseruando insumperat. Tunc oportunum erat tempus illas herbas malas eradicandi, licet paruæ essent, quæ re-

manferant, considerando nullam sufficere humanam diligentiam posse, si alioqui Dominus gratiæ suæ aquam nobis aufert, nostra quæ facimus bona parum æstimando, & pro nihilo reputando. Hic magna acquiritur humilitas, & flores de nouo crescere incipiunt.

O Domine hoc sine lacrymis referre non possum, nec non sine ingenti animæ meæ satisfactione, eo quod hoc modo nobiscum remanere dignaris. Tu enim es in sanctissimo sacramento, quod credere verè debemus, cum ita & in veritate sit: & cum magna veritate hanc possumus facere comparisonem, & si alioqui ex nostra non prouenit culpa, cum tua Maiestate gaudere possumus, posteaquam tu nobiscum manendo gaudes, dicendo, delicias tuas esse cum filiis hominum. Sed quid est ô Domine, cum maximam sentiam consolationem eiusmodi audiendo? eamque sentiebam quando adhuc in perditione eram peccatisque obnoxia. Possibile ne est ô Domine, vt inueniatur anima, quæ eò peruenit, vt cognoscat fauorem & amorem; quò cum ea remanere gaudes, denuo te offendere audeat, & nihilominus tanti amoris distractionem suffers, vt quotidie per experientiam videmus? Certum est quod eiusmodi inueniantur, sicuti ego non semel sed sæpius, faxit tua summa bonitas, vt ego sola sim ingrata, & illa quæ tanta commisi mala, summam & excessiuam demonstrauerim ingratitude: licet etiã per tuam infinitam bonitatem ex eo bonum elegeris

elegeris, nam quanto maius est malum tantò magis, misericordiæ tuæ resplendet bonum, hinc non sine ratione cum Propheta cantare possum.

Misericordias Domini in aeternum cantabo.

Rogo te ô Domine Deus, vt ita sit, & sine fine cantem, postquam tibi complacuit ita benignè mecum procedere, ita vt mirentur, qui me vidēt, & me ipsam extra me rapiunt sepius, vt meli⁹ te laudare possim, quā si in me essem, sed sine te ô Domine nihil possum, cuperentque flores huius horti truncari, quatenus infelix hæc terra denuo deueniat sterilis & arida vti prius erat. Sed non permittas Domine, vt perdatur anima quam tanto cum labore redemisti, toties de nouo liberaſti, & ex faucibus Draconis eripuisti. Ignoscat mihi sua Reuerentia extra propositum primum loquendo, dum nunc ad meum loquar propositum. Non miretur, cum res ipsa ita se in anima mea habeat sicuti nunc eam describo, quia procedere ita quandoq; prodest, vt in laudibus diuinis firmari & inhærerī melius possit, quando in scribendo sese repræsentant, vnde quis magis se obligatum videt, hic est, quod vt credo tuæ Reuerentiæ non displicebunt, postquam ambo (licet diuersimode) idem cantare possimus, cum & multò plura Deo debeam, ex eo quod quàm plurima mihi peccata dimisit, sicuti admodum bene tua reuerentia nouit.

CAP.

Prosequitur eandem materiam, & aliqua ponit ad maiorem cautelam, dicendo quomodo anima sese in oratione quietis gerere debeat: tractat qualiter multe inueniantur anime, quæ eo perueniunt, ut hanc orationem possideant, pauca verò quæ ulterius progrediuntur, sunt admodum utilia & necessaria.

AD propositum redeamus. Hæc animæ quies, est quæ multum in satisfactione & pace sentitur, quæ in ipsa ponitur anima cum potentiarum satisfactione & quiete, ut cū suavi admodum delectatione. Videtur illi, quæ ulterius non est progressa, nihil amplius vel magis desiderandum & bona voluntate, cum S. Petro diceret: faciamus hic tria tabernacula. Mouere se tunc anima non audet, timens ne illud bonum abscindat, & ne respirare quidē vellet, & nescit anima misera, quod nihil ex se possit, quo tantum bonum ad se attrahat, & multo minus retinere diutius poterit, quàm Dominus vult. Iam dixi, quod in illa prima quiete, ipsius animæ potentia non deficiunt, sed anima ita remanet cum Deo contenta, ut, dum in isto statu permanet, licet aliæ duæ potentia concertent, omni modo manendo ipsa voluntas Deo vnita, quies ipsa non perditur, imò paulatim denuò incipit intellectum colligere & memoriam, quia quantumlibet illa omnimode non remaneat repleta,

pleta nihilominus remanet optimè occupata, & nescit quomodo: etiam si diligentiam adhibeāt, non possunt illi auferre suum gaudium & facietatem, imò sine magno labore, adiuuat se ipsam, ne illa parua amoris scintilla extingatur. Dominus mihi gratiam tribuat vt ita exprimere possim, quo intelligar: sunt enim quamplurimæ animæ, quæ ad hunc statum perueniunt, pauca verò quæ vltius progrediuntur, & nescio cuius culpa proueniat: cum certum sit quod per Deum non stat, cumque sua Maiestas gratiam vltius progrediendi tribuat, & non dubito quin etiam multò maiorem daret, si per nos non staret, & multum refert si anima cognoscit magnam in qua est dignitatem & fauorem quem illi fecit Dominus, & sic iusta ratione terrenis amplius affici non deberet: cum sua diuina bonitas illam cœlis vicinam fecerit, si alioqui aliter sua culpa succedet, infelix erit si defecerit. Credo quod si non perseuerauerit, illam in profundum præcipitari permittet, sicuti mihi contingebat, si alioqui Dominus me per suam misericordiam non reuocasset. Istud plerunque accidere solet meo quidem iudicio propter culpas grauiore, & non est possibile tantum relinquere bonum, sine magna plurimorum malorum cæcitate. Rogo itaque omnes animas ob amorem Domini nostri, quibus sua Maiestas talem tribuit fauorem, vt cum ad talem statum peruenerint, cognoscant & per sanctam humilem præsumptionem in pretio habeant, ne eorum

rum

rum culpa ad ollas ægyptiacas reuertantur. Si verò per debilitatem, malitiam, & peruersam inclinationem ceciderint, sicuti ego, semper sint memores istius boni quod perdidierunt, & seipsas habeant suspectas, in timore ambulent: idque non sine ratione, quia si ad orationem nõ redeunt, de malo in peius incident. Casum voco quando viam abhorrent, per quam illud bonum obtinuerant, & illis animabus loquor. Nõ dico quod non sunt casuræ, ita vt Deum offendant & peccatum aliquod faciant, licet rationabile esset, vt seipsas optimè ab illis custodirèt, illæ præcipuè, quæ à Deo eiusmodi gratiam accipere inceperunt, verum fragiles & miseri sumus. Attamen serio videant ne orationem intermittant, quia hic intelligent id quod faciunt & dolorem à Deo acquirent & contritionem, nec non surgendi vigorem, & certo certius credant si ab oratione diuertent, quod ad maxima pericula current. Nescio si intelligo quod dico, quia ex me ipsa alios iudico. Et in isto orationis modo vult Dominus, vt per paruam veri sui amoris scintillam, quam Dominus in anima incipit accendere, intelligat quid sit iste amor communi fauore.

Ista quies, & collectio & scintilla si est Dei spiritus, vel gustus à Dæmonio datus, vel à nobis procuratus, licet ille, qui benè est expertus, sit impossibile, vt non statim intelligat non esse tale quid quod acquiri possit: Sed quia hæc natura est in tantum desiderosa gustum acquirèdi

ideo

ideo omnia probat, sed multum frigida breui temporis spacio remanet, quia licet multum velit & conetur hunc ignem accendere, quo gustum illum lucretur, non tamen aliud facere videtur, quàm quod aquam addat, vt extinguatur. Nunc verò parua ista scintilla in anima à Deo posita sit tam parua vt velit, magnum tamen excitat rumorem, & si peccata nostra non delentur, est illa quæ postea magnum accendit ignem, qui ex se flammam emittit maximi Dei amoris, vt suo loco dicemus, quas vult sua diuina Maiestas vt animæ perfectæ habeant, & ista scintilla est indicium siue pignus, quod Deus animæ tribuit, quam ad magna eligit, si alioqui sese ad ea disponit vt recipiat, & est maius donum, quam vnquam dici possit. Ad condolendum moueor cū videā (vt dixi,) quod multæ animæ ad eiusmodi signum perueniant, & vltius non procedant, & sunt tam pauca, vt pudeat me dicere. Non dico, quod sint pauca, quia etiam multæ sunt quas Deus pro maioribus alijs rebus conseruat, sed loquor de illis quas ego vidi. Hoc vellem, vt supra modum attenderent, ne talentum abscondant, quia videtur Dominus illas ad aliorum salutem elegisse, maximè hisce temporibus, in quibus necessarium est, vt sint amici Dei, forsitan vt debiles sustententur, & illi qui in seip-sis talem cognoscent gratiam, sese pro eiusmodi habeant, vt sciant legi correspondere, quam etiam huius mundi amicitia requirit. Aliter uiuant, sicut dixi, cum timore, ne sibiipsis dam-

num

num inferant, & faxit Deus, vt sibiipfis tantum. Quod verò tempore quietis debeat facere anima hoc solum est, vt procedat cum suauitate & sine strepitu, strepitum voco per intellectum procedere quærendo multa verba & considerationes, vt gratiæ reddantur pro tali beneficio, & accumulare peccata propria & defectus, vt cognoscat non mereri. Totum illud hic mouetur, intellectus repræsentat, bullit memoria, & certè istæ potentiæ mihi magnam adferunt defatigationem, & licet paruam habeam memoriã submittere illam non possum. Voluntas postea in illo tempore quietis, cum quiete & consideratione considerat, qualiter cum Deo per brachiorum potentiam non bene proceditur; & sunt in modum lignorum magnorum, quæ si sine discretionẽ apponuntur scintillam extinguunt, hoc ipsum cognoscat & cum humilitate dicat. O Domine quid hic facere debeo? Quid famula tua videre debet, cum Domino suo & terra cum cælo? vel alia verba quæ sese offerent amore plena, remanendo optimè fundata in cognoscendo illud verum esse quod dicitur, & non curet intellectum, qui nimium est importunus, et si anima illi velit partem dare istius quod gustat, vel defatigatur, vt denuo colligat nõ bene facit, sæpè. n. euenit, vt in ista vnione volũtas maneat quieta, & vnita, & intellectus inquietus, & est melius, vt eum relinquat quã eum sequatur, sed remaneat, gaudendo in illa quiete & gratia quæ illi Dñs facit, & remaneat, vti remanet collectum

exa-

examen apum, quia si nulla illarum alueum intraret, & vna post aliam exiret, nulla tandem remaneret, & sic malè operaretur mel, ita anima multum perdet, si in hoc particulariter consideratè non remanet, quando intellectus est excitatus & incipit ordinare praxim, & in minimo temporis spacio rationes quærere. Et si illæ sint dictæ benè, putat ratio quod aliquid facere possit, quia hoc solum hic considerandum est, vt clarè cognoscat nullam esse aliã rationem ob quam Deus eiusmodi fauorem facere debeat, nisi suam bonitatem, vt que videamus in quantum Deo sumus vicini, & à sua Maiestate gratiam petere, eamq; pro ecclesia sancta rogare, nec non pro illis, qui sese nostris commendant orationibus, pro animabus in purgatorio existentibus, non cum verborum strepitu, sed desideriorum sensu, vt audiatur. Hæc oratio multa comprehendit, & plus acquiritur, quam si per intellectum operaretur, cum voluntas ipsa sit per rationes aliquas excitata, quæ ab ipsa ratione representantur: vt videatur effecta melior ad renouandum istum amorem, faciatque tunc aliquos amoris actus, dicendo. Quid faciet pro illo, cui tantum debet? sine eo quod recipiat & quærat aliquam intellectus molestiam, vt dixi. Magis hîc ad propositum faciunt minuta stramina cum humilitate apposita, & magis adiuuant, vt accendantur, quam si multa ligna simul iuncta & ligata apponerentur, quæ meo quidem iudicio sunt doctæ rationes, quæ potius breui

breui temporis spacio extinguent, dico quod adhuc minus quam stramina erunt, si nos ipsi ea apposuerimus. Et hoc admodum est vtile pro doctis, qui mihi mandant, vt scribam, quo per Dei bonitatem in hoc omnes conueniant, & facillimè fieri potest; vt tempus in applicâdo scripturas consumant, licet tamen etiam ipsis literæ proderunt & nunc & postea, nihilominus meo quidem iudicio in omnibus actibus orationis, non sunt admodum necessariae, nisi vt voluntatem texidiorem reddant, quia tunc intellectus eo quod videat lucem sibi vicinam cum maxima remanet claritate, eo quidem modo, vt ego, quæ sum illa, quæ eram, videar facta alia, & sic est, quia aliquando mihi accidit, quod nihil intellexerim eorum, quæ ordinariè legebam, maxime Psalmos, sed neque quid in vulgari lingua significare vellèt percipere poteram. Remaneat itaq; anima tempore illo quietis, in sua quiete. Non id dico si alioqui concionari aut docere debent, quia tunc bonum est, vt doctrina & eruditione præualeant, vt alij instruantur, qui parum sciunt, vt ego, cum charitas sit quid magnum, qua pro amore Dei alios iuuant, quo Deum purè ament, sed in quietis oratione remaneat anima in sua quiete & literæ ab altera parte, veniet tempus quando pro honore Dei iuuabunt, illasque in precio habeant, ita quod neque pro maximo quidem thesauro illas quin quæ fuissent, relinquere voluissent, idque solum ad inseruiendum suæ diuinæ Maiestatî, cum
mul-

multum iuuent. Sed in conspectu diuinę sapien-
tię plus valet paruum humilitatis studium eius-
que actus quam tota sapientia humana. Hic ar-
gumentatio locum non habet, cum non sit res
periculosa, sed cognoscere per puram simplici-
tatem id quod sumus, & sese coram Deo præ-
sentare, qui desiderat, vt anima stulta deueniat
vti verè est in conspectu suę diuinę Maieftatis,
humiliando sese in tātum, vt patiatur ipsam co-
ram se, cum sumus, qui sumus. Intellectus etiam
mouetur, vt agat gratias concinnè, sed voluntas
cum quiete non audens sicut publicanus oculos
eleuare, & hoc modo maiorem facit gratiarum
actionem, quàm intellectus vnquam per Re-
thoricam operando facere poterit. In summa,
hic mentalis oratio totaliter dimitti non debet,
neque verba aliqua etiam vocalia, si poterit aut
velit, quia si quies fuerit magna, vix sine pœna
loqui poterit. Sentitur meo quidem iudicio si
fit spiritus Dei, vel à nobis procuratus per prin-
cipium deuotionis, quem dat Deus, & volueri-
mus nos sicut dixi transire ad istam quietem vo-
luntatis, & tunc nullum operatur effectum, &
citò finitur, & ariditatem relinquit, & si dæ-
monium est, videtur mihi, quod anima exerci-
tata cognoscet, quia inquietudinē relinquit: &
paruam humilitatem, nec non paruam præpa-
rationem, vt illos operetur effectus quos Deus
operari solet. Non relinquit lucem in intelle-
ctu, neque in veritate firmitatem. Potest hic
parum facere damni, vel nullum si dirigit ani-

ma delectamentum & suauitatem, quam tunc sentit in Deum, in ipso suas cogitationes, & desideria ponendo. Et hoc modo non potest Dæmonium aliquid lucrari, imo permittet Deus, vt eodem delectamento cuius in anima Dæmonium est causa, multum perdat, cum fiat vt anima adiuuetur, cogitando quod sit Deus, eueniet vt Deum cum ipsius desiderio oret: & si anima fuerit humilis, & non curiosa, non sæpius Dæmonium reuertetur, cognoscendo quod perdat. Magnum est fundamētum, vt liberari possimus ab astutia Dæmonis & gustu quem ipse tribuit, si incipimus deliberatè portare crucem Christi, vt ipsum per eandem viam, quam ipse nobis demonstrauit, sequamur, dicendo. Qui vult venire post me abneget semet ipsum & sequatur me. Ipse dedit nobis exemplum & de nullo sibi timeat, si solum ipsius sequitur consilium, vt illi satisfaciat, & ex utilitate quam in se ipsis sentiēt, clarè cognoscent, quod non sit Dæmoniū. Quia quantumlibet denuo ceciderint, remanebit nihilominus aliquod signum, quod ibi fuerit Dominus, quod est vt statim ex peccato resurgat, vna cum aliis signis de quibus modo dicam. Quando est Dei spiritus, non est necesse, vt aliqua humilitatis indicia quærat, nec non sui ipsius confusionis, quia Deus illam sibi tribuit, longè aliam, quàm nos nostris considerationibus acquirere possumus, quæ nulla est in comparatione veræ humilitatis, cum quadam luce quam nos Dominus docet, & talem in nobis gene-

gene-

generat confusionem, vt anima consumi videatur. Notissimum est, quod quanto maior & clarior est sui ipsius notitia quam Dominus tribuit, tanto magis & melius cognoscimus qualiter nihil à nobis habemus, & tantò magis quanto maiora sunt bona. Ponit præterea in nobis Dominus desiderium ardentissimum in oratione procedendi, & illam non derelinquendi ob quamcunque causam siue molestiam, quâcumcunque grauissimam, quæ succedere posset, & ad omnia se paratam offert. Habet præterea talem securitatem cum humilitate & timore salutis, vt statim expellat timorem seruilem, & filialem ponit maiori, cum incremento, præterea animaduertit, quod Dei amor in seipso crescit, solitudinemque quærit, vt diutius de tanto bono gaudeat. Vltimò ne longior sim, est principium omnis boni, cum flores sunt in tali statu & non aliud deest quam vt germinent.

CAP. XVI.

In quo tractatur de tertio orationis gradu & altissima quædam tractat, quidque anima possit, quando eousque peruenire potest: & quales sint eius effectus, quos eiusmodi gratiæ efficiunt. Sunt multum ad propositum, vt spiritus eleuetur ad laudandum Deum, & est pro consolatione eorum, qui hucusque peruenient.

K 3

Loqua-

LOQUAMVR modò de tertia aqua qua hortus irrigatur, quæ est ex flumine, vel fonte fluens, qua minori cum labore imò sine aliquo adaquatur, cum permittitur, vt aqua fluat, vult Dominus in hoc gradu adiuuare hortulanum, eo modo vt ipse Dominus sit quasi hortulanus, vt qui omnia facit, & est summus potentiarum, quæ omnino perduntur, nec intelligunt quomodo operantur suauitas illa & gustus, nec non delectamētum istius orationis sine aliqua comparatione maius est, quam præcedentis secundi gradus, tribuit enim Dominus donorum & gratiarum aquam vsque ad animæ summitatem, ita quod vltius progredi non possit, nec scit quomodo, sed neque retrogredi potest, velletque semper de tanta gloria gaudere, & est sicuti qui candelam in manu habet, cui parum deest, vt moriatur, morte dico admodum desiderata & grata, gaudet in illa agonia, maiori cum delectamento quam dici possit. Videtur mihi aliud nihil esse, quàm totaliter rebus mundanis mori, & in Domino gaudere. Alios terminos quo id declarem, inuenire non possum, tunc anima nescit quid dicere debeat aut facere, loqui vel tacere, ridere vel lacrymari. Est gloriosum delirium, & stultitia cœlestis in qua vera apprehenditur sapientia, & est delectissimus gaudendi modus, quo anima gaudet, & sic est, postquam iam quinque vel sex sint anni quod Dominus mihi hunc orationis modum in magna abundantia dederit, idque sæpius, nec ego intelligebam
 neque

neque dicere poteram, & ita quantum ad me iudicabam, & eò perueniens parum, vel quasi nihil loqui poteram. Satis cognoscebam quod totaliter, omnium potentiarum vnio non esset, & clarissimum est quod fuerit eminentior quàm præcedens. Sed vt verum dicam non potui discernere qualis fuerit ista differentia. Sed credo quod per humilitatem tuam de mea simplicitate magna, tua Reuerentia præualere poterit.

Hanc orationem hodie statim post communionem mihi Dominus præstare voluit, & vltius procedere non potui: & in mea mente hanc constituit comparisonem, modumque dicendi me docuit, nec non & illud quod hic anima facere debeat, de quo verè remãsi stupefacta, idq; in momento vnico intellexi. Sæpius me inueni quasi extra meipsã essem, & ex isto amore ebriam, nec vnquam scire potui quomodo illud esset. Sciui quod Deus esset, sed comprehendere non potui quomodo ibi operaretur, quia in facti & veritatis substantia, tunc omnes potentie remanent quasi vnitæ, sed non in tantum repletæ quin operentur. Magnam concepi lætitiã cum tũc illud intelligerem. Benedictus sit Deus, qui tantum mihi præstitit fauorem, videtur mihi quod tunc omnes potentie tantum sint habiles, vt in Deo occupentur. Videtur quod tum non audeant aliquem facere motum, neque nos efficere possumus vt faciant, etiamsi multo studio summaque diligentia velimus, vt diuertantur. Dicuntur hic aliqua verba nec non Dei

laudes sine discursu, si alioqui Dominus ipse nõ facit, vt discurratur. Ad minus discursus ipsius intellectus hic nihil valet. Vellet anima emit-tere voces Deum laudando, & est in tali statu, quem in seipfa non capit, sentitque inquietudi-nem delectabilem. Tunc flores aperiuntur, & odorem emittere incipiunt. Hic optaret anima ab omnibus videri, vt eius conspicerent gloriã, vt Deum exinde laudarent: adiuuarentque in ipsum benedicendo, partemque gaudij libenter illis præstaret, cum illa sola non sufficiat, quo tanto fruatur bono.

Videtur illi interuenire idem de quo legitur in Euangelio, vbi quædam vocabat vicinas, vt secum ob dragmam inuentam congauderent. Id idem videbatur sentire spiritus Prophetæ Dauid quando sonabat & in cithara Dei laudes de-cantabat, cui Prophetæ multum sum deuota, cu-peremque, vt omnes nos peccatores eidem esse-mus deuotissimi, O Domine mi, quomodo se tunc habet anima? optaret se in linguas com-mutari posse, vt te eo magis laudare possit.

Multa tum profert quæ stulta apparent ve-rumtamen sancta; sibi persuadendo, quod illi hoc modo satisfaciat, qui eam ita detinet. Quã-dam noui, quæ cum Poëta non esset, breui tem-poris spacio versus composuit suis constantes pedibus, magno affectu plenos, in quibus ad-modum bene pœnam suam declarabat; nec erãt facti versus per eius intellectum, tantum modo vt magis gloriam illam degustaret, quam pœna
delecta-

delectabilis requirebat, de qua cum solo Deo
conquereretur. Optaret præterea vt corpus suū
totum & anima diuiderentur, quo manifestare
posset gustum quem sentit. Et quæ pœna tunc
sibi proponi possit, quæ non suavis & dulcis pro
Domino suo patiēdo videretur? Manifestum
hinc fit quod martyres ab eorum parte quasi ni-
hil fecerint, scientes optimè aliunde talem re-
cepisse constantiam & animi fortitudinem. Sed
quid sentiet quando denuo redit, vt in mundo
viuat? Et præcedentia sentire desideria? Bene-
dictus sis tu ô Domine Deus, cuncta in æternum
laudent nomen tuum. Fac tu ô Domine dum
hæc scribo ne mūdāna amplius estimem, vel me
ex hac vita libera. Non potest sine te famula tua
tot sustinere molestias, verum si viuere diutius
debeo, in hac vita requiem non peto, nisi eam
tu mihi dederis. Oportet hæc anima liberari,
nam manducare illam, occidit, dormire illam
molestat, vide quomodo tempus transigitur cū
nihil quod extra te est illam consolari possit. O
Domine Deus, gloria mea, quam delicatam cru-
cem, verum grauem illis præparasti, qui ad hunc
perueniunt statum. Delicatam dico, quia suavis
est: grauis, quia quandoque casus contingunt,
in quibus patientia nostra inferior est, quam vt
eos sustineamus; sed neque anima ab illis libe-
rari vellet, nisi vt seipsam apud te inueniat.
Quando verò considerat quod tibi non inserui-
uit quodq; diutius viuendo inseruire tuæ Maie-
stati diuinæ posset, grauius onus sustinere vellet,

nec non in fine mundi mori. Quietem nō æstimat, nec desiderat, quò melius tibi inferuire queat. Non scit quid desiderare debeat, attamen bene cognoscit, quod non aliud quam te velit. Qui es benedictus in sæcula Amen.

CAP. XVII.

In quo prosequitur præcedentē materiam tertij orationis gradus, & finem imponit declarando effectus quos facit, referendo damnū quod memoria & imaginatio causant.

Rationabiliter iam de tertio orationis gradu diximus, nec non de eo quod anima facere debet, vel vt melius dicam, de eo quod in illa operatur Deus, postea quam accipit hortulani officium; & vult, vt anima quiescat & gaudeat, sola verò voluntas in illis gratiis consentit, in quibus gaudet, & se paratam offerre debet, ad oīa illa, quæ in ipsa diuina vult operari sapientia, & ideo necesse est, vt habeat animum magnanimum & constantem, quia tantum est gaudium vt quandoq, vnus videatur desiderari punctus, vt anima per mortē à corpore separetur. O quā optabilis eiusmodi mors esset. Hic mihi ad propositum videtur quod alias dixi, vt nosmetipfos totaliter Deo commendemus. Si enim sua Maiestas nos velit ad cœlum conducere, fiat, si ad infernum, non sentiet pœnam, modo sit cum summo bono. Si vult vt moriar, si vult vt mille annis viuam, similiter faciat, vt de suo proprio;
anima

anima non est amplius sui ipsius in hoc statu: sed totaliter Deo dicata omnium obliuiscitur. Dico igitur quod anima in tam sublimi orationis gradu, vt hic est, (posteaquam quando Dominus illi concedit omne id facere potest & etiam plura, cum eius sint effectus) cognoscit id quod facit sine aliqua intellectus defatigatione, solum remanet meo iudicio, vt stupefactus, cum videt qualiter tam bene Dominus faciat officium hortulani, & non velit vt aliquis defatigetur, sed tantum, vt delectetur, videndo quomodo flores incipiunt odorem emittere, cum sit quod ipse hortulanus, qui est aquarum creator illam sine mensura donat, licet parum duret, & istud quod anima, intellectum defatigando, forsitan in viginti annis assequi non potuit, hoc cœlestis ille hortulanus facit in vnico temporis momento: fructumque facit crescere & maturescere, ita vt cum suo horto conseruari possit: cum Dominus ita velit: sed licentiam illi non tribuit vt fructus alijs distribuatur, quousque illa sit satis robusta facta ex eo quod manducauit, ne gustando, ab alijs omnes fructus consumantur, sed tum demum alijs det partem pro vtilitate ipsius met Domini, soluendo illi locationem horti, quia si tantum non habuerit, quod pro se & alijs sufficit, illa fame morietur non manducando quod ipsa manducare debuerat. Hoc bene intellectum, erit pro illis, qui scient illud applicare melius, quã ego noui explicare, sine eo quod me debeam defatigare. In summa, in hoc orationis

tionis

tionis statu virtutes sunt fortiores, quàm sunt in statu quietis de quo ante, & anima cognoscit, quod sit alia, & nescit quomodo. Magna incipit ex odore quem flores emittunt operari, & vult Dominus, vt aperiantur, vtque cognoscat quas habeant virtutes, licet optimè cognoscat quod in multis annis eas acquirere non potuerit quas ipsi hortulanus in breui temporis spacio donauit. Hic maior & profundior est humilitas, quàm in præcedenti orationis gradu, clarius enim videt, quod ex se ne parum quidem nec multum laborauerit, nisi in consentiendo vt Dominus illi faueat gratiamque præstet, illam per voluntatem amplectendo. Videtur hic orationis modus certa quædam & admodum clara totius animæ cū Deo vnio, & aliud non videtur quàm quod sua Maiestas velit potentijs dare licentiam, vt intelligant & gaudeant ex rebus illis eximijs quas ibidem operatur. Sæpius accidit, vt manendo voluntas vnita cognoscat & intelligat, quod ligata manet, & cognoscendo gaudet, videat sua Reuerentia si ita esse possit & intelligat quando illi occurret, me certè vt stultam reddidit, & ideo id in hoc loco refero. Dico quod sola voluntas est in magna quiete, & ab altera parte intellectus & memoria admodum manēt libera; vt etiam negotia tractare possint, nec non ad opera charitatis attendere. Hoc licet videatur idem, nihilominus admodum est diuersum à quietis oratione, de qua superius dixi, quia ibi remanet anima eo modo, vt se mouere

uere nollet, sed neque manducare, gaudendo in illo ocio Sanctæ Mariæ, sed in tertio illo orationis gradu potest etiam esse sicut Martha, ita vt vno eodemque tempore operando maneat vita actiua & contemplatiua, & potest ad charitatis opera attendere, & ad aliqua negotia suo statui conuenientia, nec non legere, licet in toto tales animæ de seipsis non præualeant, sed bene intelligunt quod melior animæ pars in alio remaneat loco, & hoc sicuti si quis cū vno loqueretur, & ab altera parte alia loqueretur persona, & sic totaliter non remanebimus, cum vna neque cum altera, est res que clarissimè sentitur, & magnum præbet satisfactionem quando habetur, estque magna præparatio, si enim solitudinis haberet tempus, vel sine occupationibus esset, magnam acquireret anima quietem.

Est alius vnionis modus, qui omnimode non est vnio, est tamen altera maior, de qua in secundo gradu dixi, sed non tanta vt hæc tertia. Gustabit eam T. Reuerentia, si alioqui modo illam non habet, & tunc intelliget qualis sit, quia alia est gratia quam Dominus concedit, & aliud est scire & intelligere quales sint eiusmodi gratiæ & fauores; & aliud est scire, dicere, & explicare, vt ab alijs intelligatur quales sunt: & est magnæ vtilitatis intelligere, est enim talis gratia, vt quilibet, qui illam habet & possidet multum laudet Dominum, & similiter qui non habet, quia aliquibus illam tribuit Deus, vt nos adiuuent, folet sæpius euenire iste modus vnionis de qua dicere

cere

cere volo, particulariter mihi, cui Dominus eiusmodi fauorem sapius concedit, voluntatem colligendo, similiter intellectum, quia non discurret meo quidē iudicio, sed manet occupatus ut in Deo gaudeat: sicuti qui admiratur, & videt, ita ut nō sciat quā longē videat, & vnus pro alio visum perdit, sic ut nullius rei dare signum possit, memoria enim quæ rationem repræsentat remanet ociosa vna cum imaginatione, quia illa sola videtur, & est talis, ut inde Deus laudari debeat. Pugna vero quam causat, omnia perturbare nititur, & mihi talem præbuit defatigationem, ut ab illa abhorruerim, & sapius Dominum rogavi, ut me ab eiusmodi perturbatione liberare dignaretur, & sapius dico: Quando ô Domine anima mea in laudando tuam Maiestatem erit vnita, & non ita in partes distracta, ut de seipsa præualere non possit? Video hic vnde peccatum causatur, ex quo ita subiicitur, ut non possimus facere, quod volumus stando in Deo occupata, dico mihi sapius euenisse, & hodie talem pugnam sentij, ex qua videtur anima consumi, cum videatur ibi vnita, vbi eius maior pars remanet, & cum sit impossibile quin memoria & imaginatio pugnam moueant, ita ut non permittant illam præualere, & quando alię potentiæ deficiunt, nihil valent etiam in faciendo malū, satisfaciunt ad perturbandū: Dico (ad faciendum malum) quia potentiam non habent, neq; in vno esse permanent, & intellectus non minus nec magis iuuat illud quod istæ re-
præsen-

præsentant, nec se firmiter in aliquo, sed discurret
ex vno ad aliud, non secus atque lumen noctis
erratile, importunum & inquietum, sic ab vno
capite ad aliud deflectit. Hæc comparatio mihi
ad propositum videtur, quia licet non habeat
vim aliquam vt aliquod inferat malū, est tamen
illis importunum qui illud vident, & nescio
quale remedium adhiberi possit, quia hæctenus
nullum mihi Dominus manifestauit, illud enim
libenter pro me haberem ex quo sæpius exinde
molestor. Repræsentatur nostra hic miseria,
cum multum inferat damni, si remanet defati-
gando libera: verum Dei interim manifestatur
potentia, dum aliæ duæ, cum sua remanent Ma-
iestate summam recipiendo quietem. Vltimò,
remedium quod inueni est istud, vt de ipsa me-
moria non curetur, sed suo modo relinquatur,
cum solus sit Dei remedium adhibere, & tunc
subiecta remanet. Illam cum patientia sustine-
re debemus sicuti Iacobellam, quia Dominus
illi satis fauet, si illam cum Rachaele gaudere
permittit. Remanet dico subiecta quia alias
potentias ad se pertrahere non potest, faciat
quidquid velit; imò sine aliqua defatigatione
illa se alijs tandem potentijs subijcit. Aliquoties
compatitur Dominus videndo memoriam in-
quietam & afflictam, cum desiderio cum alijs
manendi, & tunc sua Maiestas consentit, vt illa
in diuini luminis igne comburatur, vbi aliæ in
pulueres sunt redactæ; & suū naturale esse per-
diderunt, quando de tanto supernaturali bono
gaudent.

gaudent. In omnibus huius aquæ ex fonte modis de qua dixi, tanta est animæ quies & gloria, ut etiam corpus tanti gaudij, & delectamenti fiat particeps, & eius virtutes (vti clarissimè videtur) radicatæ & optimæ fundatæ remanent. Ultimò mihi videtur quod Dominus ipse hocce animæ status declarare voluerit ut intelligar. Tu interim Reuerende Pater hæc tracta cum personis doctis & spiritualibus, quæ hucusque peruenerunt; si dixerint bona esse, tibi persuadeas à Deo tibi dicta esse, & in precio habeas, & suæ Maiestati obligatus remanebis; quia suo tempore intelligèdo quid sit plurimum gaudebis. Interim sit Dominus benedictus per infinita sæcula, Amen.

CAP. XVIII.

In quo tractatur de quarto orationis gradu, & declarare incipit excellentem dignitatem, quã Dominus in anima ponit, quando est in hoc statu. Potest multum confortare illos, qui de oratione tractant, & student ad eiusmodi statum peruenire, posteaquam in hac vita haberi potest, licet non ex merito sed solum ex bonitate diuina. Debet legi cum multa consideratione & attentione.

DOCE me Domine & da mihi verba, quibus aliquid modo de quarta aqua dicere possim. Dei fauor & gratia hic magis est necessaria

faria

aria quam in præcedenti orationis gradu, sentit enim anima quod totaliter mortua non sit, vt ita dicam, licet mundo non viuat. Sentit se in mundo esse & patitur, quod sit sola, vt quantum ad exteriora aliquid valet; vt cognoscere alijs faciat quod sentit, licet per signa. In tota oratione, & in eius orationis modo, parum defatigationis habet hortulanus, & quantumuis defatigatio in his vltimis aquis sit semper cum tanta gloria anime eiusdemque consolatione coniuncta, vt nunquam ab ea liberari vellet, eam enim defatigationem non pro molestia habet, sed pro gloria infinita. Hic nõ est sensus, sed solũ gustat, sine eo quod intelligit de quo gaudet, cognoscit quod fruitur bono cui omnia bona coniunguntur, sed ipsum bonum non comprehendit. Occupantur omnes sensus in hoc gustu, ita quod nullus remaneat quin occupetur, eo modo vt neque interius neque exterius in alio occupari possint.

Primò dabatur eis licentia vt facerent aliquã demonstrationem istius magni gustus quem sentiunt. Hic multo magis anima gustat idque sine comparatione, & multò minus gustus declarari possunt, cum in corpore non remaneat fortitudo, nec anima habet quo illum gustum eo tempore communicare possit, quia alioqui pateretur, disturbaret & à sua quiete abstraheretur. Et dico, si est vnio omnium potentiarum, etiam si tunc vellet interim dum est in illa vnione, non posset, & si posset, non erit amplius vnio. Nunc
L verò

verò quid sit quod voco vnionē, & quid sit illa, nescio ego quomodo declarare possum, vt intelligar, in mystica Theologia declaratur & ego nescirem inuenire vocabula, nec scio intelligere quid sit mens, nec quæ sit differentia inter illam & animam vel spiritum. Videntur mihi eadem, licet anima quandoq; extra se exeat in modum ignis qui ardet & factus est flamma, & quandoque iste ignis cum impetū quodam crescit, flamma verò supra ignem multum ascendit, sed per hoc non est res differens, sed est ipsa eadem flamma quæ est in igne. Hoc intelligent docti, ego aliter istud dicere non possum. Quod verò ego declarare desidero est, quid sentiat anima quando est in ista diuina vnione. Vnio nihil aliud est quam ex duabus rebus diuisis facere vnā.

O quam bonus es Domine, sis in æternum benedictus, laudent tuam maiestatem omnes, cum in tantum tu nos amaueris, ita quod cum veritate de ista communicatione loqui possumus, quam etiam in hoc nostro exilio, cum animabus habes. Magna est sane tua liberalitas & magnificentia, ô Domine qui das sicuti es. O infinita magnificentia, quàm magna & benigna sunt opera tua Domine. Stupescant qui intellectum tantopere in rebus terrenis occupatum tenent, quia non capiunt nec veritatem intelligunt. Sed quod animæ ô Domine eiusmodi facias gratiam singularem & sublimem, quæ te toties offendit, hoc certè meum confundit intellectum.

telle

tellectum, & quando istud cogito vltcrius progredi non possum.

Nunc verò quo ibit anima, quæ non retro-reditur? Postquam non sciat quomodo gratias agere debeat pro eiusmodi singulari fauore? ego dum dicam quædam quæ forsitan stulta videntur, mihi quandoque sunt pro remedio. Accidit sapius, quando tales gratiæ finiuntur, vel quando Deus illas mihi concedere incipit, (quia manendo in illis impossibile est, (vt dixi,) aliquid facere, vt sic dicam, ô Domine vide quid facias, & non tam statim mea graua peccata in oblivionem ducas, nihilominus licet remittas & deleas & eorum non sis memor amplius, attamen vt terminum aliquem gratijs ponas supplico vt eorum adhuc sis memor. O Domine creator meus noli tam preciosum liquorem reponere in vasculo sic corrupto, maximè cum videris me aliquoties illum liquorem pretiosum offendisse. Non reponas similem thesaurum ibi, vbi adhuc non est, vt esse deberet sublata tota huius vitæ concupiscentia & consolatio, quia expendendo male consumetur. Quare committis huius ciuitatis castrum, & ciuitatis claues Capiteano, viliori qui ad primum inimicorum congressum illam inimicis tradet? & ingredi permittet? Non sit ita excessiuus tuus in me amor ô Rex æternæ Deus, vt eiusmodi res preciosas & thesaurum inæstimabilem in discrimine ponas. Videtur mihi ô Domine quod detur occasio vt parum æstimetur, eo quod illum commit-

tis in manibus tam iniquæ, debilis & miserabilis personæ prout ego sum; quæ tam parum illum æstimo. Videtur quod non tantum talenta abscondantur, sed potius in terra reponantur, in terra dico infœlicissima. Non soles ô Domine Deus concedere gratiam tuam, nisi, vt per eãdem etiam & alij iuuentur. Iam scis ô Domine, quod ex toto cordis mei affectu supplico, & hætenus supplicauit, & quod contenta sim illud maius bonum quod in terra possidetur perdere, vt facias illis hanc gratiam, qui plus iuuare possunt, quam ego, quo magis crescat ad tuam ipsi⁹ gloriam. Hæc & similia multa sæpius rogauit & dixi, sed postea meam insipientiam & paruam cognoui humilitatem; quia benè nouit Dominus quid conueniat, & quod in animæ meæ potestate non fuerit: quo saluari potuisset, si sua Maiestas per suam gratiam id mihi non concessisset.

Iam referam gratias & effectus, qui in anima remanent, & quid ex seipsa facere possit, vel si illa est pars in perueniendo ad talem statum. Prouenit illa spiritus eleuatio vel coniunctio cum amore cœlesti, cum meo quidem iudicio, sit differentia inter vnionem & eleuationem ad ipsam vnionem, & qui vltimam non est expertus illi videtur, quod sint diuersæ, sed meo quidem iudicio (cum sint quid vnum) operatur Deus diuersimode, & in augmento separationis à creaturis, multo verò magis in eleuatione siue volatu spiritus, & ego clarè vidi quod sit gratia parti-

particularis, licet vt dixi sint vnum vel ad minus videtur. Nam ignis paruus est nihilominus ignis sicuti & magnus, & sic videtur differentia inter vtrumque. In igne paruo vbi paruum ferrum ignitur, multum temporis infumitur; sed si ignis est magnus licet ferrum sit maius, breui temporis spacio suam videtur perdere essentiam. Duo isti modi gratiarum similes mihi videntur & scio quod qui ad raptum peruenit me intelliget; sed si non est expertus videbitur esse extra propositum, & potest bene ita esse vt sit, nā volens mihi loqui de hac re quædam persona, vt illi huius rei partem significarem, impossibile videbatur, inuenire verba quibus id explicare debebam; & ideo non mirum si quis de hac re loquendo extra propositum aliquid dicat. Sed spero quod Dominus me hac in parte iuuabit, cum sciat sua Maiestas diuina, me id ex obedientia facere, nec non cum mea intentio sit aliquos prouocare, vt amore diuino circa hoc bonum capiantur. Non dicam nisi quod sæpius sum experta, & sic est, quod quando de hac vltima aqua scribere incepi, tantum mihi possibile videbatur, de ea aliquid dicere me posse, quàm Græcè loqui, & ideo scribendi finem feci, & iui ad communionem. Benedictus sit Dominus qui paruulis & ignorantibus ita fauet. O Magna obedientiæ virtus, quæ in omnibus plurimum valet. Deus intellectum meum illuminauit, & aliquoties verbis, & quandoq; dicendi modum mihi proponendo. Id quod dico verum est, &

ideo quod bonum erit, sua est doctrina, sed malum quod erit ex pelago totius mali, qui sum ego, prouenit. Et sic dico, quod si aliqui essent qui ad orationem peruenerunt, sicuti in hoc Dominus mihi tam miserabili personæ gratiam præstitit, quales multæ inueniuntur ut credo, & cuperent de hisce rebus mecum tractare, sibi persuadentes se male instructas, confido quod Dominus hanc famulam abiectam adiuuaret, quò cum veritate ulterius procedere posset. Nunc itaque loquendo de hac aqua, quæ de cælo descendit qua sua abundantia totus hortus irrigatur & impletur, dico si Dominus nunquam desisteret quin illam daret quando necesse est, exinde appareret, quam parum laboris hortulanus insumere deberet, & si nunquã esset hyems, sed semper tempus temperatum, floresque nascerentur & fructus magna ipsi in hoc esset consolatio. Sed dum in hac præsentis sumus vita, id est impossibile, imo semper conuenit, ut deficiendo vna aqua de alia solliciti simus. Quandoque cœlestis illa aqua venit, quando minimè de illa hortulanus cogitat. Verum quidem est quod à principio quali semper post longam orationem mentalem hæc aqua descendat, & veniendo Dominus ex vno gradu ad alium, hanc apprehendit auiculam, eandemque in nido reponit ut quiescat. Postea verò ubi eandem per aliquod temporis spacium volentem animaduertit, per intellectum procurando & voluntatem, omnibus suis viribus, ut Deum inueniat, eumque sibi placat.

placa-

placabilem reddat ; tunc etiam in hac vita præ-
mium donare vult ita eximium & excellens,
vt si per vnicum tantummodo momentum illud
habet, omnes eius defatigationes abundè remun-
neratæ existant. Insistendo itaque anima in
Deum quærendo , maximum suauissimumque
sentit delectamentum , ita vt per modum deli-
quij videatur deficere & respiratio incipit cessa-
re, nec non vires corporales : ita quod non sine
pœna manibus vt possit , oculi etiam si ipsa non
velit clauduntur , si aperti manent , nihil quasi
videt, si legit ne literam quidem proferre po-
test, aut cognoscere, bene videt quod litera sit,
sed cum intellectus non adiuuat legere nescit
etiam si velit, sed neque quæ audit intelligit ; ita
quod sensus corporales tunc parum valeant, ni-
si in quantū totaliter non derelinquuntur: quin
remaneāt in eorum complacentia, & sic potius
sunt ad damnum. Loqui est extra propositum,
quia tunc eo non pertingunt, vt verba formare
possint ; sed neque remanet aliqua vis ea profe-
rendi, exterior enim virtus perditur, & animæ
virtus augetur & crescit, vt eo melius gloria illa
frui possit. Delectamentum quod exteriùs sen-
titur magnum est & admodum manifestum. Hęc
oratio sit longa vt velit damnum non facit; mihi
ad minus nullum fecit vnquam quod recordor,
quia Dominus dando mihi hanc gratiam etiam
fauorem tribuit, imo licet quandoque male dis-
posita fuerim & infirma prius, postea melius va-
lui. Sed quid mali tam excellens bonum adferre

posset? Exteriores operationes ita sunt notæ, ut dubitari non possit quin occasiones fuerint magnæ: posteaquã sic tanto cum delectamento oēs vires exteriores abstulerit, ut maiores relinqueret. Et hoc nota, quod, cum omnes potentiæ sunt suspensæ, secundum meum iudicium, non diutius durat, quàm per mediam horam, & adhuc minus.

Mihi videtur quod adhuc tanto tempore non fuerim, sed nõ admodum bene sciri potest, quam diu durat, quia non sentitur, & dico quod breue sit tempus in quo aliqua potentia in se nõ redeant. Voluntas est illa quæ telam tenet, sed aliæ potentiæ cito redeunt, ut per discursum sint importunæ. Sed quãdo voluntas postea remanet quieta, iterum aliæ potentiæ suspenduntur: & sic per aliquod temporis spacium reuiuiscunt. In hoc orationis statu aliquot horæ insumi possunt, quia posteaquam, aliæ duæ potentiæ sese inebriari cœperunt illudque vinum cœlestæ gustare, tunc facilius se ipsas perdunt, ut eò melius voluntati inseruiant, utque omnes simul gaudeant. Sed quando tres simul se perdunt & remanent sine aliqua imaginatione, quæ etiam meo quidem iudicio perditur, dico quod breue sit illud tempus, licet non adhuc in toto ad se redeant, quin per aliquot horas remaneant attonitæ & stupefactæ. Tractemus modo de eo quod anima sentit. Dicat hoc qui nouit, quia intelligi non potest, ne dicam referri. Remanebam cogitando, quando hoc describere volui postquã
 essem

essem communicata, & in oratione mansissem,
 id quod modo scribo, quid scilicet anima illo
 tempore faceret, & mihi dixit Dominus hæc
 verba. *Ella si dissa, figlia, tutta, per piu porsi in
 me, & gia non è essa quella che viue ma io.* Illa
 tota liquefcit, ô filia, vt eo melius in me requie-
 scat, & iam non est ipsa, quæ viuit sed ego. Sicut
 non potest comprehendere illud quod intelli-
 git, & non intelligere intelligendo: qui pro-
 basset intelligeret de eo aliquid, quia clarius di-
 ci non potest. Solum dicere possum, quod re-
 præsentatur stare cum Deo, & talis remanet cer-
 titudo, vt nullo modo aliter credi possit. Hic
 omnes potentia deficiunt, & ita suspenduntur,
 vt nullo modo cognoscatur, vt dixi, quid ope-
 rantur, si cogitando de aliqua re, ita memoria
 perditur quasi nunquam de ea re cogitasset: si le-
 git in eo quod legebat, non meminit, neque fi-
 nitur. Ita quod luminis istius noctis erratilis
 ipsius memoria alæ hic comburantur, eo modo
 vt volare non possit. Voluntas quidem rema-
 net amando, sed non intelligit quomodo amat,
 intellectus intelligit quidem, sed non intelligit
 quomodo, quia sicuti dico, non intelligitur, &
 ego ad id non attingo vt intelligam. Interim ta-
 men est notandum, & intelligendum qualiter
 illa aqua cœlestis, & maximus Domini fauor in-
 gens in anima relinquat lucrum, vt modo di-
 cam.

In quo continuatur precedens materia, & incipit declarare effectus, quos anima in hoc orationis gradu producit. Persuadet ne retrogrediatur, et dato quod etiã post hãc orationem caderet, non tamen ideo orationẽ intermittat, referẽdo damna inde subsequutura, & est serio & attente notandum, quia magnam debilib. & peccatorib. præbet cõsolationem.

POST hanc orationem & vnionem remanet anima maxima cum tenerritudine, ita vt desideret liquefieri, non quidem per pœnam, sed per certas lacrymas gaudio plenas, inuenit se ex illis madefactam, sine eo quod sentiat, vel sciat, quando vel quomodo prouenerint, & magnum præbent animæ delectamentum, cùm videt illum ignis impetum vna cum aqua, quæ efficit vt illud magis crescat. Videbitur forsitan alicui quod arabicè loquor, sed tamen ita est. In fine istius orationis mihi accidit, vt ita omnino fuerim extra me ipsam, vt non sciuerim si vel somnus esset, vel vera gloria quam senseram. Sed videndo me aqua plenam, quæ cum tanto impetu & celeriter sine aliqua pœna profluebat, atque per eam mollificatam, ita quod quædam nubes eam videretur ex cœlo misisse, cognoscebam somnum non fuisse. Hoc mihi accidit in principio, & cum breuitate transibat. Remanet tunc anima tam fortis & magnanima, vt
 fin

si in isto momento in partes pro amore Dei consideretur summam inde haberet consolationem. Hic fiunt promissiones & resolutiones heroicæ, est viuacitas desideriorum; mundus habetur in abominatione, eiusque vanitatem clarissimè videt, & maior humilitas sentitur, idque maiori cum lucro quàm in præcedenti oratione. Clarissimè videt se omnimode indignam, quia in loco vbi clarissimus sol intrat nulla remanet araneæ tela quæ non videatur, suam considerat miseriam; & si longè vana gloria abest, quæ videtur haberi non posse, cum videat quàm parum aut nihil possit, videtur quod quasi ibidem non sit consensus, imò videtur esse contra ipsius voluntatem, porta omnibus sensibus præcluditur, vt eo magis in Domino gloria-ri possit. Remanet cum ipso sola, & quid aliud facere debet quàm illum amare? & non videt, nec audit. Postea verò illi præterita vita representatur, vna cum Dei infinita misericordia & veritate aperta, & non est necesse, vt intellectus per venationem defatigetur, habet enim præparatum quod manducet & intelligat.

Per seipsam videt quod infernū promeretur, & q̄ gloria castigatur: in Dei laudibus liquefit, & nunc ego cuperem liquefieri. Benedictus sis tu ô Dñe, qui ex piscina admodū turbidā sicuti ego sum, hauris pro tua mensa aquam clarā & bonā sis tu laudatus, qui es Angelorū delitiæ, cū velis exaltare vermem ita vilem. Remanet p̄ aliquod temporis spacium illa vtilitas in anima, & potest

test

test clarè intelligere, quod eius fructus sint ita abundantes, vt etiam alijs distribui possint, & quod illi propterea non deerunt vel deficient. Anima hic incipit demonstrare, quod cœli thesauros conseruat, & habere desiderium etiam alijs distribuendi, & supplicare ne sit sola diues: & licet illa non animaduertat, incipit etiam alijs prodesse: & nihil ex se facere q̄n alijs cognoscât, quia flores incœperunt proficere & suauissimos emittere odores, qui efficiunt, vt & alijs libenter accedant. Cognoscunt ibi virtutes esse, & fructus vident desiderabiles, cuperent adiuuare, vt manducentur, si hæc terra cum labore, persecutionibus, murmurationibus & infirmitatibus (quia hucusque sine illis pauci peruenient) erit molliter præparata, ita aqua absorbetur eamque imbibet, vt vix vnquam siccari possit. Si adhuc est terra, in terra remanens, spinis plena sicuti ego in principio eram, occasiones non vitando, non est tantopere grata, vt eiusmodi fauores mereatur, denuo terra siccabitur, & si hortulanus illam negligit, & Dominus pluuiam nõ miserit in perditione hortus manebit: sic mihi quandoq; accidit, ita vt nunc stupefco, & si mihi non contigisset non crederem. Hæc scribo pro consolatione debiliũ, ne vnquam desperent, neque de Dei magnificentia diffidant, neque, si, postquam exaltati fuerint, ceciderint animum despondeant, si alioqui perire nolint, quia lacrymæ omnia vincunt: & vna aqua aliam inuitat. Vnum ex omnib⁹ quod mihi animum

mum

num præbet in obediendo vt scribam, denique vitæ meæ malæ rationem & gratiarum quas mihi Dominus exhibuit, non ipsi inferuendo, sed offendendo fuit istud, quod desiderauerim tantam habere authoritatem quo mihi fides adhiberetur.

Rogo suam diuinam Maiestatem, vt eam mihi concedere dignetur, dico vt non deterreantur illi, qui sese dare orationi inceperunt, dicendo, si ego incipio denuo peccare, peius est, si progredior, me in oratione exercendo: Ego quidem id credo, si ita penitus quis orationem relinquit, vt se non emendet. Sed crede mihi si orationem non relinquit, illa peccatorem ad lucis portum conducet. Hic maximam mihi Diabolus intulit pugnam, & molestiam non paruam passa sum, mihi persuadendo fore humilitati ascribendum non attendere orationi cum sim peccatrix, sicuti quando, vt dixi, illam dereliqueram per spacium vnus anni & medij, adminus per annum, quia de medio anno non satis recordor, id quod aliud non fuit, quam me ipsam in medio Dæmonum constituere, quatenus me ad infernum deducerent. O Deus, qualis & quanta est hæc cæcitas, & quam bene Dæmonium studet, vt ad optatum suum intentum perueniat. Nouit nequissimus tentator qualiter animam, quæ in oratione perseuerat, perdidit: & quod omnes animæ quæ ceciderunt, à Deo adiuuantur, vt postea per Dei bonitatem in omnibus, quæ ad Dei cultum pertinent, operentur.

rentur.

tentur. O Domine IESU, quid quaeso est, vide
re animam eò deuenisse, vt cum in peccato ca-
cidit, & tu ex tua magnificentia manum adiutri-
cem porrigis & subleuas: quomodo tunc tua
cognoscitur misericordiae magnitudo, & pro-
pria animae miseria? Hic verè languescit, oculos
in caelum leuare non audet, & eleuat, vt quan-
tum debeat cognoscat, hic deuotio crescit, nec
non fit anima Reginae caelorum deuota, vt Deū
placatum reddat. Hic in suum fauorem sanctos
inuocat, qui postquam vocati fuerunt etiam ce-
ciderunt, vt eam adiuuent. Hic superfluum illi
videtur o Domine quod praestas, quia videt se
non promereri terram quam pedibus calcat. Ad
sacramenta & ad viuam recurrit fidem, virtu-
temque considerat, quam in illis posuit Deus, te
laudat quod talem reliqueris medicinam, & vn-
guentum pro vulneribus nostris, ex quo non
tantum exterius sanant, sed omnia totaliter au-
ferunt, & de eo miratur. Et quis o Domine non
admirabitur de tanta tua misericordia, & gratia
completa, cum transgressio sit turpis & abomi-
nabilis? Nescio quomodo non scindatur & di-
uidatur cor meum interim dum hæc scribo, quia
adhuc sum scelestus etiam cum hisce lacrymis
viuis, quas hic emitto, quasque mihi tu ipse o
Domine dedisti, videor me tuae maiestati diuinae
velle satisfacere pro omnibus meis transgressio-
nibus male operando, & tuam in me gratiam
a nihilando, per aquam ex puteo animae meae
profluentem. O Domine ad minus per tuam
virtu-

virtutem fac, vt cum sit turbida fiat limpida & clara, ne faciendo iudicium de tua in me misericordia in aliquam incidam tentationem, dicendo. Quomodo mihi eiusmodi fauores præstas, & non alijs me sanctioribus, qui tibi continuo inseruiunt, inseruiendo sese defatigant, quæ in religione nutritæ religiosè viuunt, & non solum nomine gaudent, sicuti ego, quibus tamen talem gratiam non concedis: Bene video ô Domine quod illis præseruas premium, vt simul & semel illud tribuas, quodque mea imbecillitas aliqua eius modò indigeat parte. Illi tibi vt strenui milites sine aliqua facta conuentione, aut promissione fideliter inseruiunt, eosque tractas, vti fortes & robusti tractari solent, cum terrenis rebus minime sint intricati: Nihilominus meministi ô Domine quod sæpe sæpius exclamando, illos qui contra me murmurabant coram tua Maiestate excusauerim, cum viderentur te ratione superare. Hoc factum fuit quando me ex singulari tua bonitate custodiisti ne in tantum te offenderem, & ego tunc inœcepi me ipsam liberare ab omnibus in quib⁹ videbar tibi displicere. Quo factò thesaurum tuum mihi ô Domine aperuisti, & videtur quod non nisi talem in me expectaueris dispositionem & voluntatem, quo preciosum eiusmodi thesaurum acceptarem, vtque etiam id alios minimè lateret, unde bonam de me opinionem conceperunt, meã malitiam ignorantes, quamuis illa satis apparet, ex quo subsequuta fuit murmuratio & persecutio,

cutio,

cutio, idque meo quidem iudicio, non sine ratione, non tamen exinde aliquod concœpi odium, tuam enim Maiestatem rogabam, vt ad eorū attenderes rationes. De me spargebant, quod noua quædam machinari voluerim, quò pro sancta existimarer, cum tamen neque regulam perfectè obseruarem, aut ad aliarum monialium perfectionem peruenissem, ad quam neque me peruenturam mihi persuadeo, nisi tua in me bonitas infinita præstiterit, malos enim mores introducere potius conabar, quam bonos, qui ne introducerentur impedire nitebar, vnde non sine causa me culpabilem esse Moniales dicebant, sed tua (ô Domine permissione) alij veritatem detegebant. Cum quodam die dicendo officiū ad hunc peruenissem versiculum. (Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum,) cogitare cœpi quomodo id verum esset: non quod vnquam in rebus fidei dubitauerim, cum scirẽ te ô Domine omnipotentem, omnia tuæ Maiestatis opera conclusa apud me remanebant & indubitata, sed quomodo iustè famulabus tuis eos quos mihi tribuis fauores deneges, cum tamen religiosè ac deuotè tibi inseruiant. Quæ cum animo reuoluerem mihi respondisti. *Attendi tu à seruirim, & non cercar, piu auanti in questio, id est. Tu vide mihi inseruias, & noli vltèrius quætere.* Hæc fuit prima sententia mihi à te ô Domine dicta.

Sed satis mirari non possum hunc intelligendi modum, de quo aliàs, ne videar nimium ab
 incepta

incepta mea materia digredi: & sua Reuerentia
 hanc meam digressionem in malam non inter-
 pretetur partem, cum me in tali inueniam statu
 constitutam, vt mirum non sit si filum dicendi,
 quandoque perdam. Sed hoc mihi sufficere de-
 bet, q̄ magnam in me Dei misericordiam, expe-
 riar, mea mihi sapius remittendo peccata, hinc
 summa mea ingratitude apparuit, cum sancto
 Petro semel quidem, mihi verò quàm sapiſſimè
 mea remiserit peccata: hinc non sine ratione me
 tentauit diabolus, suadendo mihi ne tecum ô
 Dñe strictam tenerè amicitiam, cū nihilominus
 apertam fouerem inimicitia. Annon magna mea
 ô Domine erat illa cæcitas ad què enim confu-
 gere in necessitate poteram nisi ad te qui es re-
 fugium meum? Quanta est enim insipientia lu-
 cem deserere, vt errando miserè seipsum quis
 offendat? Suadebat mihi inimicus humilitatem
 fictam, quatenus deserèdo columnam & funda-
 mentum, cui innitebar & sustentabar, maior at-
 que periculosior casus succederet. Vnde satis
 mirari non possum eiusmodi Diaboli astutiam.
 Suggesterat mihi, quomodo fieri posset, vt mu-
 liercula sese orationi daret, què tam ingentes fa-
 uores recepisset, sufficere vna cum aliis horas
 canonicas persoluere. Et quid hoc aliud erat
 quam non curare Dei gratiam eamque contem-
 nere? Sed benedictus sis tu ô Domine, qui ex
 gratia tua optimum adhibueris remedium. An-
 non & ipsum Iudam ita tentauit, licet ita aper-
 tè me non sit aggressus, verum paulatim in eius

M

locum

locum me detrudere conabatur. Hinc omnes qui sese volunt dare orationi sumant salutare exemplum, cum satis peruersa mea fuerit vita cum orationi vacarem, suggerendo mihi Diabolus talem Deo humilitatem, odiosam & fictam; vnde magna erat animæ meæ inquietudo. Sed quomodo satiari & quiescere poterat separando sese à vera quiete? Mentē considerabat anima mea Dei gratiam & fauorem: à peccatis mundari sperabat: sed illam Diabolus differri vsque ad diem iudicij volebat, quo in infernum detrunderet. Sed cum ex consuetudine legerem multa, & orarem clarè ipsam veritatem cepi cognoscere; & licet lacrymando Domino satis importuna essem, non tamen, cum adhuc peruersa essem, per eiusmodi media resipiscere poteram, cum à veris mediis longe abfuerim malorum occasiones non fugiendo, hinc quid aliud erat expectandum quàm quod in infernum præcipitaret? Multum apud Deum, vt credo promeruit quidam Fr. ordinis S. Dominici, qui me eius gratia ex eiusmodi liberavit periculo, voluit enim vt singulis quindecim diebus cōfiterer & communicarem, & sic tanta deinceps mala non commisi. In me redij, licet tamen quandoque Deum & postea offenderim, non tamen veram viam penitus deserueram, quam esse mihi persuadeo orationem ipsam. Iam ex omnibus quæ hactenus dixi concludendum esse puto, ne quis sibi confidat licet maximam à Deo gratiam & fauorem receperit, cadere enim potest, & ideo seipsum
expo-

exponere periculo non debet: magna enim hinc timenda est Dæmonis illusio, nam licet sit Dei gratia manifesta & certa, eadem in sui fauorem uti solet, maximè circa personas in virtutibus adhuc non fundatas & mortificatas. Hæc doctrina multum præstat, quæ quidem mea nõ est, sed à Domino mihi demonstrata. Optarem utique ut eandem omnes indocti prout ego sum cognoscerent, nam quantumlibet anima sit in hoc statu, sibi confidere minimè debet, nec se pugne committere, & non parum præstabit si seipsam in hoc casu defendere poterit. Hic armis indiget ut sese à Dæmonibus, & contra eorum insultus defendat: quia eius adhuc non sufficiunt vires ut cum illis stadium certaminis ingredi possit, eosdemque conculcare, prout illi qui in perfectiori sunt statu, de quo in sequentibus plura. Hæc verò est ars & astutia diabolica, qua animam captiuam tenet, quando videt eam summo pere à Deo æstimari: quæ videns magnam inter bona cælestia & terrena differentiam, inter amorem quem illi demonstrat Deus & amorem ex nimia sui ipsius confidentia & securitate prouenientem, qua sibi persuadet non posse amplius cadere vel perdere quod gustat, & esse impossibile, ut propter hæc inferiora & turpia per sensualem delectationem induci possit, ut illud suauis premium, (quod etiam ex parte in hac vita percipit) derelinquat, per hanc dico confidentiam Dæmonium illi aufert confidentiam quam de se habere debet, & sic seipsum periculo ex-

ponit: atque bono zelo fructum facere incipit sine aliquo respectu, sibi persuadens quod de se ipso timere non debeat, quod sanè sine superbia nō fit, cum optimè sciat anima qualiter ex se ipsa nihil possit, sed ex magna Dei cōfidentia sine discretione, non animaduertit quod necdum annos infantiaē exierit dum adhuc ad malum magnam habeat inclinationem. Eiusmodi quidem anima nidum egredi potest ex quo illam eripit Deus, volare tamen adhuc nescit, non habens virtutes fundatas, aut experientiam vt pericula & damnum inde emergens cognoscere possit, idque ex nimia sui ipsius confidentia. Hoc me precipitauit, vnde magistro indigemus, nec non bonorum conuersatione. Equidem credo quod Deus eiusmodi animam perire non permittet vbi ad eiusmodi statum peruenerit, nisi forsitan totaliter suam diuinam dereliquerit Maiestatē, nec per eum stabit quin illi succurrat. Verum si ceciderit, videat ne à Dæmonio decipiatur, orationem derelinquendo, sicuti ego per falsam feci humilitatem. **De** Dei bonitate confidat, quæ omnia nostra mala superat, & si in gratiam redire cupit, nostræ ingratitude est immemor, nā antequam ego Deum offendendo defatigarer, meas omnes offensas remisit, nunquam enim remittendo defatigatur: sed neque eius in nos miserationes finiri possunt, si alioqui nos ipsi in recipiendo non defatigamur. Sit benedictus in æternum, Amen. Et laudent eum omnes creaturæ.

CAP. XX.

In quo tractatur differentia, quæ est inter vnionem, & raptum, & declarat quid sit raptus, nec non quoddam refert bonum quod anima possidet, quam Dominus per suam bonitatem sibi vnit, ipsiusq; effectus describit, & est doctrina admodum admirabilis.

CVPEREM per Dei gratiam vt scirem declarare differentiam, quæ est inter vnionem & raptum, vel eleuationem vel volatum quem vocant spiritus, vel extasim, quia vnum sunt licet ista nomina differant: longè tamen præcellit ipsa vnio, & multo maiores operatur effectus, & operationes, nam videtur quod vnio sit principium medium & finis in interiori, & sic est, & sicut alia finiuntur in altiori gradu, ita operantur effectus interius & exterius, sed dignetur id nobis Dominus declarare, sicuti & reliqua declarauit, nam si sua Maiestas eius cognitionem mihi non dedisset, planè nescirem quibus modis aliquid de eo scriberem.

Consideremus itaque modo qualiter hæc vltima aqua de qua ante dixi ita abundet, vt facile credere possemus, q̄ nubes illa diuinæ Maiestatis manendo nobiscum non plueret in hac terra propter eius incapacitatē: verumtamen quando respectu tanti boni grati sumus, opere adimplendo quantum ex virtute nostra possumus, Deus Opt. Max. animam nostram colligit: non

fecus atque nubes terræ vapores, eamque à terra eleuat, in cœlum ascendit, secum vapores attrahit, ipsique cœlestia demonstrare incipit, que pro anima præparata tenet. Nescio si comparatio bene conueniat, attamen ita est. In huiusmodi raptu videtur anima esse non cum corpore quia deficere videtur & calor naturalis paulatim refrigescit, licet cum maxima suauitate & delectatione. Hic vt fiat aliqua resistentia nullum est inuenire remedium, sed bene in vnione, vt qui adhuc in terra nostra peregrinamur, resistere possumus licet non sine pœna & vi aliqua, sed in raptu maiori ex parte non est remedium, sed bene in vnione, vt diximus. In raptu enim est impetus tam subitaneus & vehemens, vt illa nubes videatur & sentiatur eleuari & nescit quo, & licet debilitas carnis nostræ remaneat cum delectatione, nihilominus facit nos timere, vnde necesse est vt anima sit constans & magnanima, & resoluta magis quam in illis de quibus in præcedentibus dictum est. Eueniat tunc quicquid velit, & committat se Deo, & vadat ad eum ad quem deportatur gradum, nam licet nõ velit, omnino rapitur, est enim extrema illa violentia nam etiam si omni vsa sim industria ad resistendum, nihil effeci, maximè quãdo publicè fiebant eiusmodi raptus, & restiti timendo ne deciperer. Quandoque resistendo aliquid effeci, licet cum maxima corporis mei distractione, sicuti qui cum gigante robustissimo ad certamen congregiendi defatigatus permanet. Quandoque

doque verò vt resisterem impossibile fuit, imò me anima portabat maximè caput, quandoque totum corpus à terra eleuando, sed hoc rarius mihi accidit. Verum cum hoc mihi semel euenisset in choro, volens genibus flexis communicare, magnam mihi pœnã intulit eo quod multæ præsentibus essent, & mihi extraordinarium videbatur, quodque propterea me obseruare deberent. Vnde præcepi monialibus (hoc enim successit quando iam Priorissa eram) vt nemini id manifestarent. Verum quando animaduerti quod idem Dominus aliàs mecum facere vellet, existens in concione in quodam die festo in præsentia multarum mulierum nobilium, me in terram prostravi, vnde quædam accidentes corpus meum tenere nitebantur, nihilominus manifestabatur. Multum tunc Dominum rogabam ne eiusmodi fauores exteriorem apparentiam habentes mihi amplius exhiberet, defatigatam enim me videbam propter respectum gratiæ mihi exhibitæ, quem de me conceperant, cum illa celari amplius non posset quin sciretur. Et complacuit Domino me in hac parte exaudire, quia in hanc vsque horam præsentem tale quid mihi non accidit, licet breue illud tempus sit, quod mihi contigerit. Quando resistere conabar, videbar quadam violentia sub pedibus meis eleuari, & nescio cui hoc comparare potero, quia maiori fiebat cum impetu, quàm in omnibus alijs supradictis, vt remanserim quasi in partes diuisa, fuit enim magna concertatio, sed resistendo,

parum poteram : quia quando Dominus vult, nulla est potentia contra eius omnipotentiam. Placet præterea Domino vt cognoscamus, quod velit nobis gratiam suam præstare, quodque per suam diuinam Maiestatem non stat, quo minus illam nobis præstet, nihilominus faciendo per humilitatem resistantiam, in nobis eiusmodi relinquit effectus, quasi omnimode consensum nostrum præbuissemus. Effectus quos operatur magni sunt, quorum primus est, quando animæ Dei omnipotentia demonstratur, cuius partem ne minimam quidem anima habere potest, quando sua Maiestas nõ vult, vt ne corpus quidem retinere possit, sed neque animam, cum eorum Dominus non sit, & licet non velit, cognoscere debet quod superior sit, quodque eiusmodi fauores ab ipso procedāt, quodq; nihil ex nobis ipsis possimus. In anima tunc summa imprimitur humilitas, idque non sine timore in principio, maximè ideo quia videtur corpus à terra eleuari maxima cum suauitate si nõ resistit, sensus enim mihi non deficiebant ita quod cognouerim me eleuatam. Demonstratur etiam magna pars maiestatis diuinæ quæ hoc facere potest, ita quod capilli erigantur, remanetq; magno cum timore, ne Deum offendat, verum timor iste magno perfunditur amore, quem de nouo anima acquirit, considerando tantum amorem diuinum erga vermem ita vilem : ex quo videtur velle non solum animam ad seipsum attrahere verum etiam & corpus : corpus dico adhuc

huc mortale & ex terra formatum, quo toties Deum offendit.

Relinquit præterea in anima displicentiam quãdam mirabilem, quam verbis declarare minimè possum, sed neque videtur mihi dici posse, differt enim ab alijs rebus ad spiritum pertinentibus, quia quãtumlibet remaneat quantum ad spiritum, omni tamen modo remanet separata: videtur quod hic velit Dominus vt ipsum corpus quendam effectum producat, quò ab omnibus terrenis abhorreat: ita vt vita præsens onerosa & pœnalis videatur. Vt autem eiusmodi in nobis pœna eueniat efficere nos non possumus, & vbi aduenit, vt discedat nequaquam similiter. Utinam hanc pœnam bene describere possem vt intelligar, præstabo tamen quicquid potero. Scire inprimis debemus quod hoc plerunque circa finem post omnes visiones & reuelationes quas describam, eueniat, idq; eodem tempore, quo solebam orationi vacare, non sine gustu & maxima consolatione, quæ licet non deficient, attamen pœna illa de qua modo dicam est magis ordinaria: estque illa pœna aliquando maior, quandoque minor. Dicam modo quando sit maior, & postea de magno impetu, qui sentitur in raptu. Tunc meo quidem iudicio aliud non videtur quam aliquid, quod est multum corporale, & aliquid multum spirituale, & credo me id non multum ampliari: quia illa pœna, licet eam sentiat anima, nihilominus cum corpore, & corpus vna cum anima eius pœnæ sunt participes,

cipes, quam vt acquiramus, nos non concurrimus; & multoties ex improviso euenit eiusmodi desiderium quod animam penetrat, & in vnico momento intantum defatigari incipit, vt maximè supra seipsam eleuetur, & super omnes creaturas: & Dominus illam facit ab omnibus rebus mundanis ita alienam, vt nullum in terra inuenire possit, qui eam concomitetur, licet multum talem desideret, & sic sola in illa solitudine mori desiderat. Tunc verò vt loquatur licet omnem adhibeat operam, non inuat, & mihi videtur quod tunc Dominus longissimè absit, licet aliquoties suam animæ communicet magnificentiam, sed modo quodam extraneo, vt referri, vel credi aut intelligi non possit, nisi per experientiam quis probaret. Magnificentia diuinæ communicatio tunc animæ non datur ad consolationem, sed ad demonstrandum ratione ob quam defatigari debeat, cum longè sit ab ipso bono, quod omnia in se bona continet. Ex ista verò communicatione & extremitate solitudinis in qua se inuenit, cum pœna quadam delicata & penetratiua crescit desiderium in illa solitudine, quæ secundum literalem sensum ita vocari potest, & forsitan ita eam vocauit Regius Propheta inueniendo seipsum in tali solitudine quando dixit, vigilauit & factus sum sicut passer solitarius in tecto, & in tali modo tunc mihi representabatur versiculus iste. Hinc summam conceperam consolationem quando illam solitudinis extremitatem alios etiam probasse intelligerem.

ligerem. Videtur quod tunc anima in se ipsa non sit, sed potius in tecto sui ipsius & omnium rerum creaturarum, etiam supra summam altitudinem & altitudinis extremitatem, & in superiori animæ parte videtur ipsa stare. Alias etiam videtur anima summa necessitate cōstricta ex semet ipsa interrogando dicere: Vbi nunc est Deus tuus? & est maxima consideratione dignum, cum huius versiculi literalem sensum nō intellexerim, hinc, videndo quod Dominus ipso facto mihi declarauerit licet non procurauerim summam inde concepī consolationem. Alia etiam sacræ scripturæ loca mihi in mentem venerant, inter quæ est S. Pauli: Ego crucifixus sum mundo. Nō dico me talem esse quia scio contrarium esse verum: Nihilominus quandoque anima in tali est statu, vt neque ex cœlo ipsi veniat aliqua consolatio, neque ex terra, sed neque est in cœlo, aut in terra esse videtur: sed vt inter cœlum & terram sine eo quod ex aliqua parte consolationē, aut succursum habeat, crucifixa remanet: nam quod ex cœlo habet, est quædam Dei notitia, admodum admirabilis, & excedit omne id quod desiderari potest, nec non causat maximum tormentum, quia desiderium mirificè crescit; ita quod propter pœnam desiderij sensum perderet, si diutius duraret: videtur transitus mortis, hoc tum excepto quod secum magnam adferat consolationem, quam cui comparare possim nō inuenio, est quidem martyrium magnum verum suaue, nam licet animæ terrena & delectabilia

bilia

bilis repræsententur, nihil horum acceptat, verum omnia abiicit & contemnit, cum nihil aliud præter Deum velit, & desideret: nihil tamen in eo particulare amat, sed totum simul vult, & nescit quid velit, quia nihil ipsi per imaginationem sese repræsentat, & meo iudicio parum durat. Potentiæ hic non operantur, sicut in vnione & raptu, quia gustus illas suspendit. Sed quis hoc tuæ Reuerentiæ declarare poterit vt intelligat? quo ad minus ab ea discam quidnam sit, in eo enim exercitio maiori ex parte anima mea modo versatur, & cum non habeat in quo tempus transigat, in eiusmodi remanet mortis angustijs: & timet quando videt quod mori incipit: nihilominus quando eo peruenit, vellet per totum vite sue tempus in illa remanere pena quamuis tantoperè sit excessiua, vt corpus illam sustinere vix possit. Eodem tempore pulsus ita perditur, vt non sentiatur, prout retulerunt mihi aliquæ meæ sorores, & ossa mea ita remanent aperta, & manus rigidæ, vt eas coniungere non possim, nec non dolor per totum meum corpus remanet vsque in diem subsequentem. Imaginor quod dolor iste cum vita mea finietur, quando ita Domino placebit, cum sufficiens videatur ad mortem inducendam: & omne desiderium meum tunc est mori, & tantum est tunc desiderium videndi Deum, vt neque de purgatorio, aut peccatis meis grauiissimis quibus infernum promerui, quicquam cogitem, & illa solitudo videtur animæ melior & præstantior, quam est totius mundi societas.

societas.

societas: & tantum in eo consolari posset, si tractaret cum aliquibus, qui eiusmodi tormentum sunt experti, & licet pœnam sustineat & de ea conqueritur, tamen non est qui credit, & tanta est pœnæ acerbitas, vt nolit solitudinem sicut alia pœnæ requirunt, nec vellet sodalitatem nisi vt de pœna conqueri cum aliquibus posset. Itaque sua Reuerentia consideret qualem nunc in hac vita habeam quietem & consolationem, posteaquam illa quam ex oratione & solitudine habere consueueram sit in pœnæ acerbis conuersa, attamen mihi suavis est, cum anima mea cognoscat maioris esse pretij quam omnes ante consolationes. Videtur enim mihi iter crucis securius, habet namq; in se gustum maioris valoris, cum aliud anima cum corpore nõ habeat quam pœnam, & anima est, quæ sola patitur, & ex gustu quem illi pœna porrigit summo opere gaudet. Ignoro quomodo id fieri possit, nihilominus ita est. Et hanc gratiam quæ de manu Domini venit, cum sit quiddam supernaturale, non commutarem pro omnibus alijs, de quibus postea per ordinem dicam, omnes enim impetus spiritus proueniunt post gratias mihi à Domino concessas, & hucusque in præsentis libro scriptas, & in hoc præsentis statu in quo me Dominus detinet.

Itaque remanendo in principio cum timore, (sicuti in omni gratia mihi euenire solet, quousque vltius progrediendo securam me reddidit Dominus) dixit mihi ne timerem: quodq;
 pluris

pluris hanc gratiam facerem quàm omnes alias hactenus mihi concessas: in eiusmodi enim pena anima purificatur, non secus atque aurum in fornace, vt eo melius in illa thesauri donorum eius reponi possint: quodque hoc modo illud in purgatorio purgandum restat purgaretur. Equidem cognoscebam magnam illam esse gratiam, quia maiori cum securitate remansi: idem, confessarius affirmans, bonum esse dicebat, & licet timuerim cum scirem meam imperfectionem, nunquam tamen credere poteram malum esse; imò mihi illud maiorem incussit timorem dum recordarer quàm parum boni promeruerim. Benedictus sit Dominus quoniã bonus, Amen.

Videtur quod nimium extra propositum sim digressa, incæperam enim de raptu tractare, sed istud de quo nunc dixi est plusquam raptus, & non alios relinquit effectus quam vt dictum est: itaque ad raptum reuertamur & de eo dicamus, quod magis est ordinarium. Et dico meo quidem iudicio, quod corpus meum ita leue permanferit, vt omnem grauitatem à me abstulisse videatur: & quandoq; leuitas illa tanta erat, vt ne pedem quidem in terra sistere potuerim.

Quando iam anima est in raptu corpus remanet quasi mortuū & nihil facere potest, & in illo statu in quo est remanet semper si sedet, sedendo manet, si manibus apertis, apertæ manet, si sunt complicatæ ita remanent: & licet rarius perdatur sensus, mihi tamen quandoque accidit, vt sensum perdiderim: idque per breue temporis

poris spacium, sed ordinarium est vt perturbetur, licet per se quantum ad exteriora nihil facere possit: non tamen inde impeditur, quin cognoscat, & quasi à longè audiat. Non dico quod intelligat, vel audiat quando est in extremo gradu ipsius raptus, quod est quando potentia perduntur, quia admodum cum Deo vnite manent, & tunc meo quidem iudicio non audit, non videt neque sentit, sed vt dixi in oratione vnionis, transacta illa transformatione animæ in Deo omnimode parum durat, sed interim dum durat nulla sentitur potentia, nec scit quid ibi agatur: & est tale quid quod quamdiu in hac vita peregrinamur sciri non potest, vel ad minus non vult Deus: quia forsitan capaces non sumus, & hoc ipsum sum experta. Raptum illum quem probavi habui per temporis interualla de quo dixi in oratione præterita, aliquoties anima *s' ingolfata, i, repletur, o l' ingolfa il signore in se.* vel illam Dominus in se replet, vt melius dicam, & sic illam in se tenendo remanet cum sola voluntate, & per intellectum, non discurrit. Videtur quod illa agitatio duarum potentiarum, intellectus scilicet & memoriæ sit in modum iudicis horologii solaris quod nunquam quiescit, sed quando sol iustitiæ vult, quiescere debet. Hoc paruo temporis spacio durat, & quando impetus est magnus nec non spiritus eleuatio (etiãsi aliæ potentia redeant vt operentur) remanet tamen voluntas assumpta, & dominatur supra totius corporis operationes, & quantumlibet
 aliæ

aliæ duæ potentia remanentes inquietæ quarant voluntatem perturbare, nihilominus alij sensus non perturbantur: & sic pauciores habent inimicos, vnde debent remanere suspensæ, & hoc quia ita vult Dominus. Maiori verò ex parte manent oculi clausi, etiam si eos claudere non velimus, & si quandoque remanent aperti, non tamen considerat nec aduertit quod videt. Hic minus ex se corpus facere potest, sed si aliæ potentia redeunt, & coniunguntur minus habet quod faciat: & ideo ille cui Dominus hanc dat gratiam, contristari non debet, si videt corpus suum per aliquot horas ita ligatum, videatque memoriam & intellectum diuertisse. Verum est quod ordinariè occupantur circa laudes & gloriam Dei, volentes comprehendere vel intelligere quid in illis actum est: attamen vt hoc præstare possint sunt insufficientes, & sese habent in modum alicuius, qui multum dormiuit & somniauit, & adhuc non est bene excitatus. Prolixior sum hic in declarando, idque ideo quia scio aliquos præsentem esse quibus Dominus hanc gratiam concessit; & si ipsi à quibus gubernantur hanc viam non sunt ingressi, forsitan iudicabunt quod in raptu remaneant sicuti mortui, & particulariter si docti non sunt: vnde est compassione dignum, eo quod multum patiantur per confessarios, qui hoc non intelligunt, sicuti postea dicam. Potest tamen fieri, quod ego ipsa non intelligam quod dico. Tua Reuerentia intelliget si ita est, postquam tibi Dominus in hoc dederit

dederit experientiam, licet adhuc non sit multum temporis, quod eam habuerit: & ideo forsitan non ita animaduertit. Dico igitur, quod quamuis tunc per aliquod temporis spacium in corpore meo procurem fortitudinem aliquam ea vti non possum, quia eam anima secum sumit, solum illud quod infirmum atque doloribus plenum est quandoq; remanet: magna enim sunt quæ ibi donantur, & quandoque Dominus vult vt corpus animæ obediendo gaudeat. Quando verò anima in se redit (si raptus fuerit aliqui magnus) accidere solet, vt per vnum vel duos, imo per tres dies remaneant potentia in tantum absorptæ, quasi essent inebriatæ, & quasi apud se non essent. Hic sentitur pœna quando denuo viuere debent. Hic creuerunt alæ vt bene volare possint: hic vexilla Christi prodeunt, vt huius propugnaculi Castellanus turrin altissimam ascendens vexillum Christi erigat. Inferiora ita conspicit, vt qui in loco securo manet, iam pericula non timet, imò ea considerat, sicuti qui securus de victoria redditur. Hic videt quam parum quæ sunt huius mundi aestimari debeant. Qui in altiori manet loco simul quàm plurima videt, nil aliud desiderat quàm quod Domino placet, sic orat, vt voluntatis suæ ipsi clauem tribuat. Hortulanus modo factus Castellanus aliud nihil vult quàm quod sua vult diuina Maestas, quia in posterum proprium habere non vult, sed neque partem cum semet ipso, aut cum aliquo alio, neque cum puteo, aut

N

fonte

fonte istius horti, si quid in eo est boni, diuidat illud sua Maiestas: quia se ipsum penitus vult conformare suæ voluntati diuinæ. Verè ita succedit, si alioqui est verus raptus, quia cum tali effectu & vtilitate remanet.

Hoc per experientiam scio, quod anima remaneat omnium domina, magna cum libertate, idque ad minus per horam, ita quod ipsamet cognosci non possit. Satis benè cognoscit bonum illud non esse suum, neque scit quomodo illi sit concessum: attamen clarè maximam videt vtilitatem quam singuli raptus secum adferunt. Non est qui credit nisi sit expertus. Et ideo eiusmodi animæ non adhibetur fides, cum noverint eius prius statum miserum, & modò videant eandem prætereundè altissima quæque & magnifica, eamque ita videant exaltari, vt non sit contenta Deo aliquo modo inferuire; verum meliori quo potest modo. Sibi persuadent quædam fore tentationem & stultitiam, verum tamen si scirent quomodo ex se ipsa non proveniat, sed à Deo, cui clauem suæ voluntatis commisit, non mirarentur. Teneo pro certo quod anima, quæ ad hunc peruenit statum, non loquatur amplius, aut operetur quicquam ex se: verum in eo & per eum, qui eius habet curam, qui est omnium Rex supremus. O Domine Deus, quàm manifestè videtur oratio Davidis verificari quando dicit: Quis mihi dabit pennas sicut columbæ, & ascendam & requiescam. Hic clarè apparet ipsius spiritus volatus quem apprehendit,

hendit, animam super omnes res creatas & supra seipsam eleuando, estque volatus admodum suavis & delectabilis estque sine aliquo strepitu. Magnum tunc habet anima dominium, quando à Domino ad eiusmodi gradum eleuatur, omnia enim videt mundana sine eo quod in illis intrinetur, multumque penitet eo, quod per aliquod temporis spacium fuerit in illis irretita, & in quantum tunc ipsius admiratur cœcitate? & quantum affligitur dum videt quam plurimos in tali permanere, cœcitate? maximè personas orationibus addictas? Utinam contra eiusmodi exclamare possem, quò intelligant quomodo deceptæ miserrimè remanent; maximè dum adhuc discere deberent, alios docere volunt: & illos à quibus discere deberent. Hinc fit, vt in mille cadant persecutiones, vtque contemptui habeantur, idque non sine ratione: quia nesciunt quo impetu agitentur, & moueantur; neque ad moneri sese permittunt, aut quos amant ex periculo liberari: iudicando verum esse honorem eum, qui à mundo pro honore reputatur, in quo miserè decipimur omnes. Verus honor non in mendacio, sed in veritate consistit; in precio & existimatione habendo, quod in veritate ita est. Vnde anima quæ ad illum peruenit gradum miratur, quod aliquando in precio habuerit huius mundi diuitias & pecunias: cum per eiuscemodi sapius comparetur infernus, ignis æternus & pœnæ sine fine. Si verò vnusquisque diuitias pro terra, quæ iuuare nõ potest, computaret, annon

mundus in pace consisteret? magna cum charitate sine dubio procederemus, & tanta non fieret honoris & diuitiarū existimatio: credo quod sine dubio omnia essent salua. Annon magna est cæcitas huius mundi quærere delicias? Nunquid per illas in hac vita molestiæ crescunt & mentis inquietudo? Et ad quid tanta inquietudo & delectatio dum in vanum laboratur? Quando anima eo deuenit, non tantum animæ suæ aranearum telam & defectus videt, sed etiam puluerem minutissimum, quia solem perspicit clarissimum. Et licet anima multum labore, vt sit perfecta, nihilominus si sol illam perstringit, turbida omnino apparet, non secus vt aqua in vitro absente sole admodum clara videtur, sed resplendente sole atomis plena conspicitur, quæ comparatio non videtur extra propositum nostrum esse, nam ante eiusmodi extasim anima parum curare videtur, si Deum offendit, sed postquam sol iustitiæ eam perstringit eiusque aperit oculos, tantum videt luti vt oculos denuo claudere vellet, cum adhuc non sit facta huius aquilæ generosæ filia, vt sine palpitatione hunc solem conspiciere possit: & si tenuerit parumper oculos apertos, totam se turbidam videbit, & admirando dicet. Quis iustus in conspectu tuo? Quando sol iste diuinus videt, quod sua claritate oculos obfuscat, tunc anima in seipsum lutum videns, oculos claudit: & attronita nec non stupefacta ex claritate quam videt, cæca remanet parua illa columba. Sic plerunque euenire

nire solet. Hic vera acquiritur humilitas, nec amplius curat, vt bene de ipsa dicatur. Dominus horti est, qui fructus horti distribuit & non anima: hinc fit quod manu propria nihil attingere velit, & omne bonum quod habet in Deum dirigit: si quid loquitur est ad Dei gloriam, cum sciat quod nihil ex se ipsa habeat: facere nihil potest quin sciatur, quia illud videt etiam si nolit, circa transitoria & mundana ipsi claudere oculos potest, eosdemque tenere apertos, vt ipsa cognoscatur veritas.

CAP. XXI.

In quo vltimum orationis prosequitur gradum, eundemque absoluit. Refert quid anima in hoc gradu sentit, quando in se redit, vt in mundo viuat, & tractat quomodo anima illuminatur in cognoscendo huius mundi fallaciam, & est doctrina admodum singularis.

VT modo finem imponam subiungo, quod hic ipsius animæ consensus non amplius requiratur, cum suam voluntatem in manu Dei posuerit, cumque eum decipere non possit ex quo omnia sciat. Non ibi eo modo proceditur prout in hoc mundo simulatione & fraude pleno. Fælix est anima, quæ ita à Domino gubernatur, vt veritatem cognoscat, & intelligat. Fæliciores statum ipsi Reges desiderare nō possent, & melius in hoc facerent, quam si multa sibi do-

minia & regna compararent. In hoc statu non timet anima vitam neque honores propter Deū perdere. Quam excellens est illis hoc bonum, qui magis obligantur in procurando Dei honorem, quàm qui minus obligantur, posteaquam ipsimet sint illi Reges quos sequuntur. Hac ratione prouocati pro minimo fidei sanctæ augmento, & hæreticorum extirpatione mille perdere deberent regna, vt aliud quod est æternum acquirere possent. Et si per vnā solam aquā viuæ & cœlestis guttam quam anima gustat, nauseam sentit ex rebus mundanis, quid non fiet quando se totam in pelago huius aquæ cœlestis inueniet immersam? Quid si ô Domine tua Maiestas diuina me in tali constituisset gradu, vt hæc & similia exclamando referre possem? Sed quis mihi crederet? Ad minus mihi ipsi hoc satisfacerem. Parum vitam meam curarem, modò vnicam tantum veritatem ipsis persuadere possem; quid verò postea futurū esset nescio, cum nemo sibi de me fidere debeat cum sim illa, quæ sum, mihi nihilominus magni eueniūt impetus, hæc referendo illis, qui mihi mandant, qui me etiam consumunt. Sed cum plura non possim, ad te ô Domine confugio, & peto à te in omnibus remedium, qui optimè nouisti, quàm voluntariè priuarer gratijs quas mihi contulisti, remanendo tamen in eo statu, vt te non offendam, & similes gratias Regibus optarem, certo sciens, impossibile fore, vt illis consensum præberent in quibus modo consentiunt, & sic sum.

summum inde sequeretur bonum. Te igitur o Domine Deus deprecor, vt illis hanc concedas gratiam, vt id cognoscant; maximè illi qui singulariter ad hoc iunt constituti vt mundum gubernent, quorum cometæ & signa quando à te vocantur in cælo apparent, sicuti & in tua morte multa apparuerunt. Sua Reuerentia si quid hic est mali laceret, sed interim credat, quod hoc idem in eorum præsentia libentius dicerem, si possem & certa essem quod mihi crederent: eosdè (enim) Deo quàm maximè commendo, & desidero vt hoc illis proficit: illud tamen sine vitæ meæ periculo fieri non posset, qua tamen hac occasione priuari desidero, & quid hoc aliud esset, quam parum quid perdere, vt quam plurima lucrari possem? Maximè cum propter malorum hominum cæcitatem & iniquitatem, quæ ubique abundat vix viuere quis possit? Quando eo anima deuenit, non sunt solius animæ desideria illa, quæ ex amore Dei proueniunt, sed Deus illi vltèrius hanc tribuit virtutem, vt opere desideria adimplere possit: quia nihil sibi proponit nisi quod ad Dei gloriam spectat, verè sciens omnia nihil esse, quam quæ Deo placent, eius amori semper inherere cupit, cum omnia prætereant præter amare Deum, & dolet cum occasio sese non offerat, vt fructum faciat, licet & mei parui sint momenti, faxit Deus Opt. Max. vt suæ Maiestati satisfacere possim, cui multum debeo. Sunt quam plurimæ mulieres generosæ quæ multum operantur boni, vbi ego loquendo

tantum tempus transigo, tu quæso ô Domine in me perficias, quod desideratur: tibi enim inferuire cupio, licet non cum tanta libertate, quæ requiritur, cum in omnibus me deficere cognoscam, & ideo ubi animam meam ad bonum disposueris eandem, vt tua gratia confortare digneris humiliter precor & mihi modum quo tibi bene inferuire possim præscribas, cum tanta non debeam beneficia recipere sine aliqua satisfactione: constet illa quantum constare possit, ne manibus vacuis coram te compaream, cum labor premio correspondere debeat. In eo enim mea consistit vita nec non voluntas, tua namque sum: tibi omnia mea dedi, me itaque disponas conformiter secundum tuam & non meam voluntatem: video me parum posse, sed vnita tecum & in altiori constituta turri veritatem conspicio, & tu mecum manendo omnia potero, verumtamen si parum à me discesseris, ad primum reuertar statum, qui est ipsius inferni.

Quando anima est in tali raptu & redire cogitur, vt cum aliis conuersetur, & corpus gubernando tempus transigere, dormiendo scilicet & manducando, videtur planè defatigari: dum huius mundi miseriam animaduertit, vnde non sine ratione cum Apostolo exclamat, Cupio dissolui & esse cum Christo. Hic aliquando tantus sentitur impetus, vt videatur anima à corpore separari, & desiderando eiusmodi separationem, cum non obtineat, in hoc mundo incedit

dit quasi vendita esset & tradita. Hi sunt effectus ipsius raptus quādo est ex spiritu diuino, quamuis non desint alij effectus quamplurimi. Animæ verò totaliter à Deo electæ & in tali statu confortatæ sunt, vt & alij per ipsas adiuuentur, quamuis & hoc à Deo procedat & non à seipsis, & dum sunt in eiusmodi gradu Deus illis multa cōmunicat secreta. Hinc reuelationes & quamplurimæ visiones proueniunt, vt magis humiliantur & confortentur, vtque eo minus bona huius mundi æstiment, ac magnitudinem premij cognoscant, quod ipsis Dominus præparauit, qui suæ Maiestati inseruiunt. Faxit Deus vt ego misera & peccatrix ita ipsi inseruiam, vt qui hæc legent, omnia per Dei amorem relinquunt; ex quo tam abundanter, & cum fœnore ministris suis remunerare solet, vt etiam eius premium & lucrum quod accepturi sunt, qui illi inseruiunt, in hac vita clarè videatur, & quid futurum credimus in alia?

CAP. XXII.

In quo tractatur quàm sit pro contemplatiuis via secura dum eorum intellectum ad altiora non extollunt, nisi à Domino eleuetur: nec non quomodo Christi humanitas optimum sit medium pro maiori contemplatione. Refert præterea illusionem quandam in qua aliquamdiu fuit, & est capitulum maximæ utilitatis.

VNUM occurrit quod meo quidem iudicio magni est momenti. Si illud bonum tuæ Reuerentiæ videbitur, pro maiori cautela sibi inferuiet, si alioqui illo indiguerit, quia id idem in aliquibus libris ubi de oratione tractatur, habetur: Quod scilicet humanitas Christi illis, qui usque ad perfectam contemplationem peruenierunt & profecerunt, impedimentum potius præstet; licet anima per seipsam ad eiusmodi gradum peruenire non possit, cum sit opus supernaturale, quod Dominus in isto gradu operatur: quamuis aliquot annis per viam purgatiuam processerit, & per viam illuminatiuam profecerit, quamquam ignorem quare illuminatiua vocetur, & credo quod eam ita vocant propter illos qui proficiunt. Pro se allegant illud Christi quod Apostolis dicebat de assensione in cælum & de missione Spiritus sancti.

Si non abiero Spiritus sanctus non veniet ad vos.

Sed mihi videtur quod si ita in fide fuissent fundati, & sicuti postquam venit Spiritus sanctus, humanitas Christi nullum illis posuisset impedimentum, posteaquam Dominus Apostolis & non matri illa verba dixerit. Sed respondendo dicunt, quod, cum illud opus sit omnino spirituale, possit perturbari & impediri per quodcunque opus corporale, & quod committendo se orationi sine determinata meditatione & consideratione, quod sit Deus in omni loco & seipsum

sum inuenire in Deo repletum, hoc esse illud quod procurare debeant.

Hæc doctrina meo quidem iudicio quandoque est bona, sed in toto à Christo discedere, & quod ipsius corpus ponatur in numero nostrarum miseriarum vel cum aliqua re creata, hoc ego ferre non possum, faxit Deus vt intelligam; non enim contradicere audeo cum sit doctrina doctorum virorum & spiritualium, qui sciunt quid dicant, & per diuersa media solet Deus animas custodire sicut meã custodiuit, & ideo ego me illis non intromitto. Sed referam periculum in quo fui legendo tales libros, & volendo me conformare illis quæ legebam. Vtique credo quod qui ad talem gradum vnionis peruenit, & vltius procedat habeatque raptus, visiones, & alias gratias quas Deus animabus concedit, iudicabit melius esse, quod dictum est, sicuti & ego tunc iudicabam. Sed si in illa opinione permansissem, nunquam ad hunc gradum in quo modo sum peruenissem, & meo iudicio erat illusio, potest tamen esse vt decipiar, dicam tamen quid mihi acciderit. Cum essem sine magistro legebam eiusmodi libros ex quibus putabam me paulatim aliquid posse intelligere, q̄ tamen tunc minimè, sed postea intellexi, & nisi Dominus me docuisset parum ex istis libris percepissem: quia nihil erat quod intelligebam, quousque à sua Maiestate fui instructa, sed neq; incipiendo orationem supernaturalem scilicet quietis sciebam quid facerem, studebam à me reijcere

reijcere omnia corporalia, licet non fuerim au-
 sa animam meam eleuare, quia cum sciuerim
 me miseram, præsumptuosum id fore cognosce-
 bam, sed nihilominus meo quidem iudicio, Dei
 præsentiam sentiebam, & sic erat; laborabam
 vt cum ea remanerem vnita, & est oratio admo-
 dum suavis, si alioqui Deus adiuuat, & est ma-
 ximum delectamentum, & sentiendo gustum
 mirabilem, non habebam qui me faceret redire
 ad Christi humanitatem considerandam, & de
 facto videbar recipere impedimentum. O Do-
 mine animæ meæ, ô dulcissime Domine I E S V
 Christe crucifixe, nunquam hæc mea mihi in
 mentem venit opinio quin maximam sentiam
 pœnam, & videtur quod in hoc magnum com-
 miserim errorem, licet per ignorantiam: fueram
 enim tempore totius vitæ meæ admodum Chri-
 sto deuota, & hoc factum fuit paulo antequam
 Deus mihi eiusmodi concederet fauores per ra-
 ptus & visiones; & sic paruo temporis spacio in
 hac opinione remansi, & statim ad meam redij
 antiquam cōsuetudinem, me cum Domino no-
 stro Iesu Christo consolando, maximè quando
 communicabam. Desiderabam in meo conspe-
 ctu eius semper effigiem & imaginem habere,
 posteaquam eandem non ita in corde meo scri-
 ptam & impressam habere potuerim prout desi-
 derabam. Sed est ne possibile ô Domine vt ali-
 qua in me fuerit per vnus horę spacium cogita-
 tio, qua per te maius debuerit impediri bonum?
 Sed vnde mihi omnia bona proueniunt nisi è re
 Domi-

Domine? Nolo igitur cogitare in eo me culpam
commisisse, quia me nimium affligit, & certe
ignorantia erat. Attamen sua diuina Maiestas
mihi per suam in me misericordiam remedium
porrigere voluit, mihi assignando, qui me ex si-
mili errore liberaret, vtque deinceps clarius co-
gnouerim in quanto errore cecideram, vtque
hunc errorem alijs significarem feci, quod po-
tui, eundemque in hoc loco describam: & iu-
dico hanc esse causam, quod multæ animæ non
proficiunt: nec perueniunt ad illam spiritus li-
bertatem, quando vnionis orationem gustant:
& aliam non esse rationem dico quàm illum er-
rorem de quo iam dixi: & hanc opinionem du-
plici ratione probare possum: quarum prima
est; Quia in iam dicta opinione latet quædam
subtilis superbia & parua humilitas, ita vt non
cognoscatur. Et quis erit tam superbus, qui po-
steaquam toto vitæ suæ tempore est defatigatus
pœnitentiam agendo, orando, persecutiones
maximas perferendo, non putet sibi abundè sa-
tisfactum, si stare possit cum Sancto Iohanne ad
pedes Domini nostri in cruce crucifixi? Nescio
quis sit qui in eo contentus esse non possit: me
excepta, quæ in eo perdidit in quo lucrari debe-
bam. Nunc verò si quis propter debilem eius
complexionem, aut infirmitatem, cum videatur
res difficilis, non potest semper Christi passio-
nem meditari, quid impedit quo minus cum
Domino stare possit post eius resurrectionem?
cum eundem vicinum habeamus in sanctissimo
sacra-

sacramento, in quo ipsum considerare possumus gloriosum, sine eo quod consideremus eum ita afflictum, sanguine conspersum & crudeliter tractatum ab illis quorum salutem sitiebat? Verum est quod non semper meditari possumus qualiter Christus est passus, saltem eundem consideremus gloriosum confortando suos antequam in cœlum ascenderet. Sua Reuerentia aliam non quærat viam etiamsi ad summitatem contemplationis peruenerit, quia hæc est via secura. Dominus noster est à quo nobis omnia procedunt bona, ipse nos suo docet exemplo quid faciendum sit. Quid viterius desiderabimus si nobiscum habuerimus amicum, qui nos in tribulationibus non deserit sicuti amici huius mundi? Fælix qui illum in veritate amat, & semper secum habet. Videmus quod S. Paulus eum in corde habebat cum vix aliud ex eius ore prodierit quam nomen Iesus. Attente consideravi, quod multi sancti contemplatiui per hanc viam transierint, S. Franciscus Christi vulnera meditando, S. Bernardus humanitatem Christi considerando sicuti alij sancti quam plurimi. Abstrahi verò ab omnibus rebus corporalibus bonum quidem esse potest, cum id dicant homines spirituales, sed meo iudicio hoc conuenit animæ quæ multum profecit: quia hucusque clarū est quod Creator per ipsas creaturas queri debeat, omnia namq; consistunt in modo quem Dominus cum vna quaque anima tenet, in quo ego me non intromitto. Veniamus modo ad
secun^a

secundam rationem. Certum est quod nos non
simus Angeli, corpus habemus, & volumus nos
facere Angelos. in terra firmiter manendo, sicuti
ego eram, maxima est sane insipientia. Oportet
nos nostras cogitationes habere ordinatas, & li-
cet anima quandoque sit extra se, & inueniat se
à Deo repletam, vt necesse non sit per res creatas
seipsam colligere. Verum hoc non est tam or-
dinarium quin Christus noster sit bonus ami-
cus, in nostris persecutionibus & molestijs, quā-
do tanta quietudo tempore ariditatis & mentis
hebetudine haberi non potest: & cum tunc no-
ster est socius, facilius ipsum tunc nobiscum in-
uenimus, & ideo cum cruce remanere admodū
bonum est, cum oratio in humilitate fundata sit,
& dum anima se humiliat, à Deo exaltatur.
Oportet hic procedere cum libertate, commit-
tendo seipsum in manu Dei omnipotentis, si ve-
lit animam exaltare vt sciat secretiora, bono ac-
cipiat animo: sin minus in minoribus inseruiat
& non præsumat in altiori sedere loco. Deus
maiores de nobis habet curam, quam nos ipsi
de nobis, & scit quo quisque indigeat. Quid
iuvat velle seruire alicui alteri, si totam nostram
voluntatem Deo commisimus? Omni modo
nobis datur licentia, vt ad Christi pedes stare
possimus, videat vnusquisque ne inde discedat;
& stando Magdalenam imitetur, & sic Deus ip-
sum in desertum deducet. Concludendo igitur
dico, simus memores qualem nobis Christus
amorem demonstraerit, relinquendo nobis
eiusdem

eiufdem amoris pignus, amor enim amorem prouocat, quem nobis omnibus concedat, Amen.

CAP. XXIII.

In quo vitæ suæ cursum profequitur, & tractare incipit maiorem perfectionem & quibus medijs, & est utile illis qui de gubernatione animarum, quæ sunt in oratione perfecta tractant, vt sciant quomodo in principio gubernari debeant, nec non de utilitate, quæ prouenit ex gubernatione, qui eas bene dirigere possunt.

RE D E O modo ad vitæ meæ discursum de quo ante dicere incœperam, & credo quod me diutius. quàm par est detinuerim, in quo nõ debebam, sed hoc feci vt melius quod sequitur, intelligatur. Erit deinceps liber nouus, id est, alia vita noua, & de qua hæctenus dixi fuit mea; sed in qua vixi postea quando incœpi declarare, quæ ad orationem pertinent, Dominus in me viuebat meo quidem iudicio, cum sciam impossibile, vt tam breui temporis spacio malos meos mores per me relinquere potuissem. Sit De^o benedictus qui me ab illis liberauit. Quando itaq; omnes præscidi malorum occasiones, atque magis inciperem orationi vacare, Dominus mihi maiores concessit gratias, qui desiderare videbatur, vt easdem acceptarem. Incœpit itaque Dominus mihi ordinariè quietis orationes concedere,

cedere, & quandoque vnionis: quę multum durabat. Eodem tempore dubitare incœpi eo quod magnum esset delectamentum & suauitas quam sentiebam & fugere non poteram, ideoque magis dubitare cœpi quia aliquibus mulieribus factę fuerant aliquot à Dæmonio illusiones, ego nihilominus ex altera parte magna cum fiducia cognoscebam illam à Deo procedere particulariter in oratione remanendo ex qua melior & constantior reddebar, timebam tamen mihi persuadendo quod Dæmonium hoc modo à me orationem mentalem auferre vellet, nec non persuadendo mihi bonum esse si intellectum suspendere, ne passionem meditarer, aut per intellectum præualere possem, sed hoc videbatur mihi magis perdere, cum adhuc tunc illud non intellexerim, sed cum sua diuina Maiestas me illuminare voluit, ita quod illam deinceps non offenderem atque cognoscerem quantum ei deberem, tunc maxime creuit timor, ita quod magna cum diligentia quærere debuerim homines spirituales, vt illos interrogarem qualiñam esset spiritualis illa oratio quam faciebam; eosdemque rogando vt me dirigerent si forsitan errarem, & cum eò aduenissent Patres societatis Iesu quibus multum afficiebar licet neminem noueram, sciens eorum tum in vita, tum in oratione procedendi modum, me indignam reputabam, vt cum eis loquerer, itaque in eo statu permansi, quousque me resoluissem cum aliqua spirituali persona tractare. Defectus verò quem

O

in me

in me esse videbam effecit, vt non ita timuerim, & hæc est illusio diabolica, nam vt fierem bona me à summo separabam bono, in quo nos summo opere tentat & premit dæmonium, maximè in principio quando bene facere cupimus, ego tamen id credere non poteram. Nouit enim malignus ille noster inimicus in eo multum consistere, vt anima cum amicis Dei omnipotentis conuerfetur in principio & medio: hinc ne me in hoc resolverem omnem mihi præclufit modum. Expectabam enim prius in me emédationem, sicut etiam feci quando orationem intermisi, & forsitan me nunquam emendaſsem, cum ex mala quadam viuendi consuetudine in malis me intricatâ conſpicerem. Benedictus ſit Deus qui me vltimo iuuit, incœpit enim timor crescere, quia crescebat oratio, in quo aliquid latere boni mihi videbatur; siue ingens malum, cognoscebam illud fore ſupernaturale, cum reſiſtere non potuerim, & quando illum habere quandoque deſiderabam, vt haberem, impoſſibile erat: hinc nullum ſuperelle remedium cogitabâ, & ideo ſtudebam cōſcientiam tenere mundam, nec non omnem peccandi fugere occaſionem; nam ſi à ſpiritus ſancti inſtinctu procedebat, magnum expectabam luctum, & ſi à Dæmonio eſſet, parum mihi nocere poterat, cum omnimode placere Deo ſtuderem ipſum non offendendo: ex quo & ipſe multum perderet. Cum itaque me resolverem, ac me Deo commendarer ſuppliciter rogando, vt me adiuuare dignaretur,

retur,

retur, prædicta aliquot diebus continuando, cognoui quod anima mea tantam non haberet fortitudinem, vt sine aliorum auxilio ad eam perueniret perfectionem, idq; propter aliquas affectiones quas circa quædam ex se non mala habebam, poterant tamen reliqua impedire, ex quorundam relatu, de quodam audieram sacerdote cuius bonitas per Dei gratiam innotescere cœperat populo, procuravi per quendam nobilem verum cui sacerdos ille bene afficiebatur, vt per illum in eius sacerdotis notitiam venirem quo illi confiteri possem, eundemque pro magistro acciperem; quem cum vidissem remansi confusa videndo eiusmodi hominem sanctum, eidemque orationis meæ modum exposui, volens ipsi confiteri: verum se excusauit propter negotia quibus impediatur, & verè sic erat. Eodem tempore venit ad me visitandi causa quidam sanctissimæ vitæ nobilis, meus consanguineus, mecum maxima cum humilitate & discretionem de mea tractans salute, dando mihi remedium quomodo contra dæmonium præualere eumque superare possem. Ipsum amare cœpi & anima mea tunc maiorem sentijt quietem quàm ante, affligabar tamen cum tarlius & rarius ad me veniret. Quando meas animaduertit imperfectiones, (licet me amendauerim) & ex altera parte illi referrem fauores mihi à Deo factos eū in finem, vt me meli⁹ instrueret, mihi dixit, quod vnum cum altero stare non posset, posteaq̃ tales gratiæ & fauores essent, vt dicebat, pro perfectis

O 2 & bene

& bene mortificatis, hinc non sine causa mihi timendum esse affirmabat sibi persuadens, quod non à spiritu bono aliqua procederent, quamvis non ita absolutè affirmaret, & quod omnia bene perpenderem, quæ de mea oratione scirem, quodque illi omnia referrem: & hoc molestum erat cum neque parum vel multum scirem qualis nam oratio esset, cum illam mihi breui temporis spacio Deus ante concessisset. Hinc factū est, vt ultra timorem quem prius habueram etiam multum non sine lacrymis affligerer, nihil tamen aliud quærebam nisi Deo placere: & mihi persuadere non poteram Dæmonium esse, nihilominus cum scirem peccata mea esse multa timebam fatis, & Deum rogabam ne me in aliquam cæcitarem incidere permitteret, ex eo quod non scirem quidnam esset. Voluendo itaque quosdam libros, quærebam quomodo meā orationem describere deberem, & forte fortuitò reperi quendam librum, qui vocatur Saltus montis, in quo legi quæ ad vñionem animæ cum Deo pertinent, & omnia eius signa quæ habueram: & quando in illa etiam oratione ad aliam mentem meam dirigere non poteram, ea conscribendo ex eo libro quædam signa, & sacerdoti prædicto & nobili tradidi, vt viderent, quid facto opus esset, quidque ad hoc dicerent. Et si ipsis ita visum fuisset penitus orationem intermissem. Nam ad quid me subijcere eiusmodi periculo debuissim, si tempore viginti annorū quo me orationi dedi nihil fuerim lucrata, dato quod

quod esset illusio diabolica? Itaque minus malum videbatur illam intermittere, quamuis & hoc mihi videretur absurdum, cum scirem in quo statu anima mea ante orationem fuerit. Hinc vndique mihi molestia, non secus atque illi, qui in flumine existens periculoso hinc inde circumspiciens euadendi modum non videt, qui submergi debeat. Est sane molestia illa grauissima in qua quam plurimos reperi, sicuti in sequentibus dicam, id quod referre, forsitan parum ad propositum videbitur, nihilominus meminisse aliquando iuuabit, vt spiritus probentur. Magna hic sentitur molestia, vnde bonum iudicium est maximè necessarium praesertim mulieribus, si alioqui sint debiles, possunt enim inde aliqua euenire mala, dicendo opus Diabolicum esse: paulo maturius est considerandum & periculum fugiendum quod inde euenire posset: & secretius in hoc est procedendum, quia multa si secus fiat inconuenientia sequi possunt, prout mihi accidit, nam cum quibusdam conferendo maximi damni hoc occasionem praebuit. Quia postquam quaedam fuerunt publicata, quae si secreta remansissent melius fuisset, cum sint eiusmodi, quae ab omnibus non intelliguntur, vnde ab aliquibus iudicabar me illa publicasse. Credo vtique id factum fuisse sine illorum culpa, vt ego inde Deo permittente affligerer. Non dico quod publicauerint, quae in confessione cum illis tractavi: sed cum tales essent personae quibus ex nimio timore de me ipsa ratione

dederam in eum finem, vt me instruerent, illud tacere debuissent. Et ideo dico vt in similibus cum discretionē procedant: dando ipsis animū, vtque tempus expectent, Dominus enim illos suo tempore adiuuabit sicuti & mihi accidit. Cū itaque ipsis librum tradidissem, vna cum totius vitæ meæ informatione, meorumq; peccatorum, meliori quo poteram modo, non tamen per viam confessionis, cum vnus illorum esse secularis, sed solum manifestando quanto-pere essem peccatrix, vtque illi ex charitate & amore considerarent quid mihi conueniret. Interim dum expecto responsū, me quamplurimis commendauī, rogando vt pro me apud Deum intercederent & pro me orarent, & tandem secū dum eorum iudiciū responsū fuit, esse opus diabolicum, quodque de hoc negotio deberem tractare cum quodam Patre Societatis Iesu, qui si vocaretur libēter accederet, & quod eidem per confessionem generalem clarē omnē vitæ meæ rationem exponerem mediante sacramento pœnitentiæ, vt eo modo Dominus Deus me illuminare dignaretur. Hinc magnū concepit morem & pœnam ita vt quo me venterem nesciuerim, hinc mihi lacrymæ die ac nocte. Quodam die manendo in oratorio admodum afflictā, nesciens quid de me futurum esset in quodam legi libro (qui mihi sicuti videbatur de manu Domini offerebatur) illud Apostoli, fidelis Deus, qui non patietur vos tentari vltra quod potestis, & quod nunquam illos
à dia-

à diabolo superari vel decipi permittet Deus, qui illum in veritate amat, ex qua lectione magnam habui consolationem. Itaque meam confessionem generalem tractare incœpi & distinctè meliori quo poteram modo omnem vitæ meæ cursum nihil omittēdo in scriptis comprehendere. Quo facto multa conspexi mala quæ commiseram, & nullum bonum quod feceram; hinc ingens dolor me inuasit magnaq; afflictio, pœna etiam exinde augebatur vidēdo alias moniales cum personis sanctis cōuersari. Tractando itaque cum meo confessario, me confortando apertè affirmavit spiritum Dei bonum esse, quodque de nouo me deberem orationi dare, quodq; adhuc nō essem bene fundata neq; mortificata, & ita erat, quia neque nomen mortificationis intelligebam, quodque constanter agerem ex quo mihi Dominus eiusmodi fauorem & gratiam concessisset. Et quis (inquit) scit si Dominus per te velit multarum animarum lucrari salutem? Et multa alia spiritu prophetico prædixit, quæ postea euenerunt, ac me culpandam fore si gratiæ mihi à Deo concessæ non corresponderem. Videbatur spiritus sanctus per eum loqui quò anima mea saluari posset. Inter cætera voluit vt singulis diebus orationem facerem circa aliquam partem passionis Christi, quodque aliud non cogitarem quam Christi humanitatem, vnde multum consolabar & confortabar. Et sic Dominus eundem illuminare dignatus est, vt meam cōditionem cognosceret

& modum; quo me gubernare deberem, præscriberet, & mansi resoluta, nihil eorum omit- tendo, quæ mihi dicebat. Sit Dominus benedi- ctus in æternum.

CAP. XXIV.

In quo prosequitur materiam præcedentem, & dicit quomodo eius anima paulatim profecerit postquam incepit obedire, & quàm parum iuuerit gratiæ Dei resistere, & quomodo sua Maiestas paulatim maiorem illi concesserit.

REMANSIT ex ista confessione anima mea ita docilis, vt nihi fuerit tam arduū ad quod respondere non potuerim; hinc magnam in aliquibus feci mutationem, licet Confessarius me ad illa non astringeret, & sic illa potius ex amore Dei perficiebam. Duobus mensibus diuino fauori & gratiæ in quantum potui restiti. Et quoad exteriora, magna in me videbatur mutatio: nonnulla enim per Dei gratiam operabar, quæ erant extrema, vt aliqui, qui in eadem erāt domo affirmabant, respectu eorum, quæ ante faciebam. Bene quidem extremitatem quandam esse iudicabant, licet adhuc meæ religioni & professioni non corresponderent.

Acquisiui in eiusmodi diuino fauore magnā Dei notitiam & quanto magis ab illo fauore diuertere me volebam eo maiorem suauitatem & gloriam sentiebam, ita quod effugere non potuerim.

auerim. De nouo maiorem incœpi habere amo-
rem circa Christi humanitatem, & orationes
crescebant: sicut ædificium cuius fundamen-
tum bene positum est: augebatur præterea affe-
ctus circa pœnitentiam, de qua prius propter
magnam infirmitatem parum cogitaueram. Præ-
cœpit mihi meus Confessarius, vt facerem ali-
quas mortificationes gustui meo non admodum
gratas, quas tamen faciebam tanquam mihi à
Domino impositas. Anima mea tunc minimas
incœpit fugere in Deum offensas, ita quod si
quid superflui mihi esset quiescere non potue-
rim quousq; illud derelinquerem. Summo cum
feruore Deum rogabam ne me retrogredi per-
mitteret, pro maximo enim peccato mihi repu-
tatum hoc fuisset: maximè cum tractauerim cū
eiusmodi pijs & sanctis viris, eorum enim inde
reputatio & existimatio diminuta fuisset. Adu-
nit eodè tempore quidam P. Franciscus Borgias,
qui fuerat Candix Dux, qui omnia relinquendo
ingressus erat Societatem Iesu. Meus confessa-
rius nec non quidam nobiles dignitatis eque-
stris procurauerunt, vt mecum loqueretur, vtq;
illi orationis meę rationem & modum referrem;
in ipsa enim multum profecerat, & ideo Deo
charus erat, cumq; omnia propter Deum reli-
querit voluit eundem etiam in hac vita remu-
nerare. Postquam orationis meę rationem à me
intellexisset, affirmavit Spiritum Dei esse, quod-
que eidem resistendo non bene facerem, quod-
que me Deo commendarem: & resistendo erro-

rem magnum committerem. Remāsi admodum bene consolata vna cum isto nobili, intelligendo omnia ista à Deo prouenire. Eodem tempore fuit mutatus meus Confessarius de quo multum dolebam, dubitando quod alium sibi similem non inuenirem. Sed à quadam mea sanguinea deducta fui ad alium, cui illa confiteri solet, qui me in maiori constituit perfectione. Dicebat ne quicquam prætermitterem quominus Deo complacere studerem, idque cum quadam modestia & gratia dicebat: cum anima mea tunc adhuc non fuerit ita fortis & constans; imo adhuc admodum debilis, in relinquendo aliquas conuersationes & amicitias, licet in illis Deum nõ offenderim, nihilominus per illas multum aliquibus bene afficiebar, & videbatur ingratitude tribuendum illas relinquere, & sic meo confessario dicebam, scilicet, **Q**uare deberem eas vitare, cum in illis conuersationibus Deus non offenderetur? & quare volebam ingrata iudicari? Circa hanc materiam voluit vt per aliquot dies me Deo commenderem, dicendo hymnum (Veni creator spiritus) quò Deus mihi inspirare dignaretur quod melius foret pro salute animæ meæ. Cum itaque per aliquot dies in oratione permansissem, & supplicando S. Maieitati, vt mihi gratiam contuere dignaretur, quatenus in omnibus & per omnia illi complacere possem, hymnum prædictum dicere incæpi, & ex improuiso euenit mihi huiusmodi raptus, vt extra me ipsam esse

esse viderer, ita vt nullo modo dubitauerim quin à Deo prouenerit, quia fuit manifestus, & fuit primus, in quo hæc verba audiui, ô anima nolo vt in posterum cum hominibus habeas cõ- uersationem, sed cum Angelis. Ex quibus ver- bis multum expauescebam, quia anima mea ad- modum commouebatur, verum ab altera parte consolabar vbi timor abcescerat, & ab illo tem- pore non potui cum aliquo conuersari, nisi sci- rem illum verè Deum amare, & illi inferuire at- que de oratione tractare, licet amici mei essent, aut parentes, secus faciendo multum affligebar, sit Dominus in æternum benedictus, Amen.

CAP. XXV.

In quo describitur modus, quo Deus cum ani- ma loquitur, licet non audiatur, & refert aliquot illusiones, quæ hic fieri possunt, & quomodo cognoscantur quando fiunt, & est materia admodum utilis, qui ad hunc ora- tionis gradum peruenerunt, & optimè de- claratur, & in se magnam continet doctri- nam.

VIDETVR admodum fore consultum hic declarare modum, quo Deus cum anima loquitur, nec non & illud quod tunc sentitur, vt S. Reuerentia bene percipiat: quia sunt certa verba optimè formata; sed aurib⁹ corporeis nõ audiuntur, nihilominus multò clarius percipi- untur, quam si auribus corporis audirentur, & frustra

frustra quis resistit illa audire nolens. Quando auribus corporeis audire nolumus, aures obturamus, vel alia cogitando mente digredimur, vt etiam audiendo non intelligatur, quod dicitur. Verum quando Deus cum anima loquitur nullum est remedium, sed licet interius sentiat, & faciat vt sit attenda, & intellectus remaneat liber, vult Deus vt intelligamus, quia in nobis non est id velle, aut nolle, quia ipse qui omnia potest, & vult, vt intelligamus, vt que facere debeamus quod vult & demonstrat, quod ipse noster verus sit Dominus. Hoc multoties sum experta, quia duobus fere annis conata sum facere resistantiam, sed frustra: in causa fuit timor, & modo si idem tento nihil iuuat. Cuperem declarare illusiones, quæ hic euenire possent, quauis pro personis expertis nulla sit, aut esse possit, sed necesse est vt magnam habeat experientiam. Et scire debet esse differentiam inter bonum & malum spiritum, & quod possit esse apprehensio ab intellectu, & etiam vt idem spiritus sibi ipsi loquatur, sed quomodo id esse possit ignoro, sed etiam hodie secundum illud, quod mihi accidit videtur euenire posse. Quando est à Deo habet in multis reb⁹ quamplurimas probationes, quæ mihi ante tres, aut quatuor annos referebantur, & in præsens vsque tempus ita comperi, & nullum in aliqua re inueni subesse falsum, nam vidi quædam signa quibus probatur, quod sit spiritus Dei bonus, sicuti postea dicemus. Videtur quod dum quis negotium aliquod magno cum affectu

affectu, & apprehensione Deo cōmendat, possit intelligere si id debeat facere vel nō; & est facillimum, licet etiam per aliam viam intellexerit, tamen clarè videbit id quod est, & magna est differentia in vno intelligendi modo & alio, & si est aliquid ab intellectu formatum, sit delicatus quantum velit, intelliget, quod sibi aliquid ordinat, quodque ipsi loquatur: id quod aliud non est, nisi vt si quis ordinaret sermocinationem & ita auscultaret, vt alius sibi id diceret, tunc videbit intellectus quod ad id non attendit, quia operatur, & verba quæ format sunt in modum alicuius rei surdæ & fantastiæ, & non habent illam claritatem sicuti alia verba. Præterea in isto loquendi modo non est in potestate nostra vt digrediamur, sicut in alio loquendi modo: sicut & tacere quando ratiocinamur. Est & aliud signum maius, & est non operari, quia in alio loquendi modo in quo loquitur Dominus, sunt verba & opera & licet non sint deuotionis verba, imò reprehensionis, nihilominus statim animam disponunt, habilem reddunt & tenerrimam, lumen adferunt, consolationē & quietem, & si prius erat arida, inquieta & turbata omnia illa auferuntur; & etiam multò melius cognoscit, quam potens sit Deus, & quomodo ipsius verba sunt opera, si alioqui ita velit. Vltèrius mihi videtur quod adhuc alia sit differentia, quasi si nos non magis nec minus loqueremur & audiremus, nam quod loquor per intellectum ordinatur, si verò alij mecum loquun-

quantur, aliud non facio quam sine labore loquentem auscultare, in vno non bene determinare possumus, non secus atque si dormiremus, in alio verò vox est ita clara vt ne syllaba quidem perdatur, ex eo quod dicitur: & quandoque id eo tempore contingit, cum anima ita est turbata & distracta, vt ne vnum quidem conceptum formare possit, præterea tot inuenit accommodatos conceptus & magni momēti sententias, quæ animæ dicuntur quas licet aliàs esset attendita, eo pertingere non posset, & ad primum verbum quod audit omnino mutatur, maximè si est in raptu: & potentiæ remanent suspensæ, & illa tunc intelligit, quæ prius nunquā in eius memoriam venerant, & tunc maxime quando anima vix operatur: & imaginatio quasi omnino absorpta remanet. Scire præterea debemus quando eueniunt visiones, vel si verba ista intelliguntur, nunquam istud meo quidem iudicio succedit, quando anima remanet vnita in eodem raptu; quia eodem tempore (sicut declaravi superius de secunda aqua) de facto perduntur omnes potentiæ & vt mihi videtur, hic non potest quis audire, nec videre aut intelligere; & se totam tunc in alterius potestate constitutam videt, nec permittit Dominus vt anima ab alio distrahatur: quo facto, anima in raptu remanendo, potentiæ ita remanent, vt, licet non perdantur, nihil tamen operantur, sed remanēt quasi essent absorptæ & inhabiles ad formandum aliquem discursum. Itaque diuersi sunt modi

modi

modi quibus hæc differentia cognosci potest, ita ut casu quo anima semel fuerit decepta, non diu ita remanebit, nã si fuerit exercitata clare illusionem animaduertet: nullum enim operabitur effectum, nec anima illum loquendi modum acceptabit, alius enim loquendi modus effectum operatur, licet nos resistamus, neque illi creditur cum sentiatur quandam intellectus esse diuagationem: sicuti si loqueretur persona quædam frenetica, cui fides non adhibetur: cum talis esse cognoscitur: secus verò fieret si loqueretur sanctus quispiam, deuotus, doctus & magnæ authoritatis, quem scimus non mentiri quamuis & hæc comparatio sit insufficiens. Illa autem verba quandoque tantæ sunt Maiestatibus, ut si alioqui sint reprehensiuua faciunt animam tremere, si verò sunt charitatiua faciunt animam ex amore languescere: si verò fuerint talia, ut longè à nostra fuerint memoria, & dicantur ex improviso sententiæ admodum mysteriosæ, ut necessarium fuisset multum insumere temporis ut excogitarentur & in ordinem redigerentur, ut nullo modo dubitandum sit illas non esse ex nobis, tum non erit aliqua illusio in persona exercitata, si alioqui studiose decipi non velit.

Postea verò facit Dominus ut eius memoria ita in nobis remaneat, ut obliuisci non possit, cum illud eo instanti semper impleri non possit: verum quod ex intellectu prouenit est in modum primi motus nostrarum cogitationum, quod statim præterit & obliuiscitur. Aliud verò est prout opus aliquod, cuius si aliquid obliuioni detur,

detur, & aliquantulum intercedit temporis, non tamen eius memoria omnino perditur, maxime si ad prophetiam spectat, in eo enim (meo quidem iudicio) non cadit obliuio, in me ad minus ita est licet mea non multum praualeat memoria. In hoc loquendi modo anima remanet instructa sine eo quod aliquod perdatur tempus, & eiusmodi intelligit, vt si quis per vnus mensis spacium ea componere & in ordinem redigere studuisset, nihil tale efficere potuisset, ita vt intellectus & anima inde remaneant stupefacta dum eiusmodi percipiunt. Hac ita sese habent & qui sunt experti fidem facere poterunt. Benedictus sit Dominus, quod hac ita declarare potuerim. Concludo igitur quod vnusquisque facile intelligere poterit faciendo orationes, num loquendi modus ab intellectu proueniat, vel à Deo. Si est ab intellectu non intelliget licet velit, si à Deo facillime intelliget licet nolit. Vnde iudico facile sciri posse, quando quis alium decipere vellet, dicendo se hoc à Deo audiuisse quod à se habet, vel auribus corporeis ab alijs audiuit, hoc enim facile fieri posset. Itaque quantum ad me nunquam credidissim alium audiendi & intelligendi modum inueniri potuisse, nisi in me experta essem, idque non sine magno labore. Quando verò à Demonio prouenit, non tantum non relinquit in anima effectus bonos sed malos, & hoc mihi bis vel ter accidit, verum statim à Domino admonita sum, qualiter à Demonio proueniret, & ego ipsa bene

bene ex magna ariditate, quæ in anima mea remansit animaduertere potui, nec non ex animæ meæ inquietudine: ita quod permittente Deo grauissimas quandoque passa sim tentationes, & diuersas molestias: nec non tormenta diabolica sicuti postea dicam. Existimo quidem verum esse, quando aliquis gustum & delectationem sentit, illam ab alia differentem esse. Dæmoniū enim facilè decipere posset per eiusmodi gustū, qui nunquam à Deo gustum habuerunt. Gustum dico ego verum, recreationem scilicet suauem, fortem, constantem, delectabilem & quietam, verum aliquales animæ deuotiones paruas, nec non motus paruos, & eiusmodi flosculos non voco deuotionem, licet boni sint, & sancta principia: quia dum aliqualem sentiunt persecutionem facilè perduntur: & non sunt sufficientes ad determinandum, si effectus sint à bono vel maligno spiritu: quia cum magna animaduertentia procedere oportet: quia facillimè decipi possunt, si alioqui illis visiones & reuelationes euenirent. Ego nunquam eiusmodi habui, vnica via excepta ante aliquot annos quando Christum vidi, & suæ Maiestati placuit, vt cognoscerem veram fuisse visionem: nisi postquam Dominus ex immensa sua bonitate mihi vnionis orationem concessisset. Quando est à Dæmonio nulla in anima remanet dulcedo, sed magna displicentia & timor. Firmiter teneo quod Dæmonium nullam vnquam poterit decipere animam, quæ in nulla re de seipsa confidit: &

P

dit:&

dit: & est in fide bene fundata, cum proposito velle potius millies mori quàm in minimo dubitare, eiusmodi animæ Deus veram infundit fidem & viuam & fortem, vt nullo modo recedat ab eo quod tenet sancta mater Ecclesia, licet habeat nescio quas reuelationes.

Quando verò est dæmonium, omnia bona sese abscondunt, & anima inquieta manet sine aliquo effectu bono, & quamuis aliqua sint desideria bona, sibi non constant, estq; in illis humilitas falsa sine aliqua suauitate, vnde qui habet aliqualem experientiam facile cognoscere poterit si spiritus bonus sit. Attamen dæmoniū multas facere potest illusiones, sicuti mihi accidit. Erāt enim simul quamplurimi quib⁹ cōfidebā idq; non sine ratione, licet tantum cum vno tractarem, qui in gratiam mei etiam alios confulebat: & erant illorum quinque vel sex in timore Domini & ministerio satis fundati, qui vnanimiter omnes prout referebat mihi meus confessarius, concludebant spiritum malignum esse, qui cum anima mea loqueretur: ego verò vt quæ vehementer timebam, videndo omnes hanc habere opinionem, sola manere non audebam, persuadēdo in me paruam esse humilitatē, si illis non crederem, cum me essent meliores & doctiores: & vt crederem spiritum malignū esse me cogebant, & sic cum magna confusione & afflictione ab Ecclesia discessi, & ingressa quoddam oratorium, à communione remansi priuata aliquot diebus: & cum solitudo mihi esset

esse interdicta in qua multum confortabar, non habebam, cum quo tractarem, omnes enim mihi contrarij erant: & nonnulli me irridebant, quãdo de eo tractabam, quasi ita somnicissem, alij verò malo cõfessario dicebant, vt sibi de me caueret: nonnulli apertè dicebant dæmonium esse, solus meus confessarius, licet cum alijs sentiret, me consolabatur & dicebat, dato quod dæmonium esset, non offendendo Deum, nihil nocere posse, quodque liberarer, & Deum instanter rogarem, atque omnes, qui eidem confitebantur, idem facerent, & hoc duobus annis durauit, & nullam inueniebam consolationem, considerando fore possibile, vt dæmonium toties mihi fuisset locutum. Cum itaque quodam tempore sola essem, non habendo quo cum conuersarer, cumque non potuerim dicere officium, neque legere, sed remanendo omnino attonita ex eiusmodi tribulationibus, & timendo ne à dæmonio illuderer, remãsi inquieta & perturbata, ita vt quo me vertere deberem nesciuerim. In eiusmodi afflictione fui quandoque per tres vel quatuor horas sine aliqua consolatione; sic enim permisit Dominus idque non sine magno periculo. O Domine, tu qui es verus amicus & potens, & quando vis, potes, te laudent omnes creaturæ tuæ; parum enim illos pati permittis qui te amant, & videtur quod qui te amant cum rigore illos probas, vt in extremitate constituti, extremum tuum amorem eo magis cognoscant, ô Domine Deus, si quis haberet

intellectum & doctrinam, & noua possit concipere verba ad magnificandum operatua: eo in modo vt anima mea ea cognoscit. Omnia mihi deficiunt ô Domine, verum si tu à me non defeceris neq; ego à te deficiam. Veniant contra me omnes docti, persequantur me omnes creaturæ: omnia tormenta Diabolica, ô Domine si tu à me non deficis, ex vtilitate enim habeo experientiam, qua eos qui in te confidunt liberas. Cum itaque in tanta essem perturbatione, non adhuc habueram aliquam visionem, solum hæc verba sufficiebant, vt ex omnibus liberarer angustijs, quæ hæc fuerunt.

Noli timere filia, quia ego sum, & te non derelinquam. Noli timere.

Videbatur multum temporis requiri debere, vt quietarer, & ad hoc nihil sufficere posse videbatur, verum ex prædictis verbis, maximam sensi consolationem, quietem & animi constantiam: magna cū securitate, & illuminatione: & in instanti vidi animam meam in aliam mutatam, & mihi videtur, quod tunc cum toto mundo disputare ausa fuisset, affirmando Spiritum Dei esse. O quam bonus est Dominus & potens, non enim tantum dat consilium, verum etiam adhibet remedium, eius namque verba sunt opera. O quomodo fides stabilitur & amor crescit, & ita verè est, memineram aliquoties quod imperando ventis, cessauerint nec non tempestates, & quis est dicebam ego, cui venti & mare obe-

obe-

obediunt? Cor meum quod prius durius saxo erat planè per suauissimas lacrymas mutatum fuit, & dicere incœpi. Quis est, qui bona infundit desideria? Quis eiusmodi præbet animum? Quæ & vnde mihi tales cogitationes proueniunt? Ad quid & de quo mihi timeo? Desidero enim Domino inservire. Aliud non cogito quàm vt eum mihi placabilem reddam. Quietem hic non desidero, sed neque aliud bonum, quam secundum eius voluntatem facere, in quo constans remanebam, vt id affirmare potuerim. Dicebam itaque, si Dominus est potius, sicuti verè scio & video, quodque dæmones eius sint mancipia, de quo nullum est dubium, cum sit res fidei; cumque ego sim istius Domini & omnipotentis Regis famula, quid mali mihi inferre poterunt? Et quare non etiam mihi ministrabit vires contra infernum pugnandi? Arripiebam tum in manibus crucem, & Dñs talem mihi præbuit animam, vt breui temporis spacio me inuenerim mutatam, ita quod cum omnibus dæmonibus pugnare ausa fuisset, & mihi facilimum videbatur eosdem per virtutem sanctæ crucis superare, & ex illa hora remansi quieta & sine illorum timore. Faciat sua diuina Maiestas, vt eum timeamus quem timere debemus: & clare intelligimus quod nobis maius poterit ex vno peccato veniali prouenire malum, quàm à toto inferno simul, cum ita sit in veritate. Sit Deus benedictus, qui suum mihi præstitit auxilium & gratiam, Amen.

In quo eandem prosequitur materiam, & declarat quo medio timorem perdiderit, & affirmat quod fuerit Spiritus bonus, qui ei loquebatur.

MAGNA sanè Dei est gratia, quam mihi contra Dæmones tribuit Dominus, nam quando anima alium habet timorem, quàm illum quo timet Deum offendere maximum est inconueniens, posteaquam habemus Regem omnipotentem, & Dominum qui cuncta regit & gubernat, vnde non est quod timeat, si alioqui in veritate coram sua Maiestate diuina in via Domini ambulat, idque cum pura conscientia. In hunc effectum desidero vt omnes illum timeant, qui in vnico momento nos annihilare potest. Si enim suæ Maieitati placemus, non est qui contra nos quicquam audeat. Sed quæ (dicit aliquis,) erit anima tam recta, vt plane in omnibus placeat Deo, & non habeat vnde sibi timeat? Mea vtique talis non est cum sit misera, miserij que plena. Sed Deus perficit, quod homo propter suam debilitatem facere non potest & aliquoties per coniecturam sentit anima in seipsa si verè amat Deum, quia in illis, qui ad hunc statum peruenerunt amor cum dissimulatione non procedit, vt in principio: sed est magno cum impetu & desiderio videndi Deum sicuti dixi & adhuc dicam: & omnia ipsam animam affligunt si talia sunt, quæ ad Dei amorem
non

non spectant, nec quiescit videndo se ipsam longè à sua vera quiete, & sic verum est quod nō dissimulat. Quodam tempore accidit, cum essem in maxima tribulatione, in quodam negotio de me murmurando, vbi tunc Dominus mihi dixit.

De quo times, non scis tu quod ego sum omnipotens, ego adimplebo omnia quæ tibi promisi.

Et sic etiam postea factum est, remansi tum tanta cum constantia, vt etiam maiora fuisset aggressa, quò Deo inservire potuissem. Hoc mihi toties accidit, vt non possim omnia referre. Quandoque me reprehendit Dominus sicut & nunc sepius, quando aliquam committo imperfectionem, & tales eius sunt reprehensiones, vt sufficere possunt ad animam consumendam, & magnam secum adferunt emendationem, cum sua Maiestas porrigat consilium simul & remedium, Dominus quandoque in meam reducit memoriam præterita mea peccata, & maximè tunc quando singularem aliquam gratiam sua Maiestas mihi concedere dignatur. Videtur quod tunc anima se ipsam in vero inueniat iudicio constitutam; quia ipsa veritas cognitione clarissima sese eo modo repræsentat, vt nesciat quo se vertere debeat. Quandoque etiam mea aliorumque prædixit mihi pericula, quæ post tres vel quatuor annos acciderunt, id quod testificari possunt quibus successerunt. Multa ita-

que sunt signa quibus clarè cōstare potest quod sit spiritus Dei. Securius via est (quam etiam seruo, & nisi ita procederem inquieta remaneret, & sic faciendo bonum est maximè pro mulieribus, ita vt nullum timendum sit damnum, sicuti aliquoties mihi Dominus dixit,) vt animam nostram & gratias quas nobis Dominus concedit manifestemus nostro confessario, idq; sepius modo sit doctus. Habebam confessarium, qui me multum mortificabat, & hoc mihi profuit: licet aliquoties inde affligerer, & mihi molestum esset; & licet illum amorem, nihilominus derelinquere cogitabam, & tunc quādam in me sentiebam reprehensionem, ex qua magis affligebar, quàm ex omnibus alijs, quæ mihi confessarius fecerat. Quadam vice dixit mihi Dominus, veram non esse obedientiam: si alioqui ad patiendum non essem resoluta, quodq; cogitarem, quænam pro me passus esset: nam eo modo omnia facilia videbuntur. Consilium mihi dederat Confessarius, cui à principio confitebar, consultius in posterum tacere, cum iam clarum esset spiritum bonum esse, qui cum anima mea loquebatur, quod etiam mihi bonum videbatur, sentiebam enim maiorem pœnam & verecundiam referendo confessori meo gratias à Deo mihi concessas, quam habebam confitendo grauissima mea peccata, maximè quando eiusmodi fauores & gratiæ magnæ erant: persuadebam enim mihi quod illas referendo non crederent & potius irriderent. Et sic libentius
tacui.

tacuissem. Cognoui postea illud Confessarij mei consilium non fuisse bonum, & quod nihil illi celare debuerim, in eo magnam inueniendo securitatem, quia aliter faciendo decipi aliquoties & illudi poteram. Quotiescunque Dominus in oratione aliquid præciperet, & confessarius aliter vellet, ad Dominum reuertens mihi mandauit quatenus Confessario obedirem: cum quo sua Maiestas effecit, vt idem mihi mādaret quod Dominus mihi prius præceperat. Quando iam prohiberentur multi libri in lingua vulgari, ne legerentur: magnam sentij pœnam, cum fuerint aliqui ex quorum lectione maximam solebam accipere consolationem & recreationem: & concedent libros latinè impressos intelligere non poteram, mihi tunc dixit Dominus.

Noli molestari, quia tibi dabo librum viuum.

Tunc autem percipere non poteram quare hoc mihi diceretur, non enim adhuc habueram visiones aliquas, verum post paucos inde dies optimè sciui, multum namque laborari, vt me ipsam in eum dirigerem quem præsentem videbam, & tantum in me amorem ostendit, & diuersis modis me docuit, vt illis libris non indigerim, sua enim Maiestas fuit verus liber in quo ipsam vidi veritatem. Benedictus sit liber iste, qui in me impressum reliquit quod legere debebam, & effecit, vt, quod in eo legitur obliuioni tradi non possit. Et quis est qui videbit Dominum plagis & vulneribus plenum & ex-

P 5 per-

persecutionibus afflictum, & non illum ample-
xabitur, amabit & desiderabit? Nec non qui vi-
dit gloriam, quam dat illis, qui ei inferuiunt, &
scit quàm parum sit aut nihil illud quod nos fa-
cere possumus, aut pro ipso pati, & insuper vi-
det damnatorum pœnas, huius mundi tormen-
ta omnia excedentes, ex quibus seipsum libera-
tum videt, & quis est qui non cognoscit seip-
sum, quàm maximè obligatum? Modo vltèrius
progrediemur, quia magis distinctè de vitæ meæ
discursu dicemus, faxit Deus vt quæ iam dicta
sunt clarè intelligantur, intelliget autem & vi-
debit, quod veritatem dico, si alioqui aliqua-
lem habuerit experientiam. Qui verò non in-
telligit non mirabor si omnia stulta esse iudica-
uerit. Sufficit mihi vt hoc dicam, vt sine culpa
remaneam; nec illum reprehendam qui hoc di-
cet. Dominus me diuinare permittet, vt eius vo-
luntatem adimplere possim.

CAP. XXVII.

*In quo tractatur de alio modo, quo Deus ani-
mam instruit, & sine eo quod loquitur, fa-
cit modo quodam admirabili, vt eius intel-
ligatur voluntas. Tractat præterea decla-
rando quandam visionem, & gratiam sibi
à Domino factam, & est hoc capitulum no-
tatu dignum.*

REDEUNDO modo ad vitæ meæ discursum,
dico qualiter in illa afflictione & pœna,
plu-

pluribus orationibus instando, quas etiam alij pro me fundebant, vt Dominus per aliam viam securiorem me deduceret, cum hæc vt dicebāt videretur periculis plena, aliquamdiu permanferim. Verum quidem est, quod quantumlibet ego non rogauerim Deum, vt per aliam viam me deduceret, aliam desiderando, videndo me circa animam meam meliorem, exceptis aliquibus vicibus quando me videbam molestari ex his quæ mihi dicebantur, idque ex timore quæ mihi proponebant: attamen in mea non erat potestate illud desiderare. Videbam me prorsus in aliam mutatam, & non poteram non me totam Deo committere, qui nouerat quid mihi conueniret: & hoc erat vt suam in me adimpleret voluntatem. Videbam me per hanc in cœlum tendere viam, vbi per aliam ad infernum descendissem. Mihi persuadere non potui dæmonium esse, licet fecerim quantum potuerim, nam illud bonum, licet exiguum, Domino obtuli, & ideo nonnullos inuocaui sanctos, vt per illorum intercessionem liberarer. Hinc per duos annos vna cum multis alijs orationem cōtinuabam, vt veritatem declararet, frequenter enim accidit vt Domin⁹ mihi loqueretur. Quodam die in dedicatione Sancti Petri Apostoli dū essem in oratione videbam, sed vt melius dicam sentiebam postquam neque oculis corporis, aut animæ aliquid viderim, videtur mihi quod apud me staret Dominus Iesus Christus & videbatur quod ipsemet esset, qui mihi loquebatur.

Ego

Ego cùm non scirem de eiusmodi visionibus, in tantum in principio timui, vt aliud non fecerim quàm lacrymari; nihilominus postea more solito remansi quieta & cum magna delectatione & sine timore. Videbatur quod Dominus Iesus Christus semper à latere iret, & cum non esset visio imaginatiua, non videbam in qua forma. Sed clarissime sentij, quod ad latus dextrum staret, statim meum adiui confessorium vt illi hoc referrem. Rogauit me in qua forma ipsum vidissem, respondi quod non viderim. Quomodo igitur (inquit) scis fuisse Christum? Respōdi quod nesciuerim quomodo, sed quod prætermittere non poteram, quin intellexerim ipsum à latere fuisse, quodque ipsum clare sentiuerim & cognouerim. Et anima mea stabat magis attenta, quàm in oratione quietis, & erat illa attentio magis continua, & effectus multum diuersi ab alijs quos aliquando solebam in me sentire, & erat res admodum clara. Et aliud nil faciebam, quàm vt per aliquam similitudinem intelligeret hanc visionem, sed nihil ad propositum faciebat, quæ cum sit ex sublimioribus sicuti mihi retulit quidam pius & doctus nomine Frater Petrus de Alcantara de quo postea dicam, & idem multi alij dixerunt, ita inter omnes est tantę altitudinis, vt diabolus se hic intromittere non valeat, & sic etiam neque in hac vita est modus, vt exprimi possit: cum & ego parum sciam, verum doctiores id melius exprimere & declarare poterunt, hinc est vt dicam quod neq;
oculis

oculis corporis, aut animæ ipsum viderim, quia non est visio imaginatiua vti intelligo, & confirmo quod fuerit tamē apud me, & maiori cum claritate quam si oculis corporeis ipsum vidissem, se enim animæ repræsentat per certam notitiam sole clariorem. Non dico quod videatur sol, vel claritas, sed lux quædam, quæ sine eo quod lux videtur, intellectum illuminat, vt anima tanto fruatur bono. Secum multa adfert bona, & non est sicuti Dei præsentia, quæ sentitur sæpius in illis specialiter, qui habent gratiam orationis, vnionis & quietis, quia tunc inuenimus cum quo loquimur, volendo facere orationem, & videtur nos intelligere quod audiatur, idque per effectus & sensus spirituales, quod de fide sentimus, nec non de magno amore & aliis resolutionibus idque cum teneritudine. Hæc gratia est à Deo, & illam habeat in magna æstimatione, qui illā à sua diuina Maiestate recepit, quia illa oratio est admodum sublimis: sed non est visio, per quā intelligitur quod ibi sit Deus, per effectus sicut facit in anima, sed in hac clarè videtur esse Iesus Christus filius virginis. In alio orationis modo, aliquæ diuinitatis influentiæ repræsentantur, & in hac simul cum altera videtur quod etiam sanctissima Christi humanitas gratiam facere velit. Rogabat me meus Confessarius, qui suam mihi dixerit quod fuerit Iesus Christus. Respondi, quod ipsemet mihi sæpius dixerit, & antequam mihi diceret, in meo impressit intellectu quod ipse esset: cum sit quod
mihi

mihi sæpius ab ipso dictum fuisset, ipsum non videndo, & in isto actu, de quo dico, sine eo quod videatur, imprimitur, per notitiam ita claram, vt nullo modo sit dubitandum, cum velit Dominus, vt in nostro intellectu impressus remaneat, ita vt dubitari non possit, de eo quod videtur. Et sic est alius modus quo Deus animam instruit & illi loquitur sine eo quod loquatur sicuti iam dictum est: & est loquendi modus celestis, qui vix in hac vita intelligi potest, etiam si dicere velimus, nisi Dominus ipso facto nos instruat. Facit Dominus quantum vult vt anima intelligat, & in interiori parte ipsius animæ, vbi se sine imagine & verborum forma repræsentat, sed solum in modum istius visionis de qua diximus, & notetur bene iste operandi modus, quo in operando vtitur Dominus, vt anima intelligat ipsam veritatem, nec nõ profundissima mysteria quantum vult Dominus, & est talis in quo dæmonium se intromittere non potest, propter has rationes, quæ si bonæ non essent decipi possem, & est res ita spiritualis modus istius visionis & modus loquendi, vt nullus strepitus in potentijs, aut sensibus inueniatur meo quidem iudicio, ex quibus dæmonium possit aliquid obtinere, hoc quandoque ita euenit & breuiter, quia alias mihi videtur quod ipsæ potentiæ non remanent suspensæ nec sensus tolluntur, sed sunt multum apud seipso, cum sit quod hoc non eueniat semper dum est in cõtemplatione, imò rarius & illæ quæ sunt nihil faciunt, sed
omnia

omnia videtur operari Dominus ; & est sicut quando cibus est in stomacho positus, sine eo quod ipsum manducauimus, nec sciamus quomodo ad stomachum venerit : nouit quidem quod ibi sit, licet nesciat qualis sit cibus, neque qui eum ibi posuit. Hic verò scitur qualis sit cibus, tantum non scitur quomodo ibi sit positus : posteaquam visus non sit, nec intelligitur, nec vnquam anima mota fuit, vt appeteret: neque vnquam in mei notitiam venit, vt ita esse possit. In isto loquendi modo de quo prius, facit Dominus vt intellectus intelligat & remaneat attentus licet non velit, vt intelligat quod dicitur.

In illa verò videtur quod anima habeat alias auriculas quib. audit, & audire facit, & facit auscultare, & quod alio sese non diuertat, in modum alicuius, qui bene audit & non consentit vt ei aures obturentur, & clamaret præsens alta voce licet non vellet audiretur, & finaliter aliquid facit, quia manet attentus vt intelligat id, quod dicitur, sed nihil hic eiusmodi est, nam quantumcunque illud parum, quod est solum auscultare in modo prædicto illi tollitur, & totum inuenit accommodatum, & aliud non habet, vt faciat quam vt gustet, eum in modum, vt qui sine eo quod discat, aut legere studeat, aut vnquã aliquid addidicerit, inueniat se in omni scientia doctissimum, sine eo quod sciat quomodo, vel vnde habeat, cum nunquam didicerit alphabetum. Hæc vltima comparatio videtur ali-

turaliquantulum declarare hoc donum cæleste, quia in vnico momento inuenit se anima ita instructam, vt altissima quæque intelligat, vt non sit Theologus, cū quo disputare non audeat, de veritate tantæ magnificentiæ. Remanet illa ita stupefacta, vt vna sola gratia sufficiat, quo anima tota permutetur, & faciat vt nullū amet, nisi quem sine aliqua molestia videt: eamq; multorū bonorū capacem reddit, & quædam ipsi secreta communicat, atque secum tanta cum amicitia & amore tractat: vt describi non possit, & facit illis quasdam singulares gratias, quæ suspicionem adferunt cum sint mirabiles & factæ illi, qui parum meruit. Itaque pauciores ex illis referam, quas mihi Dominus contulit, si alioqui aliter mihi demandatum non fuerit vt plures referam, exceptis aliquibus visionibus quæ aliquo modo iuuare poterunt, vel vt illi quibus Dominus non concessit admirentur persuadendo sibi impossibile fore, sicuti mihi contigit, vel vt declarem modum per quem voluit Dominus vt ex aliorum mandato hæc scribam. Redeundo itaque ad intelligendi modum, videtur quod planè velit Dominus, vt anima habeat aliquam notitiam illorum, quæ in cælo fiunt: & videtur quod sicut beati sine eo quod loquuntur intelligunt: sic etiam hic fit, id quod nunquam sciueram, quousq; Dominus per suam bonitatem voluit, vt experirer, q̄ in vnico raptū mihi demonstrauit, & accidit quod Deus & anima simul intelligunt, ideo tantum, quia Dominus ita vult

vult, vt illa sine aliqua arte intelligat, amorem scilicet quem duo amantes inter se mutuo habent: in modum illorum, qui hic se inuicem multum amant, & talem habent intelligentiam vt sine nutibus, ex aspectu tantum se inuicem intelligant. Sic hic esse debet, vt dicit sponsus sponsæ in Canticis. Mirabilis Dei benignitas vt ita permittat se oculis conspici, qui malè viuendo ipsum aspexerunt, prout sunt oculi animæ meæ. Remanent nunc ô Domine oculi mei ex ista visione confortati, vt inferiora quæque amplius conspiciere nolint: sed neque in aliqua alia re satiari quàm in te solo. O mortalium ingratitude, & quando eò peruenietis? O animæ quæ incepistis orationi vacare, habendo fidem viuã, quanta bona acquirere potestis in hac vita dum adhuc existitis, vt taceam de eo quod æternum est. multa enim illis concedit Deus qui omnia propter Dei amorem relinquunt, & non est personarum acceptor: omnes amat, & nemo se excusare poterit licet sit pessimus; cum ita mecum egerit, ad hunc statum me assumendo. Hic necesse est visionis & fauoris referre modum, quo Deus cum anima operatur. Veruntamen ea quæ sentit quando secreta intelligit nullo modo dicere possum; sed neque eorum magnitudinem aut delectamentum, quod longè omnia alia superat; & facit vt ab omnibus huius vitæ præsentis delectationibus abhorreamus, quæ in comparatione illius summi boni nihil sunt. Dedecus sumum est, & ego in me ipsa confundor & erubesco

Q

erubesco

besco: & si in paradyso erubescencia esse possit non sine ratione ibi erubescerem magis quam aliquis alius, posteaquam tanto bono frui debemus tantaque gloria, expensis Domini nostri Iesu Christi. Quare ad minus non collacrymur cum filiabus Hierusalem, posteaquam cum Simeone Cironeo nolumus adiuuare crucem portando? Anne nos cum delectatione frui debemus, quod precioso suo sanguine comparauit nobis? Estne possibile, vt nos per vanam gloriã refarcire possimus, quod ipse per contumeliã passus est, vt in æternum regnemus? Non est vera via. Erramus, erramus, nunquam ita eò perueniemus. Sua Reuerentia non cesset exclamare hanc veritatem ex quo Deus hanc mihi libertatem non concessit, verum contra me ipsam exclamare vellem, quia tardam me esse sentio Deum cognoscendo, vnde confundor cum de eo loquor, & ideo tacere libet, solum hoc dicam quod aliquoties considero, faxit Deus vt tandem tali fruatur bono, vt erit beatorum gloria accidentalis, qui ea fruuntur qui tardè venientes, quod ipsis possibile fuit, fecerunt. Quam erit diues qui omnia propter Christum dereliquit? Quanto afficitur honore, qui omnem propter Christum honorem recusauit? Quam erit sapiens, qui propter Christum reputatus fuit stultus? Et quam pauci sunt modo, qui à mundo reputati sunt stulti? O munde immunde multum lucraris, quia pauci sunt qui te cognoscunt: nam nobis persuademus eò magis nos Deo

Deo

Deo in seruire, si à mundo sapientes & discreti iudicamur. Et ita secundum mundi iudicium esse debet, videtur enim ad ædificationem pertinere, si cum authoritate in omni gradu procedimus bene compositi, nouitas esse videtur detrita portare vestimenta, vtinam ad minus aliquam eorum haberet similitudinem, quæ Christus nec non Apostoli sunt passi: posteaquam multò magis nunc eiusmodi personis indigemus quàm vnquam. Verum prætendunt sese nõ posse in tanta viuere perfectione, quia inquit debilius sumus complexionis & tempora sunt mutata, sed videre quomodo hoc nostro sæculo vixerit benedictus frater Petrus de Alcantara, qui mundum sibi tenuit subiectum, asperam agens pœnitentiam quadraginta septem annis, vt omnes norunt: de quo pauca quædam referre cuperem, quæ scio ita se habere: nempe quod inter noctem & diem per vnicam tantum horã & mediam solitus erat dormire, hinc maiori ex parte stabat, vel genibus flexis manebat, & sedendo dormiebat, eius cubiculum quatuor pedum cum dimidio erat: toto illo tempore sibi caputium nec propter solis ardorem, vel pluuiã imponebat, nudis pedibus incedebat, tertio quoq; die semel manducabat, socius ipsius mihi retulit quod quandoque sine cibo per octiduum remanserit: & credo quod tunc in oratione persistit, habebat enim magnos amoris in Deum raptus & impetus, paupertas ipsius fuit extrema, nec non eius in iuuentute mortificatio, &

tio, & inter alia dixit quod tribus annis fuerit in quodam conuentu sui ordinis in quo neminem fratrem cognouit nisi ex auditu, quia nunquam oculos suos eleuabat; similiter quando ex quadam necessitate ad aliquē locum ibat, ignorabat quo iret, sed alios sequebatur. Multis añis nullam aspexit fœminam, diem mortis eius mihi prædixit, eundemque dum iam decrepitæ ætatis esset, cognoui, admodum affabilis erat, licet paucis & breuiter loqueretur. Plura de eodem S. Reuerentiæ scribere desidero, verum ne forsitan tædio afficiatur finem faciam, si tantummodo hoc dixerō qualiter incipiēdo psalmum, lætatus sum in his, quæ dicta sunt mihi in domum Domini ibimus, & ad finem perueniens genibus flexis, mortuus sit. Post mortem, eius animam sæpius in gloria vidi, atque mihi prima vice apparendo dixit: O felix pœnitentia qua tantum promerui p̄m̄ium, & antequam expiraret mihi apparuit dicendo se in refrigerium ire, & sic cum in Domino mortuus sit, viuere in æternum cœpit. Sit Dominus benedictus per infinita sæcula, Amen

CAP. XXVIII.

In quo tractat quomodo prima vice illi Dominus apparuerit, nec non refert gratias quas eidem concessit; declarat quæ sit visio imaginatiua eiusque effectus & signa quæ remanent quando est à Deo, & est præsens capitulum utile & notatu dignum.

AD NO-

AD nostrum propositum reuertendo dico, q̄ in ista visione per aliquot dies perman- serim, ex qua tantum concepi vtilitatem vt ora- tionem non intermiserim, & vltorius omnem adhibebam operam ne illum offenderem quem clare videram, licet quandoque timerem ex illis quæ mihi prius dicta fuerant: parum tamen du- rabat, quia Dominus me securam reddebat. Quodam die stando in oratione placuit Domi- no, vt eius mihi manus demonstraret, quæ tam erant pulchræ, vt exprimere eius pulcritudinem nullatenus possim. Verum post aliquod tēporis interuallum eius etiam vidi faciem diuinam, ex qua visione videbar planè absorpta. Percipere nō potui quare Dominus seipsum mihi ita pau- latim, & postea se omnimode videndum præ- buerit: sed percipi postea quod Dominus paula- tim secundum conformitatem & capacitatem debilitatis meæ suam gratiam mihi communi- cauerit. Sit benedictus in æternum, quia subie- ctum tam abiectum & defectibus plenum tantā non potuisset sustinere gloriam, nisi Dominus illud ex sua in me pietate & clementia paulatim disposuisset. Sua Reuerentia non multum indi- guit eiusmodi confortatione, vt eius manus & faciem pulcherrimam videret. Interim etiam verum est, beatorum corpora glorificata esse de facto ita pulchra, vt magnam deliquij dent oc- casionem, quando res ita supernaturalis vide- tur. Hinc factum est quod primo fuerim con- turbata, licet postea cōtenta & securam perman- serim,

serim, sentiendo magnos eius effectus, vt timor statim abcesserit. Quodam die sacro S. Paulo dum Missę sacrificio interessẽm, sese mihi Christi humanitas repræsentaui in ea forma prout depingit in sua gloriosa resurrectione, maxima cum pulchritudine & maiestate, sicuti alias tuæ Reuerentiæ scripsi, cum hoc mihi maxima cum instantia præciperet, licet contra meam voluntatem, posteaquam referri non possit, quin anima videatur languescere: & tunc de eo scripsi meliori quo poteram modo, vt hic necesse non sit eadem repetere. Sed hoc solum dico, quod si in cælo alio fruendum non esset, quàm corpora glorificata videre, summa esset gloria: maximè Domini nostri Saluatoris videndo humanitatẽ, licet solum demõstretur secundum miseriam nostræ conformitatem & nostram capacitatem. Quid igitur erit in cælo vbi tanto fruitur bono? Hęc visio licet sit imaginatiua, nõquam tamen illam vidi oculis corporeis, sed animæ oculis, & dicunt, qui melius me nouerunt hęc esse perfectiorem quam quæ oculis corporeis videtur, quæ dicunt infimam esse & talem in qua dæmonium nos illudere potest. Sed hoc tunc capere non poteram, vnde oculis corporeis videre desiderabam, licet in eo Dominus postea fauere mihi voluerit, ne meus confessorius dicere posset, quod forsitan errassem, nam & ego post talem visionẽ cogitabam si forsitan in videndo oculis corporeis aberrassem, & sensi aliqualem pœnam ex eo quod meo Confessario retulerim, cogitando quod forsitan

forſitan errare potuerim, hinc ipſū acceſſi & ipſi eadē retuli. Rogabat tum me ſi ita ſeſe res haberet, vel ſi forſitan ipſum voluiſſem illudere. Dixi veritatem, & quod meo iudicio mentita non eſſem, ſed quod neque vnquam talem illudendi habuiſſem intentionem, & nunquam vnquam pro alio dixiſſem, licet maxima quæque totius mundi lucrari potuiſſem, & hoc bene ſciuit, vnde me quietam reddere ſtudit. Dominus poſtea hanc mihi gratiam præſtitit, hanc veritatem declarando: nam licet multis annis per imaginationem voluiſſem eiufmodi figurare pulchritudinem nunquam potuiſſem, quia omnia ſuperat, quæ imaginari poſſunt: etiam in albedine & ſplendore. Splendor enim talis non eſt, qui lumen oculorum noſtrorum obſcuſcat: ſed eſt inſuſus, & albedo ſuauiſ, quæ maximam viſui noſtro præſtat delectationem, & eſt lux iſta in tantum differens, vt ſplendor ſolis potius in comparatione claritatis & lucis quæ oculis noſtris corporeis repræſentatur, luce carere videatur, vt nollet vnquam oculos aperire, & eſt in modum aquæ, quæ fluit ſupra cryſtallum in qua ſol reuerberat, in comparationem aquæ turbidæ, & nubiſque per terram deſluentis. Non hoc dico quod ſolem repræſentat, vel quod lux illa ſit in modū iſtius ſolis: ſed videtur naturalis lux eſſe, ſolis vero artificialis, eſt lux quæ noctem non habet, ſed cum ſemper ſit lux, à nullo perturbatur: & talis eſt, vt ſit quicumque velit ita intelligentiæ capax non poterit vnquam imaginari

ginari quomodo sit : & Deus tam cito homini illam proponit, vt neque ictus oculi citius fieri possit, quàm cum Dominus vult, vt illam videamus, etiamsi nos non velimus, sed neque tunc resistere possumus.

Nunc verò cuperem referre modū quo Dominus demonstratur per eiusmodi visiones. Nō dico me velle declarare in quo modo hæc lux tam excellens possit in interiori sensu reponi, vt videatur ibi esse, est enim materia pro doctissimis, nec voluit mihi Dñs hanc notitiã dare cognoscendi quomodo, nã licet multi mihi hoc declarare voluerint capere non potui, sed dicam q̄ vidi per experientiam, quomodo Dominus facit. Sua Reuerentia melius dicet quam ego, & declarabit quicquid hic erit obscuritatis, si non sciuerò dicere. Videbatur quidem mihi in aliquibus, quæ videbam esse imaginem quandam, sed multo aliter, quia secundum claritatem in qua ipsi complacuit seipsum mihi demonstrare erat ipse Christus. Aliquoties confusè videbatur esse imago, non vt retractus, qui hic sunt, licet sint perfectissimi, quales quam plurimos vidi, & est extra propositum cogitare quod vnum cum alio habeat similitudinem, quia nunquam retractus erit tam artificiosè depictus, vt est homo naturaliter viuus, quin appareat retractus rem esse mortuam. Sed hoc relinquamus & secundum literalem sensum ad propositum loquamur; & dico nullam dari comparationem quæ iusta esse possit, sed tanta est differentia, quanta

quanta est inter rem viuam & depictam, non minus nec magis, quia si illa est imago, est imago viua, non homo mortuus, sed Christus viuus, & facit vt cognoscamus, quod Deus sit & homo, non vt erat in sepulchro, sed eo modo vt exiuit quando resurrexit, & quandoque tanta cum maiestate, vt nō sit qui dubitare possit, quin ipse sit verus Dominus, maximè circa finem communionis, cum sciamus eum ibi esse, vt nostra nos docet fides catholica, repræsentando quod ipse sit Dominus istius habitationis, ita vt videatur anima in Christo consumi. O Domine Iesu, si quis bene posset declarare maiestatem illam quam tunc tu ipse demonstras: & quàm bene ibidem tunc videatur quod sis Dominus totius mundi & cœli etiam si infiniti essent quos tu creare potes. Cognoscit anima secundum maiestatem qua te repræsentas nihil esse cuius non es Dominus. Hic videtur quàm parua sit Diaboli potestas in comparatione tuæ Maiestatis & potestatis: & quomodo qui tibi inferuunt etiam possint infernum totum conculcare. Hic cognoscitur ratio quare dæmones timuerint quando ad limbum descendisti, & quomodo desiderauerint infernum millies profundiorum quo maiestatem tuam fugere potuissent, vnde video ô Domine quod demonstrare volueris, quid sacratissima tua humanitas possit diuinitati vnita: hæc omnia hic repræsentatur, & quid erit in die iudicij vbi clare videbitur tanti Regis Maiestas, & in peccatores tanta seueritas?

Q 5

Hic

Hic tunc inuenitur vera humilitas, quæ in anima relinquatur, quando suam miseriam considerat, quàm non potest non cognoscere. Hic est vera confusio, veraque peccatoris pœnitentia: ita vt videndo etiam ostendat amoris signa, vt omninò amore langueat. Dico quod hæc visio tantam habeat vim, quando Dominus vult animæ aliquam suæ maiestatis & magnitudinis partem ostendere, vt teneam pro impossibili, si alioqui Dominus supernaturaliter adiuuare nõ vellet, vt quis illam sustinere posset: & in tantum remanet illa maiestas animæ impressa, vt impossibile sit eam posse tradere obliuioni: nisi quando Deus vult, vt anima patiatu aliquam ariditatem vel solitudinem magnam & mentis hebetudinem de qua postea dicemus: quia etiã tunc videtur, vt etiam ipsius Dei vix memores simus. Remanet anima quasi alia esset, semper absorpta: & videtur de nouo acquirere verum Dei amorem in multo maiori gradu, vt mihi videtur: licet visio præcedens sicut dixi, quæ repræsentat Deum sine imagine sit excellentior, nihilominus vt in memoria continuatur secundum nostræ debilitatis conformitatem, quo nostra cogitatio occupata teneatur, magnum est si diuina præsentia remanet repræsentata, & sic simul veniunt hi duo modi visionum: nam oculis animæ semper videtur excellentia, pulchritudo & gloria sanctissimæ humanitatis, & in alio modo, nobis demonstratur quàm sit Deus omnipotens, & qualiter Deus est, & quod omnia potest,

test,

test, omnibus mandat, omnia gubernat, & omnia suo amore replet. Est hæc visio in precio habenda, & est sine periculo meo iudicio, quia ab effectu cognoscitur, & nullam hic habet dæmonium potentiam.

Videtur quod ter vel quater dæmonium se ipsum mihi voluerit repræsentare, eo modo vt Dominus in falsa repræsentatione, assumendo formam carnis, sed se in gloria non potest assimilare, quam secum habet quando est Deus, fingit repræsentationes, vt annihilat veras visiones quas anima vidit, verum ex illis perturbatur, resistit, male afficitur & inquietatur, ita quod deuotionem perdat & gustum quem prius habuerat, & sine oratione remanet. Hoc mihi in principio ter aut quater accidit, sed est tanta differentia, vt etiam illi, qui non peruenerunt adhuc vsque ad orationem quietis, credo quod ex effectu facile discernere poterunt, & est res ita manifesta, vt si anima decipi alioqui nolit, mihi videtur quod dæmonium illam decipere non possit, si alioqui cum humilitate & simplicitate procedit. Qui habuit veram Dei visionem, statim quasi sentit, quia licet cum delectatione & gustu incipiat, anima nihilominus eam à se repellit, & meo quidem iudicio gustus debet esse diuersus, & non demonstrat amorem purum & castum, vnde breui temporis spacio cognoscitur quis sit. itaque vbi est experientia, dæmonium damnum facere non poterit.

Prosequitur materiã inceptam, & refert nonnullas gratias magni momenti, sibi exhibitas, nec non quedam alia à Domino dicta, ipsam reddendo securã, vt contradicentibus respondere posset.

HACTENVS in medium protuli quasdam rationes, quibus probavi imaginationes non fuisse. Quomodo enim nos studiosè poterimus Christi humanitarem per ordinem eius pulchritudinem (per imaginationem ponendo) repræsentrare? non enim parum temporis requiritur, vt hoc fiat, quo aliqua in re assimilari possit. Bene poterit coram sua imagine repræsentrare, & illam aspiciendo per aliquod temporis spacium, vna cum figuris & albedine sua perfectiorem in suo intellectu imaginari, hoc nemo impedire poterit, quin per intellectum fieri possit: sed in illo modo de quo nos tractamus nullum est remedium pro tali effectu: sed sumus astricti, vt eum videamus quãdo Dño placet se ipsum præsentare, & eo modo vt vult, & quantũ suæ Maiestati placet: nec aliquid addere vel minuere, aut videre vel nõ videre licet omnino nitamur resistere: & si velim⁹ aliquid in particulari videre, statim perditur Christus. Duobus annis cum dimidio hanc gratiam Dominus mihi concessit, idque frequenter: & modo tres sunt anni elapsi quod illam non habuerim, maiorem mihi

mihi tribuendo (de qua postea forsitan dicemus,) & suauiter mecū loquendo, nec non eius pulchritudinem considerando. Cum verò summo opere desiderarem oculorum eius colorem & excellentiā videre, quò alijs ea referre possem, non promerui vnquam videre, licet omnem adhibuerim operam: nam quantumlibet aliquoties suis me aspexerit oculis, talem habet eius visus virtutem, vt anima eandem sustinere non possit, vtq; eo magis in raptu fruatur, eius aspectum penitus perdit. Itaque in hoc casu nihil facit velle vel nolle: & clarè apparet quod à parte nostra nihil aliud Dominus velit, quàm humilitatem & confusionem, vtque accipiamus quod nobis datur, eumque laudemus qui nobis illud concedit.

Hoc accidit in omnibus visionibus nulla excepta, quia nihil iuuat vt videamus plus vel minus, & ad illū effectum vana est omnis humana diligentia. Vult Dominus vt clarè videamus nō esse opus nostrum, sed suæ diuinæ Maiestatis, & sic multò minus possumus superbire, imò facit vt simus humiles & timidi, videndo, quod quando Dominus nobis aufert potestatem videndi illud quod cupimus, potest etiam auferre illos fauores & gratiam, & nos in perditione relinquere, vnde conuenit, vt semper cum timore procedamus, interim dum in hoc exilio viuimus. Propemodum semper seipsum mihi Dominus repræsentauit vt resuscitatus, similiter etiam in hostia: exceptis aliquibus vicibus, vt

me

me consolaretur & confortaret, quando in tribulatione eram: tum enim mihi sua vulnera demonstrabat, nec non spineam coronam crucem portando, verum semper in carne gloriosa.

Hæc referendo magnam passam erubescenciam, nec non timorem multasque persecuciones, multi enim apertè dicebant me habere dæmonium, ita quod me coniurare voluerint, de quo parum curabam: verum multo maiorem concepi dolorem ex eo quod Confessarij mei timuerint meam audire confessionem. Attamen nullo modo me pœnitere debet quod eiusmodi cœlestes visiones viderim, sed neque pro omnibus huius mundi bonis vel vnicam saltem commutare vellem, eas enim pro maximo Dei thesauro semper acceptavi & gratia, qua Dominus non tantum me securam reddidit, verum magnum eius in me amorem creuisse sentij, remanendo per orationem consolata: illis tamen contradicere non audebam videndo quod peius facerent, iudicando parvam in me esse humilitatem, tractabam cum meo confessario, qui videns me quandoq; afflictam me consolabatur, verum alius quidam qui me adiuuare solebat, & cui aliquoties eram confessus, videns indies crescere visiones, apertè & clarè dicere cœpit spiritum esse diabolicum, hinc mihi præcepit, vt, postquam aliud non superesset remedium, me semper signo sanctæ crucis signarem quotiescunque eiusmodi visiones mihi repræsentarentur, quodque illas contemnerem, sciens Dæmonium

monium

monium esse, & quod vtendo tali remedio vlt-
rius non rediret, & per Dei gratiam liberarer ac
Dominus me custodiret, verum cum firmiter
crederé Deum esse, multum exinde cruciabar,
neq; desiderare aliquo modo poteram, vt tales
visiones auferrentur, feci tamen vt mihi præci-
piebatur, ac instanter Dominū rogabam, vt ab
eiusmodi illusionibus vt ipsi dicebant me libe-
rare dignaretur, idque non sine lacrymis, me
sanctis Apostolis Petro & Paulo commendan-
do, qui mihi à Domino dati erant, vt me ab om-
ni illusionē diabolica custodirent, & id factum
fuit in die dedicationis illorum, quando prima
vice Dominus mihi apparuit. Quando ex præ-
cepto eiusmodi visiones contemnere debebam
multum affligebar; & Dominum rogavi vt id
mihi ignosceret, cum fieret ex eius mandato qui
locum ipsius tanquam minister Ecclesiæ tene-
ret. Respondit quod obediendo bene facerem,
& ita sese facturum vt veritas cognosceretur;
verum quod mihi orationem interdixerint egrè
tulisse videtur, nam mihi præcepit vt illis dice-
rem, illorum præceptum tyrannidis speciē præ-
se ferre, me instruendo quibus rationibus illos
conuincere poteram affirmando demonium nō
esse, ex quibus postea aliquas referam. Quodam
die tenendo in manu mea crucem ex meo ro-
sario dependentem, illam Dominus manu sua
tulit, & restituendo erat ex quatuor preciosissi-
mis lapidibus qui videbantur supernaturales; in-
quorum comparatione omnes huius mundi la-
pides

pides preciosissimi imperfecti videntur, & erant in illis quinque vulnera Christi artificiose sculpta: & mihi tūc dixit quod deinceps sic eum essem visura, & ita accidit: lignū .n. in quo erat nō vidi, sed tantum istos lapides, & nemo vidit nisi ego. Postea verò quo magis volebam resistere, eo magis gratiæ diuinæ augebātur, & volens me diuertere, ab oratione discedere non poterā; ita quod dormiendo videbar in ea perseuerare, hinc mirabiliter amor crescebat, qui planè supernaturalis videbatur. Ex desiderio videndi Deū tunc videbar mori, nec sciebam quomodo vitam acquirere deberem nisi mediante morte. Maximi impetus mihi ex isto amore prouenerunt, licet non fuerint tam vehementes, vt sustinere non potuerim: sicuti illi de quibus ante dixi, neque tantæ virtutis, vt non sciuerim quid facerem, nulla tamen re fatigari poteram: sed solum anima à corpore separari videbatur. O ars Domini ineffabilis & altissima, nec non industria delicata, quam ostendisti famulæ tuę miseræ, tu enim ō Domine te per mortem ita dulcem & suauem à me abscondisti, & tuo me amore accendisti, ita vt anima nunquam ab ea separari vellēt. Impossibile est, vt, qui non est expertus, intelligere possit: non est pectoris inquietudo, nec sunt certæ deuotiones, quæ quādoq; euenire solent & ipsum spiritum suffocare videntur, vt respirare non possit: & est hæc oratio omnium infima, & istæ accelerationes impediri debent, nitendo eas suauiter in se ipso collige-

colligere, & animam quietare: & hoc accidit prout in aliquibus infantibus, qui habent planctum ita acceleratum, vt videantur suffocari, & dando ipsis ad bibendum cessat superfluus eiusmodi planctus, sic ipsa ratio impedit & frenum attrahit, quia fieri potest, vt natura seipsam adiuuet. Conuertatur itaque consideratio, in cogitando & timendo quod nō possit esse omnimode perfectus, sed quod ibidem prædominetur magna pars sensualitatis, & infantem illū quietem reddat aliquo amoris signo, vt moueatur ad amandum suauiter: non percutiendo, sed amorem interius colligendo, nec pulte superflua, ne ligna sine discretione apponēdo effundat & dispergatur quicquid in eo est, & procuret flammam lacrymis suauibus extinguere, nō odiosis, prout sunt illæ istius ignis sensus, & causant magnum damnū. Tales deuotiones sæpius habui in principio, verum caput meū ita perturbabant & spiritum defatigabant, vt vix post secundum vel tertium diem me potuerim dare orationi. Itaq; magna opus est discretione in principio, vt omnia cum suauitate procedant: quo spiritus doceatur ad operandum interius, vtque exteriora vitentur. Alij impetus sunt admodum differentes, nam nos in illis ligna non apponimus, sed videtur quod, cum ignis sit accensus, statim in eo inijcitur, vt comburamur: anima non procurat, vt de absentia Domini doleat, sed isti impetus transfigunt sagittam quandam in intimis visceribus, & quandoq; in ipso corde, vt anima

R. nesciat

nesciat quid habeat, multo minus quid velit, nouit quidem quod Deum velit eumque desideret, & videtur quod sagitta germinet herbam quo abhorreat à se ipso propter Dei amorem, & pro eo libenter vitam suam daret.

Non potest satis sufficienter exprimi modus, quo Dominus animam vulnerat, neque ipsa pœna quam adfert: quæ facit, vt nihil de se ipsa sciat, & est pœna tam suauis, ita quod nulla sit in hac vita delectatio, quæ maiorem posset dare consolationem. Vellet anima, ex isto malo moriendo, viuere semper, pœna ista gloriæ est coniuncta, me tenebat extra me ipsam, eo quod intelligere non poteram quomodo id esse posset. O quam pulchrum est & delectabile animam videre vulneratam per tam excellentem rationem quæ clarè videt & intelligit ex illo excessiuo Domini amore quandam cecidisse in ipsa scintillam, quæ facit vt tota ardeat. Quoties recordor me in statu istius versiculi Davidis fuisse. Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, videtur illud in me adimpletum, quando ex isto excessiuo desiderio videatur aliquantulum mitigari, ad minus tunc quærit anima aliquod remedium, quo pro amore Dei patiat, cum faciendo pœnitentiam pœnam non sentiat neque sanguinem spargendo, non minus ac si corpus mortuum esset. Verum primus dolor ingens est, ita quod nesciam quale tormentum illum superare posset, & cum hic non sit remedium, medicina omnes pro tanto malo sunt insufficientes,
hoc

hoc modo non nihil consolatur, auxilium à Deo & remedium postulando, & cum nullum superesse videat morte excepta, qua mediante eo peruenire cogitat, quo tanto fruatur bono. Est quandoque dolor tam vehemens vt nihil facere possit, totum enim corpus ita conscindit, vt neque manibus neque pedibus vti possit neque respirare, sed tantum paruos emittit gemitus. Manendo in tali statu voluit Dominus, vt hanc haberem visionem. Apud me in sinistra videbam aliquoties Angelum in forma corporali, qualiter videre solita non eram, licet sæpius mihi Angeli sese repræsentauerint, non tamen illos vidi, sed sunt vti in visione præcedenti de qua prius dixi, verum in hac visione voluit Dominus vt sic eum viderem, non erat magnus, sed admodum formosus & eius facies erat ita accensa vt videretur esse aliquis ex principalioribus Angelis, qui Seraphini vocantur. Habebat in manu gladium aureum acutum, circa extremitatem habere videbatur parum ignis, quo cor meum transfigere videbatur, atque ad interiora viscera penetrare, & extrahendo secum ferebat, & me totam amore Dei incensam reliquit, & dolor tam fuit ingens vt multos emissem gemitus, & nihilominus tanta erat suauitas excessiua, vt mihi maximum dolorem præbuerit, qui vt auferatur desiderari non potest. Anima re nulla Deo excepto satiari potest.

Dolor nõ erat corporalis sed spiritualis, quantumuis corpus ab eo immunis non fuerit. Est

R 2

vehi-

vehiculum ita suaue quod transit inter Deum & animam, vt rogem suam Maiestatem diuinam vt eos gustare permittat, qui forsitan me mentiri credant. Durante tali affectu vt ebria incedebam, voluissem neque videre neque loqui, sed tantum in ea remanere pœna, quàm maiorem iudicabam gloriam, quàm quæ in omnib⁹ creaturis inueniri potest. Hoc mihi sæpius contigit, ita vt stando in aliorum præsentia sine magna pœna resistere non potuerim, ita quod postea publicari incœperint. Sit Dominus in æternum benedictus, qui eiusmodi fauores concedit, quæ tam malè pro tantis beneficijs acceptis correspondet.

CAP. XXX.

In quo vita sua discursum prosequitur, nec non refert quomodo Deus remedium adhibuerit quando in maximis esset molestijs, & quomodo, S. Pater Petrus Alcantarus Ordinis S. Francisci ad illam venerit. Tractat præterea nonnullas tentationes grauissimas & molestias interiores quas aliquando passa fuit.

A Nimaduertendo quàm parum aut nihil potuerim operari propter magnos impetus, timebam valde, cum intelligere non possem quomodo pœna & delectatio simul esse possent. (De spirituali loquor) quia sciebam fore possibi-

possibile vt pœna corporalis & delectatio spiri-
tualis simul manere possent. Sed pœna spiri-
tualis excessiua cum magna delectatione & gu-
stu, hoc me obstupescere fecit, & omni modo
resistere conabar: sed ita parum poteram vt ali-
quoties defatigata remanserim. Nemini ea quę
mihi contingebant referre audebam, excepto
meo confessario: nam si illa alijs retulisset, be-
ne dicere potuissent in me paruum fuisse humi-
litem. Placuit Domino meis molestijs magna
ex parte remedium adhibere. Venit enim ad me
Benedictus Pater frater Petrus de Alcantara cu-
ius mentionem ante feci, referendo mihi aliqua
suam pœnitentiam concernentia: & inter reli-
qua retulit q̄ viginti annis continuis ciliciũ (*de
piastra di metallo,*) siue metallicum portasset,
qui etiam aliquorum libellorum est author, in
quibus de oratione tractatur, qui passim in lin-
gua vulgari inueniuntur, quia cũ in illo exerci-
tio multum profecisset, scripsit in illorum gra-
tiam, qui sese in oratione exercent. Strictissimẽ
regulam Sancti Francisci obseruabat. Venit ad
me vidua illa admodum mihi chara cuius ante
mentionem feci, quando intellexit huius Patris
aduentum: cum & illa meam sciret necessitatem
& afflictiones, in quibus me consolari solebat,
quę cum sincerã haberet fidem, aliter credere
non poterat, quã quod esset spiritus Dei bo-
nus, licet alij contrarium affirmantes dicerent
esse dæmonium, quę cum esset iudiciosa & ad-
modum discreta, vt cui Dominus magnam in

R 3

ora-

oratione contulerat gratiam, voluit sua Maie-
stas diuina, vt doctissimorum virorum interes-
set congregationi. Concedebant mihi mei con-
fessarij, vt liberè cum eadem de aliquibus lo-
querer. Itaque certior facta de aduentu Patris
Petri, vt eò melius ego cum eodem tractare pos-
sem: me inscia, licentiam à meo Patre Prouin-
ciali obtinuit, vt mihi per octiduum in eius ædi-
bus comorari liceret, vbi ego nec non in ali-
quibus ecclesijs prædicto Patri, totius vitæ meæ
rationem & in oratione procedendi modum,
maiori qua poteram claritate, sine aliqua simu-
latione, sicuti etiam cum alijs, qui animæ meæ
curam habebant, facere consueueram, declara-
ui, qui statim melius animaduertit, (habens in
omnibus experientiam) in quo omnis difficul-
tas consisteret, quam ego ipsa alijs declarare po-
teram, cum gratias mihi à Domino concessas
minime intellexerim. Itaq; prædictus Pater fi-
deliter me instruens (non comprehendendo vi-
siones, quæ non erant imaginatiuæ minimè per-
cipere poteram, quæ animæ oculis videbam,
nec modum quo id fieri posset, cum tantum ea-
rum curam habueram, quæ oculis corporeis videri
voluit, vt quas animæ oculis vidissem in precio
haberem, & sic Pater Petrus de hisce visionibus
me instruxit, & summopere mecum consolaba-
tur, certissimè sciens Dei spiritum bonum esse, &
quod fide excepta, nihil possit esse verius; & quod pro-
pterea summopere essem obligata ad Deum laudan-
dum. Et mecum habuit maximam compassionem,
cum

cum, habere bonorum virorum contradictionem, sit ex maximis molestiis, quæ inueniri possunt. Et quod etiam similes in posterum deberem expectare, cum ne vnus quidem in ciuitate esset, qui me intelligere potuerit, & dicebat se velle de hoc loqui meo confessario & cuidam alteri nobili, qui me plurimum molestauerat, licet me satis amaret. Quo facto vltimus ab ipsis non molestabar, licet rationes quas in medium Pater Petrus adduxit nobili prædicto insufficientes viderentur, & vna conclusimus vt Patri Petro, quæ mihi acciderant transcriberem, & consolata remansi committendo me Deo & orationi vacando, & nullo modo dubitavi quin Dei spiritus esset. Satiari non poteram in reddendo Deo Opt. Max. gratias, & Sancto Iosepho, mihi persuadendo prædictum Patrem eius intercessione ad me venisse, cum fuerit Commissarius Generalis custodiae Sancti Iosephi, cui me multum nec non gloriosæ virgini Mariæ commendaue- ram. Sit Deus in omnibus benedictus, Amen.

CAP. XXXI.

In quo tractat aliquas tentationes exteriores & representationes à Dæmonio ipsi factas, & de tormentis quibus ab ipso afficiebatur, & nonnulla alia refert ad cautelam illis, qui per viam perfectionis progrediuntur.

MODO aliquas referam tentationes manifestas mihi à Dæmonio factas, quæ tales fuerunt,

R 4

fuerunt,

fuerunt, vt negari non possit quin opera eius fuerint. Quodam die manendo in oratorio mihi apparuit in figura horrenda, maximè circa os eius, versus latus sinistrum mihi loquendo: ex corpore ipsius videbatur prodire flamma omnino clara sine aliqua vmbra, & hæc verba non sine timore ingenti, mihi dixit, licet ex eius potestate liberata essem, in suam de nouo me esset redacturum. Summopere tunc timui, & meliori quo poteram modo feci signum sanctæ crucis & sic euauit, licet statim reuerteretur, & hoc bis mihi contigit. Nesciebam quid factò opus esset, habebam aquam benedictam quam versus illud latus proijciebam, nec amplius tunc est reuersum. Altera quadam vice circa me stans, quinque cōtinuis horis maximis doloribus me affligebat, nō sine interiori & exteriori inquietudine, ita quod plura pati vix potuissem.

Quæ mecum erant stabant stupefactæ, & nesciebant quid facerent, sed neque ego quo pacto me iuuare possem. Alias ex consuetudine quando sentiebam dolorem intensum solebam aliquos facere actus meliori quo poteram modo, me Domino commendando & suam Maiestatem rogando, vt in tali dolore patientiam mihi concederet, & ita me pati vsque ad finem mūdi permetteret: sed tunc cum me ita per dolorem excessiuum pati viderem, per alios actus remedium quæsiui, cum deliberatione vt talem dolorem perferre possem. Placuit Domino vt cognoscerem dæmonium esse, ipsum enim apud
me

me vidi, & erat vt morus abominabilis, denti-
bus stridendo vti desperatus, quia vbi lucrari
pratendebat, omnino suo damno perdebat:
quando verò ipsum vidi, ridere cœpi & nihil ti-
mui, erant aliquæ præsentēs, quæ me iuuare non
poterant, & pro tanto tormento remedium nō
inueniebāt, cū verbera essent crudelissima quæ
corpori, capiti, & brachijs infligebat, sine eo
quod aliquam potuerim facere resistantiam, &
quod peius erat habebam inquietudinem inte-
riorem, vt nullo modo quietari potuerim. Aquã
benedictam petere non audebam ne astantibus
timorem incuterem, & ne perciperent id quod
erat. Per experientiam didici nihil esse, quod
ita fugat Dæmones prout aqua benedicta, cuius
magna est virtus. Inde particularem & manife-
stam percipio consolationem, quam anima mea
sentit, cum illam accipio: quæ talis est vt verbis
eam exprimere non possem, vt intelligar, vna
cum interiori delectatione, quæ omnino animã
meam confortat. In hoc non erro, nec mihi se-
mel id accidit, sed sæpissimè, & magna cum ani-
maduertentia obseruaui. Ponamus casum, qui-
dam manet in maximo calore sitibundus, & bi-
bendo aquam frigidam, videtur totaliter refici
sic etiam hic spiritualiter. Hinc considero ma-
gnum quid esse quod ecclesia ordinat, & non
minimam inde habeo consolationem, videndo
virtutem talem in illis verbis, quæ super aquam
benedictam dicuntur contineri. Cum itaque
tormentum, quod patiebar non cessaret, aquam

R 5 bene-

benedictam petij, illamque proieci vbi stabat, & in puncto disparuit, & dolor cessauit, licet defatigata permanerim, vt quæ multa verbera sustinueram. Multum me iuuat videndo quod Dominus illi concedit licentiam corpus affligendi, licet nec anima aut corpus sub ipsius sit potestate. Sed quid non faciet quando sub ipsius totaliter erit dominio? Quadam alia vice stando in choro, magnus mihi euenit impetus, & ne quæ mihi astabant animaduernerent discessi, licet aliqua verbera sentirent, & prope me aliquos loquentes sentiebam quasi aliqua negotia tractarent, licet illa non intellexerim, cum orationi intenta sine aliquo timore permanerim. Accidit semel pridie omnium animarum, quod manendo in quodam oratorio, cum iam primum nocturnum absoluissem, & aliquas deuotas recitarem orationes, quæ in fine nostri breuiarij habeantur, venerit demonium & sedit supra librum, vt orationes absolueri non potuerim, verum me signo crucis signando abscessit, & tribus vicibus volens de nouo incipere, redijt, donec aquam benedictam acciperem finire nõ poteram, quo facto multorum animas vidi purgatorium exiuisse, quod ipse impedire conabatur. Vnum adhuc referam ex quo multum timui, manendo in raptu in festo Sanctissimæ Trinitatis in choro cuiusdam monasterij, vidi magnum inter dæmones & Angelos prælium, & intelligere non poteram quid illa visio significaret, verum post quindecim dies audiui
quan-

quandam litem exortam fuisse inter aliquas personas prophanas & orationi deditas, quæ magni damni causa fuit. Sed & hoc me supra modum angit, & inde excrucior, cum videam me ab aliquibus honestissimis, in æstimatione haberi de me bene loquendo, cum nihilominus vitam Christi ac sanctorum considerando, per contemptum & persecutiones, videam illos omnes ad gloriam sempiternam peruenisse.

Hinc timeo vt nullubi comparere audeam, maximè cum mihi in publico eiusmodi raptus euenerint quibus cum resistere nõ potuerim cū dedecore remansi, vt comparuisse me puduerit, ex cuius rei euétu cum affligerer, Dominus mihi dixit. Ad quid timerem, cum vnum tantum ex duobus succedere posset, scilicet, vt de me vel homines non credendo murmurarent, vel suam Maiestatem credèdo laudarent, quodque ex istis duobus non nisi lucrum expectarè, & ideo me nõ debere affligi. Et sic consolata remansi. Verumtamen eo peruenerat tentatio vt cogitauerim ex eo discedere loco, & ad aliud mei ordinis monasterium, me conferre, in quo maior obseruabatur clausura, licet longius distaret, in quo tamen consolabar: inter ignotas enim manere desiderabam, verum meus Confessarius nunquam consentire voluit. Timor iste magnam mihi ademit spiritus libertatem, ex quo tanta sequeretur mentis inquietudo, & hanc veritatem me Dominus docuit: Si enim in me fuisset resoluta & certa, credendo nihil in me esse boni quod
meum

meum esset sed ipsius Dei, nullam mihi molestiam intulisset, quando me ab alijs laudari audiuisset, non secus quam cum alias personas laudari intelligebam, ex quo multum gaudebam, & consolabar in illis considerando quod Deus operabatur: & hoc modo etiam alijs molestum non fuisset videndo opera, quæ in me Deus faciebat.

Sua Reuerentia ex parte nunc discursum vitæ meæ nouit, quæ fuit partim cadendo, partim surgendo: & desideraræ me bene posse id declarare: quia multi qui dum alas non habent & volare cupiant miserè decipiuntur. Quidam enim maximo cum desiderio & feruore incipiunt, resoluendo sese velle in virtutibus progredi; quidam verò quantum ad exteriora omnia relinquunt, vt virtutes acquirant; sed considerando aliquos excellentioribus præditos virtutibus quas illis concedit Dominus, quales ex nobis ipsis acquirere non possumus: voluunt & reuoluunt libros de materia orationis & contemplationis tractantes, in quibus habentur, quæ facere debemus, vt ad talem dignitatem perueniamus, quam cum sese consequi non posse vident, nimium se ipsos affligunt. Verbi gratia: Pro nihilo habere si de nobis aliqui male loquantur, honorem parum curare, & similia quæ videntur esse contra nostram naturalem inclinationem. In eiusmodi maiorem debemus habere satisfactionem, quàm si de nobis bene loquerentur: neque ex istis perturbari debent, sperent in
Domi-

Domino, quia quod desiderant Dominus perficiet, faciendo ex eorum parte quod per bona opera & orationem possunt, nec debent vllomodo desperare, neque sibi quis nimium fidat licet videatur aliquam acquisuisse virtutem, facile enim decipi potest, quia dum sumus in hoc mundo in periculis versamur, nec ita in gratia confirmati sumus quin cadere possimus, vidi quandoque multos sese in operibus pijs & sanctis exercentes, vt in eorum admirationem quã plurimos trahant nihilominus ita eorum reputant honorem, vt si quandoque in minimis lædi videatur, sese vindicare volunt. Ad quid ô Domine eiusmodi anima adhuc in terra fixa manet? Quare non est in culmine perfectionis? Quid sibi vult vt opera diuina impediatur? O anima tu queris per orationem Deo placere & illi vni-ri, nec non Christi consilia sequi, qui contumeliosus fuit affectus per testimonia falsa: & tu interim quæris, vt honor tuus, tuaque fama & reputatio remaneat illæsa, & vindictam ex minimis sumere desideras? Est impossibile vt hanc viam ingrediendo ad perfectionem peruenias. Ad hoc propositum hic meam referam insipientiã. Parum, ex mera mea negligentia, vt quæ vanitatibus magis dedita eram, sciui, quomodo secundum Breuiarij Rubricam in choro officium diuinum peragere & regere deberem, vbi nihilominus aliæ nouitiæ facile me instruere potuissent, verum eas interrogare non audebam, ne meam exinde cognosceret inscientiam. Verum
post-

postquam Dominus me illuminare dignatus est, alias, licet scirem, interrogabam, non tamen propterea honorem meum perdebam.

CAP. XXXII.

In quo tractatur quo modo Dominus voluerit illam cum spiritu ponere in quodam inferni loco, quem propter eius peccata promeruerat, & incipit referre quomodo constructum sit monasterium Sancti Iosephi in quo illa manet.

POSTEAQUAM Dominus ex sua in me misericordia prædictas gratias concessisset, quodâ die in oratione persistendo, in vnico momento me in inferno constitutam inueni, vt mihi videtur, sine eo quod scirem quomodo voluit Dominus vt viderem locum, quem mihi dæmones propter mea peccata præparauerant. Hoc quod dico factum fuit breui temporis spacio, attamen licet multis annis superuuerem nunquam id tradere obliuioni potero. Eius introitus vt mihi videtur est in modum vici oblongi & stricti, & in modum furni, admodum profundi & obscuri, fundus eius videbatur, vt aqua lutosa admodum turpis, odoris pestiferi, bestijs venenosis & pessimis plenus, in fine, erat quædam concavitas in muro in modum armarij, in quo strictè detineri videbar, sed tamen in comparatione illius quod ibi sentiebam delectabile videbatur. Quod hætenus dixi adhuc non videtur mihi

mihī bene declaratum, sed vt illud quod sequitur declarari possit, videtur nullum posse dari principium, vt exprimat̄ur quomodo sit, cum neque intelligi possit. Ignem in anima sentiebam, & nescio quomodo referre possim qualiter fuerit. Dolores erant corporales insupportabiles, & cum in hac vita sustinuerim, vt medici dicunt ex grauissimis, quæ inueniri possunt, vti fuerunt quando omnes mei nerui contraherentur, & illi quos dæmones causabant, omnes isti in comparatione illorum nihil sunt, quos in inferno sentij, considerando tales esse, vt sine fine sint, & nunquam cessare debeant.

Isti etiam nihil esse videntur in comparatione animæ agonizantis, sentitur ibi quædam angustia; & suffocatio vna cum desperatione, & sensibili cordis afflictione, ita quod exprimere non possim. In hoc totum consistit cum non inueniatur modus quo ignis interior describi debeat, nec non ipsa desperatio, quæ omnia tormenta & dolores excedit. Non videbam, qui me istis doloribus afficeret, sed sentiebam me comburi, & in partes diuidi, prout mihi videtur, & dico quod ignis ille & interior desperatio sit peior, ex quo manet in tali loco pestifero vbi nulla est spes alicuius consolationis. Non est ibidem lux sed tenebræ obscurissimæ, & non intelligo quomodo id esse possit; cum lux non sit, nihilominus omne quod est aptum ad augendam pœnam visui, omnino videtur. Noluit Dominus vt tunc totum viderem infernum. Postea

stea verò in quadam visione terribilia' vidi , & quomodo aliqua vitia castigantur. Quantum ad visum attinet mihi terribiora videbantur, sed non sentiendo pœnam, non tanto afficiebar timore, sed in ista visione prima voluit Dominus, vt verè sentirem illa tormenta, & afflictiones in spiritu: quasi in ipso passa fuisset corpore. Nescio quomodo istud fuerit, sed bene cognoui maximum fuisse Domini fauorem, qui voluit, vt meis oculis viderem locum ex quo per suam misericordiam me liberauit, quia nihil esse videtur cum talia audimus vel cogitamus: nã si dæmones me hic diuersis affligerent instrumentis, nihil sunt in comparatione istius pœnæ, cum admodum sit diuersa, & est differentia quanta est inter retractum & veritatem, & ardor ignis hic non est comparandus cum eo qui ibi est. Expauesco verè dum hæc scribo, licet sex sint anni elapsi, quod hæc visio mihi demonstrata fuit, ita quod mihi ex timore nunc quasi deficiat calor naturalis. Supra modum miror quod illam pœnam non timuerim neque æstimauerim prout est, cum in multis libris de pœnis inferni legerim. Sed quomodo putas, poteram ex aliquare consolari quando conducebar ad eiusmodi locum horrendum & miserabilem? Sis tu ô Domine in æternum benedictus, qui me magis amasti quàm ego memetipsam: liberando me toties ex carcere illo tenebroso, in quem me contra tuam voluntatem toties conieci. Mea etiam hinc augebatur pœna, considerando
tot

tot indies perire animas maximè Lutherano-
rum, qui olim per baptismum fuerant Ecclesiæ
membra. Vnde maximum in me sentio deside-
rium illos iuuandi vt conuertatur, quo ab eiuf-
modi pœnis liberari possent. Considero enim
nos ad commiserationem commoueri si ali-
quem nobis in hoc mundo charum in aliquo
dolore & afflictione constitutum videmus: &
nos ipsi tum maximè affligimur. Quid non fiet
si anima sempiternis videatur tradi supplicii?
nec non tot animas per dæmones ad infernum
deduci? Ex parte nostra facere debemus, vt nul-
la pereat, faxit Deus per suam in nos misericor-
diam, vt ita fiat, itaque per Dei amorem fugia-
mus omnes occasiones, nam Deus semper ad
adiuuandum est promptissimus, faciatque me-
cum misericorditer ne amplius cadam, Amen.

Postquam verò Dominus talem mihi locum
demonstrasset, & nonnulla alia, nec non gloriã
quæ iustis, & pœnam peccatoribus præpara-
tam, tenet, omnem quæsiui modum faciendi pœ-
nitentiam, occasiones fugiendo & à mundo me
separando. Spiritus enim quietari non poterat,
licet illa inquietudo mihi molesta non esset, sed
erat gustus à Deo proueniens, habens digerendi
cibos crassissimos calorem. Proposui secundum
Dei vocationem qua me ad religionem vocaue-
rat, seruare regulam maiori cum perfectione
qua possibile esset. In meo monasterio erant
multæ religiosæ Deo addictæ illi sincere infer-
tientes, attamen occurrente necessitate quan-
doque

S

doque

doque exire cogebantur, vbi cum honestate & religionis decore manere poterant, quia illud non erat fundatum secundum rigorem primæ institutionis, sed viuebant secundum Bullam qua aliquantulum erat mitigata, & cum monasterium esset amplum, & pulchrum nonnullas habebant recreationes, & commoditas illa ex eundi licet rarius exire, fuit in me causa magna distractionis: nam quæ plurimæ personæ delectabantur mecum conuersari, & cum satis importune essent desiderando meam præsentiam, Prælati siue mei superiores mihi demandabant, vt illas accederem: & si ita perseuerassem, parum in monasterio permansissem: & dæmonium ex parte adiuuabat, in eum finem ne domi manerem, nam domi manendo, & cum aliquibus religiosis & pijs monialibus conuersando ab illis instruebar, & satis proficiebam. Accidit quadam vice vt mecum quædam persona loquendo mihi diceret. Quod si serio nos vellemus resolueri de ingrediendo aliquam religionem, nos facile posse monasterium construere in modum monialium discalciatarum, ego verò vt quæ multo tempore fueram in tali deliberatione de hoc negotio tractare incæpi, cum Domina illa vidua de qua ante dixi: quæ idem nobiscum habebat desiderium, & statim cogitauit qua ratione eum in finem prouentus aliquos consignare posset: & vnanimiter conclusimus, vt hoc negotium magno cum feruore Deo committeremus. Quodam die post communionem strictè mihi
sua

sua præcepit diuina Maiestas, vt ego omni quo possem modo illud construi curarem, multa mihi promittendo, quodque adiuuaret vt construeretur, & voluit vocari Sancti Iosephi, qui vnus portæ esset habiturus curam, alterius gloriosa virgo Maria Domina nostra, & quod sua Maiestas in eodem bene inferuaretur & Christus nobiscum mansurus, quodque ex eo stella quædam esset oritura, ex qua ingens prodiret splendor, nam, inquit, quid mundus esset si nulli essent religiosi? Insuper mihi præcepit, vt hæc meo confessario referrem, & nihil contra hoc præceptum moliretur, aut impediret. Visio illa & loquendi modus, quo mihi Dominus loquebatur, tantum in me habuit effectum, vt minimè dubitare potuerim quin verè ipsemet Dominus esset, qui loquebatur. Hæc audiens magnam in me sentij pœnam, vna enim ex parte mihi repræsentabantur molestiæ, quæ inde essent subsequituræ, deinde quia in eo monasterio satis contenta eram, nam licet prima vice de construendo monasterio tractassemus, nihil tamen conclusum erat & determinatum, vt ædificari deberet. Hic certum mihi proponi videbatur premium, nihilominus animaduertendo rem magnæ esse inquietudinis, in dubio versabar, quid facere deberem. Verum sæpius Dominus mihi de eo loquebatur, proponendo rationes ex quibus facile comprehendere poteram eius plane esse voluntatem vt construeretur, nec aliter facere audebam, quin meo Confessario ea-

dem referrem, tradendo ipsi in scriptis quæ cō-
tigerant. Non audebat absolutè contradicere,
sed quia (more humano loquendo) videretur
extra propositum, (cum in nostra societate nul-
la esset possibilitas tale quid perficiendi,) dixit
quatenus hoc negotium Patri Prouinciali insi-
nuarem. Ego verò visionem illam Patri Pro-
uinciali meo non retuli, verum Domina illa vi-
dua de construendo tali monasterio cum illo
tractauit. Prouincialis autem, vt qui in omnib⁹
bonis operibus suam operam ac fauorem liben-
ter præstabat, concessit vt construeretur: quod-
que illud sub sua protectione acceptare vellet.
Antequam verò aliquid inciperemus, scripsi-
mus Patri Petro de Alcantara, eum certio-
rem faciendo de omnibus, quæ acciderant, qui con-
siliū dedit ne aliquo modo intermitteremus, dā-
do nobis in omnibus suum iudicium. Vix ali-
quid inceperamus & ecce magnæ vndique per-
secutiones sunt exortæ, nos irridendo, & dicen-
do quod res esset extra propositum. Magnam
inde sustinui persecutionem & afflictionem
vna cum Domina illa vidua. Nesciui quid vltē-
rius facti opus esset, ex vna enim parte mihi vi-
debatur quod iustam haberent rationem, vnde
remanendo afflictā me Deo commendabam, &
sua Maiestas diuina me confortando consolaba-
tur, & dicebat, vt diligenter considerarem quā-
ta passi sint sancti, qui religionum fuerunt fun-
datores, quodque maiores quam ipsi persecu-
tiones pati deberem, & quod eas curare non de-
berem

berem, & quædã mihi dixit, vt eadem prædictæ viduæ referrem. Consolata omnino remansimus cum animo constanti omnibus resistendi, qui monasterij fundationem impedire conarentur, cum vix aliquis ibidem esset, qui nobis non resisteret, & tot erant rumores & contradictiones vt Prouincialis coact^o sit mutare sententiam nolendo amplius monasterium acceptare. Nos itaque ex tali resistentia magnum concepimus dolorem, ideoque quàm maximè cum etiam ipsum Prouincialem nobis haberemus contrarium, quo nolente ego apud omnes eram extra culpam. Verum Confessarius viduam meam sociam absoluere volebat nisi à proposito desisteret, cum exinde omnibus, vt ipse dicebat, scandalum præberet. Illa verò quendam doctum virum Ordinis Sancti Dominici adiit atque ea quæ acciderant retulit, & hoc antequam Prouincialis monasteriũ recusasset, nemo enim apud nos sententiam ferre volebat, affirmando ex nobis duabus omnia prouenire. Hæc vidua cum eodem Patre per efficaces rationes egit de prouentibus consignandis, cum desiderio vt illam adiuuaret, cum omnium propè esset doctissimus, eidem retuli quæ facto opus essent assignando certas rationes naturales, quæ me ad hoc mouebant, nihil tamen de reuelationibus eidem dicendo. Hic verò vt maturè respondere posset, octo dierum dilationem petijt, scire prius cupiens num de construendo monasterio resolute essemus. Respondi quod sic. Sed licet dixerim

quod sic & mihi videatur quod ita fecissem: nihilominus aliquo modo mihi videbatur futurum, ut non deberet construi. Verum vidua illa multo me constantior erat, resoluendo ut omnino fieret.

Prædictus verò Pater, qui respōdendi curam in se ipso sumpserat, voluit, ut ab incepto negotio desisteremus, idque propter rumorem populi, qui ad eius aures peruenerat: & quia sibi extra propositū videretur nos eiusmodi monasterium velle construere, sicuti etiam omnes alij iudicabant, utque omnino impediretur misit ad nobilem cuius ante mentionem fecimus, ipsi indicando ne nos adiuuaret, quodq; bene penderet negotium quod facere intendebamus. Verum ipse constanter affirmabat pro maiori Dei gloria & honore omnino esse construendum, & voluit, ut ita cōcluderemus, & modum præscripsit quomodo fabricari deberet, licet tunc modica fuerit facultas. Et ideo in Deo esse confidendum, contradicentibus verò & illis qui resistere niterentur ipsemet respondere voluit, & sic semper nobis suum præstitit fauorem & auxilium. Remansimus itaque omnino consolatæ videndo nonnullos, qui contradicere solebant mitiores factos, eosdemque nos in extruendo monasterio adiuuare.

CAP. XXXIII.

Prosequitur materiam prædictam, de fundatione scilicet monasterij Sancti Iosephi.

ITA QVI

ITAQUE cum negotium esset concludendum & sequenti die litteræ de super essent confirmandæ, aduenit Pater Prouincialis, & animum non sine instinctu diuino mutauit, sicuti postea apparebit. Vbi verò prædictus Pater recusasset illud monasterium acceptare, statim meus Confessarius mihi præcepit ne in posterum ad eius foundationem attenderem. Vnde nouit Dominus quantas habuerim molestias & afflictiones: Itaque dum sic relinqueretur imperfectum, iudicabat populus mulierum quoddam fuisse deliramentum: & contra me supra modum murmurabat, & quæ in meo erant monasterio mihi male volebant, eo quod ad eorum ignominiam tentassem strictiorem introducere clausuram, uti dicebant, & quod in eodem potuerim bene Deo inseruire, sicut aliæ quæ me longè meliores essent, vnde dicebant sese colligere, me paruum erga meum monasterium habuisse amorem, quodque melius facerem prouentus pro eodem procurando quam pro aliquo alio construendo. Aliquæ volebant ut carceribus traderer, & nonnullæ mihi fauere videbantur, licet pauca tales essent. Me aliquoties coram illis excusabam, licet causam quæ me mouebat publicare noluerim, quæ erat mandatum diuinum, & sic nesciēs quid facto opus esset tacebam, & Dominus interim alias mihi conferebat gratias, ita quod propter illarū dicta minime molestarer, id quod vix credere volebāt, putantes me inde multum afflictam nec nō verecundia & pudore affectā, & sic

etiam meus Confessarius credebatur. Ego vero, cum meo quidem iudicio, fecissem quod poteram, iudicabam me ad illa quæ mihi Dominus mandauerat ulterius non obligari, & sic in meo remanebam monasterio admodum bene contenta. Interim tamen postea non nihil affligabar ex eo quod mihi meus Confessarius scribebat, nimirum ut pro certo mihi persuaderem nihil aliud quam somnium fuisse, & quod in posterum cautius procederem ac me emendarem, & in nullo consentirem, nec in posterum eorum aliquam facerem mentionem, propter evidentissimum scandalum inde ortum, nec non incōuenientia multa quæ pœnam promerebantur, & punitione digna erant. Ex quibus maiorem sentij pœnam quam ex omnibus alijs, cum iudicaret me dedisse causam quod Deum offenderint, unde dubitare incœpi num prædictæ visiones fuissent forte illusiones, & imaginabar quod meæ orationes fuissent deceptiones, & non parum exinde affligabar. Verum Dominus me consolari dignatus est, dicendo quod in hoc negotio ipsum non offenderim, insuper mihi præcepit, ut factò exequerer, quæ meus Confessarius dicturus esset, utque tacerem quousque illud negotium perfici deberet. Remansi planè consolata, & omnes persecutiones pro nihilo reputabam, instruxit enim me Dominus, quantum valeat propter eius amorem persecutiones pati, amor namque Dei in anima mea ita creuit, ut summopere mirarer, & hæc fuit causa ut de-

inceps

inceps non nisi molestias desiderauerim, & alij interim imaginabantur me afflictam & pudore affectam, & ita etiam fuisset si Dominus in illa afflictione extrema suam gratiam & fauorem mihi non concessisset. Maiores tunc sentij amoris Dei impetus & raptus, licet nemini aliquid dicerem. Pater ille Sancti Dominici non sibi persuadere pro certo potuit, vt hoc negotium suum fortiretur effectum, sicuti ego, nihilominus tractauit de eo cum vidua illa Romam scribendo & modum designando: Ego verò ne viderer facere contra voluntatem mei Confessarij amplius non attendebam. Interim Dæmonium sese etiam hic intromisit, vt monasterij fundationem disturbaret, dicere enim incæperunt me quandam in causa huius negotij habuisse reuelationem, & ad me veniebant magno cum respectu & timore, dicendo tempora modò esse suspecta & periculosa: & quod aliqui mihi resistere possent, similia Inquisitoribus referendo. De eo ridere cœpi, & pro nihilo habui, quia in eiusmodi casu nunquam mihi timui, sciens pro certo quod in rebus fidei nunquam dubitauerim, quodque pro tuendis omnibus, quæ ad Ecclesiam pertinent, millies potius mori desiderassem quàm in minimo contradicere, quia magna animæ meæ perditio esset si in minimo fidei articulo inquisitionem timere deberem. Tractabam illud cum prædicto Patre Sancti Dominici, ipsi declarando omnes visiones & modum quem in oratione tenebam; referendo eidem

S 5 gratias

gratias mihi à Domino concessas, maiori cum claritate qua poteram, eumque rogavi vt singula bene consideraret: & mihi significaret, si fortitan aliquid contra sacram scripturam esset, & quid iudicaret de singulis, quæ ipsi retuleram. Verum me securam reddidit, & ipsi hoc multum meo quidem iudicio profuit: quia ab eo tempore omnino addictus fuit orationi, vtque eo melius sese exercere posset, ad aliud sui ordinis monasterium se contulit in quo maior erat solitudo, & ibidem vltra duos annos permanfit, verum dum ipsius indigerent opera per obedientiam reuocatus fuit. Ego verò per sex menses de construendo monasterio nihil dixi, sed neque Dominus mihi quicquam vltius mandauerat, cuius rei causa me latebat, nihilominus aliter mihi persuadere non poteram quin fabricari deberet. Eodem tempore cum hinc discessisset Pater Rector Societatis Iesu superuenit alius Confessarius pius & doctus, qui desiderabat vt in hoc negotio procederé, nihilominus in aliquibus se propter aliquas vrgentes rationes resolvere non audebat. Sentiebam tunc magnos impetus spiritus quasi ligata essem, idque non sine pœna: nihilominus exequabar quod mihi mandabat. Quodã die cum in magna essem afflictione, dixit mihi Dñs ne affligerer, breui enim futurũ esse vt pœna illa sese remitteret, vnde gaudebam multum cogitando me breui fore morturam. Intelligens verò Patrem Rectorem reddisse pœna illa sese remisit, nunquã enim meo

Con-

Confessario contradicere solitus erat: qui visitandi causa ad me venit, meus autem Confessarius mihi præcepit vt libere cum eodẽ tractare itaq; locum Confessionis intrando quoddam Iubilum spirituale in anima mea sentij, & statim animaduerti in eo singulare Dei donum benedicernendo inter Dei spiritum & malignum, vnde mirifice consolabar: & Dominus mecum vrgerere cœpit vt monasterij fundationem prosequerer, quodque meas rationes coram Rectore & meo Confessario allegarem, ob quas conturbari non deberent. Conclufimus quatenus omnia secretè fierent, vnde procurabam vt soror mea quæ foris habitabat, quandam emeret domum, eamq; fabricaret, quasi illi inseruire deberet, idq; ex pecunijs quas Dominus mihi dederat, longum nimis esset referre quibus medijs sua Maiestas prouiderit. Multas in fabricando monasterio sustinui molestias, ita quod miror quomodo easdem perferre potuerm, memini quod quandoq; cum affligerer, dixerim: O Domine quare mihi eiusmodi mandas, quæ impossibilia videntur? Cum sim mulier alijs subiecta, sine pecunijs, & sine aliquo medio quo Breue Apostolicum expedire possim. Et quid ego vltorius ô Domine facere poterò? Quadam vice in tali constituta necessitate, cum nescirem quid faciendum esset, neque soluere quod soluendum restabat, mihi apparuit Sanctus Iosephus significans mihi nihil de futurum, quodq; cum operarijs conuenirem prout feci, ne vnicum quidem habens denarium, & Dominus
mihi

mihî per talia prouidit media, vt mirarentur illi qui illa audiebant. Domus ista admodum erat parua vt non videretur monasterium esse, quadam alia huic erat vicina licet parua ex qua Ecclesiam construere cogitabam, verum non erat emendi modus. Posteaquam verò communicata quodam die essem dixit mihî Dominus: *Iam dixi tibi, tu ingredere vt potes.* Et in modum exclamantis subiunxit. *O auaritia humane generationis, tibi persuades quod etiam terra tibi deerit, quoties dormiri sub dio, cum non haberem vbi requiescerem.*

Ego audiens illa, perterrita remansi, & id factum esse non sine ratione cognoui, domum enim cum essem ingressa, iustum videbatur monasterium & aliam emere amplius non curauî, sed illam simpliciter sine ornatu accommodare feci ita vt manere ibidem potuerimus. Ipso die Sanctæ Claræ dum irem ad communionem mihî apparuit admodum pulchra, & dixit vt constanter negotium monasterij procurando agerem, vnde magnam concepi deuotionem, quia promisit se velle fideliter adiuuare, & sic etiam factum est, nam cum vnum sui ordinis vicinum esset monasterium multæ moniales ad talem perfectionem deuenerunt, vt veram paupertatem obseruarint, sicut & nos obseruamus ex eleemosynis nos sustentando. Non paruam sustinui molestiam, in procurando confirmatione à summo Pontifice, vt nunquam prouentus aliquos habeat. Et sua diuina Maiestas nobis de
omni-

omnibus prouidet necessarijs sine eo quod aliquid petamus, & credo id fieri per intercessionē istius sanctæ. Sit Dominus in æternum benedictus, Amen.

In festo Assumptionis beatissimæ Mariæ virginis, manendo in quodam monasterio Sancti Dominici & in memoriam reuocando peccata quæ in eodem tempore præterito cōfessa eram, venit mihi ex improviso raptus tam magnus vt plane viderer in extasi esse. Statim composui me vt sederem, & vix poteram in sacrificio Missæ videre eleuationem: eo modo manendo videbar vestiri vestimentis supra modum candidis & splendidis, & in principio non vidi qui me vestiret, sed postea vidi nostram Dominam ad dextram & Sanctum Iosephum ad sinistram qui me vestiebant, & in illo actu mihi significatum fuit, quod à peccatis fuerim mundata. Simul atque ita vestita essem, dixit mihi nostra Domina, se summopere esse contentam ex eo quod studuerim in hoc inseruire Sancto Iosepho, quodque eius intercessione essem imperatura à Deo, quicquid circa foundationem monasterij peterem, & quod eius filius nobiscum esset mansurus. Quodque in testimonium totius veritatis hanc mihi gemmam donaret. Videbatur postmodum in cœlum maxima cum Angelorū multitudine assumi, ita quod admodum remanserim consolata & per orationem vnita, & ex maximo Dei amore consumi videbar, & tales eius fuerunt effectus vt nullo modo dubitare possim
quia

quin eiusmodi raptus à Deo fuerit, sit nomen eius benedictum, Amen.

CAP. XXXIV.

In quo tractatur quomodo ex mandato sui superioris accedere debuerit quandam Dominam in afflictione constitutam, ut eandem consolaretur.

PRÆDICTA ita fieri non poterant quin passim publicarentur, quidam credebant alij verò minime, interim tamen timebam ne reuertendo Pater Prouincialis, mihi præciperet, ne me in isto negotio intricarem, sed Dominus Deus optimè prouidit. Contigit enim quod quædam Domina magnæ authoritatis ab hinc per viginti milliaria, & ob mortem sui mariti ita esset afflictæ, ut etiam de eius salute dubitaretur. Mei ex aliorum relatu notitiam habebat, & illi plurimum Pater Prouincialis fauebat. Summo illa me videndi tenebatur desiderio, & à Prouinciale petijt, ut me eo mitteret, quod etiam fecit mihi in meritum salutaris obedientiæ præcipiendo, ut me vna cum alia moniali eò conferrem. Certior de eo facta ipsa Natiuitatis Dñi nocte aliqualem sentij pœnam, nihilominus dixit mihi Dominus, ut me eò conferrem, atque ita expedire quousq; breue Apostolicū expediretur.

CAP. XXXV.

Tractatur hic de fundatione prædicti monasterij Sancti Iosephi. Refert modum quo Domi-

nibus

nus voluit paupertatem in eo seruari, & ob quam causam à prædicta Domina discesserit & alia quædam, quæ ipsi euenerunt.

STANDO in ædibus prædictæ Dominae ultra medium annum disposuit Dominus, vt meæ personæ notitiam haberet quædam beata nostræ religionis, distans ab eo loco plusquam septuaginta miliaribus, quæ ad me venit vt mecum de aliquibus rebus conferret, fuerat illa eodem anno & mense à Domino admonita, vt ordinis nostri fundaret monasterium: & tali desiderio mota, omnia quæ habebat vendidit, vtque ex Roma expeditionem obtinere posset, eò nudis pedibus est profecta, & cum magnam perageret pœnitentiam & orationi dedita esset magnum illi Dominus contulit fauorem, cui gloriosa virgo apparens, vt eiusmodi fundaret monasteriũ mandauit. In diuino ministerio ita profecerat, vt me puduerit quod me in tantum præcelluerit: Literas quas ex Roma secum portauerat mihi ostendit, & in quindecim diebus quibus simul mansimus, disposuimus quomodo ista monasteria fieri deberent: ex illa prius didici qualiter regula nostra antequam relaxaretur, mandauerit vt proprium non haberemus, sed neq; illud sine prouentibus fundare cogitabam, cum mea intentio fuerit qualiter rebus necessarijs non incumberemus, interim non considerabam, quod, (habere proprium, infinitas secum adferret

adferret

adferret distractiones, verū benedicta illa mulier, quæ legere nesciebat, multò melius illa intelligebat cum à Domino edocta esset, quam ego, quæ Constitutiones legendo adhuc ignorabam. Cùm itaque de eo me certiores reddidisset mihi placebat, licet dubitauerim quod alię in hoc mecum consentire non deberent, sed potius obijcere illud fore extra propositum, quodque nihil inciperem vnde aliæ mei causa pati deberent, cum ego sola essem: attamen multum mihi placebat Domini nostri Iesu Christi consilium, & maximum paupertatis habebam desiderium, ita quod non dubitauerim quin melius esset, & à multo tempore ire mendicatum desideraueram, sed dubitabam, ne casu quo Dominus tale desiderium alijs non daret malè contentæ viuerēt, quod tum illis causa alicuius distractionis fuisset; quia aliquot monasteria videbam pauperrima non admodum bene ordinata, & non considerabam quod illorum paupertas inde proueniret quia non admodum restricta erant: & quod eiusmodi distractio ex paupertate non prouenerit, qualem ditiora monasteria non habebant. Deus enim nunquam illis deest qui illi sincerè inserviunt. Itaque parua in me confidentia erat, maior autem in illa, & ego ab alijs consilium sumens non inueni, qui mecum eiusmodi esset intentionis, sed neque mei confessarij id suadebant, neque alij multi licet doctissimi essent quibuscum in hoc casu tractabam. Tantas mihi allegabant rationes, vt

nesci-

nesciuerim quid tenere deberem, ex vna parte cognoscebam regulam ita præcipere, & videbam in tali paupertatis obseruantia maiorem consistere perfectionem, itaque persuadere non poteram, vt prouentus acceptaremus, & quamuis ex aliorum rationibus viderer superata & conuicta, nihilominus dando me orationi, & videndo Christum ita nudum cruci affixum, prouentus ferre non poteram, & flendo me ad pedes crucifixi prostrabam supplicando quatenus efficere dignaretur, vt sicuti ipse in paupertate vixerat ita & nos deinceps viueremus. Magnã mihi inquietudinis & distractionis præbuit occasionem, cum indies circa hanc materiam cum doctissimis quibuscunque disputandum esset. Scripsi cuidam Patri Ordinis Sancti Dominici, in hoc casu ab eodem consilium postulando. Rescripsit & pluribus rationibus ex Theologia probauit, prouentus esse acceptandos: quodque hunc casum bene examinasset. Respondi me nolle ex Theologia præualere, neque suam doctrinam mihi in hoc casu fauere, quo minus sequi meam vocationem deberem, & votum Deo à me factum de paupertate obseruanda, sequendo cum omni perfectione Christi consilium. Domina illa cū qua manebã me summopere in hoc casu iuuuit. Quidam à principio expedire iudicabant, non acceptare prouentus, attamen paulo melius, (ipforum iudicio) considerando, tanta inuenerunt inconuenientia, vt ipforum mutauerint opinionem. Quibus respōdi, quod,

T

licet

licet modo aliter quam prius sentirent, primum eorum consilium serio acceptassem. Eodem tempore ad meam petitionem eo venit Pater Petrus de Alcantara, quem prædicta Domina nunquam viderat, qui cum paupertatem multis annis obseruasset, optimè nouerat quantum in eius obseruatione situm esset, & ideo mirabiliter me iuuuit, suadendo ne à primo proposito deficerem: itaque eius, vt qui longam habuerat experientiam secuta sum consilium. Quodam die in causa huius negotij me Domino commedando mihi dixit, quatenus cum paupertatis obseruantia fundaretur, cum talis esset Dei patris voluntas & sua. Raptus ille cum tali fuit effectu vt nullo modo dubitauerim, quin à Deo esset. Non minus admiratione dignum videtur quod etiam prædictus Pater Sancti Dominici suam mutauerit sententiam eodem fere tempore cōtrarium suadendo ne scilicet prouentus acceptarem. Cum circa idem tempus instaret electio Priorissæ Pater Prouincialis, meo reliquit iudicio vt vel cum prædicta Domina ad certum tempus remanerem vel domum redirem, verum Dominus mihi dixit ne prætermitterem quominus domum reuerterer, & ita factum est.

CAP. XXXVI.

*In quo profequitur quomodo fuerit conclusum,
vt monasterium Sancti Iosephi fundaretur,
& refert contradictiones & persecutiones
quas*

quas sustinuit quando nonnulla religiosa habitum suscepissent, & qualiter Dominus illam ex omnibus ad maiorem suam gloriam cum victoria liberauerit.

DOMVM reuersa eodem vesperi mihi presentatum fuit breue Apostolicum, vt monasterium fundaretur, de quo mansi itupefacta, & omnes mirabantur, cum audirent quod à Domino fuerim admonita, vt domum redirem. Reperi ibidem Episcopum vna cum Patre Petro de Alcantara, nec non nobilem illum de quo ante dixi, in cuius aedibus praedictus Pater hospitabatur. Ambo obtinuerunt ab Episcopo, vt monasterium sub sua protectione acceptaret, quod libenter fecit licet pauperrimum esset, Pater Petrus licet infirmus esset multum in hoc negotio laborabat, & videtur quod Dominus voluerit, vt tantisper viueret quousque expediretur, nam paulo post mortuus est. Omnia secretè tractabantur, nam si populus sciuisset, vix ad effectum perduci potuisset, vti facilè colligi poterit ex illis, quæ postea successerunt. Disposuit Dominus vt meus cognatus infirmaretur, & eius vxor procul abesset, hinc mihi data fuit licentia apud eundem manendi, & hac occasione nihil audiebatur licet aliqui suspicarentur, sed non credebant. Mirabile fuit vt diutius non remanserit infirmus quàm pro totius negotij conclusione necessè foret, & restitutus tam cito fuit pristinae sanitati, vt etiam & ipse miraretur,

retur, nam in eo multum consistere videbam, vt
citissimè fabricaretur, quò formam monasterij
haberet; idque propter diuersas rationes, qua-
rum vna fuit, quia timebam ne per superiorum
obedientiam reuocari deberem. Tandem om-
nibus per ordinem bene dispositis placuit Do-
mino, vt in die Sancti Bartholomei aliqua in-
duerent habitum, quodque cum omni autho-
ritate, & solennitate in eodem sanctissimum sa-
cramentum reponeretur. Constructum fuit
hoc nostrum monasterium Sanctissimi Patris
Sancti Iosephi anno millesimo quingentesimo
sexagesimo secundo, quo anno fui præsens dan-
do prædictis monialibus habitum, vna cum dua-
bus alijs, quæ erant ex alio nostro monasterio.
Omnibus ritè peractis, inde post tres aut qua-
tuor horas, multùm à dæmonio tentata fui, pro-
ponendo mihi si vel benè vel malè fecissem, &
vtrum in hoc contra obedientiam peccassem,
procurando eiusmodi sine expresso mandato
Prouincialis, cui forsitan displicere poterit eo
quod illud monasterium tradiderim ordinario
sine ipsius scitu & licentia, eò magis cum ipse
etiam consentire noluerit vt fabricaretur, verùm
ex altera parte mihi persuadebam quod Pater
Prouincialis parum de eo curaret. Item in men-
tem mihi venit, vtrum illæ permanerent con-
tentæ eo quod ita strictè viuere deberent, si ad
māducandum ad sufficientiam essent habitura.
An illud factum esset extra propositum, necne,
& quis mihi hoc persuasisset, cum prius in alio
fuerim

fuerim monasterio professa. In tali existens tentatione, omnia quę mihi Dominus ordinauerat, nec non & orationes solitas obliuioni tradidi, tantum in prædictis discurrendo, & tunc omnes virtutes suspensę remanebant, ita quod nihil operari potuerim, neque contra prædictas tentationes me defendere. Item dæmonium mihi suggerebat. Ad quid me voluerim in monasterio angusto constringere relinquendo amplum & ornatum in quo cum magna mea satisfactione manebam, in quo charissimę meę essent sorores, & hic tales quę secundum meum gustum non essent: maximè cum plerunque fuerim aduersa valetudine, quodque me ad tam ardua obligassem, vt exinde fieri aliquando possit, vt in desperationem inciderem: cum verisimile esset quod tantam sustinere penitentiam nõ possem; quodque diabolus mihi eiusmodi suggessisset, inuidendo mihi animę meę quietem. Hęc & similia mihi in mentē venerunt, vt ad alia attendere nõ potuerim, & superuenit in anima mea tanta afflictio & mentis hebetudo, vt eam minime exprimere possim. Itaque quando me in tanta afflictione constitutam animaduertērem, sanctissimum sacramentum videre cupiebam, licet me ipsam Deo commendare non possem: tanta enim erat angustia, vt viderer in mortis agone constituta esse. Non audebam cum aliquo tractare quia ibidem ordinarium Confessarium nõ habebam. O Deus quàm est vita præsens instabilis & misera, vbi nulla est securitas tuta, nec

quicquam sine mutatione: paulo ante lætabar ita quod cum nemine mortalium conditionem meam commutare voluissem: & eadem lætandi occasio tantæ angustia causa extitit, vt quò me vertere deberem plane nesciuerim.

Proh dolor, si nos attentè consideraremus vitæ præsentis statum, videret vnusquisque & per experientiam disceret, quàm parui sint momenti & æstimationis huius vitæ bona temporalia. Hæc tentatio maxima omnium fuit, sed Dominus me in eadem nõ diu pati permisit quin succurreret, me enim ita illuminauit, vt clarè cognoscere potuerim diabolicam fuisse tentationem, & sic in mentem reuocare cœpi deliberationem, qua Deo inseruire & pro eo pati constitueram, quam adimplere optabam, nullam in hoc mundo quietem quærendo, vnde me coram sanctissimo sacramento prosternens, promisi me daturam operam quatenus licentiam obtinerem, quo strictam clausuram bona cum cõscientia in hoc monasterio seruare possem, quo facto dæmonium me intentatã reliquit, & quæta remansi & contenta, faciendo circa pœnitentiam & clausuram sicut & reliquæ faciunt de quo mirantur qui meas nouerunt infirmitates. Benedictus sit qui omnia præstat, & in cuius potestate omnia possumus. Remansi ex ista tentatione admodum defatigata, ridendo cum cognoscerem dæmonium fuisse. Credo quod Deus ita permiserit, quia hæctenus nunquam comprehendere potui, quã graue malum sit quando

Monialis

Monialis aliqua male est contenta, quia in viginti octo annis eiusmodi malum mihi nō euenerat, ex quo me Dominus liberauit, & hanc mihi tentationem euenire Dominus permisit vt eas consolarer, atque cum eiusmodi compassionem haberem qui similia patiuntur. Quibus ita peractis volens post prandium requiescere paulisper, tota enim nocte vix dormieram, & toto die laborando defatigata eram, cum in meo monasterio & ciuitate innotescerent omnia supradicta, Priorissa statim me vocari iussit, præcipiens vt celeriter ad eam venirem. Ego verò ex obedientia eo me contuli meas moniales relinquendo admodum afflictas & perturbatas. Satis animaduerti multas adhuc superesse molestias, verum cum monasterium esset constructū parum eas curabam. Me Deo commendabam, & Sanctum Iosephum rogabam vt sua intercessione impetraret quo huc redirem. Eo me contuli, serio mihi persuadendo quod deberem incarcerationi, quod sane factum fuisset cum mea satisfactione ex quo non nihil requiescere desiderabam & cum nemine loqui. Simul atque eò veni, Priorissa audiens meas rationes aliquātulum fuit placata, & ipsa vna cum alijs causam determinandam Patri Pouinciali reliquerunt. Quo præsentē ad Capitulum vocata dixi meam culpam (pati propter Christum desiderando) non tecus atque in multis essem culpabilis, sicuti videbatur illis qui causam ignorabant, & sic acriter fui reprehensa, non tamen tanto cum ri-

gore vti peccata mea promerebantur, interim petij vt mihi ignoscerent, vtque me castigarent rogando ne mecum remanerent malè contentè. Attamen satis animaduerti quod me in aliquibus sine culpa condemnarent, dicendo me omnia fecisse, vt ab hominibus in magna haberet existimatione, & alia similia multa, erant que dicebant. Quomodo in alio monasterio maiorem poteris seruare ordinis disciplinã, cum apud nos sint quedã meliores & sanctiores q̃ ego essem, & magis peccarem q̃ reliquæ? Obijciebant quod populũ scandalizassem, & causa essem alicuius nouitatis. In prædictis oĩb. nullam sentij p̃enam, licet aliter demonstrauerim, ne viderer parum curare que dicebantur. Vltimo mandatũ mihi fuit, vt in præsentia aliarum monialium darẽ rationem omnium, quæ feceram, id quod etiã feci sine aliqua molestia, & in hoc me Dominus iuuuit, & talem dedi rationem, vt neque Prouincialis neq; moniales inuenerint causam quare me cõdemnare possent. Patri Prouinciali paulo clarius postea loquebar, ita vt ipsi satisfecerim, & promisit se mihi daturũ licentiã in nouo monasterio manendi vbi rumores populi cessassent, q̃ maximi erant vti iam dicã. Post duos vel tres .n. dies congregabantur nonnulli ciuitatis gubernatores & rectores vna cũ Ecclesiæ Capitularibus vnanimiter dicẽtes sese nullo modo cõsentientes, vt monasterium remaneat, vidẽdo exinde reipublice imminere magnum detrimẽtum, & insuper sanctissimum sacramentum auferre vole-

volebant. Curavi ex omni religione congregari duos Theologos, quidam tacebant, nonnulli vituperabant & vltimo cōcluserunt vt destrueretur. Vnus solus ordinis sancti Dominici illis contrarius erat, sed illum male habebat quod pauperrimum esset, & interim dicebat non ita statim esse destruendum, sed melius considerarent, & quod adhuc satis temporis haberent, vt destitui possit, & quod talis casus ad Episcopum spectaret & alia similia: & hoc multum iuuit, quia considerando illorum furiam, mirum est quod statim non destruxerint. In summa monasterium remanere debebat, quia ita Domino placuit, contra cuius potestatem omnes isti parum poterant. Allegabant suas rationes & bono zelo moueri videbantur, sine eo quod Deum offenderent: sed Deus voluit vt ego paterer, & omnes qui huic negotio fauebant, vnde maximas sustinebant persecutiones, fuit populus ita commotus, vt de alia re non loqueretur, omnes me contemnebant, quandoque Prouincialem adibant, alij ad monasterium currebant. Ego verò nullam sentiebam penam ex omnibus, quae de me dicebantur, non secus atque nihil scirem, parum tamen timebam ne destrueretur. Interim tamen affligebar cum illi qui me in hoc negotio fideliter iuuerant eorum existimationem perderent, vbi tunc Dominus mihi dixit: *Non scis tu quod ego sum omnipotens? De quo tu times?* Et me reddidit securam quod monasterium nullo modo destitui deberet de quo remāsi admodum

T s

conso-

consolata. Miserunt ipsi ad Concilium Regium
vbi scire voluerūt quo modo factum esset. Hinc
magna orta est lis, & cum illi ad Aulam Regis
proficiscebantur, etiam fuisset necessarium, vt
aliquis ibidē nomine monasterij comparuisset,
verum pecuniæ deerant, ita quod nesciuerim
quid tentare deberem. Prouidentia diuina fuit
quod nunquam Prouincialis mihi mandauerit,
vt hoc negotium intermitterem, vt qui bonis
omnibus operibus faueret, qui licet non adiu-
uaret, nolebat tamē se opponere, nec licentiam
eo proficiscendi dedit, quousque totius rei vi-
deret euentum. Moniales ibi solē manebant &
plus suis orationibus efficiebant quam ego soli-
citando. Priorissa verò mihi mandauit ne me
amplius in hoc negotio intricarem. Adij Domi-
num & dixi. O Domine monasterium istud est
tuum, modo cum nullus sit qui hoc negotium
tractare & promouere possit, tua Maiestas exe-
quatur. Opportunè accidit vt sacerdos quidam
qui me semper iuuerat eius perfectionem desi-
derans, ad aulam sit profectus, volens certior
fieri de eo quod ibi ageretur, faciendo quicquid
posset vna cum nobile illo de quo prius dixi.
Manifestè apparet quod Dominus hunc sacer-
dotem iuuare voluerit, ille enim solus omnibus
se se opposuit, & ille erat qui primo venerabile
sacramentum in illo monasterio posuerat. Po-
stea verò dicere cœperunt, quod si monaste-
rium haberet prouentus facilius sese velle con-
sentire, ego vt quæ ex tot molestijs essem defati-
gata,

gata iudicabam non fore inconsultè factum
 prouentus acceptare, quousque rumores popu-
 li sedarentur, & postea illos relinquere cogi-
 tando quod forte ita vellet Dominus postquam
 negotium aliter determinari non posse videretur,
 nisi prouentus acceptarem, & de eo ita tractare
 volebant. Verum antequam inciperent, manendo
 in oratione, dixit mihi Dominus ne in eo consentirem,
 futurum enim esse vt acceptando prouentus non
 permitterent, vt ulterius progrediretur. Eadem nocte
 apparuit mihi S. Pater Petrus de Alcantara qui iam
 obierat, manifestando mihi gloriam qua fruebatur
 & dicendo ne prouentus acceptarem, & statim
 disparuit. Et antequam moreretur mihi scripsit se
 multum lætari intelligendo monasterij fundationem
 esse cum multorū contradictione: quod signū erat
 quod in eo loco maximè deberet inferui
 Domino Deo, ex quo Daemonium tantum laboraret
 ne fiat. Cum itaq; ciues non nihil placati essent,
 casu superuenit Pater ille sancti Dominici de quo
 prius, tanquam à Deo missus cum non haberet
 quod perficere deberet, vt mihi retulit, hic tantum
 effecit vt Pater Prouincialis mihi licentiam dederit
 eundi ad monasterium nouiter extructum vna cum
 aliquot alijs. Noster aduentus magnam attulit
 monialibus illis nouiter receptis cōsolationem,
 & particulariter mihi desiderando vt diuinum
 officium ibidem perageretur, atque instruerentur,
 orationibus in Ecclesia vacādo. Antequam
 mona-

mona-

monasterium ingrederer stando quasi in extasi vidi Christum magno cum amore me recipientem imponendo mihi coronam. Alia quadam vice in choro post Completorium manendo vidi nostram Dominam, maxima cum gloria, albo indutam mantello, sub quo nos omnes protegere videbatur. Quando incœpimus diuinum celebrare officium, magna creuit totius populi deuotio. Recipiendo plures moniales Dominus ciuium corda mouit, ita vt qui nos prius persequerentur, magis nobis fauerent & eleemosynas contribuèrent, approbando, quod tanto opere vituperauerant; & sic paulatim ab incœpitate desistebant, dicendo opus fuisse diuinum, postquam videret quod Dominus in tanta persecutione voluerit, vt effectus subsequeretur. Nunc verò tantā eius habent ciues curam eleemosynas subministrando vt sine eo quod petant vltro abundāter mittant: vnde nobis quoad vitæ sustentationem nihil deest, & spero in Domino quod ita erit semper, quia cum paucae sint, quæ faciant quod debent, concedēdo sua Maiestas gratiam vt faciant, maneo securo quod nihil deerit, quia Dominus illarum curam habebit, sicuti hactenus habuit. Maximam nunc hic sentio consolationem, cum nostra hæc sola sit intentio, vt in via Domini progrediamur, solitudo nostra est consolatio. Regulam sanctę & gloriosę virginis de monte Carmelo obseruamus sine aliqua relaxatione, prout cum summo rigore ordinauit Pater Hugo Cardinalis de sancta Sabina,

Sabina, data anno millesimo ducentesimo quadragesimo octauo, anno quinto Pontificatus Innocentij quarti. Carnem nunquam manducamus nisi in casu necessitatis: per octo menses ieiunium obseruatur, & reliqua omnia secundum primæ regulæ institutionem. In multis videtur monialibus minus stricta, & ideo multa alia faciunt, quæ sunt maioris perfectionis.

Similia obseruantur in alio quodam monasterio quod beata illa construi in Alcala curauit, de qua ante mentionem feci, cui similes persecutiones non defuerunt: faxit Dominus vt omnia fiant ad eius maiorem gloriam & gloriosæ virginis Mariæ cuius habitum portamus, Amen.

CAP. XXXVII.

In quo describit effectus, qui remanere solent quando Dominus alicui suum fauorem concedit.

NON admodum libenter vltius progredior, referendo gratias mihi peccatrici à Domino concessas, imo videor nimis multa dixisse vt credantur. Sed vt Domino obediam, qui mihi hoc præcepit, & tuæ Reuerentiæ, dicam nonnulla ad suæ diuinæ Maiestatis gloriam, vt illa pro quorundam salute profint, vidēdo quod mihi peccatrici eiusmodi gratiam singularem concesserit. Et quid non faciet illis, qui in veritate & sinceritate cordis suæ Maiestati inseruiunt, posteaquam etiam in hac vita eiusmodi
pignus

pignus dare soleat? In primis itaque sciendum est circa gratiam quam Dominus solet animæ in hac vita existenti concedere, quod aliquando sit maior quandoque minor, quia in aliquibus visionibus tanta conceditur gloria, gustus & consolatio, ut mirum in modum aliam transcendat & superet, & quandoque in raptu tanta est, ut ulterius nihil in hac vita videatur desiderari posse. Et ipso facto tunc anima aliud non desiderat. Itaque postquam Dominus voluit, me cognoscere differentiam, quæ est inter gloriam qua beati in cælo fruuntur, & inter illam quæ etiam hic conceditur, satis bene conspicio quod neque sit terminus eius, quæ hic datur, cum sit magna, interim tamen dico quod si ex duobus vnum eligendi mihi daretur optio. An scilicet potius in hac vita permanendo vsque ad finem mûdi in maximis miserijs & molestijs, quo paulo maiorem gloriam consequi possem, vel sine aliqua molestia nunc moriendo paulo minorem: eligerem sine aliquo dubio omnes molestias & miserias pro minimo gloriæ augmento, quo maiorem Maiestatis diuinæ cognitionem consequi possem, ex cuius cognitione eius augetur in nobis amor ad maiorem Dei omnipotentis laudem & gloriam. Non tamen propterea hoc dico, quod me felicissimam iudicarem, si in infimo essem paradyssi loco, cum infernum promeruerim, magnam enim mihi in hoc Dominus præstitisset misericordiam, & faxit ut eo vadam & mea infinita non respiciat peccata.

Quod

Quod dico ita est, licet enim adhuc multa adiuuante Dei gratia pati deberem, nihil tamen prætermittere vellem: cognoscendo meam miseriam, vt quæ ob meam culpam omnia perdideram. Notandum præterea est quod in aliquibus visionibus & reuelationib⁹ anima mea maximo cum lucro & fœnore remanserit. Videndo enim Dominum nostrum Iesum Christum, eius in me vsque in hodiernum diem infinita remansit pulchritudo impressa, ex qua visione mirificè, eius in me amor creuit, nam licet cognouerim ipsum esse Deum, etiam hominem esse videbam, qui ineffabili sua pietate, humanam imbecillitatem redimere & restaurare per suum aduentum dignatus est. Secum vti cum amico tractare possum, cum sit Dñs omniũ, & non cum eo proceditur, vt cum illis qui hic pro Dominis habentur, quorum authoritas ab alijs dependet, qui vt regnare valeant ab alijs habent. Sed tu ô Domine qui es omnium Regum Dominus & Rex, regnum tuum non est armis instructum, sicuti est illorum: cum tuum sit infinitum, tantummodo enim tuam personam considerando ex magna tua Maiestate demonstras, quod solus omnium sis Dominus, licet nullos habeas milites vel aulicos, qui te concomitentur, vbi si hic Rex solus incederet, vix pro Rege agnosceretur. Vnde ô Domine quis tuam hic maiestatem repræsentare poterit, sed magis tuam humilitatem & amorem quem demonstras admiror, cum in omni re tecum tractare & loqui possumus, si alioquã

alioquã

alioqui tuam maiestatem non offendendo, voluerimus. Ex eiusmodi visione maxima sentitur vtilitas, licet aliæ multo maiores in anima relinquuntur quando illuminatur, quæ ex effectu cognoscuntur: verum aliquoties vult Dominus, vt in tenebris maneat, & hanc lucem nõ videat, vnde non mirum si tunc peccator prout ego sum multum timeat. Vix præterierunt octo dies, quibus videbar extra me ipsam esse, nec cognoscere poteram quantum Deo pro gratijs mihi concessis debebam, in tantum enim erat anima mea obtenebrata, & nescio quibus cogitationibus licet non malis occuparetur, & eram ad benefaciendum indisposita, vnde delectabar videndo animæ meæ miseriam quando Dominus in illa non operatur. Satis apparet quod anima sine Dei fauore in tali statu remanere non potest, & licet ligna apponat & faciat ex parte sua quod potest, ignis nihilominus amoris Dei sine ipso non ardebit. Magna in eo Dei relucet misericordia cum quidem videatur fumus, vt sciamus quod totaliter ignis non sit extinctus, quia Dominus denuo illum accendit, ita quod licet anima laboret ligna accommodando plus nihilominus defatigari videatur. Vnde credo melius fore, vt se Deo committat cum ex se nihil possit, & ad alia opera meritoria attendat, quia forsitan Dominus ipsi orationem ademit, vt per experientiam se ipsam cognoscat, & quam parum ex se ipsa possit. Certum est quod hodie cū Domino magnam habuerim consolationem &

ausa

causa fui de sua dolere Maestate dicendo, ô Domine Deus non tibi sufficit, vt sim in hac misera vita, in qua omnia propter tuum amorem sustineo: & crucior cū te frui non possum, & insuper te abscondis, quomodo hoc tuæ conuenit misericordiæ? Quomodo hoc tuus in me amor sustinere potest? Vtique credo Domine si alioqui possibile esset ego me à te absconderem, sicuti tu te à me abscondis, sed credo quod hoc propter tuum in me amorem minimè permitteres, tu. n. me cū manes & semper me vides. Sed hoc ô Dñe ferendum esse nō videtur quod te abscondis ab illa quæ te in tantum amat. Contigit quod hæc & similia dixerim, non considerando quàm (respectu illius quod promerueram) exiguus fuerit inferni locus quem experta eram. Verum amor fecit vt extra me ipsam raperer, nihilominus eiusmodi proferebam lamentationes, & Dominus patienter sustinuit, sit in æternum benedictus, Amen.

CAP. XXXVIII.

In quo singulares quasdam refert gratias ipsi à Domino factas, quedam secreta cælestia demonstrando, nec non visionum & reuelationum quarundam effectus, quos in anima operabantur.

QVODAM die vesperi cum satis essem indisposita, me excusare volui quo minus orationem facerem: hinc rosarium accepi, vt haberem

berem in quo viua voce occuparer, paulisper sic manēdo, tanto cum impetu rapiebar, vt non potuerim resistere: videbar in cœlo posita, ibique Patrem meum nec non matrem videbam. Dubitabam ne forsitan aliqua esset illusio, licet mihi non videretur: vnde nesciui quid mihi faciendū esset, pudebat enim me illud meo referre Confessario, non quidem per humilitatem meo iudicio, sed ne irriderer: de me dicendo. Ecce aliquis nouus S. Paulus, vel Hieronymus apparuit qui dignus sit secreta cœlestia videre, vel similia, hinc mihi lacrymæ die ac nocte. Tandem licet satis timerem, meo confessario retuli; quia nunquā audebā aliquid ex timore celare, nihilominus plurimū mihi displicuit eiusmodi gratiam manifestare. Qui videndo me magno opere afflictam, multa bona mihi referendo, me consolari conabatur. Prædictam gratiam sæpius mihi Dominus postea præstitit, & multa secreta ostendit. Utinam minimam eorum partem quæ vidi referre possem vt intelligerer. Et primo quantum ad lucem quæ ibidem est, tanta est differentia vt claritas solis in eius comparatione obscura videatur. Eo nostra non pertingit imaginatio, vt illam describere possit, aut demonstrare quomodo lux illa sit, omnes enim sensus gaudebant, & tanta cum suauitate delectabatur vt illam exprimere minime possim, vnde iudico melius fore, vt de eo taceam fui in illa suauitate alia vice vltra horam cum Dominus secreta mirabilia mihi demonstraret, & videtur quod à me non

non discesserit, dicendo: Considera filia quanta sint, quæ illis qui contra me sunt dimitto, & non intermittas quin illis hoc dicas. O Domine De^o quam parum ipsis mea proderunt verba, qui per mala ipsorum opera sunt excæcati, nisi tua diuina Maiestas illos illuminauerit, nonnulli tamen ô Domine quos tu illuminare dignatus es, multum ex cognitione magnitudinis tuæ profecerunt. Sit nomen tuum in æternum benedictum. Maximæ profecto sunt gratiæ quas Dominus illis concedit qui eiusmodi habent visiones, multum enim profunt, & efficiunt vt quis ardua libenter pariat: cum nihil sit in hoc mundo quod illi placeat. Gratiæ verò de quibus modo dixi, non fuerunt, meo iudicio tam magnæ, sicuti illæ quas nunc referam, idque propter maxima bona quæ mihi inde prouenerunt, vna cum quadam in anima mea fortitudine, quæ si singillatim considerentur sunt tam magna, vt nulla cum eisdem fieri possit comparatio. Quodam die in vigilia Pentecostes ad partem quandam declinando vbi quandoque officium dicere solita eram, legere inœpi librum Certosini supra idem festum, & in eodem legendo signa sancti spiritus, quæ habere consueuerunt incipientes, proficientes & perfecti, & manendo in eiusmodi consideratione, magnus mihi euenit impetus, eius causam ignorans, anima mea videbatur à corpore velle separari, eo quod tantum boni capax non esset, impetus in tantum erat excessiuus, vt me iuuare non potuerim: eratque ab

alijs admodum diuersus, naturales vires ita deficiebant, vt neque stare aut sedere potuerim. Eo modo remanendo supra caput meum vidi columbam diuersam & maiorem illis quæ hic sunt, aliæ enim eius non erant ex plumis, sed ex certis conchis mirabilem emittentes splendorem, & per spacium vnus Aue Mariæ volitabat. Ex qua visione remansit anima mea admodum consolata, & ita in Deo absorpta vt nesciuerim præ nimio gaudio quid facere deberé. Sit Dominus in æternum benedictus, Amen.

Alia quadam vice eandem vidi columbã supra caput cuiusdam Patris Sancti Dominici, & eius splendor multum se extendebat, vnde intellexi quod multas animas esset lucraturus, super eundem vidi nostram Dominam aliàs, pallium album extendentem, hic Pater multum iuuat vt hoc monasterium fabricaretur, & in magna vixit pœnitentia & sanctitate, qui dum dies mortis eius appropinquaret vidit præsentem S. Thomam, vt retulit quidam frater, qui tunc ei aderat, post mortem verò aliquoties mihi magna cum gloria apparuit.

Quadam nocte stando in oratione quædam mihi verba Dominus dixit, meam anteactam vitam peruersam in memoriam reuocãdo, ex qua non paruam concepi confusionem & pœnam, & licet cum rigore verba illa prolata nõ fuerint, in me tamen tantam causabant pœnam vt planè consumi viderer, & vnicum eiusmodi verbum plus iuuat eum in finem, vt nosmetipsos cognosca-

noscamus, quam si nos ipsi per multos annos nostram consideraremus miseriam: tunc enim nobis quædam imprimitur veritas, qua nobis nostræ vanitatis affectiones repræsentantur. Post breue inde tempus spiritus meus ita fuit raptus, vt extra corpus esse viderer, vel ad minus vt non sciuerim me in eo viuere, tunc sanctissimam Christi humanitatem vidi, maiori cum gloria quam vnquam ante videram: repræsentauit se mihi per quandam notitiam admirabilem & claram, qualiter erat collocatus in sinu Patris, & quomodo fuerit minime dicere possum. Ex ea visione remansi stupefacta, vt per aliquot dies non potuerim ad me redire. Hanc visionem sæpius vidi, & est meo iudicio omnium maxima, quæ mirabiliter animam purificat, & annihilat omnia huius vitæ desideria.

Alia quadam vice eundo ad communionem vidi oculis animæ multò clarius quam si oculis corporeis vidissem, duos demones in figura abominabili, videbantur cornibus guttur sacerdotis circumdare, nihilominus in eius manibus vidi Dominum cum Maestate. Vnde satis apparebat quod ille sacerdos Dominum offenderat atque in mortali esset peccato.

O Domine Deus quale quæso est spectaculum tuam videre pulchritudinem inter figuras tam horribiles. Ex eiusmodi visione ita fui perturbata, vt nesciuerim quomodo potuerim communicare. Remansi magno cum timore, dubitando num esset visio illa à Deo. Dixit mihi

tunc Dominus, vt pro illo orarem sacerdote, quodque sua Maieſtas hoc permiferit, vt virtutem verborum conſecrationis cognoſcerem, quodque propter malorum vitam minime deſinit eſſe in ſacramento, modo cum debita intentione verba conſecrationis proferantur. Exinde cognoui qualiter ſacerdotes alijs meliores eſſe deberent, quamque ſit horrendum indignè hoc ſuſcipere ſacramentum, & quomodo Dæmonium ſit Dominus animæ in peccato mortali exiſtentis. Ex hac viſione magnam acquiſiui vtilitatem dum cognouerim, quantum Deo debebam, ſit benedictus in æternum.

Quadam vice contigit vt cuidam perſonæ morienti a eſſem, malæ vtique vite prout intellexi, licet in aliquibus vitam emendaſſe videretur, duobus annis infirma permanſit, ſine conſeſſione moritur, mihi aliud nihil perſuadendo, quin ſaluaretur. Attamen interim dum veſtitur, magnam vidi Dæmonum multitudinem, corpus arripiendo, iuſtitiam de eo exercendo, & vngulis ferreis diſtrahendo, verum quâdo cum honore, & ceremonijs ſolitis ad ſepulturam deſertur, & diuinum ſit officium nihil tale appareret. Poſito verò corpore in ſepulchro, magna ſtatim dæmonum adfuit multitudo, vt illud tollerent, quod cum viderem manſi attonita, & diſſimilabam non ſecus ac ſi nihil vidiffem; ex qua viſione apertè gratiam Dei cognoui, qui me à tantis malis liberauit. Circa hanc materiam vt breuior ſim ynũm adhuc referam. Quidam Pater qui

ter qui in hac Prouincia quandoque Prouincialis fuerat moritur in alia Prouincia, in officio Prouincialatus, cui multum ob eius præclaras virtutes & multa opera bona in me collata debebam. Et quia viginti annis in prædicto officio cum cura animarum, quæ solet esse admodum periculosa, vixisset, de eius salute sollicita eram, contuli me ad quoddam oratorium illi offerendo totum illud quod in vita mea bonum licet exiguum fecissem, supplicando, vt sua Maiestas supplere dignaretur quod in purgatorio soluendum restaret, interim dum meliori quo poteram modo Dominum pro ipso orarem, videbatur eius anima ex profunditate terræ prodire, atque in cœlum maxima cum lætitia tendere.

CAP. XXXIX.

Prosequitur singulares gratias sibi à Domino concessas.

QUODAM tempore satis Domino importuna eram, rogando vt cuidam personæ cui multum obligabar & compatiebar, visum iam pæne amissum restitueret, timebam tamen interim ne me Dominus propter peccata mea exaudire dignaretur. Apparuit mihi prout aliàs sæpius manus suæ sinistræ vulnus mihi ostendendo, ex qua manu sua dextera clauum in ea fixum, vnacum carne non sine maximi doloris repræsentatione extrahere videbatur: ex qua visione magnam habui compassionem. Et mihi dixit se facturum quod petieram, & infra octiduum

duum visum recuperavit, & suæ Maiestati gratias egi.

Ante aliquot dies ex Roma fuit ablatum breue Apostolicum, in quo determinatum fuit ne hoc monasterium prouentus acceptaret: & sic omnia non sine infinitis molestijs & contradictionibus conclusa fuerunt, vnde summopere consolata Deum laudo, quod hac in parte meo dignatus sit vti ministerio: cum videam ad nos confluere adolescentulas virgines à Domino illuminatas, vt hic perpetuò vbi viuimus sine prouentibus includantur, omnia relinquendo, & seipsas Domino Deo in sacrificium offerendo, in quarum comparatione confusa remaneo, & ita coram Deo comparebo cum videam qualiter me longè in oratione superent, & plus tempore trium mensium proficiūt quam alius quispiam in viginti annis, sed prosequamur visiones quas referre incœperam.

Quodam tempore orationi insistendo, videbar in quodam campo esse sola, & circum circa ex omni natione homines armatos, volentes me lædere, ego verò videns, me mortis periculum euadere non posse, & neminem inueniens, qui ex parte mea staret multum affligebar nesciens quid facto opus esset, in cœlum oculos leuaui, & videbar Christum non quidem in cœlo videre, sed in loco eminentissimo manus suas versus me extendentem; ex qua visione confortata illos armatos non timui, qui etiam si me lædere tentassent nihil effecissent. Visio autem iam dicta

dicta sine vtilitate non fuit, cognoui enim statim quid sibi vellet, denotat namque huius mundi militiam in qua preparata sunt arma, vt anima per ea lædatur, non solum ab illis qui parum Deo inseruiunt, sed etiam ab amicis & parentibus à quibus ad summas redigimur quandoque angustias, putantes bene facere in quibus anima offenditur.

Quodam tempore cum ita essem conturbata & inquieta vt consuetum orationis exercitium persolvere non potuerim, & considerando me peccatricem: & animam meam obfuscata, dubitare incoepi num gratiæ mihi à Domino concessæ illusiones essent, in tali afflictione existens Dominus mihi dixit ne affligerer, ex quo interim dum in hac mortali viuimus carne nihil stabile foret, bonamque illam esse militiam quam præmium sequitur immortale & æternum. Quæ verba cum quadam videbatur dicere compassionem me summopere alijs verbis confortando, & amorē in me suum demonstrando dicebat: *Già tu sei mia, & io son tuo: Tu iam es mea, & ego sum tuus, & ego ni fallor dicere solita sum: Che mi si da signor mio à me, di me, se non di voi?* Verba Domini prædicta simul & fauorem in me & confusionem operabantur, considerando quæ & qualis ego sum.

Accidit quandoque vt communicandi tantum habuerim desiderium, vt illud exprimere minime possim. Quodam die mane ita pluit vt impossibile videretur domum exire, nihilomi-

nus ita illud in me crescebat desiderium, ut si lancea ante pectus meum posita fuisset videtur quod per eam transiissem quanto magis per pluuiam. Ecclesiā ingressa in extasim rapta fui, ut videretur cœlum apertum, & licet ibi diuinitatem non viderim, cognoui tamen eam ibi esse, sed maximam ibi Angelorum multitudinē maiori quàm vnquam cum pulchritudine conspicere videbar. Mihi psuadebā q̄ fuerint Cherubim & Seraphim, cum fuerint in gloria differentes. Gaudium illud quod tunc sentij scribi, aut dici non potest, sed neque imaginari nisi ab eo qui probasset: & quicquid desiderari potest, ibidem esse cognoui. Communicabam tunc quidem atque in sacro permansi & nescio quomodo remanere potuerim: & ex horologio animaduerti quod in prædicto raptu per duas horas permanserim. Mirabar cum postea sentirem verum Dei in me amorem desuper venientem, cuius quandoque ne scintillam quidem habere possum licet cupiam eumque procurem, ut habeam. Videtur penitus omnem veteris hominis tepiditatem, miseriam, eiusque defectus consumere, in modū phœnicis, ex cuius combustis cineribus alia nascitur: Anima enim tunc remanet omnino fortis & alijs prædita desiderijs, ut videatur multum à se ipsa differre, & nouam puritatem acquisiuisse per quā de nouo suæ Maiestati inferuire cupit, & tunc supplicando, ut sua Maiestas id in me perficere dignaretur, mihi dixit, Bonam fecisti similitudinem, fac ut semper melior fias.

Alia

Alia quadam vice dubitando num eiusmodi visiones à Deo essent nec ne, apparuit mihi Dominus & cum rigore dixit. O filij hominum vsque quo eritis duri corde? & quod hoc in me solum examinarem, si ego plene me ipsam ipsi deuouerim vel non, & quod considerarem amorem qui indies crescebat, ex quo facile experiri possem Dæmonium non esse vel aliquam illusionem, & quod nullo modo dubitarem, ipsumque non permissurum me illudi. Ex hac exclamatione magnam sentij pœnam, verum Dominus magna cum teneritudine mihi dixit ne molestarer, quodque sciret me paratam qualiacunque pro eius amore sustinere.

Dixit mihi præterea me male facere dubitando an fuerint eiusmodi visiones à Deo, cum etiam à multis id mihi dictum esset.

Quodam die Assumptionis beatissimæ virginis, hanc mihi gratiam, in extasi Dominus exhibere voluit vt mihi repræsenteretur, quanto cum gaudio & solennitate in cœlum assumpta fuerit: & quomodo istud fuerit nescio explicare nisi quod spiritus meus maximam senserit lætitiã, vnde maiori, cum desiderio remansi in seruiendi beatissimæ virgini.

Stando quodam die in Ecclesia Societatis Iesu, & eorum fratres communicando super capita eorum vidi præciosum pallium, quod cum alijs communicarent non vidi.

Prosequitur referre gratias ipsi à Domino concessas ad multorum instructionem, quæ eius principalis fuit intentio, ultra obedientiam ex qua hæc describit. In hoc capitulo vitæ suæ discursum absoluit, sint omnia ad gloriam & laudem Dei omnipotentis Amen.

QVADAM vice orationi insistendo tantum sentij delectamentum, vt (tanquam eiusmodi bono indigna) cogitauerim me potius promeruisse illum inferni locum quem videram, & modum quo me ipsam in eo videram nunquam obliuioni tradam: Ex prædicta consideratione anima mea summo amore accensa fuit, & eo modo spiritus meus raptus fuit, vt referre impossibile sit. Videbar posita in quadam maiestate in qua quandam intellexi veritatem quæ est complementum totius veritatis, non possum dicere quomodo id fuerit, quia nihil vidi. Dixit mihi & nescio quis, sed satis intellexi eandem fuisse veritatem.

Non est parum quod pro te facio, & vnum ex omnibus est quia multum mihi debes, & omne damnum totius mundi ex eo prouenit, quod non intelligatur scripturæ veritas, cuius ne capillus quidem præteribit. Respondi. Mihi videtur quod semper illud crediderim quod omnes fideles credunt. Dixit mihi. Ahime filia, pauci me cum veritate amant, si me amarent, secreta

creta

creta mea ab ipsis non celarem: Nouisti tu quid sit cū veritate amare? Est cognoscere omne illud esse mendacium q̄ mihi displicet, & clarè videbis quod ad id non attendis, quod animam tuam iuuat: Et ita est, sit Dominus benedictus, nam ab illo tempore vsque in hanc horam præsentem comperi omne id esse mandacium & vanitatem, quod pro Dei ministerio non fit. Et nescio exprimere quomodo id intelligo, sed neq; compassionem, quam habeo erga illos qui circa hanc veritatem in tenebris manent. Hic mihi Dominus aliquid singulare dixit maximi fauoris, & nescio quomodo hoc fuerit, quia nihil vidi, sed remansi magna cum constantia serio omnibus meis viribus conando adimplere etiam minutissima quæque Sacrae scripturæ. Remansit in me veritas quædam cum ista veritate, quæ mihi repræsentabatur (sine eo quod sciuerim quomodo aut quid) ita impressa, vt nouum habuerim erga Deum respectum & reuerentiam, quia minima notitia suæ Maiestatis est talis, vt dici non possit, & cognoscitur esse quid magnū. Remansit in me magnum desiderium non dicendi nisi verum, ex omnibus quæ in hoc mundo tractantur, vnde mihi molestum fuit diutius in hoc mundo viuere. Veritas ista de qua loquor data mihi fuit, vt intelligerem, in se ipsa esse veritatem, quæ est sine principio & fine, & omnes aliæ veritates ab ipsa dependent: sicuti omnes alij amores ab isto amore, & omnes aliæ magnitudines ab ista magnitudine, licet & hoc obscure dictum

dictum

dictum sit respectu claritatis qua Dominus voluit vt intelligerem, & manifestatur istius Maiestatis potentia, posteaquam in tam breui temporis spacio tantum relinquit effectum: & talia in anima impressa, nam loquendo mihi Dominus aliqua maiori cum claritate intellexi, quam quæ verbis mihi dicebantur & melius quam si doctissimi quique me docuissent, in me talia non præstitissent. O magnitudo infinita & Maiestas diuina. Nunc ô Domine cum sis omnipotens, qui talia præstas, considera cui tantam tribuis gratiam. Non meministi ô Domine quod mea anima fuerit mendaciorum abyssus, & propter meam culpam vanitatum pelagus, posteaquam enim mihi naturalem timorem concesseris à mendacijs abstinendi, ego meipsam in multis mendacem exhibui. Quomodo ô Deus meus tot fauores & gratiæ mecum quæ eiusmodi non promerui conuenire possunt? Quodam tempore stâdo in choro cum alijs, statim anima mea ad se conuersa, videbatur esse quoddam speculum sine humeris, lateribus, sine altitudine & humilitate; quod omnino clarum erat, & in centro istius speculi mihi Christus Dominus noster representabatur, eo modo vt videre solita eram. Videbatur mihi quod in omnibus animæ meæ partibus illum clarè viderem, prout in speculo, & nescio quomodo totaliter implemeretur cum quadam communicatione amore plena, ita vt exprimere non possim. Scio quod visio illa mihi multum profit quotiescunque recor-

recor-

recordor, particulariter finita communione. Visio prædicta effecit vt intelligerem, quod cū anima in peccato remanet mortali, aliud non sit quam speculum illud tenebrosa obscurare nube, & efficere vt nigrum sit, ita vt non possit Dominum animæ repræsentare, licet sit semper præsens, dando illi esse & viuere. Vltius effecit vt intelligerem quod hæreses nihil aliud sint quam speculum istud confringere, quod sane multo peius est quam illud obscurum reddere: & modus quo illud videtur est valdè differens ab eo quando id dicitur, quia difficulter dici potest vt intelligatur. Visio iam dicta multum mihi profuit, cum sit causa magni doloris eo quod mea culpa animam sapius obscurauerim ita vt ipsum Dominum videre non potuerit.

Videtur mihi hæc visio utilis multis personis, vt discant in interioribus animæ Dominum meditari, cum sit consideratio, quæ magis afficit & fructum maiorem adfert, quam si exterius consideraretur, aut in aliquibus libris (qui de oratione tractant) descriptum, legeretur. Et vbi quærendus sit Deus docet gloriosus Pater Diuus Augustinus quando dicit, quod neque in foro, neque in voluptatibus, neque in aliquo loco vbi eum quærebat, inuenerit, prout in se ipso: & hoc est manifestissimum melius esse, cum non sit necesse longè extra nos ipsos exire, in eo enim spiritus defatigatur & anima minori cū fructu distrahitur. Hic vnū pramonere volo, casu quo hoc alicui contingeret quod plerunq;
in raptu

in raptu euenire solet: transacto scilicet temporis spacio quo anima vnita manet, & absorptas potentias tenet: hoc namque parum durat, vt remaneat anima collecta, etiam in exteriori, cū non possit ad se redire, & remaneant duę potentia, memoria scilicet & intellectus quasi frenetica & insensata: hoc aliquoties in principio euenire solet, & credo quod hoc proueniat ex debilitate naturali, cum non possit spiritus potentiam sustinere, inde enim imaginatiua debilitatur, & scio quod aliquibus contigerit, iudicarem ego pro tunc benefactum si orationem in aliud tempus differrent, vt quod perdiderunt recuperare possent, alioqui posset esse alicuius mali occasio, sicut per experientiam patet, hinc optimum est considerare quantum nostra complexio potest. In omnibus namque experientia est rerum magistra, & necesse est habere aliquę qui instruat, nam quando anima eò peruenit, multa sese offerunt in quibus, vt cum alijs conferat necesse est, etsi laborando non inuenerit, Dominus tandem non deerit, posteaquam me quę sum peccatrix non dereliquerit, & paucos inueniri credo qui ad talem experientiam peruenierunt, quam qui non habent, frustra videntur velle adhibere remedium, quod ad aliud non seruit quàm ad molestandum animam & affligendum, quamuis & hoc Dominus acceptabit: nihilominus iudico fore consultius, vt orationem ad tempus intermittant. Et si sunt mulieres cum earum confessario conferant modo expertes

partes sint, plures enim inueniuntur mulieres quam viri quibus Dominus hanc gratiam conferre solet, quæ vt audiui à Patre Petro de Alcantara plus in hac via profecerunt quam viri, quod efficacissimis etiam probabat rationibus, quas vt hic referam iudico non fore necessarium.

Manendo quadam vice breui temporis spacio in oratione repræsentabatur mihi magna cū claritate, quomodo omnia in Deo videantur & sint, quod tamen describere non possum quomodo sit, verū id ipsum in anima mea impressum remansit: & dico hoc vnum esse ex præcipuis quæ in me contulit Dominus, nam maxima inde verecundia afficiebar, omnia mea peccata quæ vnquam feci in memoriam reuocando. Modus istius visionis tam est subtilis, vt intellectus eo peruenire non possit, vt aliquam faciat comparationem, interim dico diuinitatem esse sicuti adamantem per lucidum toto mundo maiorem, vel esse sicuti quoddam speculum eo modo vt in præcedenti dixi visione, saluo quod modus sit tam sublimis, vt illum exprimere non possim: & quicquid facimus in illo adamante videtur, cum sit quod omnia in illo includantur, cum nihil sit quod extra illam magnitudinem inueniri possit. Mirabilis res atque stupenda quod in tam breui temporis spacio tam multa coniunctim in eiusmodi perlucido & splendido adamante videantur. Omni sane commiseratione dignum quādo recordor qualiter tam

X

turpia

turpia vt erant mea peccata sese in eiusmodi puritate & claritate repræsentabant, in tantum cõfusa remansi, vt nesciuerim vbi me absconderem. Vtinam hoc benè ipsis declarari possit, qui enormia committunt peccata & obscena, ac cognoscerent ea minime occulta, quæ Deo in tantum non sine ratione displicent tanquam suæ Maiestati præsentia, ex quo vidi clarissime quã iustè quis infernũ ex vno mortali peccato promeretur, nec non suam infinitam cognoui misericordiam, qui propter pœnitentiam dissimulat & sustinet. Ex quorum consideratione si modo pauesco, quid erit in die iudicij vbi cuncta apparebunt. Sit Dominus benedictus qui hactenus misericorditer mecum semper egit.

Quadam vice cum in magna essem quiete, circum circa Angeli esse videbantur, & supplicare tunc cœpi pro Ecclesia, vbi tum mihi significatum fuit quantum religio quædam vltimis temporibus proficere debeat & quanta cum cõstantia fidem defendere.

Quodam tempore prope venerabile sacramentum dicendo officium, quidam gloriosus sanctus mihi apparuit, cuius ordo aliquatulum defecit, in manibus magnum habuit librum, quem aperiens mihi dixit, vt magnas quasdam & intelligibiles legerem literas, quæ sic dicebant. Temporibus futuris hæc religio florebit, & multos habebit martyres,

Alia quadam vice in choro tempore matutino sese ante me repræsentabant sex vel septem
ex ista

ex ista religione, gladios in manibus habentes. Persuadebam tunc mihi quod hoc signo ostendere vellent qualiter Deus per ipsos fidem esset defensus, nam stando alia quadam vice in oratione rapiebar in spiritu & videbar in quodam esse campo amplo in quo magno cum feruore quamplurimi ex isto ne pugnabant, ventos in terram prosternebat & multos occidentes, & videbatur pugna illa contra hæreticos esse. Gloriosum istum sanctum aliquoties vidi quædam mihi dicendo & gratias agendo quod aliquando pro dicta sua religione orauerim, quodque me Deo commendare vellet. Ego non specifico religionem, si enim Dominus voluerit, vt sciatur ipse manifestabit, ne alijs præiudicium fieri videatur, cumque vnaquæque religio procurare debeat, vt in ecclesia Dei proficiat, vtque in tanta necessitate in qua nunc est sancta ecclesia sincere Deo inseruiat, felices profecto qui hoc procurando vitam finient.

Plures mihi peccatrici gratias contulit Dominus, quas vt referam nõ iudico necessarium, sit in æternum benedictus, qui tantam mei curam habuit. Quodam tempore stando in afflictione dixit mihi Dominus ne molestarer, cum in hac vita non possimus semper in eodem esse statu, & quod in ipso confiderem & non timerem, idque magno cum amore dixit. Ab illo tempore videtur quod nunquam senserim aliquam pœnam licet quandoque Dominus me pati permiserit, me enim ita consolabatur, vt illam non aestima-

uerim. Hinc sciat sua Reuerentia me nunc hic eomodo viuere, & rogo, vt pro me apud suam Maiestatem diuinam intercedere dignetur, vt me in cœlum conducat, vel gratiam illi in veritate seruiendi tribuat. Cuperem vt quæ hic nõ sine labore & temporis commoditate scripsi suę Reuerentiæ aliquo modo prodesent. Optatissimus interim mihi labor esset, si quid hic quod ad Dei Opt. Max. laudem spectat contineretur, licet quę scribo à tua Reuerentia statim comburerentur, mihi nihilominus abundè satisfactum esse existimarem. Et si nihil boni continetur, consultè factum erit, vt bona quam de me conceperunt opinio in obliuionem deducatur, verum si quid inerit boni quod pij & docti iudicabunt, laudetur & magnificetur Dominus, qui illud dictauit. Sua Maistas diuina tuam Reuerentiam conseruet & protegat semper, efficiatq; vt nõ scribendo errauerim, cū non errãdi sed obediendi desiderium perpetuo habuerim, Amen.

Epistola B. Matris Teresa scripta Patri suo Confessario ex cuius mādato precedentia scripsit.

Spiritus Sanctus sit semper cum tua Reuerentia, Amen.

VTI QUÆ credo extra propositum non esse, præsens hoc negotium tuæ Reuerentiæ commendare, eum in finem, vt illam mihi magis magisq; deuinctam reddam quò me Deo commēdat, fateri enim cū veritate debeo me maiore sensisse pœnam, gratias mihi à Domino cōcessas descri-

describendo, quam offensas per me contra suam
Maiestatem commissas referendo. Quod ea cō-
ditione ex mandato T. R. feci, vt sicuti mihi pro-
misit, laceret si quid mali continetur, nam cum
sua Reuerētia ad me mitteret, adhuc omnia quæ
scripseram non reuideram, hinc fieri potest, vt
nonnulla nō sint admodum bene declarata, idq;
propter temporis breuitatē, quapropter ea quæ
emendanda sunt, emendare non grauiabitur, co-
piamq; fieri curabit ne manus mea cognoscatur,
antequam ad Patrem Auilam deferri curet, hac
enim intentione omnia scripsi, vt ipse reuideat,
& discernat num per rectam viam processerim,
interim in memoriam reuocet illi obligatam fo-
re quæ sibi animam suam commisit, vt & ego suā
Reuerentiam vicissim Deo commendare valeā,
illiq; prout cepit inseruiat, quo maiorem gratiā
acquirere possit, ad gloriam & laudem omnipo-
tentis, Amen.

*Hic liber prima vice scriptus fuit anno Domini
millesimo, quingentesimo sexagesimo secun-
do, eundem per capitula non distinguendo:
postea verò multa quæ cōtigerunt adiunxit,
referendo quomodo fundatum fuerit mona-
sterium S. Iosephi de Auila, & per capitula
distinxit.*

Quodam die infra scripta Dñs mihi dixit.

PVT AS NE, filia, meritum in gustu consistere?
Minime quidem, verum in amore, opere &
passio-

passione. Annon legisti quod S. Paulus semel tantum arcana cœlestia gustauerit, multa tamen & sapius passus fuit. Annon vides vitam meam passionibus plenam, quodque semel tantum in monte Thabor gloriam meam ostenderim. Non tibi persuadeas, quando vides matrem meam inter brachia sua me amplectentem, semper fuisse gauisam. Non sane, nam quando Simeon hæc verba protulit. *Tuam ipsius animam doloris gladius pertransibit.* Tunc Pater meus cœlestis illi clarè demonstraui quantum pati deberem, Annon legisti quod præcipui sancti in deserto asperitiam egerint pœnitentiam, vltra colluctationes aduersus dæmones & seipfos? nihilominus multo tempore sine aliqua remanserunt consolatione? Scias filia quod qui à patre meo magis amatur, tanto maiores recipiat molestias, quib. ipsi amor correspondet. In quo quæso tibi maiorem possem demonstrare amorem, quàm quod tibi illud idem quod ego pro me elegi etiam & tibi illud ipsum velim? Conspice mea in corpore vulnera, an vnquam cum tuo comparari dolore poterunt? Hæc est vera veritatis via, vt mecum perditionem in qua totus est mundus deploret, cum scias omnium cogitationes & desideria in contrarium tendere.

Quodam die dando me orationi, tantum capitis sentij dolorem, vt mihi orare impossibile fuerit, & tunc mihi Dominus dixit, ex hoc passionis videbis premium, nam licet tu, (cum in corpore sana non fueris) mecum loqui non poteris,

tueris,

tueris, ego nihilominus tecum loquebar, nec nõ fauorem meum tibi præstiti, quæ verba per horam & mediam mente reuoluens magnam sentij satisfactionem, & dolor capitis penitus sese remisit: vnde postea semper magnum in me patiendi sentij desiderium. Et Dñs adiunxit, vt seruo in memoriã reuocarem, quæ Apostolis dixit, scilicet. Non est seruus supra Dñm suum. Quodam die Palmarũ sub finem comunionis, remãsi ita eleuata, vt hostiam sumere non potuerim, q̃ in ore aliquantisper timendo, mihi verè videbatur os meum sanguine calido plenum, quasi recenter effusus fuisset, vnde mirabilem sentij suauitatem, vbi tum Dñs mihi dixit. Filiola volo, vt sanguis meus tibi profit, quem ego magno cum dolore effudi: eoq; tu cum suauitate frueris, verum tibi pro ea delectatione, q̃ mihi præstitisti hisce diebus satisfacio. Hoc propterea Dominus dixit, quia præterierant plusquã triginta anni, q̃ semper illo die quotiescunque poteram me meliori quo poteram modo præparando, comunicauerim, videbatur enim mihi magna nimis Iudæorum contra Christum crudelitas, quando cũ tanta gloria ipsi obuiam eundo, & recipiendo eum tam longè vt manducaret redire permiserint, hinc ego omnem feci instantiam vt Dominum hospicio reciperem licet indignum esset, mecumque remanere dignaretur.

Quodam die cum timore mecum reuoluendo num in gratia essem nec ne, dixit mihi Dominus, filia, lux à tenebris multũ differt. Ego sum fidelis,

nemo damnabitur quin sciat: verum ille decipietur quicumq; propter gustus spirituales velit esse securus. Vera enim securitas, in bonæ conscientia testimonio consistit: & nemo sibi persuadeat, quod ex se ipso perseverare in luce possit, & sicut nemo impedire potest quin post lucē nox naturalis succedat, sic in vnico momento si me subduco minime in luce p̄seuerabit, remedium enim ex gratia mea dependet, quo vt lucē retineat, vti debet. In eo namq; vera cōsistit humilitas vt q̄ anima ipsa possit & quid ego, clarè cognoscat. Vide ne quæ ad mortalium spectant instructionem obliuioni tradas, verum diligenter ea describas.

Quodam die post octauas visitationis B. Mariæ virginis commendando Deo quendam meū fratrem in Capella de monte Carmelo. Dixi (ita cogitando) Domino, ob quam causam permitteret fratrem meum in quodā loco vbi versaretur cum suæ salutis periculo? Credo Domine quod si aliquem tuum fratrem in simili viderem periculo, nihil intentatū relinquerem, quousq; eum inde liberassem. Tunc mihi dixit Dñs. O filia, filia, sorores meæ sunt in monasterio Incarnationis, & tu te detines? Itaq; animo considera quod ego volo, quia non est in tantum difficile, vt tu putas: per illam enim viam q̄ tu putas, perdētur, vbi per aliam, lucrabuntur, itaq; nullam facias resistentiam, magna enim mea est potentia.

Quodam die dixit mihi Dominus, tu semper petis molestias & ex altera parte illas fugis & recusas,

recusas, ego omnia dispono non secundum sensualitatis & debilitatis tuæ, verum voluntatis conformitatem. Confortare itaq; , vt coronam præparatam acquiras, videbis enim in vita tua religionem virginis admodum dilatatam. Hoc audiui à Domino in medio mensis Februarij anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo primo.

Quodam die in vigilia Pentecostes manendo in Capella Nazarethana monasterij S. Iosephi de Auila, quædam gratia mihi ante annos circiter viginti concessa repræsentabatur, vbi tunc magno spiritus impetu eleuabar: & Dominus mihi præcepit vt Patribus discalciatis ex parte sua dicerem, vt serio infra scripta obseruarent, quodq; obseruando eorum religio incrementum faceret, non obseruando verò deficeret. Primum erat vt eorum superiores vniti remanerent. Secundò, quod, licet multa monasteria acceptaturi essent, pauciores tamen in illis habitarent. Tertio, vt rarius cum secularibus, cõuersarentur, idq; pro animarum salute. Quarto, vt potius operibus quam verbis Christi fideles instruerent. Hoc à Domino intellexi anno millesimo quingentesimo septuagesimo nono, & quia verum est quod dico propria mea manu subscripsi.

Teresa de IESV.

FINIS.

*Omnia subijciuntur censura, S. Romane
Ecclesie Catholice.*

X J

IN

IN GRATIAM LECTORIS,
declaratio supra epistolam lectori in
principio scriptam.

REQVISITVS ab aliquibus, candidè le-
ctor, vt clarius quæ superius ad lectorem
scripsi explicarem prætermittere non po-
tui quin eorum satisfaciã petitioni, & primo quo
ad Leonem qui in via ab ipso pigro conspicitur, de-
sumpsi ex cap. 22. Prou. vbi sic legitur. Dicit piger,
Leo foris est, in medio platearum, occidendus
sum. Item Prou. 26. leo in via est, & læna est in
itineribus, quæ ex sententia D. Chryostomi ita in-
telliguntur, vt timeat quis ad exercendas virtutum
actiones in publicum progredi, ne foris antiqui hostis
aduersitate grauius tætetur, vel à quolibet peruerso
derideatur, conuitijs confundatur, iniurijsq; afficia-
tur, hinc dicit, Leo foris est in medio platearum,
occidendus sum, quasi dicere velit. Si ego virtutũ
opera foris ostendere cœpero, statim persecutio homi-
nũ & spirituum comitatur immundorum: ten-
tationibus eiusmodi ego resistere non valeo, & ideo
multi cùm exhortationis verbum audiunt, de dia-
bolo conqueruntur dicentes se velle quidem iustitiæ
viam incipere, sed ne hãc perficere possint, à Satana
impediri, & sic excusationes in peccatis quærunt, &
pruinam timèdo, à niue obruuntur, vti legitur Iob
6. Qui timent pruinam, irruet super eos nix,
nam qui hic pœnitentiã agere negligunt, seuerius
postea in æternum punientur, pruina enim ex rore
gelido nascitur, nec fit nisi immoto aëre et sereno, nix
verò aquarum caelestium spuma est, & cum tales ta-
seant & clament ipsorum ossa inueterascunt, hinc
Propheta

Propheta Psalm. 31. Quoniam tacui, non confiten-
 do peccatum quo grauata mea erat conscientia, in-
 ueterauerunt ossa mea, quæ, cum anime virtutes
 per peccatum fracta essent, in fractura & vetustate
 perdurando, eo periculosior fractura facta est quo ve-
 tustior, quod enim senescit prope interitum est. In-
 ueterauerunt itaq; dum per presumptionem & ia-
 ctantiam clamarem, & sic sanguis sanguinem te-
 tigit. Osee 4. peccatum namq; peccati causa, pon-
 derositate enim sua, si aliqui per poenitentiam non
 deleatur, mox ad aliud trahit, per sanguinis enim no-
 men, peccatum designari solet. Psal. 50. Libera me
 de sanguinibus Deus Deus salutis meæ: à quibus
 si liberari velis cum ceruo fontem desidera aquarū,
 qui spiritu narium serpentes protrahere solet, eosq;
 occidere & comedere, ad eorumq; interitum inten-
 dere: caligantibus enim oculis ex cauernis serpētem
 naribus extrahit & manducat, ad fontem properat
 & bibit, cornua proycit & totus renouatur. Itaque
 sicuti ceruus hausto veneno ad fontem aquarum ve-
 nire desiderat: Ita anima fidelis hausto peccati ve-
 neno, per poenitentiam ad fontem diuinae essentia in
 confessione sanctissimæ Trinitatis properet & refri-
 gerium contra peccatū inueniet. Comparatur enim
 vir iustus ceruo propter diuersas eius proprietates,
 quæ hisse versibus annotantur.

Clune natans portat, vorat hydros, cornua mutat,
 Cor senis effescit, saltat, & sicut & iuuenescit,
 Siluester, supidus, Siuax, Velox, sine cauda.
 Pes durus fuluusq; pilus, Genatio, foetus,
 Pugnax ob vxores, fusa pinguedine squalens,
 Surdus deum sibi, bene rectis auribus audit.

Proprietates omnes iam comprehense viro iusto
 compe-

competunt, nec non in vita B. Matris Terese inueniuntur Clune enim portat secundum illud Gal. 6. Alter alterius onera portate, idq; natans in hoc spaciofo mari quod est mundus. Iustus hydros vorat, peccata scilicet annihilando secundum illud Osee 4. Peccata populi mei comedent. Cornua mutat Rom. 6. Sicut exhibuistis membra vestra seruire imunditiae & iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete membra vestra seruire iustitiae in sanctificationem, Cor iusti offescit, quando magis magisq; in bono solidatur. Durum enim erat cor Apostoli quando dixit ad Rom. 8. Certus sum quod neq; mors, neq; vita &c. poterunt nos separare à charitate Christi. Item Gloriamur in tribulationibus Rom. 4. Salit iustus ultra diuitiarum spinas, nec non luxuriae lutum & foveam Esae 35. Tunc saliet sicut ceruus claudus. Iustus sitit uti superius dictum est, insuper iuuenescit secundum illud ad Ephesios 4. Renouamini spiritu mentis vestrae, Col. 3. expoliantes vos veterem hominem & renouabitur ut aquilae iuuentustua. Iustus est siluester, in montibus & excelsis habitans Psalm. 102. Montes excelsi ceruis, petra refugium herinacis. Est praeterea sapiens Eccl. 49. In omni ore quasi mel indulcabitur memoria eius. Vna, vita enim eius contemplatiua hic incipit & nunquam desinit. Sap. 5. Iusti autem in perpetuum viuent. Volox. Eccl. 31. In omnibus operibus tuis esto velox. Sine cauda, sine operculo scilicet peccatorum per hypocrisim, secundum illud. 1. Pet. 2. Neq; velamentum habentes malitiae libertatem. Pedem habet durum, i. affectum solidum. Abac. 3. Ponet

Ponet pedes meos quasi ceruorum. *Item pilum habet fuluum, i. carnem pallidam, secundum illud Poeta. Palleat omnis amans, color est hic aptus amanti. Vnde Matth. 3. Iohannes erat vestitus pilis camelorum. Iustus insuper est venatio diaboli & malorum hominum Eccles. 3. Venatio leonis onager in eremo, sic & pasqua diuitum sunt pauperes. Multos habet foetus, i. multa opera bona: quorum matres sunt virtutes, Iud. 8. Habuit Hieroboal septuaginta filios eo quod plures habuit uxores. Pugnat ob uxores pro virtutibus scilicet. Eccles. 4. Pro iustitia agonizare vsq; ad mortem. Iustus fusa pinguedine, i. amissa deuotione squallet. Psalm. 10. Ossa mea sicut cremium aruerunt. Percussus sum vt fenū, & aruit cor meum, quia oblitus sum comedere panem meum. Iustus surdus est, cum aures demittuntur ad temporalia, sed bene audit cum eriguntur. Esaiæ 50. Erigit mane, mane erigit mihi aurem. Item. Audiam quid loquatur in me Dominus. Optime igitur dicit. Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus, Proprietates itaque omnes nec non reliqua superius enumerata in vita B. Matris Teresæ (optime lector) inuenies, ex quibus eius anima sitiuit ad Deū fontem à quo omnia bona fluunt, ideo viuum quo nunc satiatur in gloria æterna, ad quam nos perducere dignetur, qui est benedictus per omnia sacula Amen. Bene in Domino vale, & Deum pro me roga.*

Fr. Antonius Kerbekius
Prior indignus.

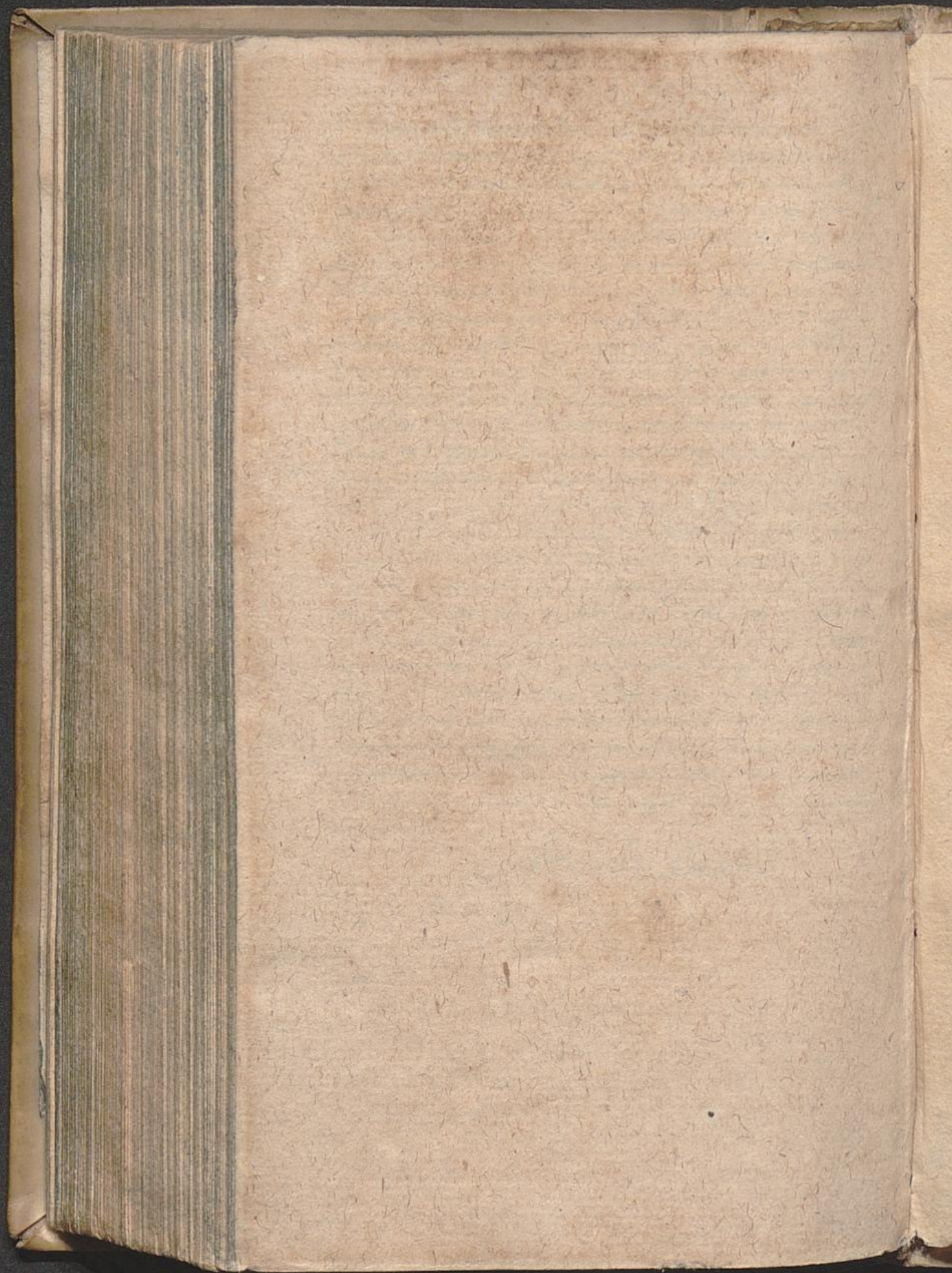
ERRATA.

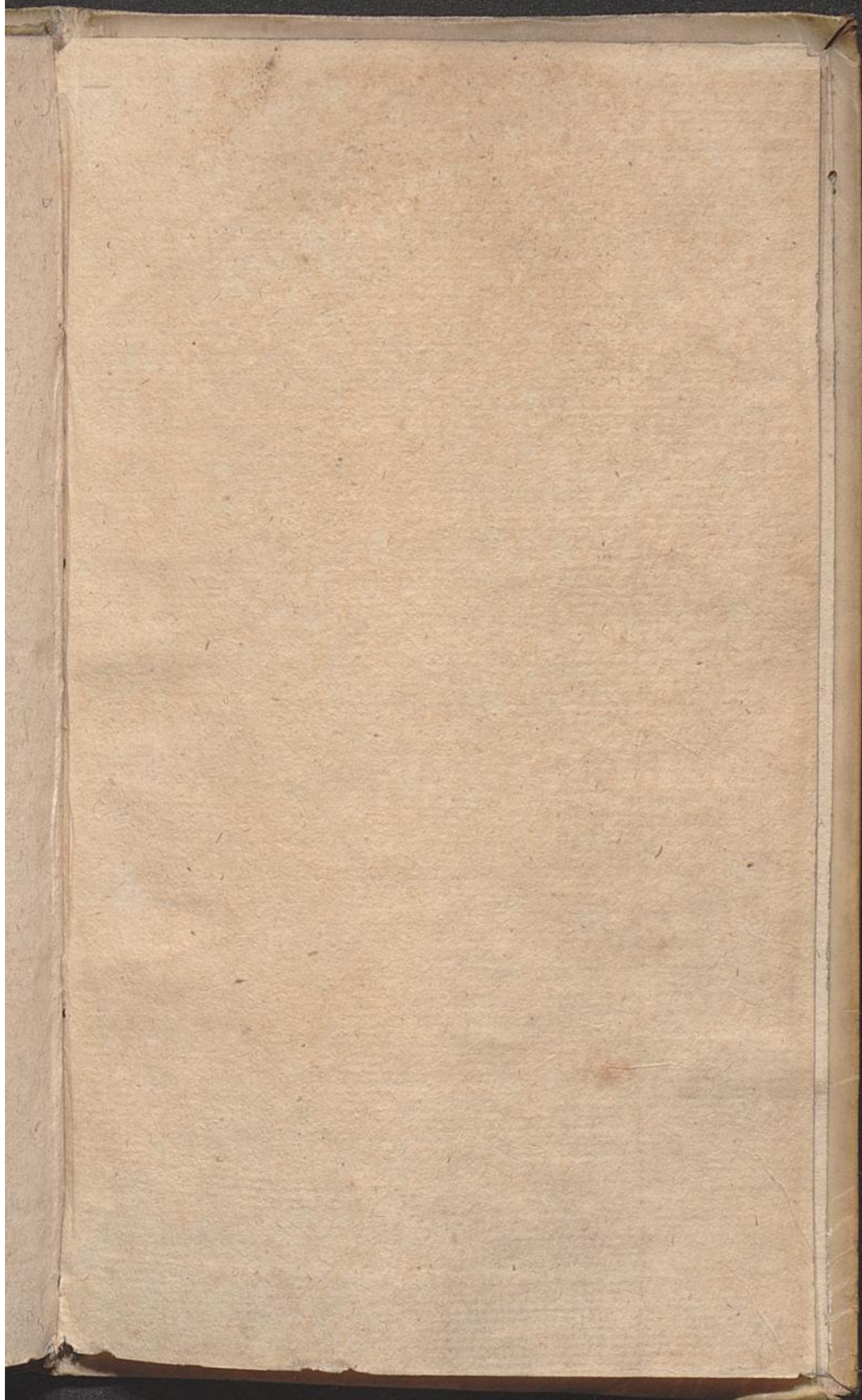
Tandem leg. eandem. A lin. 14. ex more. l. ex amore. p. 3. l. 7.
 aliquem. l. aliquam. p. 18. lin. 3. proficiscendi. leg. proficiendi. p.
 eadem lin. 18. soluebam. l. soueram. p. ead. l. <. obscurā. l. obscu-
 raueram. p. 19. lin. 11. ad. l. <. p. 26. l. 25. emisirim. l. omiserim. p.
 32. l. 16. <. l. <. p. 39. lin. 12. quod. l. quos. p. 25. l. 11. aliter. leg.
 alia. p. 48. lin. pen. qui. l. que. p. 56. l. 24. tractanda. l. tractando.
 p. 58. l. 8. sentiebant. l. sentiebam. p. 63. lin. 16. quia. l. quis. p. 69. l.
 26. mundabitur. l. inmundabitur. p. 81. lin. 28. discretioni. leg. di-
 scretione. p. 87. l. 14. <. l. <. p. 90. l. 14. pugill. l. pusill. p. 98.
 lin. 25. impressos. l. impressa. p. 105. l. 10. Non decipiuntur. (Non)
 videtur superfluum < hoc ex sequentibus apparet, attamen
 impressio Italica sic habet pag. 106. lin. 3. Verum. l. rerum. p. 111.
 lin. 24. <. l. <. p. 118. lin. 11. texidiorum. l. tepidiorum. p. 124. l. 11
 summus. l. somnus. p. 128. l. 7. magnum. l. magnam. p. 135. lin. 14.
 <. l. <. 145. l. 10. redeant. l. redeat. p. 146. l. 13. diffusa. l. dissa. p. 28.
 147. l. 4. finitur. l. scitur. 147. l. 18. denique. l. demq;. p. 151. lin. 1.
 seruirem. l. seruir mi. p. 154. l. 26. accidentes. l. accedentes. p. 161.
 l. 15. <. l. <. p. 203. lin. 23. somnicissim. l. somnissim. 205.
 lin. 4. malo. l. meo. ead. lin. 5. qui suam. l. quis nam. 215. lin. 28.
 potius. l. potens. p. 207. l. 12. anima. l. animum. p. ead. l. 20. amo-
 rem. l. amarem. p. 210. l. 12. concedent superfluum est, vel lege con-
 cessos. p. 211. l. 15. quietem. l. quietum. p. 235. l. 11. desiderarem. l.
 desiderarem. p. 246. l. 11. tantum. l. tantam. p. 223. l. 3. Cireneo. l.
 Cireneo. 220. l. 7. fatigari. l. satiari. p. 234. l. 18. imperatura. l.
 impetratura. p. 263. l. 22. relaxaretur. l. relaxaretur. p. 265. lin.
 25. Domino Deo. l. Dominus Deus. pag. 277. lin. 17. alt. l. leg. ala.
 pag. 286. lin. 5.

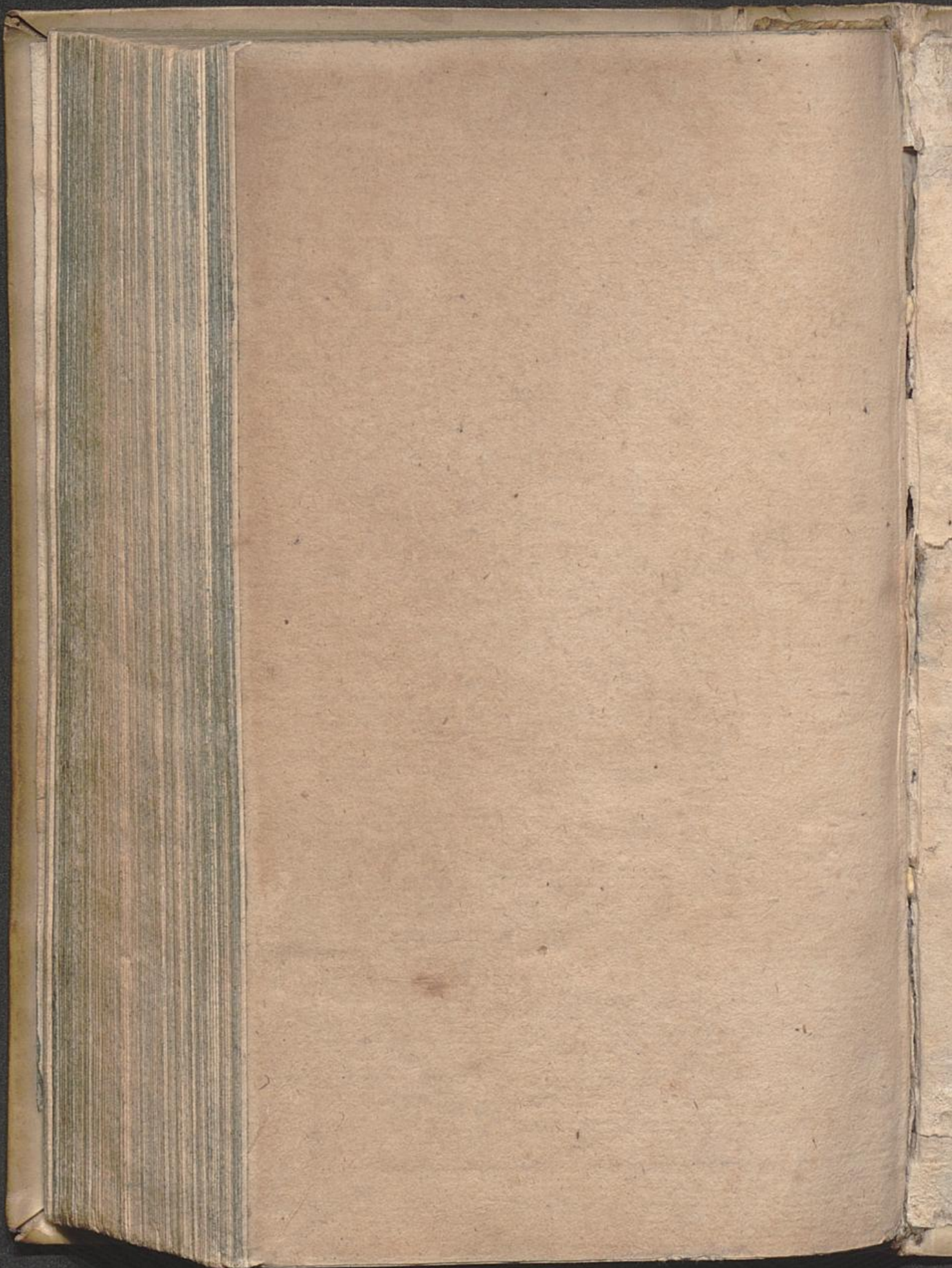
Got. Ar. 255v Paderb.

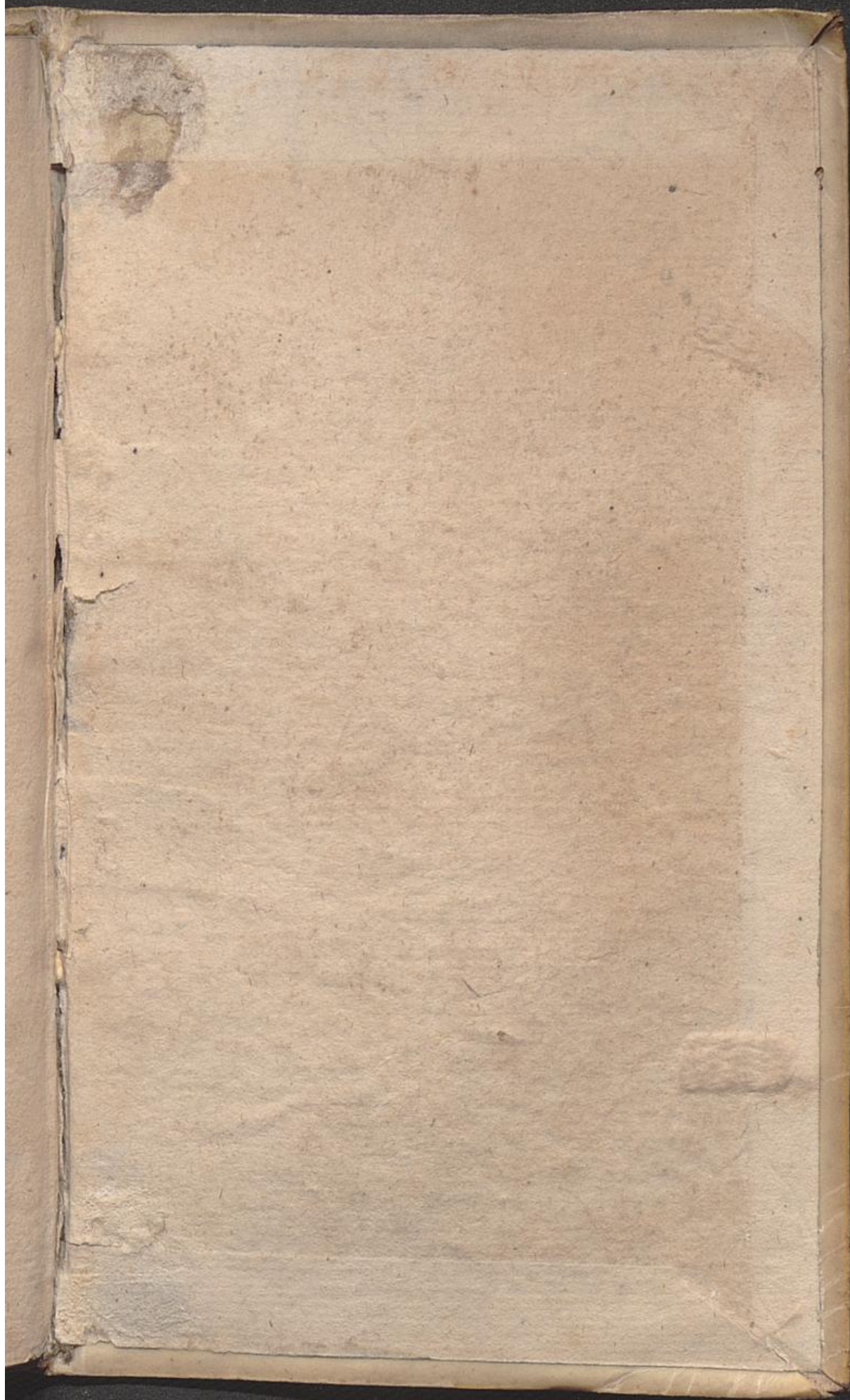
F I N I S.

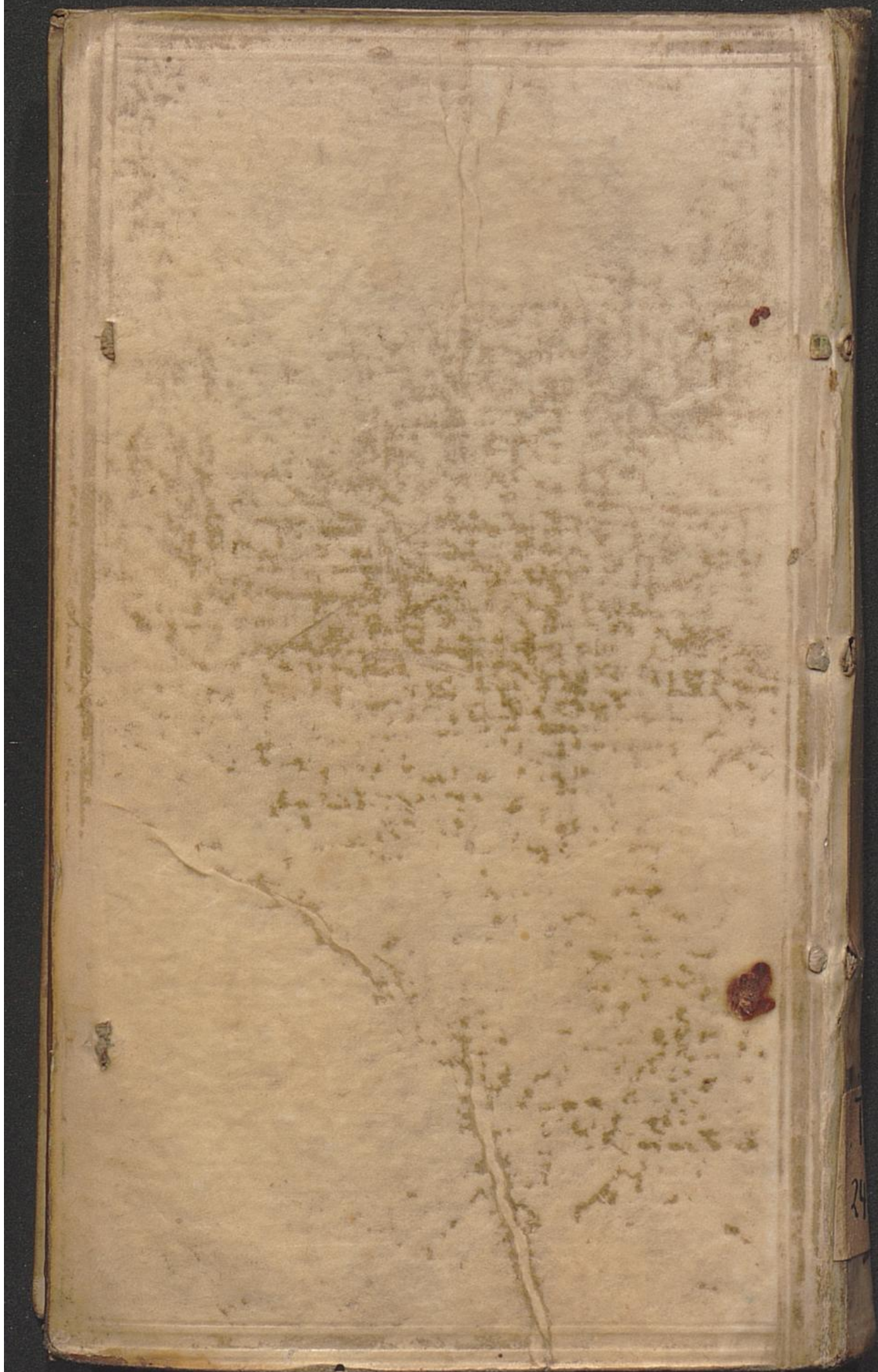

Matav.
S. Tere.
sia.

Th
2482